

PRILOGA

GOSPODARSTVO

Nastaja največja gradbena skupina? **str. 4**

TV SPORED

novi tednik

Tednik za Savinjsko regijo / **št. 12** / Leto 76 / **25. marec 2021** / Cena 2,90 EUR / www.nt-rc.si/novi-tednik

Začetek nogometne vročice

S tekmo Češka – Italija se je včeraj popoldne na štadionu Z'dežele začel tekmovalni del evropskega nogometnega prvenstva mladih reprezentanc. To je bil prvi mejnik prvenstva v knežjem mestu, ki že nekaj časa diha z Eurom U21, v zadnjih dneh pa mu s spremljajočimi dogodki daje še dodaten pečat. Posebna paša za oči je cvetlična žoga na Krekovem trgu, ki so jo ustvarili v javnem podjetju Zelenice. Vrhunec prvenstva v Celju bo sobotna tekma slovenske reprezentance proti Češki. **str. 2**

Foto: SHERPA

INTERVJU

Jerica Lipec, direktorica prevzgojnega zavoda **str. 26-27**

IZ NAŠIH KRAJEV

Cene vrtca vse višje **str. 8**

KULTURA

Razstava Industrijsko Celje

str. 11

ZADETKI

»Žrtev dolgo ne dojam, da gre za nasilje, če jo nekdo ves čas zmerja, nadzoruje, ne spoštuje in ne ceni. Psihično nasilje pa zelo pogosto preraste tudi v fizično.«

Suzi Kvas, predsednica Društva Regionalna varna hiša Celje

»Mladi morajo vedeti, da njihova svoboda obstaja, ampak je omejena s svobodo drugega. Zavedati se morajo, če nekoga prizadejejo, da mora takšno početje imeti posledico in da ima posledica svoje sporočilo. Svoboda je odgovornost.«

Jerica Lipec, direktorica Prevgojnega doma Radeče

»Težko se strinjam, da doslej ni bilo odstopanj glede odpiranja dejavnosti. Vlada pač upravlja semafor na način, kot ji trenutno ustreza.«

mag. Tina Kosi, upraviteljica Gledališča Celje

»Celje je bilo skoraj celo 20. stoletje izrazito industrijsko mesto z nekaterimi paradnimi konji, velikimi podjetji, ki so zaposlovala tudi več tisoč ljudi. Skoraj vsako gospodinjstvo v nekdanji Jugoslaviji je uporabljalo izdelke celjske industrije.«

dr. Alenka Hren Medved, avtorica razstave Industrijsko Celje

»Za člansko moštvo porabimo sto tisoč evrov, kar je za resni vrhunski šport smešna številka. V celjskem prostoru je od sponzorjev, ki pomagajo nogometu, rokometu in košarki, težko kaj dobiti oziroma pričakovati pomoč.«

Vid Valenčak, predsednik Hokejskega kluba True Celje

Župan Bojan Šrot in častni meščan Ivo Grobelnik sta zasadila evropsko lipo.

Ob začetku prvenstva spremljajoči dogodki na vrhuncu

Drevesa štirih udeleženk trajen spomin na Euro U21

V zadnjih dneh pred začetkom prvenstva so tudi spremljajoči dogodki dosegli svoj višek. Po odkritju cvetlične žoge na Krekovem trgu so v torek župan Mestne občine Celje Bojan Šrot in častni meščani Celja na zelenici za zahodno tribuno štabiona Z' dežele zasadili štiri značilna drevesa držav udeleženk prvenstva, ki bodo igrale v Celju. V Zavodu Celeia Celje so objavili promocijski video, v Citycentru je na ogled razstava znamk na temo nogometa, nogometno živahno je tudi v Tehnoparku Celje.

ROBERT GORJANC

Za trajen spomin na prvenstvo sta Bojan Šrot in Ivo Grobelnik za Slovenijo posadila evropsko lipo, Lilijana Praprotnik Zupančič (Lila Prap) in dr. Stanislav Lipovšek pa hrast, drevo, značilno za Italijo. Navadni lipovec, značilno drevo za Češko, sta posadila Jože Geršak in Rudi Čajavec, slednji si je to še posebej zaželel, saj ima korenine v tej državi. Zadnja prejemnika naziva častni meščan, lanski Janko Hartman in letošnji mag. Franc Pangerl, sta posadila za Španijo značilni navadni mandljevce.

»To dejanje ima veliko simbolike, človek zasedi drevo tudi v spomin na kakšen pomemben dogodek v življenju, verjamem, da bo ostalo v trajen spomin znanec na to prvenstvo v Celju,« je župan Bojan Šrot poudaril na krajši slovesnosti, ki se je je udeležil tudi podpredsednik Nogometne zveze Slovenije Stanko Glažar. Vsa štiri drevesa je za sajenje pripravilo javno podjetje Zelenice ki bo tudi skrbelo za vzdrževanje dreves.

»Lepotica« na Krekovem trgu

Prava znamenitost Celja je za nekaj dni postala cvetlična žoga, ki jo je Mestna občina Celje postavila v središču me-

sta, na Krekovem trgu. Tudi to lepoto iz rumenih in modrih mačeh so izdelali v javnem podjetju Zelenice.

»V Celju smo se vedno dokazali kot izjemen gostitelj športnih dogodkov in verjamem, da bo tudi tokrat tako. Ta čudovita cvetlična žoga kaže, da pristrčno sprejemamo udeležence prvenstva, verjamem, da bo mikavna tudi za številne ljubitelje nogometa, ki si zaradi epidemioloških razmer žal ne bodo mogli ogledati tekem na štadionu,« je ob odkritju žoge povedala podžupanja Breda Arnsšek in dodala, da ta dogodek tudi naznanja začetek tradicionalnega ocvetličevanja mesta.

Jože Krulec, direktor podjetja Zelenice, je dejal, da so s cvetlično žogo uresničili idejo, da bi prvenstvo hortikulturno obeležili tudi s simbolom, ki je najbolj značilen za kolektivne športe. »Žoga je nameščena na kovinski konstrukciji, izdelana je iz 2.240 mačeh, po koncu prvenstva bomo te cvetlice zasadili v mestnem parku,«

Odkritje cvetlične žoge na Krekovem trgu je le ena od spremljajočih dejavnosti, ki jih pripravlja lokalni organizacijski odbor prvenstva, v promocijskih dejavnostih sodeluje Zavod Celeia Celje, kjer

so pred prvenstvom pripravili tudi videoposnetek z naslovom Navijajmo skupaj v mestu grofov in športa. Video, ki ga je posnela Almedia, prikazuje Celje kot mesto, ki ga zaznamujejo šport, kultura, turizem in še marsikaj zanimivega.

V Zavodu Celeia Celje so poskrbeli za slikovitost središča mesta tudi z zastavicami prvenstva, razobešenimi na območju zvezde, kar postaja že kar dobrodošla tradicija ob večjih športnih dogodkih.

»Gre za velik, medijsko odmeven dogodek, ki bo prispeval še k večji prepoznavnosti Celja in bo lahko spodbudil turiste, da bodo po epidemiji obiskali naše mesto. Hkrati bo prvenstvo tudi promocija za možnosti športnega turizma v Celju in priprav športnih ekip, saj ima mesto odlično infrastrukturo za ta namen,« je povedala mag. Milena Čeko Pungartnik, direktorica Zavoda Celeia Celje.

Miloš Rovšnik, predsednik NK Celje, obžaluje, da zaradi epidemioloških razmer Celje zdaj ni polno turistov, ki bi si prišli ogledat tekme, a kljub vsemu Euro U21 pomeni veliko popularizacijo za mesto. »Posodobitve in izboljšave nogometnega štadiona za ta dogodek bodo služile tudi celj-

skemu nogometu, ta dogodek ima širši pomen za razvoj športa v Celju.«

Nogometno živahno v Tehnoparku in Citycentru

V Tehnoparku so raznoliko dogajanje, posvečeno prvenstvu v Celju, strnili v vsebinski sklop Nogometni genij. Do 31. marca, do zaključka prvega dela Eura, bo mogoče spoznavati virtualni svet nogometa (VR), igrati tekme z robotki, sodelovati v znanstveno-nogometnih delavnicah in ustvarjalnicah.

V Citycentru Celje so nogometno vročico v knežjem mestu popestrili z razstavami. Eno je pripravil Filatelistični in numizmatični klub Celje. »Razstava v sedmih vitrinah prikazuje filatelistične in tematske zanimivosti z vseh celin (brez Antarktike), v osmi vitrini so na ogled risbe učenk in učencev osnovnih šol iz Celja in Laškega. Ob tej priložnosti smo pripravili tudi posebno tematsko razglednico ter osebno znamko in priložnostni dnevni poštni žig Pošte Slovenije,« je povedal avtor razstave Tone Petek.

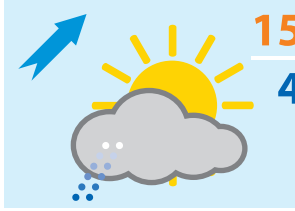
Na ogled so tudi dela celjskih slikarjev Narcisa Kantardžića, Tomaža Milača, Mateja Čepina in Milana Todica, ki so upodobili prvenstvo v štirih slikah (kar smo podrobneje predstavili v prejšnjih številkah Novega tednika) ter razstava nogometnih dresov, ki jo je pripravil znan zbiralec Milan Rajtmajer.

Foto: SHERPA

ČETRTEK

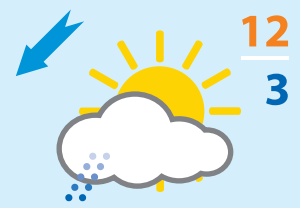
SOBOTA

PETEK

NEDELJA

Vir: ARSO

Skrbniki opozarjajo na premajhno višino nadomestila in dolgotrajen zdrs v revščino

Za boljše življenje družin otrok in odraslih s posebnimi potrebami

Na pobudo treh mam otrok s posebnimi potrebami, ki vsaka na svoj način že dolgo opozarjajo na potrebe posebnih družin, je nastala delovna skupina Pobude oseb s PP, v kateri opozarjajo na neurejeno zakonodajo na področju oseb s posebnimi potrebami. Konec prejšnjega tedna so organizirale tudi spletni sestanek, na katerem so vsi zainteresirani ugotavljali, katere težave bi bilo dobro najprej rešiti. V ospredje so postavili dvig nadomestila skrbnikov otrok s posebnimi potrebami za izgubljen dohodek, ki je že dolga leta enak in ne omogoča normalnega življenja, na kar pristojne opozarjajo že od leta 2013.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Vanja Ropič, ki skrbi za sina Vida, **Petra Greiner**, ustanoviteljica Zavoda 13 in mama posebne Sofie, ter **Spomenka Valušnik**, predsednica društva Vesele nogice in mama deklice Naje s cerebralno paralizo, so združile moči in ustanovile delovno skupino Pobude oseb s PP. Združene želijo vplivati na ureditev zakonodaje, ki ureja pravice oseb s posebnimi potrebami. S pogovori in srečanji, ki so zaradi epidemioloških razmer še vedno v spletni različici, želijo povezati vse posameznike, neodvisno od društev, da bi s skupno močjo uspeli doseči vse tisto, za kar se same že dolga leta trudijo. »Izkazalo se je, da lahko samo skupaj spremenimo zakonodajo na področju oseb s posebnimi potrebami. V Sloveniji obstaja veliko različnih društev, a ne obstaja skupna pobuda. Obravnavajo nas isti zakoni, ne glede na diagnozo, z enakimi pomanjkljivostmi,« pravi Vanja Ropič. Zaposleni ljudje se lahko

pridružijo sindikatom, skrbniki oseb s posebnimi potrebami pa te možnosti nimajo in so prepuščeni samim sebi, zato želijo to spremeniti. »Nihče, ki sam ne preživlja družine s 588 evri mesečnega nakazila, ne ve, kako je to težko. Dolga leta že opozarjamo, da je takšna višina nadomestila pot v revščino,« opozarja Petra Greiner. »Več kot 30 različnih zakonov ureja področje oseb s posebnimi potrebami, zaradi takšne ureditve se posameznik ne znajde. Številne zakone je treba urediti glede na spremenjen način življenja. Zakoni bi morali vsebovati in upoštevati raznolikost potreb oseb s posebnimi potrebami in njihovih svojcev,« dodaja Spomenka Valušnik in k sodelovanju vabi vse, ki želijo s svojimi znanji in izkušnjami pomagati pri pripravi in iskanju rešitev posameznih težav.

Za celovito ureditev

Posebne mame pojasnjujejo, da se bodo v delovni

Sprejetost drugačnosti zadnja leta konec februarja širijo tudi vedno bolj množični pohodi z rdečimi baloni. Ti so simbol ljubezni in sprejemanja drugačnosti. Prvi pohod je pred sedmimi leti organiziral Zavod 13 pod vodstvom Petre Greiner, posebne mame in glasnice otrok s posebnimi potrebami. Do danes je dogodek močno prerasel začetne okvire in tudi državne meje. Tudi knežje mesto se je že nekajkrat obarvalo rdeče.

skupini zavzemali za celovito ureditev zakonodaje, ki ureja področje oseb s posebnimi potrebami v Sloveniji – za delno plačilo za izgubljen dohodek, dodatek za nego, invalidnine, osebno asistenco pred 18. letom in po njem, zgodnjo obravnavo, usmeritve zavoda za šolstvo.

Doslej jim je že uspelo spremeniti Pravilnik o normativih v OŠ s prilagojenim programom in tudi doseči vračanje v šole po prvem valu epidemije covid-19 v Sloveniji. Skupina je že

vložila več pobud in predlogov za spremembo zakonodaje in ureditve pravic na različnih področjih, kot so ureditev nadomestila za izgubljen dohodek, regres in dopust, bolniški stalež, trenutno pridobivajo strokovna zdravstvena mnenja glede dopustnosti obremenitev staršev, ki skrbijo in negujejo otroke. Uspeli so doseči pravico do večjega števila plenit, skušajo spremeniti zakon, ki ureja dodatek za pomoč in postrežbo, ker je diskriminatoren do otrok (ki

še niso dopolnili 18 let) in potrebujejo pomoč in postrežbo druge osebe, želijo povečati možnost dostopa do različnih strokovnih obravnav (fizioterapije, logopedске obravnave, delovne terapije, specialnopedagoških ur ...), želijo, da so vse terapije regijsko enako dostopne. Opozarjajo tudi na sofinanciranje nakupa prilagojenega vozila in sofinanciranje ureditve bivalne površine, dvig dodatka za nego in ureditev podaljšanja starševskih pravic v družinskem zakoniku

ter ureditev povrnitev stroškov za prevoz otrok v šolo in organiziranih prevozov. Ostaja pa še kar nekaj zakonov in pravilnikov, ki so potrebni posodobitve, saj so zastareli in niso več v prid osebam s posebnimi potrebami.

Vse zainteresirane prosijo, da se jim pridružijo v **Facebook skupini Pobuda oseb s posebnimi potrebami** ter na elektronski naslov **pobuda.opp@gmail.com** sporočijo svojo privolitve in predloge.

Foto: arhiv NT (SHERPA)

Soglasje da, dovoljenje ne

Iz Termoelektrarne Šoštanj so v tem tednu ponovno sporočili, da bodo spoštovali odločitev lokalnih skupnosti, ki ne želijo izvajanja sosežiga alternativnega goriva SRF v bloku 6. Čeprav sta se Teš in njen lastnik Holding Slovenskih elektrarn (HSE) za zdaj odrekla načrtovanemu projektu, to ne pomeni, da bo ustavljen tudi postopek za pridobitev okoljevarstvenega soglasja, ki ga še vedno vodi agencija za okolje (Arso).

Potem ko je v začetku marca poslanec državnega zbora mag. Dejan Židan na okolskega ministra naslovil poslansko vprašanje v zvezi s projektom sosežiga nadomestnega trdnega goriva v kotlu bloka 6 in je v javnosti zaokrožila informacija, da Arso še vedno vodi upravni postopek presoje vplivov na okolje za pridobitev okoljevarstvenega soglasja za namenjeni poseg, je med ljudmi spet završalo.

Kot je razvidno iz poslanskega vprašanja, je Arso pojasnil, da bo najprej ugotavljal, ali je oddana dopolnjena vloga popolna in se šele nato opredelil glede vsebine. »Arso do zdaj ni prejel umika vloge. Če ga

bo, bo izdan sklep o ustavitvi postopka izdaje okoljevarstvenega soglasja,« je med drugim zapisano v odgovoru.

Kot so pojasnili v Tešu, postopka za pridobitev okoljevarstvenega soglasja res niso in ga tudi ne bodo preklicali. A zagotavljajo, da tudi v primeru, da bi Arso izdal soglasje za omejen projekt, ne bodo nadaljevali postopka za pridobivanja okoljevarstvenega dovoljenja (OVD).

To so zatrdili tudi v odgovoru na dopis, ki ga je pred dnevi Tešu poslal velenjski župan Peter Dermol. Ta je v dopisu, ki ga je naslovil na Teš in HSE, izrazil jasno pričakovanje, da bodo energetske družbe spoštovale željo javnosti in bodo projekt sosežiga alternativnih (sekundarnih) goriv ustavili. V dopisu je izpostavil še, da pričakuje, da bodo v prihodnje pri načrtovanju projektov, ki vplivajo na življenje okoliških prebivalcev, že na začetku k sodelovanju povabili lokalne skupnosti in javnost. Le na takšen način bodo projekti transparentno vodeni in navsezadnje uspešno izpeljani.

LKK

Izpoved žrtve nasilja: »Čutim, da bi takrat lahko umrla.«

»Naj žrtve nikar ne molčijo. Molk ne bo rešil ničesar. Naj nekoga prosijo za pomoč ali jo poiščejo v varni hiši, na policiji, centru za socialno delo, Zavodu Emma ... Naj ne čakajo, da bo boljše, ker ne bo ...« pravi naša anonimna sogovornica, ki je nasilje doživljala več let. Odkar je s pomočjo ustanov zapustila nasilnega partnerja, je njeno življenje lepše.

»V sebi čutim, da če takrat ne bi odšla iz nasilnega odnosa ... bi lahko umrla,« doda. Partner je do nje bil nasilen več let. »Grozil je, da me bo ubil. V kopalnici me je zgrabil za lase in mi potisnil glavo v kopalno kad in me začel pretepati ...« omeni samo en primer – izmed mnogih.

Govoril je, da se bo spremenil

Da se mož do nje obnaša nenavadno, je zaupala najprej sosedu. »Soseda je bila tista, ki je nato poklicala v določeno ustanovo, kamor sem odšla na pogovor, ko moža ni bilo doma,« še pove. Sogovornica je po tem pogovoru odšla v varno hišo, a se je k partnerju večkrat vrnila: »Govoril je, da ne bo več takšen do mene, da me ima rad.« Ker pa se stvari niso spremenile, se je znova znašla v varni hiši in takrat sprejela dokončno

odločitev, da bo odnos s partnerjem končala. »Zaradi nasilja sem bila izčrpana, a sem se borila in s pomočjo svetovalk v varni hiši našla službo in pomoč zaradi stiske. Vse cilje, ki sem si jih zastavila, sem uresničila,« pojasnjuje. Vsem žrtvam želi sporočiti, da pomoč obstaja, vsem ostalim pa, naj pomagajo, če vedo, da je nekdo žrtev nasilja. Pri njej je ključno vlogo v začetku odigrala sosedu, nato ekipa varne hiše: »Rešili so mi življenje, saj sem resno razmišljala o samomoru, ker sama nisem videla izhoda. Do konca življenja jim bom hvaležna«

SŠol

SOS telefon vabi k sodelovanju nove prostovoljke

Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja že 31 let uspešno deluje na področju preprečevanja nasilja v družini in v medosebnih odnosih. Pomemben del njegovega poslanstva je tudi podpiranje prostovoljskega dela. Ker v Celju potrebuje nove prostovoljke za svetovanje na SOS telefonu, k sodelovanju vabi vse, ki bi jih tako delo zanimalo. Prijave so možne na elektronski naslov **drustvo-sos@drustvo-sos.si**. Izobraževanje se bo začelo 16. aprila preko aplikacije Zoom, nato bo sledilo praktično uvajanje in samostojno dežurstvo na SOS telefonu v Celju.

LKK

NE PREZRITE

Več o nasilju v družini in o možnih oblikah pomoči v osrednji temi

str. 12–13.

Stečajni upravitelj Zlatko Hohnjec že štiri leta išče novega lastnika za zgradbe, v katerih je do božiča leta 2016 delovala Tovarna nogavic Polzela. Mu bo peti poskus prodaje uspel?

Tovarna nogavic na Polzeli kmalu spet na dražbi

Cena za tovarniški kompleks padla pod dva milijona

Stečajni upravitelj Zlatko Hohnjec je pripravil nov predlog prodaje polzelske tovarne nogavic. Tovarniški kompleks in še nekaj preostale opreme bo dal na dražbo, za katero datum še ni določen, ker morajo prej o prodaji svoje mnenje povedati tudi ločitveni upniki. Izklicna cena bo predvidoma znašala malo manj kot 2 milijona evrov, kar pomeni 70 odstotkov ocenjene likvidacijske vrednosti tovarne.

JANJA INTIHAR

Napovedana dražba bo že peti poskus prodaje tovarniškega kompleksa, ki ga sestavlja več zgradb in zemljišč

v skupni izmeri 52.400 kvadratnih metrov. Čeprav si je nepremičnine v minulih štirih letih ogledali več morebitnih kupcev, takšnega, ki bi bil za nje pripravljen plačati več kot dva milijona evrov, na Polzelo še ni bilo.

Tovarna nogavic je imela tudi pet lastnih prodajaln. Dve v Celju in eno v Ljubljani je stečajnemu upravitelju uspelo prodati lani, prodajalna v Novem mestu je novega lastnika dobila letos, na uspešno prodajo še čaka prodajalna v Mariboru.

Tovarna nogavic na Polzeli je šla v stečaj nekaj dni pred božičem leta 2016, stečajni upravitelj Zlatko Hohnjec je potem še leto in pol ohranjal proizvodnjo. Kljub temu da je bil pri tem zelo uspešen, je tovarno v skladu z zakonodajo moral zapreti. Tudi zato, ker mu kljub več poskusom premoženja ni uspelo prodati kot celote, torej vseh zgradb in opreme. Po ustavitvi poslovanja je Hohnjecu na dražbi uspelo prodati večji del zaloge in blagovno znamko Polzela. Za malo manj kot 390 tisoč evrov ju je kupilo trgovsko podjetje iz Estonije. Upravitelj je tudi že prodal večino strojev in opreme. Prodaja največjega

premoženja, tovarniškega kompleksa, ki ga deloma oddaja v najem, pa nikakor ne uspe.

Bo cena tokrat prava?

Hohnjec je ponudbe za nakup kompleksa, skupaj z vso opremo in zalogami, prvič zbiral kmalu po stečaju. Takrat je za celotno premoženja pričakoval najmanj 2,8 milijona evrov, kolikor znaša tržna vrednost samo za nepremičnine. Kupcev ni bilo, nato je z zbiranjem ponudb spet poskusil konec leta 2017, ko je cena padla na 2,4 milijona evrov. Prodaja spet ni uspela, neuspešna je bila tudi dražba pol leta kasneje, na kateri je bila izklicna cena še nižja. Zato se je odločil, da bo najprej lastnika poiskal za zalogo izdelkov in blagovno znamko, kar mu je tudi uspelo, uspešna je bila tudi spletna dražba, na kateri je prodal večino strojne opreme. Nazadnje je nepremično premoženje z opremo, ki je še ostala, prodal na dražbi februarja letos. Izklicna cena je bila malo manj kot 2,4 milijona evrov, a kupcev spet ni bilo, čeprav je že ves čas zanimanje za morebitni nakup nekoč velike in uspešne tovarne nogavic kar precejšnje. Morda se bo zdaj, ko je cena za tovarniški kompleks in še nekaj opreme padla pod dva milijona evrov, kdo vendarle odločil za nakup.

Še nekaj denarja za nekdanje delavce

Upniki so v stečaju Polzele prijaviili za 8,9 milijona evrov terjatev. Največ terjatev ima do podjetja država, njeni SDH, finančna uprava ter ministrstvi za finance in za gospodarstvo so tudi ločitveni upniki. Zelo veliko denarja je Polzela ostala dolžna tudi svojim zaposlenim, ki so ob stečaju zaradi neizplačanih plač, odpravnin in še nekaterih drugih denarnih nadomestil prijaviili za več kot tri milijone evrov terjatev. Stečajni upravitelj je pred dvema letoma nekdanjim delavcem že poplačal petino njihovih terjatev, zdaj napoveduje še eno poplačilo. Tokrat bodo delavci in ostali prednostni upniki dobili poplačanih 6 odstotkov svojih terjatev.

Foto: arhiv NT (SHERPA)

Mejo bo nadziral tudi odvetnik Matoz

Po pričakovanju je Družba za upravljanje terjatev bank, ki ji je celjsko sodišče prepustilo vodenje Meje, v tem šentjurskem podjetju že postavila svoj nadzorni svet. Za predsednika sveta je imenovala odvetnika Francija Matoza, za podpredsednika pa Uroša Lozeja, ki je od lani tudi član nadzornega sveta v Farmah Ihan. Kot je znano, so Farme Ihan že nekaj časa v 100-odstotni lasti DUTB.

V Meji se je lani kmalu zatem, ko je njen lastnik postalo podjetje Altius s Ptuja, začel postopek prisilne poravnave. Zahtevala ga je njena največja upnica DUTB, čeprav se novi lastnik s tem ni strinjal in že ves čas trdi, da družba ni insolventna. Celjsko okrožno in tudi ljubljansko višje sodišče sta doslej kot neutemeljene zavrnila prav vse pritožbe, ki jih je vložil na sklepe, povezane s prisilno poravnavo. Kljub temu je Altius pred dnevi na sodišče poslal nov ugovor na uvedbo prisilne poravnave, v katerem na 33 straneh niza dokaze, da Meja ni insolventna. Poleg tega je naročil tudi študijo, ki naj bi s forenzično preiskavo ugotovila, ali je finančno stanje Meje res takšno, da ga lahko reši le prisilna poravnava. JJ

Za lastnike Sipa letos 1,2 evra dividende

Šempetrski Sip, ki je zadnjih nekaj let usmerjen predvsem v proizvodnjo strojev za profesionalne kmete in svoje izdelke prodaja po vsem svetu, je tudi lani kljub krizi posloval zelo dobro. V podjetju za zdaj podatkov o poslovanju še ne razkrivajo, več bo znano, pravijo, po seji skupščine, ki bo prihodnji teden.

Delničarji Sipa, ki je še vedno v večinski lasti predsednika upravnega odbora Uroša Koržeta in ostalih članov odbora, se bodo sestali 31. marca. Na seji bodo obravnavali poročilo o poslovanju v letu 2020 ter odločali o delitvi bilančnega dobička. Na zadnji dan preteklega leta je bilančni dobiček družbe znašal 10,4 milijona evrov, kar je tri milijone evrov več kot ob koncu leta 2019. To pomeni, da je Sipu tudi lani uspelo ustvariti visok čisti dobiček. Predlani je šempetrski proizvajalec kmetijske mehanizacije ustvaril 33,6 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje in malo manj kot 3,5 milijona evrov čistega dobička. Delež izvoza je povečal na 81 odstotkov, njegovi največji izvozni trgi so bili Avstrija, Švica, Italija, Nemčija, Francija, Nova Zelandija in Nizozemska.

Upravni odbor bo na seji skupščine predlagal, da bi si delničarji letos razdelili malo manj kot pol milijona evrov bilančnega dobička, kar pomeni, da bi bruto dividenda na delnico znašala 1,20 evra. JJ

PREJELI SMO

Popravek

V besedilu članka z naslovom Pomembno je, da te čas debelih krav ne uspava z dne 11. 3. 2021, objavljene ga v Novem tedniku in dne 12. 3. 2021 na spletni strani novitednik.si ste zapisali, da je podjetje Ahac »ime-tnik blagovnih znamk Iskra in Iskra ERO«, kar ne drži. S tem so bile grobo prizadete pravice oz. interes družba Iskra d. o. o.

Iskra, elektro in sistemske rešitve d. o. o., Stegne 21, 1000 Ljubljana, je izključna lastnica blagovne znamke »Iskra«, registrirane pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino (UIL) z registrsko številko: 200171723, ki pokriva razrede št.: 9, 11, 37 po Nicejski kvalifikaciji, ki je veljavno registrirana v Republiki Sloveniji;

izključna lastnica blagovne znamke »Iskra«, registrirane pri Svetovni organizaciji za intelektualno lastnino (WIPO) z registrsko številko: 866505, ki pokriva razrede št.: 7, 9, 11, 37 po Nicejski klasifikaciji, ki je veljavno registrirana v Albaniji, Bosni in Hercegovini, Hrvaški, Makedoniji, Srbiji in Črni Gori; in izključna lastnica blagovne znamke »Iskra«, registrirane

pri uradu Evropske unije za usklajevanje na notranjem trgu (OHIM) z registrsko številko 003432028, ki pokriva razrede: 7, 8, 9, 10, 11, 35, 37, 42 po Nicejski kvalifikaciji, ki je veljavno registrirana v vseh državah Evropske skupnosti.

Družba Iskra d. o. o. ima tako po Nicejski klasifikaciji registrirano blagovno znamko »Iskra« za primeroma naslednje blago: palični mešalniki, mikrovalovne pečice, električni žari, aparati za peko kruha, električne in indukcijske kuhalne plošče, električni sušilniki, kodralniki in ravnalniki las, električni in robotski sesalniki, električni čistilniki, vlažnilniki in razvlaževalniki zraka, mobilne klimatske naprave, hladilniki, indukcijske in vgradne pečice, pomivalni, pralni in sušilni stroji, avdio sistemi ipd.

Iskra d. o. o. (kot dajalec licence) in Ahac d. o. o. (kot prejemnik licence) sta leta 2015 sklenili licenčno pogodbo, na podlagi katere lahko družba Ahac, ki ni lastnica prej navedenih blagovnih znamk, trži izdelke z blagovno znamko »Iskra« v državah nekdanje Jugoslavije.

Aleš Klavžar, direktor
Peter Goltnik, direktor
Iskra, d. o. o.

Pojasnilo uredništva

V uredništvu pojasnjujemo, da smo pri uvodu v intervju uporabili navedbe, zapisane v sporočilu za javnost, ki smo ga po elektronski pošti od podjetja Ahac prejeli 2. marca 2021.

Uredništvo Novega tednika

DOBRODELNA KMEČKA TRŽNICA
za Mozirsko kočo

sobota, 27. marec | 9:00-13:00
TIC Mozirje

Z nakupom domačih dobrot (kruh, potice, pecivo...) boste prispevali v sklad za obnovo Mozirske koče. V sodelovanju z aktivom kmečkih žena.

Pošljite SMS MOZIRSKA5
na številko 1919

S poslanim SMS-om prispevate 5 evrov v sklad za obnovo Mozirske koče. Prispevate lahko uporabniki storitev Telekom Slovenije, Telemacha, A1 in T2. Vsi operaterji se odpovedujejo prihodkom od poslanih in prejetih SMS sporočil. Pravila in pogoji so objavljeni na www.pdmozirje.si.

Gic Gradnje kupujejo delnice Cestnega podjetja Ptuj

Nastaja največja gradbena skupina na Štajerskem?

Skupini Gic Gradnje iz Rogaške Slatine se bo morda kmalu pridružilo še Cestno podjetje Ptuj. Slatinskemu gradbincu je za zdaj uspelo kupiti dobro četrtino ptujskega podjetja. Pred kratkim je poslalo ponudbo za odkup delnic tudi večinskemu lastniku in nekdanjemu dolgoletnemu direktorju Ferdu Veingerlu, ki s svojo družbo CPIN obvladuje malo manj kot 60 odstotkov cestnega podjetja. Če bo Slatinčanom uspela namera o odkupu delnic, bo Skupina Gic Gradnje prerasla v največjo gradbeno skupino na Štajerskem.

JANJA INTIHAR

Gic Gradnje so v lastniško strukturo Cestnega podjetja Ptuj vstopile prejšnji mesec, ko so odkupile delnice šestih delničarjev. Njihov delež trenutno znaša malo več kot 25 odstotkov. Ali jim bo uspelo odkupiti tudi delnice največjega delničarja Ferda Veingerla, trenutno še ni znano, saj odgovora na svojo na ponudbo še niso dobile, je povedal lastnik in direktor **Ivan Cajzek**. Če bo slatinski družbi uspelo prevzeti lastništvo v ptujskem podjetju, bo gradbena skupina, ki bo s tem nastala, največja na Štajerskem in ena največjih v državi. Skupina Gic Gradnje, v katero je poleg petih podjetij v Sloveniji vključena še družba na Hrvaškem in zaposluje 230 ljudi, je tudi lani poslovala dobro in celo preseгла načrtovane rezultate. Imela je malo manj kot 70 milijonov evrov čistih prihodkov od prodaje, kar glede na leto 2019 pomeni

Ivan Cajzek: »Kapitalska povezava Gic Gradenj in Cestnega podjetja Ptuj bo prispevala k hitrejšemu razvoju, boljši konkurenčnosti, večji prepoznavnosti in boljšim rezultatom poslovanja obeh družb.«

več kot 10-odstotno rast. O doseženem čistem dobičku Ivan Cajzek še ne govori. Podatki, kako je Cestno podjetje Ptuj, ki je med drugim tudi vzdrževalec občinskih in državnih cest v Podravju, poslovalo lani, še

Med trenutno največjimi gradbišči Gic Gradenj je tudi garažna hiša za pretovarjanje avtomobilov v Luki Koper.

niso znani. Predlani je ustvarilo 34 milijonov evrov čistih prihodkov od prodaje. Nova štajerska gradbena skupina bi bila v svoji dejavnosti med največjimi v državi tudi po številu zaposlenih.

Hitrejši razvoj obeh podjetij

Na vprašanje, zakaj se je odločil za lastniški vstop v Cestno podjetje Ptuj, Ivan Cajzek odgovarja, da se je z lastniki o nakupu delnic začel pogovarjati že leta 2017. Takrat je celo skupščina cestnega podjetja na svoji seji sprejela sklep o razširitvi upravnega odbora in vanj

kot novega člana imenovala Cajzka. A je dogovor o prodaji podjetja splaval po vodi in Cajzek je že čez nekaj mesecev odstopil, vendar je, kot pravi, pogovore z lastniki nadaljeval. »Kapitalska povezava s Cestnim podjetjem Ptuj, pa naj bo solastniška ali lastniška, pomeni za našo Skupino Gic Gradnje raz-

širitev dejavnosti na področja, kjer do zdaj ni bila prisotna. To so predvsem tako imenovane nizke gradnje. Naša dejavnost in dejavnost ptujskega podjetja se torej v pretežnem delu dopolnjujeta in bosta združeni prinesli več sinergijskih učinkov, ki bodo v obeh podjetjih prispevali k hitrejšemu razvo-

ju, boljši konkurenčnosti, večji prepoznavnosti in boljšim rezultatom poslovanja,« je prepričan Cajzek. Pri tem še dodaja, da zahtevajo gradbeni trg in posebni projekti nenehno izboljševanje in izpopolnjevanje vsakega ponudnika. »Zato so kapitalske povezave poleg številnih drugih dejavnosti, ki jih moramo izvajati, zagotovo model uspešnega odziva na te zahteve.«

Uspešno tudi leto 2021

Gic Gradnje, ki so lani praznovala 30 let, sodelujejo v gradbenih projektih po vsej državi in tudi na Hrvaškem. Cajzek med trenutno najpomembnejša projekta uvršča gradnjo potniškega terminala na brniškem letališču in garažne hiše za pretovarjanje avtomobilov v Luki Koper. Poleg teh dveh projektov, ki sta vsak vredna 18 milijonov evrov, slatinsko podjetje gradi tudi upravno stavbo Zavarovalnice Sava v Mariboru, stanovanjsko naselje Dalgona v Podčetrtku in vila bloke Rezidenca v Rogaški Slatini. Gradbena dela trenutno opravlja tudi v nuklearki Krško ter tovarni Vetropack na Hrvaškem.

Ivan Cajzek pravi, da je podjetje za letošnje že sklenilo več pogodb, zato ocenjuje, da bo tudi leto 2021 za Gic Gradnje uspešno.

Foto: arhiv Gic Gradnje

Znamenita grafična zbirka kmalu naprodaj

Stečajna upraviteljica Alenka Gril je pripravila predlog za prvo prodajo grafične zbirke, ki jo je leta 1985 takrat še enotnemu zdravilišču v Rogaški Slatini podaril gost Kurt Müller iz Švice, nato je postala last družbe Zdravilišče Rogaška. Ta je od leta 2018 v stečaju.

Zbirko, ki predstavlja glavno premoženje Zdravilišča Rogaška, sestavlja 40 tisoč grafičnih listov iz različnih obdobj. Že nekaj let jih hrani galerija Anin dvor. Stečajna upraviteljica je sodišču in največjemu ločitvenemu upniku Družbi za upravljanje terjatev bank predlagala, da bi jo prodala na dražbi. Izključna cena bi znašala malo manj kot 3,5 milijona evrov, kar je povprečje med najnižjo in najvišjo ocenjeno vrednostjo zbirke. Kdaj bo dražba, sodišče še ni odločilo.

Jl, foto: arhiv NT (Andraž Purg-GrupA)

Izključna cena za grafično zbirko Kurta Müllerja bo predvidoma malo manj kot 3,5 milijona evrov. Datum dražbe še ni določen.

citycenter

DELOVNO MESTO INFORMATOR

iščemo superjunakinjo

Kaj potrebuješ, da izberemo prav tebe:

- voljo do dela, si pošten in motiviran naučiti se novih stvari,
- tvoj moto je: »Za vsak problem se najde rešitev«,
- timski duh je tvoja kvaliteta,
- V. stopnjo izobrazbe ekonomske ali družboslovne smeri,
- najmanj eno leto delovnih izkušenj na primerljivih delovnih mestih,
- veselje do dela s strankami in odgovornost za delo z denarjem,
- odlične komunikacijske veščine in sposobnost obvladovanja raznih situacij pri delu s strankami,
- pogovorno znanje enega tujega jezika (angleščine ali nemščine in hrvaščine),
- samoiniciativnost in visoko mero odzivnosti ter prilagodljivosti na dnevno dogajanje v nakupovalnem središču,
- natančnost, ažurnost, zavzetost za delo,
- motiviranost, proaktivnost in sposobnost iskanja učinkovitih rešitev,

Tvoje prednosti bodo:

- uporabna računalniška znanja (Word, Excel),
- urejenost,
- pripravljenost za delo v izmenah in med vikendi,
- vozniški izpit B – kategorije;

Delo poteka v nakupovalnem središču Citycenter Celje, Mariborska 100. Prošnja in kratki življenjepis pošlji do vključno 5.4.2021 na naslov:

SES Center Managament, družba za upravljanje, d.o.o.

»za razpis«
Šmartinska cesta 152g, 1000 Ljubljana
ali na elektronski naslov:
zaposlitev@ses-european.com.

Nova večstanovanjska stavba D3 ob Drapšinovi ulici, v kateri bo 46 stanovanj.

CELJE – V Dečkovem naselju še 46 novih stanovanj

Novogradnja bo končana prihodnje leto

Inženiring družba Malteški dvori, ki je investitorica projekta, bo v prihodnjih tednih začela gradnjo večstanovanjske stavbe v Dečkovem naselju, in sicer ob Drapšinovi ulici. V novi stavbi z imenom D3 bo na območju, za katerega je celjski mestni svet nedavno sprejel občinski podrobni prostorski načrt (DN-5-1), zgrajenih 46 stanovanj. Novogradnja, ki jo bo izvedlo za ta projekt ustanovljeno novo podjetje Blok 13, bo predvidoma končana v drugi polovici prihodnjega leta.

ROBERT GORJANC

Stavba D3 bo sestavljena iz dveh enot z ločenima stopniščema, v vsaki bo tudi dvigalo. V pritličju stavbe bo nadkrita garažna hiša, na voljo bodo tudi zunanja parkirišča.

V družbi Blok 13 načrtujejo, da bodo stanovanja začeli prodajati sočasno, ko jih bodo začeli graditi. Trenutno pripravljajo načrt trženja, oblikujejo cene stanovanj in postavljajo spletno stran. Cene stanovanj

bodo različne glede na velikost, lego in nadstropje. Kot še navajajo v družbi, bodo tistim, ki so že izkazali zanimanje za nakup stanovanj, v določenem obdobju ponudili promocijske cene, prav tako pomoč pri financiranju nakupa nepremičnine.

V družbi so še povedali, da se je investitorica za nakup 4,5 hektarja velikega zemljišča ob Drapšinovi ulici, kjer bo stala stavba, odločila, ker na tem

mestu vidi tržne možnosti za kakovostno bivanja bodočih kupcev. Gre namreč za mirno okolje, bližino središča Celja, bolnišnice, šole, trgovin ...

V družbi Blok 13 ocenjujejo, da je v Celju še potencial za stanovanjsko gradnjo, saj v mestu primanjkuje stanovanj (kljub gradnji stanovanjske soseske DN 10). Posledica tega je tudi rast cen rabljenih stanovanj v zadnjih letih.

Investitorica projekta, družba Malteški dvori, ki je lani uspešno končala projekt novogradnje s 57 stanovanji na Polzeli, je že v letu 2018 začela iskati primerno zemljišče za gradnjo večstanovanjske stavbe v Celju.

V družbi s tem projektom ciljajo na kupce, ki prvič rešujejo stanovanjski problem, enako tudi na tiste, ki se bodo odločili za zamenjavo. Ker v Celju primanjkuje tudi najemniških stanovanj, so v družbi prepričani, da je lahko nakup stanovanja v takšni stavbi tudi dobra in varna naložba za tiste, ki želijo prihranke prestaviti iz bank, kjer uvajajo ležarine za depozite fizičnih oseb.

Nenazadnje so se pri odločitvi za ta projekt oprli tudi na izkušnje, ki kažejo na vedno večjo migracijo starejše populacije iz enostanovanjskih hiš v večstanovanjske stavbe, predvsem zaradi varnosti, udobja ter nižjih stroškov bivanja.

Grafika: Blok 13

Premogovnik za uspešno sanacijo potrebuje vsaj 15 let

VELENJE – Predsednik državnega sveta Alojz Kovšca je minuli četrtek s sodelavci obiskal Premogovnik Velenje in Termoelektrarno Šoštanj (Teš). V ospredju pogovora je bilo zapiranje rudnika. Znano je, da se v Šaleški dolini zavzemajo za čim kasnejše zaprtje, medtem ko se je država odločila podpreti najbolj ambiciozen načrt, ki predvideva opustitev izkopavanja lignita do leta 2033.

»Vesel sem, da je v premogovski regiji dovolj poslušna za prepoznavanje potencialov dolgoletne krepitve rudarskega znanja, kadrov in tehnologije. Čeprav se rudniki zapirajo, je v svetu dovolj novih priložnosti za nadaljnji razvoj in prenos tega slovenskega premogovniškega bogastva,« je po obisku dejal predsednik Državnega sveta RS Alojz Kovšca. »Izvoz znanja je največji potencial v prihodnosti in verjamem, da bo z vizijo in s cilji, ki so mi jih v premogovniku predstavili, takšno razmišljanje lahko tudi udeleženo. Seveda se bo morala pri tem dejavnosti vključiti tudi država z resornimi ustanovami. Proces uvedbe pokrajin, ki ga koordinira državni svet, se bliža koncu in prav uvedba nove Saša pokrajine lahko pomeni nov korak v pravo smer uresničitve te enkratne poslovne priložnosti.

Delegacija državnega sveta se je v Velenju seznanila s trenutnim položajem Premogovnika Velenje in Termoelektrarne Šoštanj v duhu napovedanega zaprtja premogovnika do leta 2033. Alojz Kovšca je prepričan, da je zeleni in pravičen prehod v brezogljično družbo mogoč, a da se bo morala v ta ambiciozen projekt država dejavnije vključiti. (Foto: Slobodan Mrkonjić)

Predsednik Vlade Republike Slovenije Janez Janša je v torkov odgovoril na dopis župana Mestne občine Velenje Petra Dermola glede obratovalne dobe Premogovnika Velenje in premogovnih blokov Termoelektrarne Šoštanj. Dermol je premijerja pozval, naj v razpravo o prestrukturiranju doline država vključi tudi lokalno skupnost.

V kabinetu premijerja so v odgovoru zapisali, da bosta »tako Vlada Republike Slovenije kot pristojno Ministrstvo za infrastrukturo v zvezi s preходом Šaleške regije iz premogovništva ravnala odgovorno, v razpravi z vsemi zainteresiranimi, posebej pa skladno z načeli pravičnega prehoda in v prid nadaljnjega zagotavljanja ustreznega nivoja oskrbe Republike Slovenije z električno energijo«.

Dodali so, da bo prihodnost Termoelektrarne Šoštanj in Premogovnika Velenje ena prioritetenih tem pogovorov ob obisku vlade v regiji, ki je načrtovan za prihodnje mesece.

tudi z vidika zanesljive oskrbe z električno energijo.«

Poslovodstvo velenjskega premogovnika je gostom predstavilo trenutni položaj, v katerem je premogovnik, predvsem v povezavi s problematiko prestrukturiranja ter z opuščanjem izkopavanja lignita.

V iskanju rešitev

»Ne glede na to, katera letnica za prenehanje rabe premoga bo sprejeta v nacionalni strategiji za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda, se moramo zavedati, da Premogovnik Velenje potrebuje minimalno 15 let, da lahko uspešno sanira in zapre premogovnik. Z lastnikom bomo dejavno iskali primerne rešitve, ki bodo sprejemljive za vse strani in bodo vključevale socialni dialog ter pravičen prehod v brezogljično družbo,« je dejal generalni direktor Premogovnika Velenje dr. Janez Rošar. Direktor družbe Aleš Logar je dodal: »Poslovodstvo Premogovnika Velenje s strokovnimi službami dejavno pripravlja dokumentacijo, ki jo je treba oddati za podaljšanje koncesije za pridobivanje premoga v Šaleški dolini, ki bo potekla januarja prihodnje leto.«

Rošar je ob tem poudaril še, da je Premogovnik Velenje sko-

zi vso svojo zgodovino zgledno skrbel za okolje, v katerem deluje, in sproti saniral degradirano območje in to iz lastne cene premoga, brez državne pomoči. »Premogovnik Velenje je v vseh skoraj 146 letih delovanja tesno povezan z lokalno skupnostjo, prav to sodelovanje je še posebej v tem prehodnem obdobju v brezogljično družbo ključnega pomena za nadaljnji razvoj tako gospodarstva kot širše regije.«

Za pravičen in ekonomsko ter socialno uravnotežen prehod

Predstavniki državnega sveta so obiskali tudi Termoelektrarno Šoštanj, kjer jih je sprejel direktor Mitja Tašler. Ob obisku je dejal: »Tako v Termoelektrarni Šoštanj kot v Premogovniku Velenje intenzivno iščemo nove tehnologije, ki bodo omogočale ohranitev energetske lokacije in strokovnega znanja. Verjamemo, da je cilj strategije v Šaleški regiji, da se elektrarni, premogovniku in njunim zaposlenim v prihodnjih letih v največji možni meri omogoči nadaljnji razvoj. In da se ob tem vzpostavi podporni okvir, ki bo zagotovil pravičen, ekonomsko vzdržen in socialno uravnotežen prehod.«

LKK

CELJE – Sodelovalo bo tudi deset šol in vrtcev

Živahno velikonočno dogajanje v Celju

Celje bo v prihodnjih dneh zaživel v velikonočnem vzdušju. Med 27. marcem in 3. aprilom bo mestno središče krasila velikonočna dekoracija, na velikonočni tržnici se bo predstavilo približno 30 razstavljalcev. Zavod za kulturne prireditve in turizem Celeia Celje bo 3. aprila pripravil tudi nagradno igro Iskanje velikonočnega jajčka.

ROBERT GORJANC

Na velikonočni tržnici, ki bo postavljena v Stanetovi in Lilekovi ulici, bodo svojo ponudbo predstavljali razstavljalci iz celotne Slovenije, največ jih je iz Celja in širše okolice. Ponujali bodo

raznolike izdelke, poudarek bo na prazničnih vsebinah. Velikonočna tržnica bo vse dni odprta med 11. in 17. uro. Mestno jedro Celja bo, kot je značilno ob večjih dogodkih v knežjem mestu, krasila

velikonočna dekoracija. Tradicionalno skulpturo velikega velikonočnega jajčka je tudi letos izdelala Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje in bo umeščena v Gubčevi ulici. Sedem zadržanih družin bo krasilo mestne ulice in poskrbelo za praznično vzdušje. Drevesa v mestnem jedru bodo okrašena s ptičjimi hišicami, ki so jih poslikali otroci iz celjskih osnovnih šol in vrtcev. Na pobudo Zavoda Celeia Celje za sodelovanje se je odzvalo deset šol in vrtcev, ki so okrasili in pobarvali hišice, izdelali so tudi drugo

velikonočno dekoracijo, ki bo nameščena v mestu in izložbah mestnih ponudnikov. Sodelovali so osnovna šola Lava, Frana Roša, Frana Kranjca, Hudinja, I. in III OŠ, Waldorfska šola, ter vrtci Anice Černejeve, Danielov Levček Celje in Vrtec vesela hiša. V nekdanji stavbi Naše knjige bodo izložbe okrašene z velikonočno in s pomladno vsebino, pročelje stavbe bo okrašeno z velikonočnim cvetličnim jajcem. Vso velikonočno dekoracijo so izdelali zaposleni v Zavodu Celeia Celje.

Dobrodelni projekt NT&RC Naj bo velika noč za vse

Na velikonočni tržnici v središču Celja bo v soboto, 27. marca sodelovala tudi naša medijska hiša Novi tednik in Radio Celje. V okviru dobrodelnega projekta Naj bo velika noč za vse bomo zbirali velikonočne dobrrote (šunko, hren, potico, kruh ...) in jih predali JZ Socio, ki jih bo namenil varni hiši, zavetišču za brezdomce in materinskemu domu.

Iskanje velikonočnega jajčka

Nagradna igra Iskanje velikonočnega jajčka bo v soboto, 3. aprila, udeleženci pa se bodo potegovali za lepe nagrade v obliki mestnih bonov Dobimo se v mestu v vrednosti 30 evrov. Za sodelovanje v nagradni igri je obvezna prijava, saj je na voljo 15 nagrad. Prijave so možne v Ticu na Glavnem trgu 17, po

elektronski pošti ali telefonu. Nagradna igra bo izvedena v času odprtja Tica med 10. in 13. uro.

Zavod Celeia Celje vse obiskovalce velikonočne tržnice in udeležence nagradne igre poziva, naj se držijo navodil in priporočil Vlade Republike Slovenije ter NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe s koronavirusom.

Posledice zime: del kolesarske steze Celje–Laško pri čistilni napravi ...

Čiščenje kolesarjem nadležnega peska

CELJE – Po vsaki zimi na naših cestah in pločnikih ostanejo večje količine peska, ki ga vzdrževalci cest posujejo zaradi snežnih razmer. Odvečni pesek spomladi doseže ravno nasprotni učinek kot pozimi, ko preprečuje drsenje. Predvsem je velika nadloga in past za rekreativne kolesarje, ki se ob toplejših zadnjih zimskih in prvih spomladanskih dneh s svojimi specialkami že podajo na kolesarske ture.

V Mestni občini Celje javno podjetje Simbio po naročilu podjetja Vodovod-kanalizacija, ki skrbi za vzdrževanje cest, tudi letos čisti oziroma pometa ceste kolesarske steze in pločnike v vseh četrtinah in krajevnih skupnostih. »Letos smo dela zaradi lepega vremena začeli nekoliko prej, že 9. marca, peska na cestah in pločnikih pa je podobno kot v minulih letih. Najprej smo pometali v središču Celja, zdaj nadaljujemo proti obrobju,« so o delih povedali v podjetju Simbio, za katerega je to opravilo kar zahteven projekt, saj je mreža cest, kolesarskih stez in

pločnikov glede na velikost občine precej razvejana.

Kot so še dodali, so na terenu trije strojni pometalci, zato prosijo vse voznike in ostale udeležence v prometu, naj prilagodijo vožnjo razmeram na odsekih, kjer izvajajo dela.

Čiščenje na celjskem delu »kolesarke«

Začeli so pometati na celjskem delu kolesarske povezave Celje–Laško, za kar prav tako skrbita Vo-Ka Celje in Simbio kot izvajalec del. Na »kolesarki« je čiščenje odvečnega peska še pomembnejše, saj rekreativni kolesarji

na teh stezah vozijo z višjimi hitrostmi in so ob neprimerljivih pogojih za vožnjo še bolj izpostavljeni nevarnostim ter neprijetnim izkušnjam, padcem in okvaram zračnic.

V prihodnjih dneh, ki bodo po napovedih toplejši, se bo razmahnila kolesarska sezona, na kolesarskih stezah in drugih cestah je mogoče pričakovati veliko rekreativnih kolesarjev, zato je še toliko bolj pomembno, da so steze očiščene. Nenazadnje odvečni pesek na kolesarskih stezah in pločnikih zagotovo ne prispeva k čistejšemu okolju, za kar si še posebej prizadevamo na začetku pomladi.

Še vedno živimo tudi v času epidemije, ki z nekaterimi spremenjenimi navadami (tudi po sili razmer) vpliva na okolje, o čemer smo že pisali.

RG

... in del novozgrajene kolesarske steze na Cesti Janeza Cvirna na Hudinji.

Zavihali rokave

POLZELA – Polzelani so letos med tistimi, ki so prvi zavihali rokave in se lotili čiščenja občine. V čistilni akciji, ki je bila to soboto, je sodelovalo skoraj tisoč udeležencev. Zbrali so približno 110 kubičnih metrov mešanih odpadkov. Že v petek so za lepšo okolico šole in vrtca poskrbeli vrtčevski otroci in učenci.

Strokovna sodelavka v Ticu Polzela Lidija Praprotnik je pojasnila, da so veseli, da je odpadkov vedno manj in da divjih odlagališč skoraj ni več, a so žal ceste in poti še vedno odlagališče za smeti za marsikoga. Posebno skrb so tokrat namenili vodotoku Struga, kjer so izvedli tako sečno vegetacije kot odstranjevanje odpadkov, ki v naravo ne sodijo. Upravitelj vodotoka Struga Nivo Eko je zaradi večjih vzdrževalnih del zmanjšal pretok na Podvinsko – Žalski strugi na biološki minimum, ob tem se je pokazala možnost, da so del čistilne akcije izvedli tudi na tem delu.

ŠO

V čistilni akciji, ki je bila to soboto, je sodelovalo skoraj tisoč udeležencev. Zbrali so približno 110 kubičnih metrov mešanih odpadkov.

Kmalu povezovalna cesta

ŠMARJE PRI JELŠAH – Podjetje Voc Celje bo konec marca začelo graditi novo povezovalno cesto na območju načrtovane stanovanjske soseske Dobrava. Dela naj bi bila končana v štirih mesecih.

380 metrov dolga cesta bo povezovala Kolodvorsko ulico, Grajski log, Dvor in Vegovo ulico pri osnovni šoli. Ob cesti bo urejen enostranski pločnik za pešce, na cestišču bo na obeh pasovih označena kolesarska pot. Med gradnjo bo spremenjen prometni režim v Vegovi ulici v bližini šole in na pešpoti od nadhoda do šole. Naložba bo stala približno 692 tisoč evrov, denar je zagotovljen v občinskem proračunu. Nova povezovalna cesta je pomembna tudi zato, ker bo v času ureditve križišča pri trgovini Kašča na glavni regionalni cesti Šentjur–Mestinje med drugim služila kot začasna obvozna cesta.

TS

Za boljšo povezanost regij

KOZJE – Maja letos naj bi se začela obnova dveh kilometrov dolgega odseka državne ceste Podsreda–Brestanica, za katero bosta denar prispevali Občina Kozje in Direkcija RS za infrastrukturo. Dela bo izvajalo podjetje Gradnje iz Boštanj.

V sklopu naložbe, vredne približno 2,4 milijona evrov, bo izvajalec obnovil podporne zidove in tudi cestišče v dolžini dveh kilometrov. Županja Občine Kozje Milenca Krajnc je pojasnila, da je odsek te ceste trenutno zelo poškodovan. Nasploh je ta cesta, ki povezuje dve regiji, zelo pomembna tako za tovorni kot za osebni promet. Občani Kozjega se po njej vsak dan vozijo na delo v Krško in v druge kraje na območju posavske regije. Dela naj bi bila končana v dveh letih.

TS

BRASLOVČE – Zastavili nove usmeritve pri obnovi Žovneškega gradu

Spečega lepotca prebudili pred tremi desetletji

Vsi tisti, ki vas pot občasno zanese na Žovneški grad, se zagotovo ne morete načuditi, kako nekoč zapuščene ruševine vedno bolj dobivajo podobo nekdanjega mogočnega doma grofov Celjskih na obrobju Spodnje Savinjske doline. Člani Kulturno-zgodovinskega društva Žovnek ga po besedah Franca Kralja prostovoljno ob nedeljah dopoldne obnavljajo že zadnjih trideset let. Braslovški župan Tomaž Žohar je sredi marca na gradu gostil najvišje predstavnike Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, s katerimi je zastavil novo pomembno poglavje pri obnovi tega zgodovinskega bisera.

ŠPELA OŽIR

Iz zavoda za varstvo kulturne dediščine so sporočili, da bo prvi korak ovrednotenje izvedenih del v zadnjih nekaj letih, kaj je bilo postorjenega v skladu s konservatorsko doktrino in kaj ne. Temu bodo sledile pisne usmeritve za tiste dele gradu, ki še niso doživeli obnove, morebitne usmeritve za popravo že izvedenih posegov in usmeritve za redna vzdrževalna dela. »Vsekakor bomo skupaj določili cilje, standarde in tehnične elemente, ki bodo šli v smer, da izvirne sestavine

gradu Žovnek ustrezno konserviramo, da bodo zmogli bolje kljubovati zobu časa,« so pojasnili v zavodu in dodali, da so njihove pooblaščen osebe do zdaj le občasno sodelovale pri posegih, zato nimajo dokumentiranih vseh obnovitvenih posegov na obodnih zidovih grajskega kompleksa. Zadnji poseg, za katerega je bilo izdano kulturnovarstveno soglasje pristojnega zavoda, je bil leta 2010, in sicer za obnovo okroglega stolpa z izvedbo historične strehe.

Braslovški župan Tomaž Žohar je gostil direktorja Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Jerneja Hudolina, generalnega konservatorja dr. Roberta Peskarja, direktorico celjske izpostave Danijelo Brišnik in odgovornega konservatorja v Celju Matijo Plevnika. Foto: Občina Braslovče

Počasi, a vztrajno

Grad je nezadržno propadal približno od leta 1835, ko ga je opustil takratni lastnik Jožef Čokl pl. Ruhethal. Od takrat so razvaline služile kot kamnolom, dodatno škodo je med drugo svetovno vojno povzročil okupator, ki je odnesel ves inventar iz še takrat dobro ohranjenega velikega okroglega stolpa. Domačin in zgodovinar **Franči Kralj** se je s somišljeniki, povezanimi v Kulturno-zgodovinsko društvo Žovnek, leta 1993 odločil, da je skrajni čas, da klavarno propadanje gradu zaustavijo in v njem prebudijo novo življenje. S prostovoljnimi delovnimi akcijami ob nedeljah dopoldne, ki se jih udeleži od šest do enajst ljudi, že ves ta čas počasi, a vztrajno obnavljajo grad. Za plačilo gradbenega materiala in s tem povezanih stroškov poskrbi občina, medtem ko je njihov trud po besedah Kralja poplačan s pogledom na grad, ki postaja vedno bolj priljubljena izletniška točka ne le domačinov, temveč tudi obiskovalcev iz vse Slovenije. V zavodu za varstvo kulturne dediščine ob tem dodajajo, da v Sloveniji obstajajo tudi drugi finančni mehanizmi, vendar je prvi pogoj ta, da je projekt usklajen z vso zakonodajo in s predpisi, šele nato lahko kandidira na razpisih, ki zagotavljajo sofinanciranje. Po besedah braslovškega župana **Tomaža Žoharja** je prav to glavni namen občine. »Po desetih letih si namreč želimo

vzpostaviti dialog s stroko in v tesnem sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije izdelati strokovni ter vsebinski projekt, na osnovi katerega bomo v nadaljevanju izvajali obnovo gradu, poskrbeli za nadaljnji razvoj in iskali zunanje vire za financiranje.«

Finančno zahtevno

Projekti obnove ruševin so, kot še pojasnjujejo v zavodu, zahtevni iz različnih vidikov, saj je težko določiti njihov končni videz skupaj z namembnostjo in povednostjo. Prvi izziv je zagotoviti, kako zaradi neugodnih podnebnih razmer dolgoročno zaščititi ruševine pred propadanjem. »Pogosto imajo gradovi in drugi spomeniki, ki so vsaj zadnjih sto let in več v ruševinah, seveda veliko vrednost in vrednote tudi v takšni obliki in jih varujemo kot ruševine, kar je neredko težje uskladiti s pričakovanji in z željami lastnikov ali upravljalcev, ki želijo obnovo, ponovne pozidave in nove namembnosti, včasih celo z dodajanjem popolnih arhitekturnih tujkov,« še navajajo v zavodu in ob tem dodajajo, da ne smemo pozabiti na elementarnost obiskovalcev takšnih spomenikov, protipotresnih in drugih standardov, s čimer močno načnemo izvirno oziroma trenutno stanje, ne da bi posegali v izvirne strukture. Poleg tega so vsi ti posegi, kot zaključujejo, finančno zahtevni in so le redko sorazmerni s končnim rezultatom.

Velike razlike v ceni nekaterih vrtcev v Spodnji Savinjski dolini

Cene vrtca vse višje

Letos marca se številni starši na Vranskem in v Taboru sprašujejo, kako je mogoče, da je ekonomska cena vrtca za drugo starostno obdobje pri njih že dlje časa v primerjavi z ostalimi občinami v Spodnji Savinjski dolini višja. Cena drugega starostnega obdobja na Vranskem in v Taboru je po novem namreč za več kot sto evrov višja kot v bližnjem Preboldu. Tako vranski kot taborski svetniki so sicer potrdili dvig cen. Kot pravijo, jim ni preostalo drugega, saj v nasprotnem primeru vrtca ne bi mogla delovati normalno. Razliko bi sicer lahko krili iz občinskih proračunov, a bi to pomenilo, da bi morali denar prerazporediti z drugih postavk. V primeru Tabora bi morali zaustaviti zaradi prostorske stiske v tamkajšnji osnovni šoli nujno naložbo v novo knjižnico in računalniško sobo.

ŠPELA OŽIR

Z zadnjim dvigom ekonomske cene se je ta za prvo starostno obdobje (1-3 let) v vrtcu na Vranskem zvišala za približno 14 odstotkov oziroma približno 63 evrov, kar pomeni, da nova cena znaša približno 503 evre. Za programe drugega starostnega obdobja (3-6 let) se je ekonomska cena zvišala za osem odstotkov oziroma približno 33 evrov in po novem znaša 445 evrov. Družina, ki sodi v peti dohodkovni razred in plačuje 35 odstotkov cene vrtca, mora za varstvo otroka v prvem starostnem obdobju odšteti mesečno 22 evrov več in za drugo starostno obdobje 11 evrov več.

Po besedah vranskega župana **Franca Sušnika** še posebej v oči bode ekonomska cena vrtca za drugo starostno obdobje, ki je trenutno za več

kot sto evrov višja od cene za primerljivo obdobje v Vrtcu Prebold. S člani občinskega sveta je pri obravnavi dviga ekonomske cene izrazil vrsto pomislekov, a kot pravi, ustreznega odgovora vodstva vrtca in javnega zavoda na te trditve in pomisleke ni dobil. »Svetniki so predlog potrdili šele, ko je ravnateljica vztrajala pri njem. Pri tem je navajala, da je dvig ekonomske cene potreben zaradi napredovanj in dviga plač zaposlenih v vrtcu. Po njenih navedbah bi bilo brez dviga ogroženo izplačilo plač zaposlenim. Več kot 80 odstotkov

cene vrtca namreč predstavljajo plače.«

Povišanje stroškov plač

Ravnateljica **Majda Pikel** pravi, da so bili razlogi za dvig ekonomske cene svetnikom obeh občin zelo natančno posredovani v objavljenih predlogih. »Še pred sejo občinskega sveta sta predlog obravnavala oba odbora za gospodarstvo, prav tako smo s predlogom seznanili predstavnike sveta staršev in jim odgovorili na vprašanja, ki so nam jih zastavili. S predlogom smo seznanili tudi

Svet Javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šole Vransko-Tabor.« Glavni razlog za dvig je torej zakonska uskladitev povišanja stroškov plač. Zadnje usklajevanje cen in stroškov je bilo na Vranskem marca leta 2019, v Taboru oktobra leta 2019. K predlogu je bila podana primerjava cen v naši regiji, pri kateri je sicer treba upoštevati, da v nekaterih občinah cen letos še niso usklajevali. »Ustanoviteljici naša vrtca financirata samo v višini odločb, medtem ko nekatere občine pokrivajo tudi nezasedena mesta oziroma staršem financirajo še delno prispevek, ki ga center za socialno delo določi staršem,« še navaja ravnateljica in dodaja, da notranjih rezerv ni, saj so zaradi že prej navedenih nekaterih razlogov in poslovanja porabili presežek prihodkov nad odhodki.

Na račun drugih naložb

V proračunu Občine Vransko za leto 2021 so načrtovali 365 tisoč evrov za pokrivanje razlike v ekonomski ceni za tamkajšnji vrtce. Župan ocenjuje, da se bo zaradi zadnjega dviga ekonomske cene ta znesek povečal za približno 45 tisoč evrov, kar bodo uskladili s prvim rebalansom proračuna. Povišanje bo šlo najverjetneje v breme naložbenih odhodkov. »Največji delež zadnje podražitve – več kot 60 odstotkov – pokrijejo občine. Od tega je od 150 otrok v Vrtcu Vransko vsaj 40 otrok iz drugih občin, kar ni nepomembno za naš proračun,« še dodaja Sušnik.

Ključna starost kolektiva

Z ministrstva za izobraževanje, znanost in šport so pojasnili, da med elementi za oblikovanje cen programov daleč največji strošek predstavlja strošek dela, lahko tudi več kot 80 odstotkov. V vrtcih, kjer je večina kadra mladega, na začetku svoje kariere poti, je tudi strošek dela v primerjavi z vrtcem, kjer so zaposleni starejši, izkušenejši kadri, nižji. Na ministrstvu še dodajajo, da se vrtci kadrovskega zelo razlikujejo. Strošek dela je namreč odvisen od plačnih razredov zaposlenih in njihovih napredovanj. Da cene za programe v vrtcih zaradi takšnih razmer ne nihajo preveč, je treba tovrstne spremembe stroškov dela vnaprej predvideti, še dodajajo. Napredovanja v plačne razrede in nazive so sproščena že od leta 2015. Plače na posameznih delovnih mestih so se povečale v letih 2018, 2019 in 2020.

Javni vrtec	I. starostno obdobje	II. starostno obdobje	Datum sklepa
Žalec	498 evrov	399 evrov	2019
Braslovče	492 evrov	379 evrov	2019
Polzela	462 evrov	395 evrov	2019
Prebold	486 evrov	337 evrov	2019
Vransko	441 (503) evrov	411 (444) evrov	2019 (2021)
Tabor	462 (511) evrov	418 (449) evrov	2019 (2021)

Tabela prikazuje ekonomske cene vrtcev v Spodnji Savinjski dolini. Občinska sveta na Vranskem in v Taboru sta že potrdila dvig cen. Zaradi zakonskih uskladitev lahko to pričakujemo tudi v drugih občinah. Ob tem je treba dodati, da starši plačujejo subvencionirane cene. Družine, ki sodijo v najvišji dohodkovni razred, plačujejo 77 odstotkov te cene. Razliko krijejo občine.

Notranjost merilnega mesta Levec (foto: Arso)

SPODNJA SAVINJSKA DOLINA – V podtalnici še vedno preveč nitratov

Kemijska sestava savinjske podtalnice ostaja slaba

V Sloveniji kar 97 odstotkov pitne vode pridobimo iz podzemne vode, zato je še posebej pomembno, kakšne kakovosti je. A na žalost najnovejši podatki Agencije Republike Slovenije za okolje (Arso) za Spodnjo Savinjsko dolino niso preveč spodbudni. Strokovne službe so glede na nadzorne meritve podzemni vodi v tem delu Slovenije za preteklo leto določile slabo kemijsko stanje, kar pomeni, da je glede na priporočila v njej še vedno preveč nitratov.

ŠPELA OŽIR

Agencija za okolje je lani izvajala nadzorne meritve podzemnih voda v okviru šestletnega načrta upravljanja voda. Kakovost podzemne vode je spremljala v vseh 21 vodnih telesih po državi. Rezultati so pokazali, da so bolj obremenjena vodna telesa, kjer prevladujejo vodonosniki z medzrnsko poroznostjo, boljše

kakovosti je podzemna voda v vodnih telesih s prevladujočo kraško poroznostjo. Zaradi intenzivnih človekovih dejavnosti je najbolj onesnažena podtalnica v severovzhodnem delu Slovenije. Slabo kemijsko stanje glede na podatke Arsa ima podtalna voda na savinjskem, dravskem in murskem območju. Glavni vir nitrata

v podzemni vodi še vedno predstavlja kmetijstvo, sledijo neurejeno kanalizacijsko omrežje, gosta poseljenost in industrija.

Najbolj v Parižljah in Trnavi

Iz Arsa sporočajo, da je vodno telo v slabem kemijskem stanju, če je standard kakovosti presežen na več kot 30 odstotkih merilnih mest oziroma ko je onesnažene več kot 30 odstotkov podzemne vode na obravnavanem območju. V Spodnji Savinjski dolini so mejne vrednosti vsebnosti nitrata presežene na več kot polovici takšnih mest, medtem ko na dravskem območju na 40 odstotkih in na murskem na 23 odstotkih. Če podrobneje pogledamo savinjsko

območje, ugotovimo, da je od dvanajstih mest voda z nitratni onesnažena na šestih merilnih mestih. A vse na srečo ni tako črno. Analiza smernic za leto 2019 je namreč pokazala, da vsebnost nitrata pada na skoraj vseh mestih v Spodnji Savinjski dolini. Ne glede na to je nitratov še vedno preveč v Levcu, Medlogu, Parižljah, Šempetru, Trnavi in Žalcu. Od vseh naštetih je to najbolj izrazito v Parižljah in Trnavi. Ob tem v Arsu dodajajo, da poleg obremenitev v tem vodnem telesu verjetno k temu pripomore tudi to, da je bila nadgradnja merilne mreže z namenskiimi novimi merilnimi mesti izvedena predvsem na bolj obremenjenih delih vodnega telesa.

Skrita, a pomembna

Podtalna voda, kot še pojasnjujejo v agenciji, je skrita pod zemeljskim površjem, zato pogosto daje varljiv občutek, da je zaščitena pred morebitnim onesnaženjem, ki ga povzroča človek s svojimi dejavnostmi, kot so kmetijstvo, industrija, komunalne odpadne vode in drugo. A pristojne službe opozarjajo, da ima podzemna voda slabo samočistilno sposobnost. Onesnaženje, ki zaide vanjo, se zaradi specifičnih fizikalnih in kemijskih procesov tam zadržuje daljši čas, zato je izredno pomembna naloga nas vseh preprečevanje vsakršnega onesnaženja, še posebej od dejstvu, da za približno 97 odstotkov prebivalcev v Sloveniji podtalnica predstavlja glavni vir pitne vode.

Cenimo vodo – ali res?

Ob letošnjem svetovnem dnevu voda so štiri slovenska strokovna društva (Slovensko društvo za zaščito voda – SDZV, Društvo vodarjev Slovenije – DVS, Slovenski komite Mednarodnega združenja hidrogeologov – SKIAH in Globalno partnerstvo za vodo Slovenije – GWPS) opozorila, da so prav v tem času v Sloveniji na vidiku spremembe Zakona o vodah, ki bi pomenile zmanjšanje ravni zaščite podzemnih vodnih virov in s tem varne oskrbe prebivalstva s pitno vodo.

Medtem ko je letošnji mednarodni dan vode z geslom Cenimo vodo opozarjal na globalno vodno krizo in pomanjkanje čiste vode ter na to, da je voda pomembna za vsakega posameznika in lokalno okolje, se je v Sloveniji prav v teh dneh državni zbor lotil obravnave zaskrbljujočih predlogov za spremembo Zakona o vodah. Vsa štiri društva so zato na DZ naslovila poziv, v katerem opozarjajo na spornost določil novele.

Bolj onesnažena in manj dostopna?

Strokovna društva opozarjajo, da je obstoječa zakonodaja v vseh elementih skladna z evropsko in z direktivami. Uveljavitev predlogov bi z zmanjšanjem ravni zaščite podzemnih vodnih virov in s tem varne oskrbe prebivalstva s pitno vodo tako pomenila tudi kršitev ustavne pravice do pitne vode ter Aarhuske konvencije, ki omogoča sodelovanje javnosti pri ključnih okoljskih odločitvah, kot je spreminjanje načrtov upravljanja povodij.

»Da nam iz pipe vsak trenutek priteče zdravstveno ustrezna pitna voda, ni nekaj samoumevnega,« poudarja predsednica Slovenskega društva za zaščito voda dr. **Marjetka Levstek**, ki še dodaja, da se vedno pogosteje tudi v Sloveniji soočamo z onesnaženimi viri pitne vode, ki so posledica prikrita ali neprikrita onesnaženja.

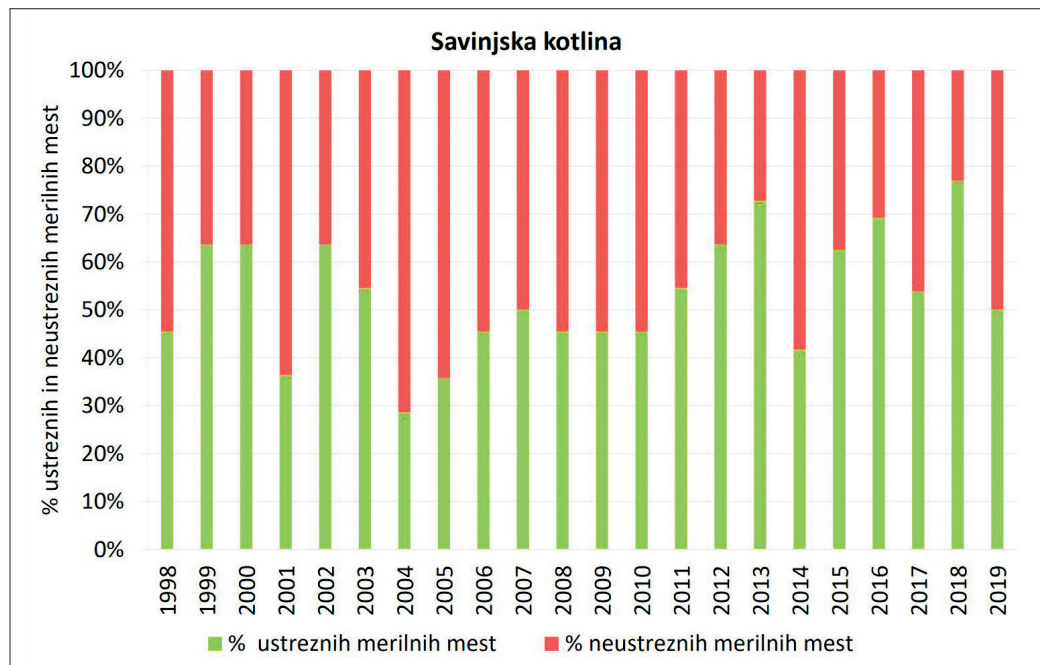

Ob tem je zaskrbljujoče, da je za predlagane spremembe Zakona o vodah imela javnost na voljo za pripombe le 12 delovnih dni in da je bila po opravljeni javni obravnavi in brez vednosti strokovne in druge javnosti v predlog zakona vnesena še dodatna sprememba 69. člena veljavnega Zakona o vodah, katere posledica je zmanjševanje varovanja virov pitne vode in s tem ogrožanje pravice do pitne vode, ugotavlja dr. **Barbara Čenčur Curk**, predsednica mreže Globalno partnerstvo za vodo Slovenije.

Prav tako je sporna predvidena sprememba zakona, ki bi omogočala posege na vodna in priobalna območja, ki varujejo naše vode pred onesnaženji. Kot pravi predsednica Društva vodarjev Slovenije dr. **Lidija Globevnik**, imajo te površine pomembno vlogo tudi pri varstvu pred poplavami, uravnavanju temperature ter varovanju ekosistemov, zato morajo ohraniti poseben status, saj zagotavljajo neoviran dostop do vodnih teles in višjo kakovost bivanja. »Če bi se spremembe zgodile, lahko pričakujemo znatno povečanje posegov v vodna in priobalna zemljišča, kar bi pomenilo večji negativen vpliv na ekološko stanje voda in poplavno varnost. Povečala se bo nevarnost onesnaževanja virov pitne vode, omejen bo lahko tudi dostop do vode kot javne dobrine.«

TC, foto: arhiv NT (Andraž Purg - GrupA)

Da so bili pozivi organizacij in posameznikov vsaj v enem delu uspešni, kaže sporočilo, ki smo ga iz ministrstva za okolje in prostor (MOP) prejeli tik pred zaključkom redakcije. Sporni 4. člen novele naj bi izvzeli iz sprememb Zakona o vodah. Gre za 69. člen zakona, po katerem bi bilo pod določenimi pogoji izjemoma možno graditi objekte in naprave na vodovarstvenem območju, kar bi omogočalo tudi proizvodnje, v katere so vključene nevarne snovi, ter objekte in naprave za odlaganje odpadkov.

Graf prikazuje odstotek neustreznih merilnih mest za nitrate v obdobju od leta 1998 do leta 2019 v Savinjski dolini. Vir: Arso

Upravnica Gledališča Celje, mag. Tina Kosi o odpiranju gledališč

Za nekoga je uteha maša, za drugega gledališče, zakaj razlike?

Slovenska gledališča so za obiskovalce zaprta že od konca oktobra. Ustvarjalci postajajo obupani, ker ne morejo uresničevati svojega poslanstva, ljubitelji gledališke igre so žalostni, ker ne morejo spremljati predstav v živo in zadostiti svojim potrebam po zaželeni kulturni dobrini. Pred dnevi se je kolegij direktorjev gledališč sestal s predstavniki ministrstva za kulturo in Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), da bi pregledali možnosti in poiskali rešitve za ponovno odprtje gledališč za obiskovalce. O rezultatih pogovorov smo se pogovarjali z mag. Tino Kosi, upravnico Gledališča Celje.

ROBERT GORJANC

Kdaj je mogoče pričakovati odprtje gledališč?

Strokovnjaki z NIJZ so ponovili, kar vemo že sami, da bomo lahko gledališča začela uprizarjati predstave za obiskovalce šele v zeleni fazi sproščanja, ki predvideva v povprečju manj kot tristo okužb dnevno v obdobju sedmih dni. Kot so ob tem poudarili, ne bo nobenih odstopanj od vladnega semaforja ukrepov. Težko se strinjam, da doslej ni bilo odstopanj, če se spomnimo, kaj se je decembra pred božičem dogajalo v trgovinah, odprtje teras lokalov v nekaterih regijah tudi ni v skladu z vladnim semaforjem. Vlada pač upravlja semafor na način, kot ji trenutno ustreza. V gledališčih si želimo, da bi se že zdaj pogovarjali o protokolih, kako si bo predstave mogoče ogledati po ponovnem odprtju, na NIJZ pa zatrjujejo, da večjih sprememb v primerjavi z jesenjo lani ni mogoče pričakovati. Skrbim, če bi se NIJZ odločil, da bi morali v gledališčih še bolj povečati razdaljo med igralci in

občinstvom. Če bi se na primer ta razdalja s šestih metrov, kot je veljalo nazadnje, spremenila na deset metrov, lahko gledališča zapremo male odre.

Kakšne predloge ste v gledališčih predstavili ministrstvu in NIJZ?

Naša želja je, da bi se pogovarjali tudi o pogojih uprizarjanja predstav na prostem, če ne bo prišlo do obsežnejšega padanja okužb. Predstave na prostem bi lahko igrali v prihajajočih toplejših dneh. Na primer predstave z manjšim številom ljudi, z večjim razmikom med sedeži ..., ampak se glede tega nismo mogli ničesar dogovoriti. Predlagali smo tudi, da bi gledališča odprli za šole, za posamezne razrede, na način kot zdaj obiskujejo pouk, po sistemu mehurčkov. Torej bi na primer en razred gledal predstavo v parterju, drugi pa na balkonu. Ampak tudi o tem sogovorniki niso želeli ničesar slišati.

Torej je sestanek minil brez vsakršnih rezultatov in napredka?

Upravnica Gledališča Celje, mag. Tina Kosi, v veliki dvorani, ki za gledalce sameva že skoraj pol leta.

Brez napredka. Ministrstvo ni naklonjeno odpiranju gledališč, ker je število okuženih še vedno previsoko. Skrbim, da vrat našega gledališča za obiskovalce ne bomo mogli odpreti niti junija niti septembra ... Kar me še pekli, je, da so že od decembra za obiskovalce dovoljeni cerkveni obredi, ki so zelo sorodni gledališki dejavnosti. Zakaj pod istimi pogoji, kot veljajo za cerkve, tudi mi ne moremo izvajati svoje dejavnosti? Razumem, da sta lahko nekemu vera in maša v teh razmerah v veliko uteho, ampak nekateri drugim pa nam je v veliko uteho kultura in za nas predstavlja duhovno hrano.

Kaj vam v gledališčih razen čakanja na boljšo epidemiološko sliko še preostane?

Povezala sem se s predsednico združenja splošnih gimna-

»Dejstvo je, da bo novi koronavirus ostal z nami tudi v prihodnje kot eden od povzročiteljev respiratornih obolenj. To, da nekdo pričakuje, ali ta vlada, ministrstvo ali NIJZ, da tega ne bo več, je neumnost. Dogovoriti bi se morali, kako bomo ob tem dejstvu živeli naprej, da bo čim bolj varno, ampak da bomo vseeno imeli vsaj približen občutek, da živimo.«

zij in skupaj sva naslovili dopis na vlado, strokovno skupino, NIJZ in pristojna ministrstva (za kulturo, zdravje in izobraževanje) z namenom, da predstav za dijake ne bi obravnavali kot javne prireditve, ampak kot del izobraževalnega programa na področju kulture.

Ali se boste v Gledališču Celje, glede na to, da očitno obiskovalcev v vaši dvorani še nekaj časa ne bo, vendarle odločili tudi za spletne prenose predstav iz repertoarja letošnje sezone, kot so storili v nekaterih drugih gledališčih?

Ti prenosi niso optimalna oblika za gledališko dejavnost, bomo pa v teh dneh naredili anketo med našimi abonenti. Potem se bomo glede na prejete odgovore odločili o spletnem predvajanju.

Omenili ste abonente. V gledališču ste v zares nehalnem položaju. Kaj jim boste lahko ponudili, če bo to stanje še dolgo trajalo in si bodo morda lahko ogledali le kakšno predstavo ali si morda ne bodo mogli nobene iz te sezone? Vemo, da je bila že prejšnja sezona okrnjena.

To je res. Smo v katastrofalni situaciji. Imamo zveste abonente, ki vrsto let prihajajo v gledališče, in čutimo do njih veliko zavezo. Da ne moremo igrati zanje, je za nas v gledališču zelo frustrirajoče. Če bomo gledališča lahko odprla svoja vrata za obiskovalce na primer v maju, potem bomo zagotovo dali prednost odraslim abonentom in poskušali zanje odigrati čim več predstav. V gledališču sicer normalno vadimo in uprizarjamo interne premiere. Če gledališč ne bomo mogli odpreti, potem bomo seveda abonentom vrnili denar, tako kot smo ga že lani, tistim, ki bodo to želeli. Ali pa se bomo dogovorili za ustrezen popust v naslednji sezoni za tiste abonente, ki so na primer videli prvi dve premieri, ki smo jih imeli jeseni. Kakorkoli, predvsem si želimo igrati.

Foto: Andraž Purg – GrupA

Tihožitja v sodobni umetnosti

V ljubljanski Galeriji Eurna je do 8. aprila na ogled skupinska razstava Tihožitja, ki predstavlja slike 16 znanih slovenskih umetnikov starejše in mlajše generacije. Med slednjimi sta tudi Celjana Iva Tratnik in Matej Čepin.

Kot pravi kustosinja razstave Nina Jeza, je tihožitje dolgo veljalo za manjvreden motiv, razcvet je doživelo v 17. stoletju pri Nizozemcih. Tudi v našem prostoru je bil motiv tihožitja ves čas prisoten in tudi priljubljen. Pri nas so bila popularna tihožitja s kruhom, sadjem ali z zelenjavo. Po besedah kustosinje so v galeriji želeli z razstavo spodbuditi razmislek, kako pomemben je motiv tihožitja v sodobnem času, ali je še zanimanje za tovrstno motiviko in ali je še popularna med našimi umetniki. Kot ugotavlja Nina Jeza, je motiv tihožitja še živ in prisoten v slovenski umetnosti, minljivost časa in prostora kot temeljnih kategorij sveta in družbe pa še naprej burita duhove in nagovarjata umetnike.

TC

Z razstave Pop art Josip na Krekovem trgu v Celju

Josip Ipavec v pop art izvedbi

Leto 2021 je leto dr. Josipa Ipavca, šentjurskega skladatelja in zdravnika. Območna izpostava JSKD Šentjur si že leta prizadeva družino Ipavcev predstaviti mlajšemu občinstvu, pri čemer ji je pomagal someščan Peter Arlič, profesor v Srednji šoli za strojništvo, mehatroniko in medije Šolskega centra Celje. Skupaj so izvedli likovni projekt Pop art Josip.

Umetnost pop arta je v osnovi stil grafičnega oblikovanja in je mladim zelo blizu. Z uporabo te umetnosti so želeli pri mladih spodbuditi domišljijo za izdelavo plakata o dr. Josipu Ipavcu. Odzivnost in ustvarjalnost dijakov dveh tretjih letnikov sta avtorje projekta prijetno presenetili. Učenci so raziskovali življenje dr. Josipa Ipavca in nastalo je veliko sporočilnih, barvitih in duhovitih del.

Ker je pop art predvsem sporočilna umetnost, ki najbolje učinkuje na ulici, so dela projekta Pop art Josip po februarški razstavi v Šentjurju zdaj v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine Celje in Mestno občino Celje postavljena tudi na Krekovem trgu v Celju. OI JSKD Šentjur in Mestna občina Celje želita na ta način tudi Celjanom predstaviti skladatelja in obuditi spomin nanj v mestu, kjer je Josip obiskoval višjo gimnazijo in igral orgle pri šolskih mašah. V Celju je spoznal baritonista dr. Leona Lüleka, ki je njegove samospeve ponesel v svet.

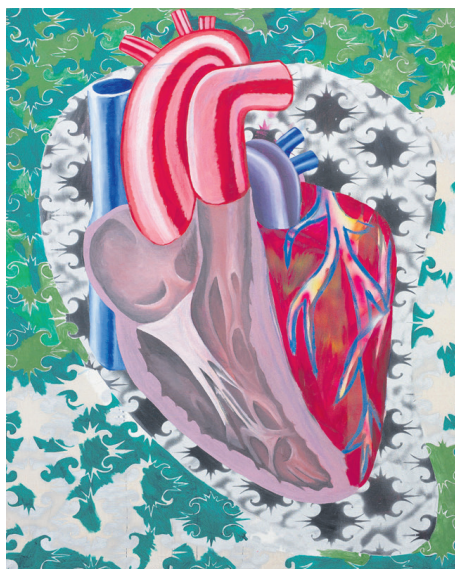
Na Krekovem trgu je postavljenih deset razstavnih panojev z likovnimi deli celjskih dijakov. Razstavo je oblikoval Peter Arlič.

Barvita in zanimiva razstava bo na ogled do 15. aprila 2021.

RG, Foto: SHERPA

Matej Čepin: Kitajsko tihožitje, mešana tehnika

Iva Tratnik: A ritmija pogleda, akril, sprej, na platnu

Industrijsko Celje, razstava na prostem Osrednje knjižnice Celje

Nostalgični spomini na zlate gospodarske čase

Na ploščadi pred Osrednjo knjižnico Celje je na ogled razstava Industrijsko Celje, ki prikazuje nastanek, cvetoče obdobje in zaton gospodarske dejavnosti mesta, ki je pomembno zaznamovala življenje prebivalcev Slovenije in takratne Jugoslavije. Avtorica razstave je dr. Alenka Hren Medved, vodja izposoje in domoznanske dejavnosti v OKC.

ROBERT GORJANC

Kot je povedala avtorica, so se v knjižnici za razstavo odločili, ker morajo biti raznoliki pri vsebinah, da ne obnavljajo samo starejših celjskih tem, ampak tudi kakšno iz polpretekle zgodovine.

»Z razstavo smo želeli vzbuditi lepe spomine, čustva naših meščanov in tudi ljudi iz okolice, ki so včasih delali v teh celjskih podjetjih. Celje je bilo skoraj celo 20. stoletje izrazito industrijsko mesto z nekaterimi paradnimi konji, velikimi podjetji, ki so zaposlovala tudi več tisoč ljudi. Skoraj vsako gospodinjstvo v nekdanji Jugoslaviji je uporabljalo izdelke celjske industrije.«

Celjski industrijski velikani

Razstava je časovno osre-

dotočena na obdobje po drugi svetovni vojni do osamosvojitve Slovenije, dotika se tudi obdobja ob koncu 19. stoletja, ko so nastajali zametki kasnejših industrijskih velikanov Celja. Na razstavi so tako podrobneje predstavljena podjetja Emo, Aero, Cinkarna Celje, Metka, Železarna Štore, Toper in Zlata tarna Celje. Nekatera so ob koncu osemdesetih let zaradi gospodarske krize in tedanjih družbeno-političnih razmer v procesu razpadanja nekdanje skupne države zašla v poslovne težave in doživela tudi stečaj.

»Naš kriterij za izbor teh podjetij je bil, da je šlo za industrijsko podjetje, da ni bilo trgovsko ali gradbeno, da je imelo veliko zaposle-

nih, neko blagovno znamko, ime, ki se je ohranilo, in da smo v knjižnici imeli dovolj gradiva, da to podjetje tudi predstavimo,« je še navedla Alenka Hren Medved.

Tretji razstave prikazuje glasila industrijskih podjetij, ta so za obveščanje in pripadnost delavcev v podjetju imela zelo pomembno vlogo, hrani jih domoznanski oddelk Osrednje knjižnice Celje.

Velik del glasil je tudi digitaliziran v Digitalni knjižnici Slovenije (dLib.si) in s fotografiranjem QR-kode na razstavnem panoju lahko obiskovalci neposredno dostopajo do teh gradiv, ki so v celjski osrednji knjižnici.

Zadnji pano na razstavi predstavlja odnos, ki so ga industrijska podjetja negovala do svojih zaposlenih. Podjetja niso bila zgolj delodajalec, zaposleni služb v njih niso jemali le kot mesto, kamor odhajajo delat za plačilo. »Ljudje so živeli za podjetje in s podjetjem. Na primer Emo je bil takšen ogromen koncern z manjšimi podjetji, ampak imelo je tudi svoja društva s področja

Dr. Alenka Hren Medved, avtorica razstave Industrijsko Celje, pred panojem, ki predstavlja enega od nekdanjih gospodarskih velikanov v mestu.

kulture, tehnike, svoj inštitut, knjižnico, ambulanto splošne medicine, ginekološko in zobozdravstveno ambulanto ter seveda delavska stanovanja. Nekaj, kar si danes ni mogoče več predstavljati,« je še dejala sogovornica.

Povabilo k deljenju zgodb

S to razstavo želijo v knjižnici tudi spodbuditi in po-

vabiti ljudi, naj se oglasio v njihovem domoznanskem oddelku in prinesejo kakšno podobno gradivo, ki ga morda imajo doma, jim posreduje zanimive zgodbe iz tistih časov. Vse gradivo bodo zabeležili in digitalizirali ter ga objavili na portalu Kamra.

Večina gradiva za razstavo je iz Osrednje knjižnice Celje, del gradiva je prispeval tudi Muzej novejšje zgodovine Celje, del za Metko in Toper

pa Zvone Dežnak, nekdanji direktor teh podjetij.

Ob razstavi bodo v OKC 12. aprila v okviru univerze za tretje življenjsko obdobje, pripravili virtualno predavanje, ki ga bo mogoče spremljati na njihovi FB-strani, izdali so tudi brošuro, ki je obiskovalcem razstave na voljo v knjižnici.

Razstava Industrijsko Celje bo na ogled do 31. maja.

Foto: SHERPA

Galerija Šoštanj kljub zaostrenim ukrepom s pestrim programom

Kulturo doživljamo z vsemi čutili

Zadnje leto je od kulturnih ustvarjalcev zahtevalo nenehno prilagajanje razmeram. Čeprav s tresočimi koraki, so se na bolj digitalno pot pogumno podali tudi v Mestni galeriji Šoštanj, ki deluje pod okriljem šoštanjskega zavoda za kulturo. Mag. Milojka Bačovnik Komprej, ki zadnja leta bdi nad programom galerije, je s sodelavci zasnovala zanimiv in pester program. Tudi letos bodo skušali slediti lastni viziji in vsak mesec postaviti novo razstavo, pri čemer bodo v ospredju predvsem domači ustvarjalci.

LEA KOMERČKI KOTNIK

V teh dneh je v prostorih Mestne galerije Šoštanj na ogled že tretja letošnja in skupno 214. razstava. Kot je povedala strokovna sodelavka Zavoda za kulturo Šoštanj Milojka Bačovnik Komprej, se vedno trudijo, da s postavitvami in prireditvami sledijo duhu časa. Tako si je te dni mogoče ogledati razstavo Velikonočne vezanine in keramični okraski. Gre za razstavo, ki jo v sodelovanju s kulturno-umetniškima društvoma Harmonija in Gambatte organizira Andragoško

društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje.

»Za nami je zelo zanimivo in učenja polno leto. Ne glede na vse smo letošnji program zasnovali tako, kot da je vse »normalno«. Izvedbe razstav in spremljevalnih dogodkov bomo seveda prilagajali razmeram. Upam, da bomo zastavljene cilje v kar največjem obsegu tudi izvedli,« o letošnjem programu pravi Bačovnik Komprejeva.

Še zelo svež je namreč spomin na 16. marec 2020, ko bi morali v šoštanjski galeriji

Milojka Komprej Bačovnik je vesela, da jim je uspelo v zadnjem letu izpeljati skoraj vse zastavljene projekte. Med pomembnejše poleg že omenjenih šteje še fotografsko razstavo Tajde Lekše in razstavo usnjene galanterije TOKO ter decembrsko razstavo Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije.

odpreti razstavo akademske slikarke Mojce Senegačnik: »Razstava je bila postavljena, vabila so bila razposlana, nato je sledil preklic. Vsi smo globoko zajeli sapo, se za trenutek ustavili in nato naredili korak naprej, korak v pravo smer,« se spominja sogovornica. »Ker nam je bilo resnično žal, da si ljudje te odlične razstave ne morejo ogledati, jo je sodelavec posnel in posnetek smo predvajali na našem Facebookovem kanalu ter tako ljudem pokazali, kaj bi lahko okušali v naših prostorih. Odziv je bil

zelo dober in vsem v nekakšno zadoščenje. Ljudje so imeli kljub zaprtim vratom galerije možnost uživati v izjemnih delih. Čeprav samo s pomočjo zaslonov,« Bačovnik Komprejeva opiše vstop galerije v drugo, digitalno razsežnost.

V spomin in opomin

Eden od vrhuncev lanskega leta v Mestni galeriji Šoštanj je bila razstava: »Družmirje. Bila je vas, zdaj je jezero.« Avtor razstave, ki je bila posvečena vsem nekdanjim

Družmirčanom, ki so morali zaradi izkopavanja lignita zapustiti svoje domove in si novo življenje ustvariti drugje, je bil kustos Muzeja Velenje Damijan Kljajič.

Kot je povedala strokovna sodelavka šoštanjske galerije, je bil odziv Šoštanjčanov izjemen, za marsikoga so bili spomini tudi boleči. »Družmirje je bilo obcestno naselje med Velenjem in Šoštanjem. Ležalo je ob spodnjem toku potoka Velunja ter ob vzhodnem vnožju šoštanjskih Goric. Celotno naselje z žu-

pnijsko cerkvijo sv. Mihaela, združenim domom in s šoštanjskim pokopališčem, ki je bilo staro približno 800 let, se je zaradi izkopavanja premoga ugreznilo, ugreznine je zalila voda. Danes na naselje Družmirje spominja le še veliko ugrezninsko jezero ob Šoštanju, imenovano Družmirsko jezero. Tako se je v dolini ohranilo avtohtono krajevno ime,« je sogovornica na kratko strnila zgodbo naselja, za katerega se vsi strinjajo, da ne sme iti v pozabo.

Ko pride galerija domov

»Čeprav še vedno zagovarjam osebni stik in to, da ljudje kulturo vpijamo z vsemi čutili, moram priznati, da nas je ta čas veliko naučil. Če si razstav ni mogoče ogledati v galerijah ali na ulicah, ki so vedno bolj pomemben podaljšek umetniških prostorov, je treba izbrati možnosti, ki so na voljo,« pravi kulturna delavka, ki ugotavlja, da je na ta način galerija »pokukala« v marsikatero dnevno sobo, razstave pa si je ogledalo tudi nekaj tistih, ki zaradi različnih razlogov ne pridejo v galerijo. »Menim, da pravih prijateljev nismo izgubili, a smo zagotovo pridobili še katerega gledalca, ki bo, ko bo čas to dopuščal, postal tudi naš obiskovalec.«

Foto: SHERPA

Porast nasilja v družini

Življenje žrtve in njena svoboda sta vredna največ

Včasih pred očmi javnosti, a velikokrat skrito za družinskimi zidovi, se nasilje zažira v našo družbo. V različnih oblikah. »Pomembno je, da vsakdo, ki se odloči podati prijavo in sodeluje v postopkih, postane glas žrtve nasilja. Njegovo dejanje je izredno pomembno pri zaščiti žrtev. Vsi smo odgovorni za sočloveka,« pravijo na policiji. Besede, vredne branja. A zakaj je kolesje sistema tako togo? Ko sistemi, policijski, tožilski in sodni, začnejo obravnavati nasilneža, je pogosto mogoče slišati, da gre za dolgotrajne postopke. Ob razumevanju teh postopkov je tudi mogoče razumeti (upravičene) kritike systemske (ne)urejenosti. Toda vedeti moramo, da je vsak primer poseben in da trajanja postopkov ne moremo ocenjevati kar čez palec. Preverili smo, zakaj postane žrtev nasilja v tej dolgotrajnosti vseh postopkov tudi žrtev sistema. Nasilje je treba prijaviti in nasilneža kaznovati. Življenje žrtve in njena svoboda sta vredna največ.

Foto: Andraž Purg – GrupA, SHERPA, splet

SIMONA ŠOLINIČ

Nasilje ni samo težava žrtve, ampak celotne družbe

»Že od lani, ko se je epidemija začela, v nevladnih organizacijah opozarjamo, da bo na plan prišla duševna stiska ljudi. Način življenja v zadnjem letu ni več takšen, kot smo ga bili vajeni. Včasih smo lahko odšli v družbo, zdaj so ljudje doma, prepuščeni sami sebi. So v družbi tistih, s katerimi se morda ne znajo, ne zmorejo ali ne upajo pogovarjati. Zato moram priznati, da me je, ko sem videla novico o dveh umorih v dveh dneh, prešinila misel: »Začelo se je,« pravi predsednica društva Regionalna varna hiša Celje Suzi Kvas.

»Posledice teh stisk bodo vplivale na celotno družbo. Pokazale se bodo tudi tam, kjer morda mislimo, da to ni možno. Torej tudi v uglednejših družinah, kjer navzven nasilje ni vidno, čeprav žrtve doživljajo različne zlorabe, a si o tem ne upajo ali ne zmorejo spregovoriti. Morda nimajo možnosti, da bi spregovorile, ker so z nasilnežem v teh razmerah ves časa. Storilec ne odhaja med prijatelje, v gostilno in to pogreša. Gledano s psihološkega vidika začne takšen posameznik »zganjati teror nad žrtvijo, ki je doma, znaša se nad njo in na ta način prenese svojo frustracijo nanjo.«

Zadnja primera umorov na Celjskem kaže, kako napačno je mišljenje, da nasilja ni v uglednejših družinah ...

Nasilje je že od nekdaj bilo tudi v uglednejših družinah in zdaj se to vedno bolj kaže. Takšnim družinam je najtežje pomagati, ker si tega, da je nasilje prisotno, nočejo priznati. Največkrat gre za psihično nasilje, ki ga je težko dokazati. Tudi žrtev dolgo ne dojame, da gre za nasilje, saj jo nekdo ves čas zmerja, nadzoruje, ne spoštuje in ne ceni. Izjave, da ni nič vredna, da nič ne zna, kje je, kam hodi, s kom se pogovarja ..., so psihični pritiski, ki na človeka zelo hudo vplivajo. Psihično nasilje zelo pogosto preraste tudi v fizično.

Neštetokrat smo slišali, da je potrebna ničelna toleranca do nasilja. A zdi se, da je nasprotno: da je strpnost do nasilja postala samoumevna.

Ljudje so postali zelo nestrpni, sploh zdaj zaradi ukrepov, ki jih doživljajo različno. Včasih opazim na ulici, kako se prepirajo zaradi nošenja mask. Torej zaradi majhnih stvari, zaradi katerih bi včasih bili potrpežljivi. Ampak smo v času, ko ni več tako. Do kakršnega koli nasilja je nujna ničelna toleranca. Ljudje se pogosto ne želijo odzvati, če opazijo nasilje, češ, »to ni moj problem«, zato bi rada sporočila vsem v tej državi: nasilje ni težava samo enega posameznika,

Suzi Kvas: »Opažam, da so mlajše generacije veliko manj strpne do nasilja. Mladi v primeru nasilja hitro končajo zveze. Vedo – in to je prednost – kakšne oblike nasilja obstajajo in kako pravočasno ravnati. Vedo, da je prva klofuta tudi zadnja in da se ne sme nikoli več ponoviti. Starejše generacije so bile vzgojene drugače: družina je pomembna, da skupaj navzven deluje dobro, a navznoter se nihče ne vpraša, kaj se dogaja.«

ampak celotne družbe. Težava posameznika preraste v težavo družine, prenaša se na otroke in na družbo. Ta krog se ves čas vrti. To sporočilo morajo dojeti tudi javne osebe, politiki in vplivneži ter opozarjati, da je nasilje nedovoljeno. Tudi besedno. A vidimo, da je pri nas ravno nasprotno.

Nam je kot družbi sploh mar za sočloveka? Ali se ljudje zganejo, ko žrtve potrebujejo pomoč, ali jo poiščejo največkrat same?

Zelo redko se zgodi, da nas pokličejo sorodniki ali prijatelji žrtev in vprašajo, kako bi ji pomagali. Če do tega pride, usklaidimo načrt pomoči. Sicer pa žrtve večinoma poiščejo pomoč same, a povedo, da pred tem trpijo zelo dolgo. Mislijo celo, da je to prav, ker morda izhajajo iz takšnega okolja. Pomoč poiščejo šele, ko je že zelo hudo, ali takrat, ko je storilec nasilen do otrok ali ko otroci odrastejo in sami prepičajo mamo, naj nasilje prijavi.

Se vam zdi, da imajo nasilneži občutek, da jim nihče več nič ne more in da niti policije ne jemljejo več resno?

Glede na sistem v državi na žalost velikokrat rečemo, da so nasilneži v prednosti in da so žrtve nasilja tudi žrtve sistema. Sodni postopki so prepočasni, v Sloveniji nimamo pravih družinskih sodišč kot v tujini. Ukrep prepovedi približevanja žrtvi pri nas obstaja, policija ga izreka, a tudi tu nastane težava: kam naj storilec gre? Mislim, da naš sistem ni dober in da ni vzdržen. Morali bi poskrbeti za dodatno zakonodajo na tem področju, na podlagi katere bi lahko ustanove ukrepale hitreje in žrtvi takoj pomagale in ne, da se nekateri postopki vlečejo dolga leta.

Zakaj ne pride do sprememb?

Ko se nevladne organizacije obračamo na odločevalce in predlagamo spremembe zakonodaje, vidimo, da ni posluha. Vse je odvisno od tega, kdo je minister in kakšne so prednosti vlade. Zakonodaja je bila že dobra, a so se nato določene stvari spremenile na slabo za žrtve, zdaj odločevalci nekatere stvari spet pripravljajo ... Ves čas trdim, da je treba spremeniti celoten sistem, tudi na področju policije, sodstva in sociale.

Če bi bil sistem boljši, bi bilo manj smrtnih žrtev?

Verjamem, da bi jih bilo manj, ker bi vsi pravočasno ukrepali. Ko se nekaj v družini zgodi, se sistem odzove, takrat pogosto okolica ve, da se je nasilje dogajalo že prej. A pred tem ni ustrezne preventive, da do nekega tragičnega dogodka ne bi prišlo.

SŠol

Prijavo nasilja v družini lahko vloži vsak. Tudi zasebne in državne ustanove. K prijavi so posebej zavezani vrtci, šole, zdravniki in psihiatri ter uradne osebe.

Nasilje je možno prijaviti na policiji in tudi tožilstvu.

Ob podajanju prijave ima lahko žrtev ob sebi tudi zaupno osebo kot oporo v postopkih z uradnimi ustanovami.

Kontakti Varne hiše Celje in Velenje:
Celje: 03 492 63 57 ali 051 233 894
Velenje: 03 897 66 90 ali 031 243 071

PU Celje je v zadnjih desetih letih obravnavala 3.334 kaznivih dejanj nasilja v družini. Ukrep prepovedi približevanja žrtvi je izdala 2.750-krat.

Okrožno državno tožilstvo v Celju v zadnjih desetih letih obravnavalo 1.217 primerov nasilja v družini.

Na Okrožnem sodišču v Celju je bilo od 1. 1. 2011 do 1. 1. 2020 336 sodnih postopkov zaradi nasilja v družini. Lani in do sredine marca letos jih je bilo 42. Ob tem je bilo na sodišču tudi 727 sodnih postopkov zaradi prekrškov, povezanih z nasiljem v družini. Umori, ki se zgodijo v družinskem krogu, niso zajeti v to statistiko.

Družinski del pravnega oddelka celjskega sodišča obravnava tudi primere, pri katerih ne gre za kazniva dejanja ali prekrške, ampak za primere glede na Zakon o preprečevanju nasilja v družini, torej prav tako za družinsko nasilje. Od aprila 2019 sredine letošnjega marca so na celjskem sodišču obravnavali 94 takšnih zadev.

Žrtve potrebujejo zagotovilo, da bo zanje bolje

»V svojem življenju sem videla resnično veliko raznovrstnega trpljenja, vendar sem ogorčena, ko zdaj, ko sem upokojena, iz distance opažam, da nihče več nikogar ne spoštuje, vrednot ni več, vsak lahko vsakogar žali. Predvsem so žalitev in groženj polna družbena omrežja. Od tu do fizičnega nasilja ni več daleč. Niti do umora,« pravi Zdenka Jan. Več kot 30 let je bila kriminalistična inšpektorica na PU Celje. Preiskovala je predvsem nasilje v družini in zlorabe otrok. Čeprav je že upokojena, je pomoč žrtvam še vedno njeno poslanstvo.

»Žal je tudi zaupanja v institucije manj,« pravi. Dodaja, da so starši izgubili avtoriteto, enako se je zgodilo ustanovam, tudi šolam in policiji. Skrbi jo, da tisti, ki vedo, da je nasilje v neki družini prisotno, tega ne želijo prijaviti. »Nekateri imajo slabe izkušnje, ker so prijavili nasilje med partnerjema, ki sta se nato pomirila, oni pa so bili nato zanju obsojanja vredni. To so nevspečnosti, ki jih odvrnejo od prijave. Čeprav je anonimnost na policiji vedno zagotovljena. Ne samo na anonimni številki policije 080 1200, ampak tudi če kdo pokliče neposredno na policijsko postajo in prijavi nasilje v neki družini ter pove, da želi

ostati anonimna,« dodaja Janova. Anonimna prijava daje policiji možnost, da preveri sume, se pogovori z žrtvijo, ki lahko sprejme pomoč in se iz nasilja vendarle reši.

»Kriv je sistem!«

Sogovornica je pogosto delila razočaranje z žrtvami zaradi dolgotrajnosti postopkov in slabe dostopnosti do psihosocialne pomoči. »Vem, da se preiskave nasilja v družini na policiji končajo hitro. Na sodiščih so postopki hitri, ko je storilec v priporu, ostali pa trajajo več let. Za vse to ni moč kriviti sodnike ali tožilce, ampak zakonodajo, ki se sicer spreminja po delih, celota pa do nedavnega ni omo-

Zdenka Jan

gočala »prijaznega postopka« za žrtve.

»Že odločitev, da spregovorim o nasilju, je za žrtev izjemno težka in terja čas. Predstavlja si mam, do katere je nasilen otrok. Ubeseiditev zanje pomeni tudi priznanje, da je bila morda neuspešna pri vzgoji. Ne želi, da bi šel storilec v zapor, ampak samo to, da bi se spremenil. Količno hudo mora biti mami, da prijavi lastnega otroka? Poleg

tega žrtve potrebujejo zagotovilo, da bo po prijavi nasilja zanje bolje,« dodaja Janova.

»Težki postopki«

»Že na policiji je postopek za žrtve mukotrpen, policisti morajo zbrati čim več dokazov, zato sprašujejo natančno. Žrtev takrat še zbere energijo in pove, nato so v sodnih postopkih prisotni odvetniki storilcev, tožilec in sodnik in zato pride do večkratnega ponavljanja zgodbe. Zgodi se tudi, da storilec doma obljublja vse mogoče in žrtve ne povedo ve vsega, kar se je zgodilo. Vse to lahko vodi k milejši ali oprostilni sodbi.

»Ne glede na moj kritični premislek, je pomembno, da žrtev zbere pogum in se reši iz nasilja,« pravi Janova. Življenje in svoboda sta vredna največ. »Nasilja bi bilo manj, če bi o njegovih posledicah govorili na vseh ravneh. Tudi sistem potrebuje »resetiranje«, ne le v posameznih delih, ampak v celoti. Ob tem je treba ponovno okrepiti spoštovanje do sočloveka, ki se mora začeti že v vrtcu in se nadaljevati v šolah, na delovnem mestu in tudi v družini.«

SŠol

Pogosto grozijo, da jim bodo vzeli otroke

Koordinatorica za preprečevanje nasilja na CSD Celje Gabrijela Čokl

Po podatkih Centra za socialno delo (CSD) Celje, ki vključuje enote Celje, Laško, Šentjur, Šmarje pri Jelšah in Slovenske Konjice, je število obravnav nasilja v družini v zadnjih treh letih naraslo za približno deset odstotkov. Strokovne službe so lani obravnavale 432 tovrstnih primerov, leto pred tem 420. Koordinatorica za preprečevanje nasilja Gabrijela Čokl pravi, da so se stiske ljudi v obdobju epidemije še poglobile, še posebej v tistih družinah, kjer so bile že pred tem prisotne težave.

»Opažamo, da v mnogo primerih do prijave nasilja pride šele po več letih, preživetih v nasilnem odnosu. Žrtve nasilja, ki so ustrahovane na najrazličnejše načine, so namreč pogosto prepričane, da jim nihče ne more pomagati. Najpogostejše povedo, da jim partnerji grozijo, če bi jih hotele zapustiti, da jim bodo vzeli otroke. Grozijo jim, da jih bodo prijavili policiji in CSD, da neustrezno skrbijo zanje in da jih bo vzela »socialna«. Mnogo je tudi groženj, na način, da ni mesta na svetu, kamor bi se lahko skrile pred povzročitelji nasilja. Grozijo jim tudi s smrtjo,« pravi Gabrijela Čokl in dodaja, da je žrtve hkrati strah, ali jim bo sploh kdo pomagal. Tudi zaradi tega, ker se okolje, v katerem živijo, ne odziva na nasilje, čeprav ve zanj, ne verjamejo in ne zaupajo v možne oblike pomoči.

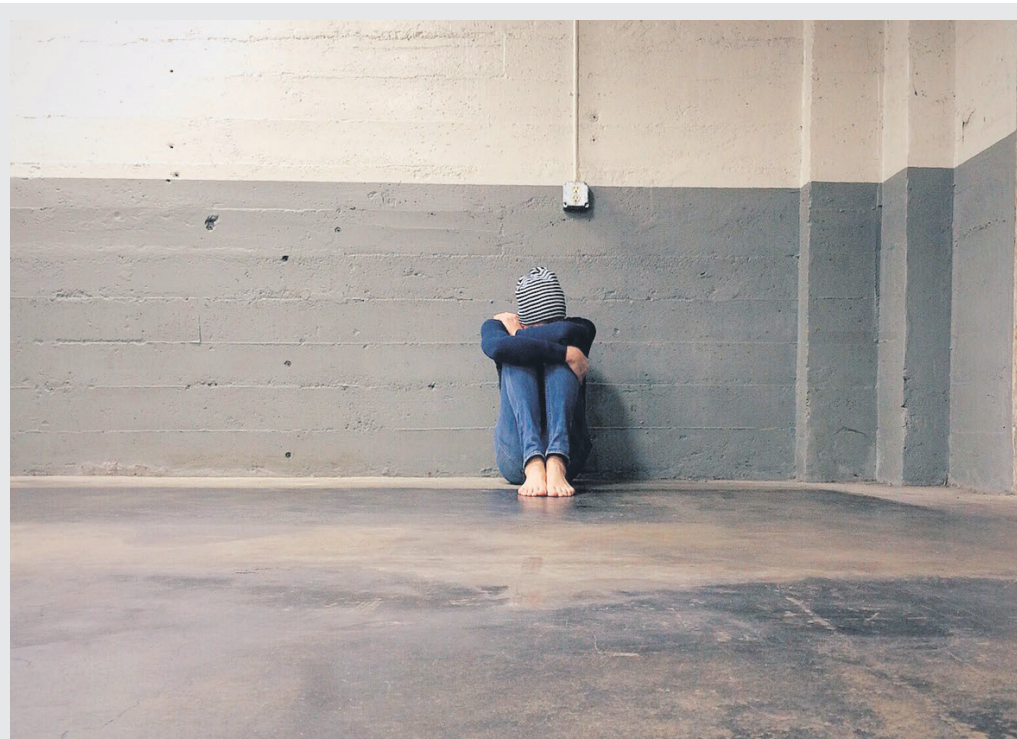
»Zdaj je res dovolj!«

In kako pogosti so primeri, ko CSD ve, da obstaja v družini nasilje, a žrtev ne sprejme pomoči? »Takšni primeri niso redki. Opozoriti je treba, da CSD nima vzvodov, da bi odraslo žrtev nasilja »prisilil«, da bi sprejela pomoč, čeprav strokovni delavci ocenjujemo, da je ogroženost žrtve v okolju, kjer živi, visoka in bi bila vključitev v strokovne oblike pomoči nujna. Imamo pa pooblastilo, da v družini ugotavljamo ogroženost otrok in jih tudi zaščitimo,« pojasni sogovornica, ki ugotavlja, da je največkrat ključni trenutek prijava nasilja, torej ko žrtev nasilja sama ali s podporo bližnje zaupne osebe najde moč in spregovori o nasilju. »Takšnih primerov obravnave je največ v naši praksi. Žrtve navedejo, da zdaj je pa res dovolj vsega, to je bila pika na i. Hkrati se sprašujejo, ali so se prav odločile, in izražajo skrb za svojo prihodnost ter prihodnost otrok. Največja njihova želja je, da bi živele v miru.«

Tipična žrtev ne obstaja

Koordinatorica za preprečevanje nasilja pravi, da tipična žrtev ne obstaja. »Če pogledamo statistiko po spolu, so žrtve nasilja najpogostejše ženske, stare od 25 do 55 let. Ob tem je treba poudariti, da so pri nasilnih dogodkih prisotni otroci, ki so pogosto tudi žrtve ali »tiste žrtve, kar pomeni, da odraščajo v družini, kjer je prisotno nasilje. Vse to pušča hude posledice v njihovem razvoju,« še opozarja socialna delavka in dodaja, da obravnavajo tudi starejše osebe, ki dolga leta živijo v nasilju. Zadnja starejša žrtev, ki so ji nudili pomoč, je bila stara 80 let in je s pomočjo sorodnikov, policije in centra za socialno delo zmogla oditi iz hudo nasilnega odnosa.

ŠO

Zakaj so postopki dolgotrajni?

Javnosti so iz poročanja medijev splošno znana predvsem sojenja, pri čemer je malo manj znano vse, kar se dogaja do začetka sodnega procesa. Že sojenja so dolgotrajna, a preden nasilnež, ki s svojimi dejanji stre dostojanstvo žrtve, sede na zatožno klop, mine kar nekaj časa.

Prijava, ki jo žrtev poda, in policijska preiskava sta najbolj ključna dela sistemskega kolesja do obsodbe nasilneža. Kriminalisti morajo zbrati dokaze, ki so temelj za sodni postopek. Osumljenca, če gre za hudo kaznivo dejanje, v času preiskave pridržijo, z njim opravijo razgovor. Kriminalisti ponavadi preiskavo družinskega nasilja končajo

hitro, lahko v le nekaj dneh. Ovdbo zoper njega vložijo na tožilstvo. A to je šele začetek.

Na tožilstvu ovdbo preučijo. Obtožnico morajo tožilci spisati tako, da v njej ni lukenj. Če so dokazi pomanjkljivi, tožilstvo zahteva od policije dodatno preverjanje. To je razlog, zakaj so postopki daljši. Tožilstvo nato na sodišče vloži zahtevo za sodno preiskavo. Gre za čas, ki je namenjen za zasliševanje vseh vpletenih, za ponovno pojasnjevanje podrobnosti in zaslišanje sodnih izvedencev. In tudi to terja čas. Ko je sodna preiskava končana, sodišče zadeva »vrne« tožilstvu, ki spiše dokončno obtožnico zoper storilca in jo vloži na sodišče. Šele ko je obtožni-

ca pravnomočna, torej ko je odločeno o vseh morebitnih ugovorih, sodišče razpiše sodno obravnavo. In potem? Za žrtev se začne ponovno zasliševanje, za očitilce pričanje, za obtoženega zagovor.

Odpovedo se pričanju

Če je nasilnež v priporu, se sojenje konča približno v treh ali šestih mesecih od pravnomočnosti obtožnice. Storilec je v priporu lahko samo dve leti in v tem času se mora postopek končati, drugače storilec odkoraka na prostost. »Težava je tudi zaslišanje prič, ki se ne spomnijo ali se ne želijo več spomniti določenih okoliščin. Žal nekatere žrtve tudi odstopijo od pregona. V desetih letih smo imeli devet takšnih primerov. Sčasoma ni več pripravljenoosti ali volje oškodovancev, da bi v postopku sodelovali,« pravi predsednica Okrožnega sodišča v Celju Petra Giacomelli. Najpomembnejša

je vztrajnost žrtev in ožjih sorodnikov. Ti namreč veliko vedo, ampak v sodnem procesu uporabijo »pravno dobroto«, kar pomeni, da se lahko odpovedo pričanju. S tem je tudi dokazovanje težje.

Sojenje je za žrtev mučno. S storilcem se sreča v sodni dvorani, zaslišijo jo pred njim, dodatno stisko doživljajo tudi zaradi vprašanj obtoženčeve obrambe, ki niso vedno prijetna. A pri tem Giacomellijeva poudarja: »Oškodovancem na sodišču pomagamo, da so čim manj izpostavljeni in čim bolj seznanjeni s svojim položajem v postopku. Oškodovanci, katerih položaj je ocenjen kot posebno kritičen, imajo možnost zaslišanja brez prisotnosti obtoženega oziroma povsem ločeno.« Sodne postopke zavlečejo tudi izvedenska mnenja, ki pogosto niso pripravljena v manj kot mesecu.

Zakaj razlike v številkah?

Nekateri storilci krivdo priznajo, kar pomeni, da sojenja ni, ampak sledi le izrek kazni. Nekaterim storilcem je izrečen odložen pregon in izdan ukrep, da se morajo vključiti v delavnice za pomoč ali v zdravljenje. Če to opravijo, sojenja ni. To je razlog, da se številk ovdob ne skladajo vedno s številom izrečenih sodb. Nekaj ovdob je zavrnjenih zaradi premalo utemeljenih dokazov. Nekaterim storilcem sta izrečena tudi pogojna kazen in varstveni nadzor, kar pomeni, da jih uradne ustanove nadzorujejo, da kaznivega dejanja ne ponovijo. Če ga ponovijo, se obsodba izvrši. Ob tem je treba vedeti tudi, da se bo obsojeni lahko pritožili na višje sodišče. Je zdaj bolj razumljivo, zakaj je to kolesje za žrtev mukotrпно? SŠol

Društvo SOS nudi osebam, predvsem ženskam in otrokom, ki doživljajo nasilje, pomoč na poti iz nasilja.

080-11-55

Elektronski naslov: drustvo-sos@drustvo-sos.si

OB ROBU

Tebi!

Tebi, ki trpiš: zberi pogum. Poišči pomoč. Prijavi. Vredno je. Ne glede na vse. Ni res, da »se bo spremenil/-a«. Ni res, da ne bo znova udaril/-a ali te v nedogled nadzoroval/-a, s kom se pogovarjaš.

»Saj če ne pije, pa je dober/-a.« Mar res? »Pomirila sva se. Vem, da bo bolje.« Mar res? Ne čakaj naslednjega trenutka strahu.

Morda bo modrica res splahnela, a pomembno je tudi, da se zaceli rana na duši. Ni res, da pomoč ne obstaja in da ne zmoreš sam/-a. Svoboda in življenje sta vredna največ.

Tebi, ki veš: prijavi. Pomagaj. Ne čakaj. Prijava in pomoč ne bolita. Bolijo udarci, brce in zmerjanje, ki jih žrtev doživlja, medtem kot ti misliš: »To ni moj problem«.

Tebi, ki trpinčiš: zate ... nimam besed. Tebe čaka kazen.

SIMONA ŠOLINČ

www.novitednik.si

novi tednik

Vedno z menoj!

Kristijan Kamenik se vrača

Se sodišče pripravlja na proces stoletja?

Zatem ko je odjeknila novica, da so Kristijana Kamenika pred dnevi aretirali v Srbiji in ga odpeljali v zapor v Sremski Mitrovici, se postavlja vprašanje, ali se celjsko okrožno sodišče spet pripravlja na sodni proces v primeru štirikratnega umora v Tekačevem. Kamenik mora namreč v Srbiji odsedeti še nekajdnevno zaporno kazen iz leta 2004, ko so mu tam sodili zaradi preprodaje drog. Teh nekaj dni bo hitro minilo. Kam bo Kamenik nato odšel, ni znano. Po izteku kazni v Srbiji ga čaka izgon iz države, tudi na Hrvaško ne sme, saj so mu pred leti tudi tam poleg sodbe za preprodajo drog izrekli dosmrtni izgon. Če bo prišel v Slovenijo, ga čaka sojenje za primer Tekačevo.

SIMONA ŠOLINIČ

Uradne ustanove v Sloveniji še niso uradno obveščene, da naj bi bil Kamenik pogojno izpuščen iz italijanskega zapora, kjer je pred aretacijo v Srbiji prestajal osemletno zaporno kazen zaradi tihotapljenja mamil. Na celjskem sodišču pravijo, da so »vsi nadaljnji postopki odvisni od ravnanja in odločitev srbskih oziroma drugih tujih pristojnih organov«. Trenutno glede na situacijo, ki je očitno presenetila marsikoga, v Celju pogojev za razpis obravnav zoper Kamenika namreč ni. Zagotovo se na sodišču in tožilstvu pripravljajo na to, da se bo – če bo Kamenik prišel v Slovenijo – sojenje za umore v Tekačevem

V času, ko je Kristijan Kamenik prestajal zaporno kazen na Hrvaškem, je v Celju zastaral sodni postopek, kjer so mu očitali napad na policista.

vendarle moralo začeti. Gre za primer, ki ne bo zastaral. Brutalni umori so ostali še brez kazni za storilca.

Zaenkrat edini obtoženi

Kamenik, ki je glavni osumljenec za umore v Tekačevem, je samo zaradi tega primera na zatožno klop moral sesti že štirikrat. Kazenska zadeva na sodišču zaradi umora nikoli ne zastara, torej se Kamenik sojenju za umore v Tekačevem, kjer je (zaenkrat) edini osumljenec, ne bo mogel izogniti. 4. marca 1997 so pod streli neznanca(-ev) umrli 73-letna Frančiška in 75-letni Štefan Po-

Kameniku so že kot mladeniču sodili zaradi domnevnega ponarejanja dokumentov in spričeval. Kamenik je bil obtožen tudi preprečitve uradnega dejanja. Leta 1997 tik po tragediji v Tekačevem naj bi namreč poskušal povoziti policista, a je ta primer zastaral.

harc, 17-letna Viktorja in njena 36-letna mama Helena Krušlin. Umorjeni so bili na brutalen način. To dejanje organi pregona pripisujejo Kristijanu Kameniku. Neuradno se ves čas govori, da sta osumljeni še dve osebi, na celjskem tožilstvu so pred časom dejali tudi, da bo vsaj še en obtoženi kmalu sedel na zatožno klop poleg Kamenika, vendar se to do zdaj še ni zgodilo niti potrdilo. Kriminalistična preiskava še vedno traja. Tako pravijo na policiji. Vsa leta je ta primer še vedno odprt, ker naj bi končno prišli do sledi, ki bi dokazale, da Kamenik naj ne bi moril sam, ampak da naj bi imel sosterilca.

(Ne)srečni copati

Podrobnosti umora naj bi bile grozljive, govorilo se je tudi o trpinčenju žrtev. Tudi motiv umora nikoli ni bil pojasnjen, neuradno ves čas »visi v zraku«, da je imel Poharc veliko denarja, ki so si ga morilci prilastili. Kamenikova vez s prizoriščem umora naj bi bili njegovi športni copati, ki so jih v postopku pošiljali od izvedenca do izvedenca, a z leti je težje opraviti tudi podrobno analizo, saj so co-

pati vedno slabše kakovosti. Zadnje izvedensko mnenje, ki so ga opravili tuji strokovnjaki, je bilo Kameniku zelo v prid. Sicer so ga zaradi umorov že obsodili na 20 let zapora, a je vrhovno sodišče sodbo razveljavilo. V drugem sojenju so ga oprostili zaradi pomanjkanja dokazov, a je višje sodišče tudi oprostilno sodbo razveljavilo. Nato so mu začeli soditi tretjič, vendar se je ustavilo, saj so ga prijeli na Hrvaškem, zato brez njegove prisotnosti obravnave niso mogli nadaljevati. V četrtem postopku se je zapletlo s kronskim dokazom – športnimi copati. Kamenikova obramba je takrat predlagala izločitev tega dokaza, ker naj bi bila odločba za hišno preiskavo, pri kateri so te copate kriminalisti zasegli, premalo obrazložena. Odločitev višjih sodnikov je nato presenetila: kronski dokaz so leta 2018 izločili iz kazenskega spisa.

Pripor ni več možen?

Kamenik je, ko so ga pred leti prijeli zaradi umorov v Tekačevem, bil nato v priporu. V kolikor je že bil v priporu zaradi istega kaznivega de-

Kristijan Kamenik

Konjičana Kristijana Kamenika so na sodišču na Reki zaradi tihotapljenja droge leta 2011 že drugič obsodili na osem let zapora. Leto pred tem so ga obsodili na enako kazen, a je vrhovno sodišče sodbo razveljavilo in soditi so morali še enkrat. V hrvaškem priporu je bil do sodbe leta 2011 skoraj dve leti v priporu, saj so ga kot vodilnega člana kriminalne združbe prijeli tamkajšnji preiskovalci. S sosterilci (vsi so bili obsojeni) naj bi na Hrvaško tihotapil heroin, nato so ga preprodajali uličnim prodajalcem. Pečanje z drogami so mu očitali tudi srbski policisti, postopek, v katerem je prav tako obtožen preprodaje mamil, ga čaka še v Sloveniji. Ostali soobtoženi v postopku v Sloveniji so krivdo priznali in so bili že obsojeni. Sojenje Kameniku so iz tega primera izločili in čakajo na njegov prihod. V Italiji je kazen zapora prestajal zaradi tihotapljenja mamil.

nja najdlje, kolikor predvideva slovenska zakonodaja, je ponovna odreditev pripora zaradi istega kaznivega dejanja umora nemogoča. Četudi bi vkorakal v Slovenijo, pripor zaradi očitkov umorov ni več mogoč. Druga možnost je, da bi mu pripor odredili zaradi sodnega postopka zaradi mamil, če za to seveda obstajajo pogo-

ji in če tudi tega časa pripora pred leti že ni »pokeristik«. Če se bo sojenje začelo in Kamenika na sodišču ne bo, saj gre za ponovni redni postopek, lahko sodišče izda ukrep pripora, ampak ne zaradi kaznivega dejanja umorov, ampak zato, da bi zagotovilo njegovo prisotnost na naroku.

Foto: Andraž Purg – GrupA

Eksplzivna ni bilo

Celjska policija je v torek pozno popoldne prejela klic o najdbi sumljivega kovčka v Stanetovi ulici v Celju. Ker je obstajal sum, da bi v njem lahko bila eksplozivna snov, so območje pregledali predstavniki policijske enote za odkrivanje eksplozivnih sredstev.

Do smrti zbil pešca

V ponedeljek popoldne se je v Završah pri Grobelnem zgodila tragična prometna nesreča, v kateri je umrl 27-letni pešec. 43-letni voznik tovornega vozila s priklopnikom je vozil iz smeri Šmarja pri Jelšah proti Celju, 27-letnik pa je hodil po pločniku iz smeri Celja proti Šmarju pri Jelšah. V Završah je 27-letnik iz neznanega razloga nenadno stopil na cesto, pri čemer je voznik trčil vanj. Pešec je umrl na kraju nesreče. Preiskovalni sodnik je za tovorno vozilo s priklopnikom odredil izredni tehnični pregled.

Ste videli nesrečo?

V četrtek popoldne se je izven Male Pirešice na nadvozu čez avtocesto zgodila prometna nesreča, v kateri sta bili udeleženi dve vozili, poškodovanih je bilo pet oseb.

Prva voznica avtomobila je vozila iz smeri Velenja proti Žalcu, druga iz smeri Žalca. Slednja je na nadvozu zavijala levo na avtocesto proti Ljubljani. Do prometne nesreče je prišlo, ker ena od voznic ni upoštevala pravil o prednosti in je v križišče zapeljala pri rdeči luči na semaforju. Obe voznici in trije potniki v avtomobilih so bili lažje poškodovani. Zaradi razjasnitve okoliščin trčenja policija naproša morebitne očividce, naj pokličejo na 113.

Tolpa ostala v priporu

Velenjski policisti so pred dnevi »razbili« skupino mlajših nasilnežev, ki so v zadnjem mesecu večkrat razgrajali po Velenju in Šaleku, pri čemer naj bi poškodovali kar nekaj stvari in bili tudi nasilni. Trojico so prijeli, zatem ko so občani večkrat poklicali na policijo zaradi kršenja javnega reda in miru. V postresem nadzoru so policisti ugotovili, da gre za 20-letnika in dva 21-letna fanta, vsi so doma iz Velenja.

Eden od 21-letnikov je sredi februarja v nakupovalnem središču v Velenju celo napadel občana in ga pri tem hudo telesno poškodoval. V začetku tega meseca je skupina v Šaleku fizično

grozila mestnim redarjem, nato se je nanje z grožnjami spravljala tudi na družbenih omrežjih. V preiskavi tega kaznivega dejanja so policisti pri enem od osumljencev zasegli tudi nož. Trojica je nato sredi marca kar s palicami in z nožem grozila občanki, ki je bila na sprehodu s hčerko, nato je napadla dva moška, ki sta poskušala občanko in njeno hčer obraniti. Oba moška so člani združbe z udarci s pestmi lažje poškodovali. Policisti so pri enem nasilnežu našli tudi prirejeno plastično kartico z bodalom. V postopku se je osumljeni policistu upri in ga lažje poškodoval.

Za kakšno skupino gre, kažejo policijski podatki, saj so

kriminalisti zoper osumljene že devetnajstkrat ukrepali zaradi kršitev Zakona o nalezljivih boleznih, osemkrat zaradi kršitev Zakona o orožju ter trikrat zaradi Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami. Trojica je osumljena še več kaznivih dejanj nasilništva, groženj ter več kaznivih dejanj napada na uradno osebo in preprečitve uradnega dejanja ali maščevanja uradni osebi. 20-letnik je bil v preteklosti tudi obsojen zaradi kaznivih dejanj tatvin in prikrivanja. Kazensko so ga policisti do zdaj že ovadili zaradi tatvin vozil. Vsem trem so policisti pred dnevi odvzeli prostost, zaslislal jih je tudi preiskovalni sodnik, ki je vsem odredil pripor. Preiskava vseh kaznivih dejanj, ki jih imajo trije pripti, še ni končana. SŠol

Sojenje zaradi streljanja v policistko

Na zatožno klop celjskega sodišča je sedel Rok Majerič, ki mu tožilstvo očita, da je 17. novembra lani z zračno puško streljal v policijsko patruljo, ki je takrat na Koroški cesti v Šoštanju opravljala nadzor prometa. Tožilstvo mu v obtožnici očita še napad na policijo, in sicer naj bi se ta zgodil dan pred primerov v Šoštanju, kjer je prav tako nekdo streljal v policijsko vozilo. Majerič krivdo zanika.

Spomnimo, da je bila v prvem primeru lažje poškodovana policistka, ki jo je strelec zadel v nogo. 24-letnika so takrat kmalu po dejanju policisti pridržali in mu strelno orožje zasegli. Že takrat so policisti zapisali, da gre za starega znanca policije, ki ima na vesti več kaznivih dejanj s področja preprečitve uradnega dejanja uradni osebi in s področja premoženjske kriminalitete. Majerič je od novembra lani v priporu. Do zdaj so bili na sodišču že zaslišani policisti, ki so tisti dan primer obravnavali, in svojci obtoženega. Ker obramba obtoženega Majeriča predlaga tudi izločitev nekaterih dokazov, ki so jih policisti zbrali na kraju dogodka, bo sodišče o tem odločilo v naslednjih dneh. SŠol

Skladiščnik (m/ž) (Paka pri Velenju)

Pričakujemo aktivno sodelovanje v celotnem procesu v proizvodnji, nalaganje, natovarjanje in raztovarjanje v skladišču, pomoč v proizvodnji, ostala dela po navodilih nadrejenih. Sposobnosti: natančnost, odzivnost, odgovornost in odločnost, razumevanje in tolmačenje proizvodnje dokumentacije ter poznavanje načrtov, večšine načrtovanja, izvajanja, izboljševanja proizvodnega procesa. Prijave zbirkamo do 12. 4. 2021. LKK, d. o. o., Paka pri Velenju 63, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

Pomožni delavec (m/ž) (Paka pri Velenju)

Ponujamo delo v uspešnem, dinamičnem in razvojno usmerjenem kolektivu, redno in stimulatívno plačilo, nadpovprečno za regijo, osebno in strokovno rast, zaposlitev za nedoločen čas, poskusna doba 3 mesece, lokacija dela Paka pri Velenju, začetek dela takoj. Prijave zbiramo do 12. 4. 2021. LKK, d. o. o., Paka pri Velenju 63, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

ramo do 12. 4. 2021. LKK, d. o. o., Paka pri Velenju 63, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

CNC-operater (m/ž) (Paka pri Velenju)

Pričakujemo izvrševanje nalog in odgovornosti, vsega, kar je v opisu za delovno mesto CNC-operater, zagotavljanje urejenosti in čistoče v proizvodnji, zagotavljanje pravičnega in odgovornega ravnanja z osnovnimi sredstvi, drobnim inventarjem ter ostalim materialom in opremo v proizvodnji, skrb za varstvo pri delu in upoštevanje vseh varstvenih predpisov. Zahtevana je izobrazba IV. stopnje (poklicna – strojništvo) in 3-5 let delovnih izkušenj. Prijave zbirkamo do 12. 4. 2021. LKK, d. o. o., Paka pri Velenju 63, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

Delavec v proizvodnji (m/ž) (Šmartno ob Paki)

Od kandidata pričakujemo pripravljenost na priučitev delovnih nalog, doslednost, natančnost in samoiniciativnost, ročne spretnosti pri opravi

vljanju dela, fizično vzdržljivost in moč za občasno dvigovanje ter prenašanje bremen do 25 kilogramov, korekten odnos do sodelavcev in strank. Kandidatu ponujamo 1-mesečno uvajanje na delovnem mestu in 2-mesečno poskusno obdobje, trizmensko delo za polni delovni čas. Prijave zbirkamo do 27. 3. 2021. MPT, d. o. o., Šmartno ob Paki 136a, 3327 Šmartno ob Paki. Več informacij na www.trgotur.si.

Delavec na upogibnem stroju CNC (m/ž) (Zalec)

Obvezne so delovne izkušnje na krivlinnih ali drugih podobnih »abkant« strojih, delo s pločevino, poznavanje tehnične in tehnološke dokumentacije, branje tehnične dokumentacije, zaželen izpit za viličarja, sposobnost samostojnega in logičnega razmišljanja, visoka motiviranost, zanesljivost in natančnost. Prijave zbirkamo do 5. 4. 2021. Vi-Ja, d. o. o., Gotovlje 111c, 3310 Zalec. Več informacij na www.trgotur.si.

CNC-operater (m/ž)

Pričakujemo natančnost, odzivnost, odgovornost in odločnost, razumevanje in tolmačenje proizvodne dokumentacije in poznavanje načrtov, večšine načrtovanja, izvajanja, izboljševanja proizvodnega procesa. Zahtevana je izobrazba IV. stopnje (poklicna – strojništvo) in 3-5 let

delovnih izkušenj. Prijave zbirkamo do 31. 3. 2021. LKK, d. o. o., Paka pri Velenju 63, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

Pomočnik tiskarja (m/ž) (Šmartno pri Slovenj Gradcu)

Od kandidata pričakujemo vsaj 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih, dober vid, ročne spretnosti, urejenost, natančnost, vztrajnost, sposobnost timskega dela, dobro znanje angleškega jezika in osnovno znanje nemškega jezika, osnovno delo s preglednicami in z bazami podatkov, pripravljenost na večizmensko delo. Prijave zbirkamo do 31. 3. 2021. GEP Štalekar, d. o. o., Mislinjska Dobrava 28b, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

Tiskar (m/ž) (Šmartno pri Slovenj Gradcu)

Pričakujemo vsaj 2 leti na področju grafične dejavnosti – tiskanje na offset tiskarskih strojih, računalniško pismenost, izpit B-kategorije, ročne spretnosti, urejenost, natančnost, vztrajnost, sposobnost timskega dela. Nudimo zaposlitev za določen čas 1 leta z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas (poskusno delo 6 mesecev), delo v mlademu, dinamičnem, urejenem in sproščenem delovnem okolju, redno in stimulatívno plačilo za opravljeno delo, možnost osebnega in strokovnega razvoja. Prijave zbirkamo do 31. 3. 2021. GEP Štalekar, d. o. o., Mislinjska Dobrava 28b, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

novi tednik

Vedno z menoj!

radio celje

Spremembe pri namenitvi dela dohodnine za donacije

Čeprav rdeča nit prispevka ni vprašanje, zakaj se več državljanov ne odloči za namenitev dela dohodnine za donacije, je zanimiv podatek iz preteklih let, da več kot polovica zneska, ki je na voljo za donacije, ne gre k izbranim nevladnim organizacijam, ampak v državni proračun. Menim, da je bila z vzpostavitvijo spletnega portala eDavki odpravljena velika ovira, saj je posameznikom, ki se odločijo za uporabo te aplikacije, omogočena poenostavljena oddaja zahteve za namenitev dela dohodnine za donacije. Če vam je spletna komunikacija še vedno tuja, je na spletni strani državnega davčnega portala na voljo obrazec v fizični obliki, ki ga lahko pošljete pristojnemu finančnemu uradu zavezanca.

Zavezanci za dohodnino, ki so rezidenti, so do zdaj lahko namenili do 0,5 odstotka dohodnine za financiranje upravičencev do donacij. Tako določen delež obračunane dohodnine se je z uveljavitvijo sedmega protikoronskega zakona (ZIUPOPĐVE) zvišal z 0,5 odstotka

na odstotek. Čeprav gre za spremembo, ki je bila uveljavljena na podlagi ukrepov ob pandemiji, ne gre za začasen ukrep, ampak bo v veljavi tudi v prihodnjih letih.

Poleg višine deleža obračunane dohodnine se je spremenil tudi rok za vložitev zahteve za namenitev dela dohodnine za donacijo. Podaljšanje je do 31. 5. 2021.

Kaj pa spremembe pri upravičencih do donacij?

Za nevladne organizacije v javnem interesu velja, da so upravičene do donacij za leto 2020, če so delo-

vale na dan 31. 12. 2019 in imajo status nevladne organizacije v javnem interesu na dan 31. 3. 2021.

Za leto 2021 so upravičenci do donacij tudi nevladne organizacije, ki so delovale na dan 31. 12. 2020 in bodo status nevladne organizacije pridobile do 31. 3. 2021.

Katere so ostale ugodnosti, ki jih prinaša status nevladne organizacije (NVO) v javnem interesu?

V prispevku smo omenili, da so nevladne organizacije v javnem interesu upravičene do donacij v višini enega odstotka. To ni edina ugodnost, ki jo prinaša status NVO v javnem interesu, saj ima vpliv tudi na preostala področja, ki jih navajamo.

Status NVO v javnem interesu ima veliko težo pri javnih razpisih za pridobivanje sredstev iz državnega proračuna, saj je status v javnem interesu upoštevan kot eno izmed meril pri izboru prejemnikov sredstev.

NVO v javnem interesu je upravičena do brezplačne pravne pomoči

v sporih v zvezi z opravljanjem dejavnosti v javnem interesu oziroma z namenom, zaradi katerega je ustanovljena.

Država ali občina lahko NVO v javnem interesu dasta v brezplačno uporabo svoje nepremično premoženje za opravljanje dejavnosti, za katero je ustanovljena. To NVO lahko odda tdi v najem brez javnega razpisa.

NVO v javnem interesu ne potrebuje posebne licence za organizacijo potovanj, izletov oziroma drugih turističnih paketov, ki so ponujeni ali izvedeni občasno na nepridobitni podlagi samo za zaključene skupine potnikov in jih javno ne oglašujejo, tudi če presežejo višino vplačanih zneskov za njihovo izvedbo nad 15 tisoč evrov.

Za NVO v javnem interesu so določene višje kvote dovoljenih ur občasnega in začasnega dela upokojencev in oprostitev plačila upravnih taks.

Nevladne organizacije, ki so organizirane kot društva in neprofitne humanitarne organizacije, imajo

poleg navedenega še to možnost, da občasno prirejajo klasične igre na srečo, pri čemer morajo upoštevati pravila, ki jih določa Zakon o igrah na srečo.

Status nevladne organizacije v javnem interesu organizaciji prinaša tudi nekatere obveznosti. Če želi organizacija ohraniti status, mora vsako drugo leto od pridobitve statusa do 31. marca predložiti dokazila, da še vedno izpolnjuje zakonsko določene kriterije in pogoje za pridobitev statusa.

Morda se komu zdi, da namenjeni del dohodnine nima prav velikega pomena, vendar se spomnimo znane reka »skupaj zmoremo več«. Prispevek enega, dveh ali treh res ne prinese veliko, a če k temu množično pristopimo, lahko to pomeni več otrok, ki bodo prvič videli morje, več osnovnih sredstev za najranljivejšo skupino prebivalstva ali novo gasilsko opremo, ki bo ščitila gasilce, ko bodo varovali naše bližnje ali premoženje.

Gabriela Firšt,
pravna in davčna svetovalka,
iConsult, d. o. o.

Iščete dober nakup ali odlično storitev?

POZOR!

Preglejte aktualno ponudbo

Naj bo varnost zaposlenih vodilo vašega podjetja

Ste že sprejeli vse ukrepe za varovanje zaposlenih pred COVID-om v vašem podjetju, kar poostreeno nadzoruje tudi inšpekcija? Kontaktirajte nas, da vam jih nemudoma pripravimo! Za naročilo pokličite: 040 802 156 ali nam pišite na email: vzd@verteks.si

Kaj pomeni varno delovno okolje? Pojem varnosti in zdravja pri delu obsega pravice in dolžnosti vseh članov v vsaki delovni organizaciji. Vsak zaposleni in tudi delodajalec morata upoštevati določene ukrepe za varovanje zdravja. Upoštevanje varstvenih ukrepov, spoštovanje navodil, predpisov in vestno ravnanje lahko privedejo do blaginje in zadovoljstva v podjetju ter preprečijo oz. zmanjšajo število poškodb, okvar zdravja ter možnosti za nastanek poklicnih bolezni na najmanjšo možno raven, kar pomeni, da delavci niso le potrošni material, ki ga po uporabi roka trajanja zavržemo, ampak bodo na ta način najverjetneje dočakali upokojeve brez fizičnih poškodb in psihičnih posledic.

Varnosti in zdravja pri delu se moramo zavedati kot pojmov, ki nas spremljata na vsakem delovnem mestu, v vsakem procesu, ki ga opravljamo. Zavedati se je treba, da smo za varnost v veliki meri odgovorni kot zaposleni sami, seveda pa tudi delodajalci, saj morajo zagotoviti sredstva, sprejeti ukrepe za varno delo ter tudi nadzorovati njihovo spoštovanje. Ne smemo pozabiti na aktivnosti varstva

pred požarom, ki so neposredno povezane z varnostjo pri delu.

Na področju varnosti pri delu evropska in slovenska zakonodaja delodajalcem in zaposlenim nalagata vrsto obveznosti, ki jih je treba izpolniti. Kakovostno obvladovanje tveganj izboljšuje delovne razmere, zmanjšuje število poškodb pri delu, trajanje bolniškega staleža ter poklicnih bolezni. Hkrati izboljšuje vzdušje v podjetju, skrbi za harmonijo odnosov, zadovoljstvo zaposlenih in vpliva na delovno uspešnost ter storilnost. Predpisi so torej le navodila, ki jih je treba spoštovati, nikakor pa nanje ne smemo gledati z

vidika možnih sankcij ob obisku inšpektorja, če jih ne spoštujemo. Zgledni delodajalci, ki jih je pri nas vedno več, namreč predpise oz. navodila za bolj zdravo in nenazadnje varno delo strogo upoštevajo, jih dopolnjujejo in v določeni meri prilagodijo procesom, da je vsak zaposleni ponosen na to, v kakšnem podjetju dela ter kaj vse mu delodajalec zagotavlja, da je njegovo delo varno in si čim manjšimi naporji ter tveganji.

Kako prepoznati vsa tveganja v vašem podjetju?

Prvotna delodajalčeva naloga pri zagotavljanju varnosti pri delu zaposlenih je, da v podjetju oceni tveganje, ki nastaja zaradi opravljanja dejavnosti. V oceni tveganja so določeni ukrepi, ki jih morata upoštevati delodajalec in vsak zaposleni. Izpostavimo nekaj najpomembnejših ukrepov za varovanje zdravja, med katere sodijo vse vrste usposabljanj zaposlenih, pregledi in preizkusi delovne opreme, naprav ter sredstev za delo, meritve ekoloških pogojev delovnega mesta in okolja, varnost pred udarom električnega toka, določitev ustrezne osebne varovalne opreme, ukrepi za varno delo z nevarnimi kemičnimi snovmi, opravljanje dela v hrupnem in prašnem delovnem okolju ter razne študije in elaborati za prepoznavanje škodljivosti na delovnem mestu. Ukrepi so zasnovani tako, da ob upoštevanju omogočajo varno in zdravo opravljanje dela. Ak-

tualna tema današnjega časa so biološka tveganja, kot npr. aktualni koronavirus. Po letu seznanjanja z ukrepi za preprečevanje okužb marsikateremu delodajalcu in tudi delavcu še danes ni čisto jasno, kakšna obrazna maska je dovoljena na delovnem mestu. Je prava tekstilna, ki nam jo po meri zašije šivilja in nanjo namesti naš logotip, ali mora biti kirurška? Obrazna maska za zagotavljanje varnosti pred aktualnim virusom na delovnem mestu mora ob upoštevanju vseh navodil in priporočil delavca ščititi pred virusom, torej mora imeti naziv osebna varovalna oprema, za katero je zahtevano, da je izdelana in preizkušena po točno določenih standardih. Kirurške maske imajo ponavadi dokument, ki izkazuje njihovo varnost, v zadnjem času pa se že tudi nekateri izdelovalci tekstilnih mask poslužujejo tega, da svojim izdelkom zagotovijo dokument, ki izkazuje njihovo varnost in tako ti izdelki sodijo med osebno varovalno opremo, kot so npr. delovni čevlji s kovinsko kapico, varnostna očala ...

Kaj pa fizični in psihični naporji na delovnem mestu?

Pogosto srečujemo ljudi, ki so kot administrativni delavci bolj izčrpani od tistih, ki opravljajo fizično bolj naporna dela. Ne smemo zanemariti, da niso dovolj samo ukrepi, ki preprečujejo fizične poškodbe zaposlenih. V sodobnem svetu se pojavlja vedno več delovnih mest, ki

predstavljajo za zaposlenega stresno delovno okolje, psihične obremenitve ter tudi možnost psihičnega nasilja in mobinga. Nasilje na delovnem mestu je mogoče najti na vseh položajih v organizaciji. Vzroke lahko iščemo v slabi organizaciji dela, slabem sodelovanju med zaposlenimi, nejasni razdelitvi delovnih nalog, nejasni hierarhiji. Ključna sta zgodnje prepoznavanje znakov nasilja, mobinga ter takojšnje ukrepanje nadrejenih. Splošno znano je, da se ob prekomerni fizični obremenitvi razbremenimo tako, da si odpočijemo. Kaj pa ob prekomerni psihični obremenitvi? No, to je odvisno od posameznika, pri čemer je sproščanje ob stresu veliko težje in zahteva več koncentracije posameznika. Lahko bi rekli, da so psihične obremenitve bolj škodljive kot fizične, saj vemo, da kronični stres ne prinaša nič dobrega. Dober vodja torej hitro zazna prekomeren stres delavca ter skupaj poiščeta rešitev. Ker vemo, da nismo vsi enaki, je dobro ugotoviti, katero delo

nekomu bolj ugaia in katero mu povzroča stres. Logična posledica razbremenitve delavca na ta način je tudi, da bo svoje delo opravil z zadovoljstvom, bolj uspešno in hitreje, saj mu to ne bo muka. Z namenom spodbujanja zdravja in zadovoljstva zaposlenih je zakonsko določeno izvajanje programov promocije zdravja, kar pomeni, da delodajalec nekaj finančnih sredstev nameni temu, da na primer kupi smučarske karte, omogoči dostop do rekreacije ali fitnesa, uredi obisk joga inštruktorice v podjetju, poskrbi za košarico svežega sadja na delovnem mestu ali kaj podobnega.

Ekipa strokovnjakov pomagamo podjetjem v največji meri ne samo zagotavljati zadostitev predpisanih ukrepov, ampak tudi prilagoditev vašega podjetja zaposlenim. Ti namreč tvorijo zdravo in uspešno podjetje.

Za svetovanje v zvezi z možnostjo izboljšanja varnosti v vašem podjetju smo vam vedno na voljo vzd@verteks.si.

verteks VZD

STORITVE NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU TER VARSTVA PRED POŽAROM

VERTEKS VZD d.o.o., Medlog 15, 3000 Celje
vzd@verteks.si, 051 610 121, 040 802 156

Zdravi in zadovoljni zaposleni so ključ do uspeha, zato je pomembno, da zagotovimo varno, zdravo in kakovostno delovno okolje.

www.verteks.si

GRADBENA TRGOVINA

GRADBENA TRGOVINA D.O.O.,
Spodnje stranice 16, 3206
tomaz@gradbena-trgovina.si

www.gradbena-trgovina.si T: 051 612 666, 070 96 99 55

**IZDELAVA FASAD
SALON KERAMIKE
GRADBENI
MATERIAL**

FloRadio

Vsak ponedeljek ob 11:20 na Radiu Celje

BIRObit

DIGITALIZIRAJTE POSLOVANJE

www.birobit.si

Prekajena šunka BK s kožo 4,99 €/kg

www.fingust.si
03/492-71-30
Cesta na Ostrožno 22, Celje

FINGUŠT
MESNINE ŠTAJERSKE PRAGERSKO

Jure Matjašič je odlično podal najmlajšemu soigralcu, nato je s pridom izkoristil Novakovo asistenco. Do sobote bo celjsko moštvo vadilo na igriščih ob Termah Čatež. Pripravljalne tekme ne bo odigralo.

Celjski nogometaši še imajo možnost za uvrstitev v evropsko tekmovanje

Na pragu polfinala pokala NZS

Celje in Domžale sta se kot zadnja uvrstila v četrtfinale slovenskega nogometnega pokala. Celjani so z dvema streloma v okvir vrat zmagali v Kranju z 2:1. Drugoligaš Triglav je v drugem delu zadel vratnico in bi skoraj izenačil, čeprav je odigral prvo letošnjo tekmo.

DEAN ŠUSTER

Prvi gol je za Celje že v tretji minuti dal sedemnajstletni Tom Kljun. Podal mu je Jure Matjašič, ki je še pravočasno opozoril Filipa Dangubića (bil je v nedovoljenem položaju), naj se ne dotika žoge oziroma naj se umakne.

Za imenitno počutje

Po izenačenju Marka Čeha, ki je pobegnil celotni celjski obrambi, se je še enkrat iz-

kazal **Jure Matjašič** in že v trinajsti minuti postavil končni izid: »Zavedali smo se, da pokalno tekmovanje vselej prinaša presenečenja. V trdi, borbeni tekmi smo zasluženno zmagali. Po prvem svojem голу za Celje se počutim imenitno. Akcijo sem lažje uspešno zaključil, saj mi je Jakob Novak zelo lepo podal. Gol ima še dodatno težo, saj nam je zagotovil zmago in napredovanje.« Nekdanji članski

reprezentant je s podajo in z golom ostal kandidat za začetno enajsterico.

Prvenca ne bo nikoli pozabil

Tudi **Tom Kljun**, ki bo polnoletnost dočakal šele konec januarja, je dal svoj prvi gol v celjskem dresu: »Po zgodnjem vodstvu smo prejeli zadetek, a hitro še enkrat povedli. Potem smo se skoraj »ugasnili«. A kar je v pokalnem tekmovanju najbolj pomembno, konec tekme smo dočakali z vodstvom. Zagotovo bi morali poskusiti doseči še vsaj en gol, da bi nam bilo lažje. Kot da nas je bilo strah še naprej napadati.« Potem je zelo zrelo dodal: »Svoj gol si bom zapomnil za

celo življenje. Toda veselim se ga v enaki meri kot zmage svoje ekipe. Hvala trenerju, ki mi je ponudil priložnost in izkazal zaupanje.«

Tokrat morajo v polfinale

Jirija Jarošika smo videli nasmejanega, kar je redkost: »Nismo igrali zelo dobro. Imeli smo tudi kanček sreče. Med reprezentančnim premorom se moramo zbrati, moramo razčistiti stvari v svojih glavah. Verjamem, da bomo imeli v končnici boljše rezultate kot doslej.« V četrtfinalu so še Maribor, Kalcer, Olimpija, Koper, Drava in Nafta. Le še pokalno tekmovanje ponuja Celju izhod v Evropo. In žreb se ga je usmilil. Z drugoligašem Kalcerjem se bo pomeril le doma, in sicer v sredo, 14. aprila. Toda pozor! V prejšnji sezoni, oktobra 2019, je bil Kalcer v četrtfinalu boljši (1:1, 0:0), potem ko se je povratni obračun v Radomljah končal brez golov. Preostali pari: Domžale – Maribor, Drava – Koper in Nafta – Olimpija. Najbolj primeren nasprotnik v polfinalu bi bil zmagovalac dvoboja med Ptujčani in Koprčani.

Foto: NK CELJE

OB ROBU

Ma sej je vseen ...

Imamo državnega nogometnega prvaka, ki se bori za obstanek v prvoligaški družini. »Ma sej je vseen,« prepeva skupina Manouche. Imamo nekdanjega češkega nogometnega asa, ki je – podobno kot pred skoraj četrt stoletja »šjor Špaco«, spoštovan, a zdaj že pokojni Stanko Poklepovič – kot trener v slovensko ligo »padel kot pobič v parlament«. Ma sej je vseen. Za plačo, ki jo ima, bi v Celju najbrž delal tudi Simon Rožman, a je z Reke odšel v Maribor. Ma sej je vseen. Dušana Kosića, ki je prinesel edini naslov državnega prvaka v Celje, so v zakulisju nagnali, še preden je v drugem krogu kvalifikacij za ligo prvakov v pesti držal Molde (potem je žoga med prsti ušla reprezentančnemu vratarju Rozmanu). Ma sej je vseen. Nepozabno zgodbo je v vlogi športnega direktorja spisal Branko Veršič, toda moral je prvi »pakirati«. Ma sej je vseen. »Mujke«, za manj nogometno izobražene Amel Mujčinovič, vratarska legenda Celja na ravni Ivana Baumana in Lada Gobca (tudi Aleksandra Šeliga, udeleženca SP), je moral zapustiti Celje. In to na kakšen način. Ma sej je vseen. »Mujke« je odšel kot gospod. In vrnil se bo kot gospod. Ko Rusov več ne bo. Zdaj ima Sport Invest, podjetje za investicije v športu, sedež na Glavnem trgu 1 v Celju. Nekje ga pač mora imeti. Ma sej je vseen. Škoda, da na tekme ne smejo gledalci.

DEAN ŠUSTER

Pravzaprav je trenutno bolje, da jih ni. Ma sej je vseen. Bi se trenutku primerno oglasili Celjski grofje? Je kdo med njimi na spletu komentiral letošnje igranje in rezultate? Ma sej je vseen. In zakaj je skoraj vsak drugi komentar kritično usmerjen proti direktorju Zoranu Podkornitniku? Kot da bi vsem ostalim vpletenim izjemno ustrezalo, da imajo strelodod. Ma sej je vseen. Če mislite, da je pravim celjskim nogometnim ljubiteljem vseeno, če se na Krekovem trgu bohota žoga v barvah najuspešnejšega kluba po osamosvojitvi, se motite. Meščanom tudi ni prav, da je na stebričkih nasproti občinske stavbe grb Budve in ne Celja. Ma sej je vseen. Rožman je napovedal devet »kvalifikacijskih« tekem Maribora do konca 1. lige. V boju za naslov državnega prvaka. Pred Celjem je devet »kvalifikacijskih« tekem v boju za obstanek oziroma za izognitev dodatnim kvalifikacijam. Ma sej je vseen. »Ej, a že spiš? A se delaš in le mižiš?« tudi pojejo Manouche. »Ma sej je vseen, sam da si prmen ...« Ti moje Cele.

NA KRATKO

Prvakinji Tina in Lia

Nova Gorica: Skoraj 150 slovenskih judoistov se je pomerilo na državnem prvenstvu. Olimpijska prvakinja Tina Trstenjak iz celjskega kluba Z' dežele Sankaku je ob odsotnosti glavne tekmičice Andreje Leški brez težav osvojila kategorijo do 63 kilogramov. Njena klubska kolegica Lia Ludvik se je preselila kategorijo višje in slavila med tekmičicami do 70 kilogramov. Konec tedna naše najboljše predstavnice čaka nastop na grand slamu v Tbilisiju.

Šempetranke brez finala

Maribor: Odbojkarice Branika so na prvi polfinalni tekmi državnega prvenstva v gosteh premagale Šempeter s 3:2. V maratonskem dvoboju domačinkam ni pomagal niti izjemni dosežek Nike Markovič, ki je zbrala kar 45 točk. V svoji dvorani so nato zaustavile Markovičevo, zmagale s 3:0 in se z izidom 2:0 v zmagah uvrstile v finale.

Čudijo se odločitvi Breclove

Ljubljana: Svetovni pokal za smučarske skakalke se bo sklenil v Rusiji. A pred sklepno postajo letošnjega tekmovalnega obdobja je v slovenski ekipi prišlo do nesoglasij. Jerneja Brecl iz Vinske Gore ni želela na pot. Glavni trener ekipe Zoran Zupančič je poudaril, da je šlo za samovoljno odločitev tekmovalke: »Očitno ji ni do tega, da bi nam pomagala k zmagi v pokalu narodov. Morda jo je k tej odločitvi tudi kdo nagovoril, vendar o tem ne bom ugibal, razloga zanjo pa ne poznam. Z njo se bo zdaj pozabaval naš odbor za skoke, ki bo tudi odločil o morebitnih sankcijah.« Breclova je pojasnila, da v Rusijo ni hotela odpotovati zaradi velikega števila okužb s covidom-19 v Oberstdorfu, poleg tega pa se po svetovnem prvenstvu ni dobro počutila. Dodala je, da je Zupančiču odločitev pravočasno sporočila. (DŠ)

Včeraj se je v Sloveniji in na Madžarskem začelo evropsko prvenstvo za nogometaše do 21 let. Turnir bo zelo kakovosten, a ne zgolj zato, ker na njem nastopajo tudi nogometaši, starejši od 21 let. V soboto bo Celje gostilo obračun med Slovenijo in Češko.

Tominc zaostal le za dvema

Savske brzice v Tacnu so v zelo hladnem in vetrovnem vremenu gostile otvoritveno tekmo kajakaške sezone.

Pri članih je v kajaku zmagal Peter Kauzer, drugi je bil Žan Jakše, tretji pa mladi up celjskega kajaka, 18-letni Lan Tominc. Njegov klubski kolega Martin Srabotnik je s kar tremi dotiki osvojil deveto mesto. Imel je drugi najboljši čas, le za 10 stotink je zaostal za Kauzerjem. Odlično je progo izpeljal Jan Ločnikar, ki je zmagal med mladinci. Že med drugim aprilskim koncem

tedna se bodo v Tacnu začele vselej stresne izbirne tekme za sestavo mladinskih in članskih reprezentanc v slalomu. Letos je izjemno leto. Poleg tekem za svetovni pokal kajakaše v maju čaka evropsko prvenstvo v Ivrei, septembra svetovno prvenstvo v Bratislavi, vmes pa še olimpijske igre v Tokiu. Za mladince in mlajše člane pa bosta letos obe največji tekmovanji po spletu naključij pri nas, evropsko prvenstvo v Solkanu, svetovno pa v Tacnu.

DŠ

Pogovor s predsednikom Hokejskega kluba True Celje Vidom Valenčakom

»David Rodman je vzpostavil red in disciplino«

Vid Valenčak se je vodstvu Hokejskega kluba Celje pridružil leta 2016, ko je v vlogi podpredsednika pomagal tedanjemu predsedniku Milanu Rajtmajerju. Leto kasneje je moral sam prevzeti vajeti društva; nekaj časa je bil vršilec dolžnosti predsednika, a je kljub temu nosil popolno odgovornost.

DEAN ŠUSTER

Na lanski skupščini je Vid Valenčak v mesecu juniju postal predsednik HK True Celje.

Pa začniva takole: do kdaj bo ploskev prekrita z ledom?

V načrtu je bilo, da bomo imeli led do sredine meseca aprila, saj so še predvidena tekmovanja umetnostnih drsalcev. Morda bo led do prvega maja. Po koncu sezone ga bomo z veseljem koristili za treninge.

In kdaj bo poleti možno znova drsati?

Po zaključku prenove ploskve naj bi led naredili v začetku julija.

Člansko moštvo se je izognilo zadnjima mestoma v državnem prvenstvu in tudi v ligi IHL, čeprav se je v prvem delu sezone sprva zdelo, da vam to ne bo uspelo. Se strinjate, da je obstajala bojazen?

Vse nas je bilo strah, da bo sezona porazna. Imeli smo oslabiljeno ekipo. Fantje v uvodu niso bili dobro pripravljeni. Potem smo se odločili za zamjenjavo na trenerskem mestu. Vrnilo se je nekaj celjskih fantov, ki so igrali za druge slovenske klube. Vse se je začelo spreminjati v pozitivno smer.

So vas vaši hokejisti presenetili, ko so v sedanjem

stanju, ki ni rožnato, v četrtfinalu lige IHL izločili Hidrio Jesenice z 2:0 v zmagah?

To je bila naša velika želja. Dobro delo na treningih je nakazovalo, da to zmoremo. Da smo gladko dobili dvoboj, je bilo zame prijetno presenečenje.

Kje ste bili najbližje zmagi v polfinalu lige IHL proti Triglavu, ki je bil po rednem delu prvi na lestvici? Prvo tekmo ste v Kranju izgubili z 2:1, drugo v Celju s 6:3, potem ko ste povedli s 3:1, tretjo pa v Kranju s 6:5 po podaljškju, ko ste prej povedli s 5:4 in v dodatnem času imeli nekaj izjemnih priložnosti.

Po mojem mnenju smo bili najbližje na zadnji tekmi, ko smo v podaljškju imeli nekaj zelo zrelih priložnosti za zmago. Do podaljšanja polfinalne serije so na ločile zgolj malenkosti. Zdaj nam je žal, da je sezone že konec. Ekipa se je vzpenjala, njena podoba je bila iz dneva v dan boljša. Na naslednji tekmi bi bila njena igra še kakovostnejša. Verjetno bi v naslednjih tednih Triglav premagali, pa tudi Slavijo.

Kaj je spremenil novi trener David Rodman?

Bistveno je bilo to, da so fantje začeli verjeti v to, kar

Za vratarjem Celja Tomažem Trelcem je zelo dobra sezona. (Foto: Artem Molyakov)

»Najbolj nam pomaga Mestna občina Celje z dotacijami za plačilo uporabe ledene dvorane. Tudi v našem klubu so prisotni klasični celjski pokrovitelji.«

»Vse nas je bilo strah, da bo sezona porazna. Imeli smo oslabiljeno ekipo. Fantje v uvodu niso bili dobro pripravljeni.«

počnejo. David je s svojo karizmo in z znanjem vzpostavil red in disciplino tako v slačilnici kot tudi na igrišču. Menim, da fantje še zdaleč niso pokazali vsega, kar zmorejo.

Bo Rodman vodil Celje v naslednji sezoni?

Interes je obojestranski. Nekaj težav moramo rešiti. Ena izmed njih je tudi avto, ki naj bi mu ga klub posodil. David se vsak dan pripelje iz Radovljice. Iščejo pokrovitelja za vozilo.

Boste zadržali najboljše hokejiste?

Če bo ostal David Rodman, jih zagotovo bomo. In potem jim bomo dodali še nekaj igralcev iz drugih slovenskih krajev.

Pripravili ste spletne prenose iz celjske dvorane, ki so

bili v koronačasu še posebej dobrodošli. Kakšen je bil odziv v številkah?

Zelo dober. Naše tekme je v živo spremljalo več kot dvesto ljudi. Posnetke si jih je ogledalo še po nekaj sto. Pokrovitelji so bili dobro vidni in zato radi sodelujejo z nami.

Kakšen bo cilj glede ustroja kluba v prihodnosti?

Hokejski klub Celje na žalost še vedno deluje na amaterski osnovi. Prostovoljnega dela je ogromno. Lahko se gremo tudi tako, toda če se hočemo približati slovenskemu vrhu, torej profesionalnima kluboma Olimpiji in Jesenicam, moramo naš ustroj premakniti v polprofesionalizem, kar pa zahteva zagotavljanje dodatnih finančnih sredstev. Igralci se morajo bolj posvetiti hokeju, čeprav ne bodo povsem zanemarili svojih služb ali študija.

Koliko stane sezona, kdo jo finančno zagotavlja?

Za člansko moštvo porabimo sto tisoč evrov, kar je za resni vrhunski šport smešna številka. V celjskem prostoru je od sponzorjev, ki pomagajo nogometu, rokometu in košarki, težko kaj dobiti oziroma pričakovati pomoč. Najbolj nam pomaga Mestna občina Celje z dotacijami za plačilo uporabe ledene dvorane. Tudi v našem klubu so prisotni klasični celjski pokrovitelji, Cinkarna, Inel, Sava, Ece in Nepremičnine Celje. Tu je še True, ki zagotavlja opremo članskemu moštvu.

Imate vse selekcije razen mladinske. Kdaj bo zbrano moštvo in zakaj ga še ni?

Trudimo se, da bi vzpostavili mladinsko ekipo že pred začetkom naslednje sezone. Skoraj polovico naše članske ekipe sestavljajo mladinci.

Vid Valenčak

Če bi jim dodali nekaj naših obetavnih kadetov in še nekaj fantov iz drugih slovenskih klubov, bi lahko celjska mladinska ekipa končno nastopila v domačem državnem prvenstvu. Za naš klub bi to pomenilo veliko pridobitev. Tvorila bi se vez med člani in mladinci, kar je najboljše za razvoj mladih igralcev.

Vam ZPO in MOC zagotavita vse tisto, kar naj bi vam bilo omogočeno?

»Lahko se gremo tudi tako, toda če se hočemo približati slovenskemu vrhu, torej profesionalnima kluboma Olimpiji in Jesenicam, moramo naš ustroj premakniti v polprofesionalizem, kar pa zahteva zagotavljanje dodatnih finančnih sredstev.«

»Do podaljšanja polfinalne serije so na ločile zgolj malenkosti. Zdaj nam je žal, da je sezone že konec. Ekipa se je vzpenjala, njena podoba je bila iz dneva v dan boljša.«

Foto: Artem Molyakov

Trem članom Atletskega društva Kladivar Celje nove pogodbe z osrednjo zvezo

Tini Šutej še dodatni štirje tisočaki

Vodstvo Atletske zveze Slovenije je podpisalo pogodbe z 41 atletinjami in atleti v skupni vrednosti nekaj nad 300.000 evrov. Razdeljeni so v več skupin. V najvišji, vrhunski selekciji 1, je peterica. Merilo za uvrstitev vanjo je norma za olimpijske igre. Vsak dobi po 11.000 evrov letno, njihovi trenerji pa dodatnih 39 odstotkov tega zneska.

DEAN ŠUSTER

V najvišji selekciji sta tudi atletinja in atlet celjskega Kladivarja Tina Šutej in Luka Janežič ter Maja Mihalinec Zidar iz Mozirja.

»Še trener je bolj motiviran«

Osvajalka srebrne medalje v skoku s palico na evropskem dvoranskem prvenstvu v poljskem Torunu Šutejeva je ob tej priložnosti dobila še dodatnih 4.000 evrov za prvo slovensko odličje na teh tekmovanjih po dvanajstih letih. Prav tako bodo nagrajeni drugi dobitniki odličij na velikih

tekmah v prihodnje. Tina je ob tej priložnosti dejala: »Pozitivna energija mi bo zelo pomagala v pripravah na olimpijske igre v Tokiu. V mislih imam sedaj le še olimpijske igre, dosežek na Poljskem mi vliva dodatno energijo in samozavest. Potrudila se bom, da bom v Tokiu v najboljši formi. Tudi moj trener Milan Kranjc je še bolj motiviran in verjamem, da bo to zgodba o uspehu!«

Janežiču nekaj manj

Vrhunska selekcija 2 ima sedem članov, izpolniti so

Tina Šutej z nagrado za srebrno medaljo, v ozadju je predsednik Atletske zveze Slovenije Roman Dobnikar.

morali norme za evropsko prvenstvo in dobijo po 6.000 evrov, v internacionalni selekciji petnajsterica dobi po 2.000 evrov, štirinajstčlanska vrhunska mlada selekcija pa dobi po 1.250 evrov. Skupaj je zveza sklenila dogovore z

98 športnicami in športniki. V vrhunski selekciji 1 je tudi najboljši slovenski atlet zadnjih let, Kladivarjev tekač na 400 metrov Luka Janežič, ki sicer še nima norme za olimpijske igre in po sklepu upravnega odbora zveze

dobi 8.500 evrov. Predsednik Atletske zveze Slovenije Roman Dobnikar je napovedal, da bo tudi letos izvedena slovenska atletska liga, saj so podpisali pogodbo z glavnim sponzorjem tekmovanja Telekomom.

Če se po jutru dan pozna ...

V vrhunski selekcija 2 so med drugimi tudi Celjanka, skakalka v višino Maruša Černjul (Kladivar) ter tekačici na 400 metrov, Agata Zupin in Anita Horvat (obe Velenje). Iz internacionalne selekcije izpostavimo Klaro Lukan (Kladivar, 5.000 m), Evo Pepelnak (Kladivar, troskok), Jernejo Smonkar (Velenje, 800 m) in Celjana Roberta Rennerja, skakalca s palico, ki je postal član ljubljanskega Massa. »Zelo smo zadovoljni, da se je sezona začela odlično, celotna reprezentanca v Torunu se je izkazala. Tudi na drugih tekmovanjih so bili doseženi vrhunski izidi generacije mladih, ki izjemno veliko obeta. Prav gotovo bo kdo še dosegel normo za igre v Tokiu. Ker je prehod v višjo kategorijo mogoč tudi med sezono, bo v primeru napredovanja posameznik dobil dodatna sredstva,« je pojasnil predsednik strokovnega sveta AZS Albert Šoba.

Foto: PETER KASTELIC

Nepozabna zmaga, nato težave s kolenom

Celjan Martin Čater je med svojo najboljšo sezono slišal največ kritik. Po presenetljivi zmagi so mnogi od njega kar naenkrat pričakovali ogromno. Nepoznavalci niso slišali za njegove bolečine v kolenih. Kljub temu je Čater name-raval nastopiti na finalu sezone svetovnega pokala v švicarskem Lenzerheideju.

Zaradi obilice snežnih padavin smuka ni bilo. Martin Čater ima za seboj točkovno gledano najboljšo smukaško sezono, ki jo je sklenil

na 17. mestu v skupnem seštevku discipline. Štart je bil izjemen, sredi decembra je v Val d'Iseru nadkrilil celotno konkurenco in prišel do svoje premierne zmage. Nadaljevanje sezone ni bilo po njegovih željah. »Mislim, da bi sezono moral razdeliti na nekaj delov. Začetek z vrhunsko zmago je bil res super. Tudi Val Gardena je bila še solidna, potem pa so bile težave s kolenom vse večje. Po dolgih in visokih skokih so se bolečine stopnjevale.« Potem so se nizali slabši re-

zultati. »Obenem se je večalo nezaupanje. Poskusil sem res maksimalno smučati, a enostavno nisem iztisnil tistega, kar bi lahko. Moram še analizirati celotno sezono, bilo je nekaj dobrih in nekaj slabih stvari. Škoda, da je bilo zadnje tekmovanje odpovedano. Nekaj točk bi mi prav prišlo, za skupno uvrstitev in boljšo štartno številko. A mislim, da imam kar dobro izhodišče za naslednjo sezono,« je sklenil junak iz Val d'Isera s štartno številko 41. DŠ

Martin Čater med vožnjo, ki mu je prinesla senzacionalno zmago.

Prizor s tekme z Budučnostjo. Z leve so Mojca Jelenc, Blaža Čeh in Sophia Gbemuotor.

Dobra popotnica za naslednje sezone

Košarkarice Cinkarne so v rednem delu Jadranske lige osvojile tretje mesto, na zaključnem turnirju v bolgarski Stari Zagori pa so bile četrte.

V polfinalu je bila Budučnost boljša za deset točk (vodila je že za dvajset), v boju za tretje mesto pa je zmagala Montana s prednostjo treh točk. Za najboljšo mlado igralko mednarodne regionalne lige so izbrali košarkarico celjskega kluba Mojco Jelenc. Njen trener Damir Grgić je dejal: »Budučnost je bila veliko boljša od nas. Taktično nismo bili na pravi ravni. Bili smo celo katastrofalni, krivda je moja. Zato se opravičujem igralkam in vsem v klubu. Naša dekleta so proti Montani pokazala precej več. Čestitam jim za celotno sezono v Jadranski ligi, saj so se nepričakovano uvrstila na finalni turnir. Zelo so napredovala in imajo dobro popotnico za naslednje sezone v mednarodni konkurenci.« Celjska ekipa je bila najmlajša med vsemi, ki so v zgodovini lige Waba nastopile na finalnih turnirjih.

DŠ

novi tednik radio celje

Cenjene stranke obveščamo, da
**MALE OGLASE, ČESTITKE,
OBVESTILA IN OSMRTNICE**

za **Radio Celje** in **Novi tednik**

**sprejemamo v času uradnih
ur (7.00–15.00) na sedežu
podjetja, Prešernova
ulica 19, Celje.**

**POŠILJATE JIH LAHKO TUDI PO
ELEKTRONSKI POŠTI**
na naslov oglasit@nt-rc.si

ali jih sporočate po

TELEFONU 03 4225 144.

Hvala za razumevanje.

Uredništvo Novega tednika in Radia Celje

STROJI

PRODAM

TRAČNO žago za razrez hlodovine in žago za
obrezovanje desk prodam. Telefon 041
516-111. 262

TRAKTORSKO kosilnico prodam. Cena po
dogovoru. Telefon 031 263-162. 261

KUPIM

TRAKTOR, motokultivator, frezo, koso, mul-
čar, cisterno, trosilec, plug, prikolico in
drug stroj, tudi v okvari, kupim. Telefon
041 407-130. 161

**AVTO STEKLO
CENTER**
Ipavčeva 21, 3000 Celje
www.novomat.si
Tel.: 03 428 62 91

POSEST

PRODAM

V PODVINU pri Polzeli (Vimperk) prodam
vinograd in manjši sadovnjak, velikost
1.000 m². Telefon 041 628-030. p

OPREMA

KUPIM

PEČ na trdo gorivo (drva) za centralno ogre-
vanje stanovanjske površine, velike 120
m², kupim. Telefon 041 650-737. 267

ŽIVALI

PRODAM

NESNICE, rjave, grahaste, črne, pred nesno-
stjo, prodamo. Brezplačna dostava po
celotni Sloveniji. Vzreja nesnic Tibaat,
telefon (02) 582-1401. n

KOKOŠI nesnice jarkice, rjave barve, pred
nesnostjo, prodamo, pripeljemo na dom.
Telefon 070 545-481. p

KOKOŠI nesnice, mlade, grahaste, rjave, črne
in štajerke, prodamo. Pri nakupu 10 koka-
ši podarimo petelina. Kmetija z Lopate 55,
Celje. Telefon 031 461-798, 041 763-800
in 051 379-031. p

ZBIRAMO naročila za kokoši nesnice (jarkice
v začetku nesnosti). Možna tudi dostava
na dom, okolica Rogaške Slatine. Telefon
070 859-446. p

**52. Festival NZG narodno
abavne lasbe**
Petek, 3. septembra 2021
Prijava na razpis www.ptujski-festival.si

KUPIM

PITANE krave in telice za zakol, po širši Štajer-
ski, kupim. Plačilo takoj + davek. Telefon
040 647-223. p

DEBELE, suhe krave in telice za zakol kupim.
Plačilo takoj + davek. Telefon 041 653-
286. p

TELICO ali kravo za zakol kupimo. Telefon
031 832-520. 264

KMETIJSKI
PRIDELKI

PRODAM

KOCKE sena prodam. Telefon 031 626-126.
257

SENO v kockah in pet suhih okroglih bal
prodam. Telefon 041 793-916. 258

SENO in otavo v rinfuzi prodam v okolici
Grobelnega. Telefon (03) 579-4085.268

PŠENICO prodam. Telefon 041 951-092.269

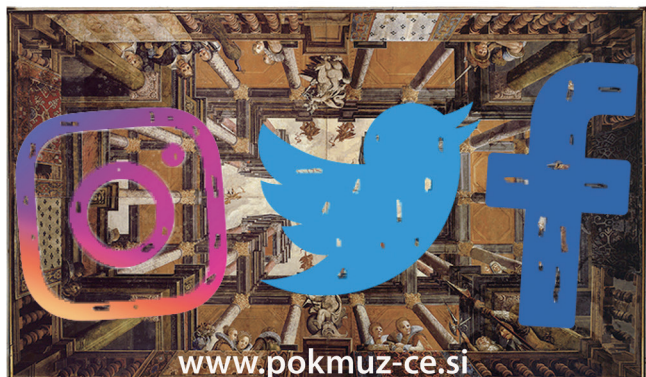
SILAŽNE bale in pšenico žitarko prodam.
Telefon 041 318-144. 1140

JEDILNI, krmni in semenski krompir prodam.
Telefon 041 742-334. p

Poroke

Žalec

Poročili so se: Sanja KO-
REN iz Velenja in Tomaž
PEČNIK iz Švice, Bojana
JELEN s Ponikve pri Žalcu
in Damjan GROBELJNIK iz
Pongraca, Nina HARI iz Arje
vasi in Damijan ZUPANČIČ
iz Avstrije.

**SPREMLJALTE POKRAJINSKI MUZEJ CELJE
TUDI NA DRUŽBENIH OMREŽJIH**

**POMAGAJTE NAM
ŠIRITI DOBER GLAS**

#POKRAJINSKIMUZEJCELJE

@PMCELJE

@POKRAJINSKIMUZEJCELJE

FloRadio
Vsak ponedeljek ob 11:20 na Radiu Celje
radio celje

museum of recent history | celje
mnr
muzej novejšezgodovine | celje

Ivan Grobelnik - Ivo
**HARMONIKA,
ŠKARJE
in
STARI PISKER**

Vabljeni v muzejsko trgovino!

V bogati ponudbi odslej tudi druga dopolnjena
izdaja knjige Ivana Grobelnika – Iva
HARMONIKA, ŠKARJE in STARI PISKER.

Več na www.muzej-nz-ce.si

televizija celje
KONTAKT: 03/42 88 266, marketing@tvcelje.si
www.tvcelje.si

DOGODKI DNEVA
od ponedeljka do petka ob 18.30 in 22.15

SIOL
kanal 673

zanestivo
amis
kanal 306

telemach
kanal 271

T2
kanal 152

PRI PRODAJALCIH ČASOPISOV

REPORTER

**GOLOBIČEVO OMREŽJE
SANJA O NOvem OBRAZU**
Marjan Šarec se najbolj boji novega obraza
Na levici se obeta krvav boj: stranke KUL nočejo konkurence
Golobičevemu sanjskemu kandidatu se ne mudi nazaj v Slovenijo

BEO DO POČIVALŠKA
Ali se bo po volitvah prijavil ustanoviti novo SMC?

AFERA CEPIVO
Kako je kuhinja, da Slovenija ni niti približno pripravljen na odmeritev cepiv?

BOJANA BEOVIČ
Kaj bo po volitvah naredila za odpravo koronavirusa?

GOLOBIČEVO OMREŽJE
Sanje o novem obrazu in koga je najbolj strah

LOVSKE TROFEJE
Tuji lovci so pripravljeni masno plačati
za slovenskega medveda

IGOR ZORČIČ
Ali bo pobegnili Počivalški in ustanovili novo SMC?

BOJANA BEOVIČ
Jeseni nas verjetno čaka cepljenje proti novim
različicam koronavirusa

**IZ NOVE
ŠTEVILKE**

www.reporter.si

*Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.
(T. Pavček)*

ZAHVALA

Življenjsko pot je sklenil naš
ljubljeni mož, oče, stari ata,
praded, tast, stric in svak

PETER KLINAR

iz Plazovja 2, Laško
(17. 2. 1947 – 15. 3. 2021)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izražena pisna in ustna sožal-
ja, tolažilne besede ter darovane sveče, cvetje in svete
maše. Zahvaljujemo se Dragici Cverle za molitev in besede
slovesa. Hvala gospodu župniku Metličarju za opravljen
pogreb in sveto mašo. Hvala Komunalni Laško za pomoč
in organizacijo pogreba, skupini Eros in trobentaču za
odigrano Tišino.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njegovi, ki ga bomo močno pogrešali.

L 33

*Utrgal bom cvet,
na grob ga položil
in tiho potožil,
da joče srce.*

ZAHVALA

Posloveli smo se
od naše ljube babi

**KAROLINE
DRAGICE PIŠEK**

iz Celja

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom in znancem ter članicam
in članom PGD Zagrad-Pečovnik za izrečena sožalja, tolažilne
besede, podarjeno cvetje in sveče.

Zahvala gospodu župniku Marjanu Gačniku
za lepo opravljen obred.

Hvala vsem, ki boste z lepo mislijo nanjo
pristopili k njenemu grobu.

Žalujoča: sin Ivan in hči Dragica z družinama

265

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč, daleč je ...*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi
najinega dragega

GREGORJA JANEŽIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na
njegovi mnogo prerani zadnji poti.

Hvala kardiološkemu oddelku bolnišnice Celje za trud
in požrtvovalnost. Hvala Tini in Petri za izrečene besede
o njegovem življenju po nesreči.

Bil je borec, boril se je do zadnjega, a ko ni mogel več,
se je v miru poslovil.

Hvala tudi gospodu župniku Marku za opravljen obred
ter vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so
nama stali ob strani.

Vedno ga bomo imeli v srcu!

Mami in ati

259

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti.
Sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te več ni.
Solze, žalost in bolečina
te zbudila ni,
ostala je le praznina,
ki hudo, hudo boli.*

V SPOMIN

Minilo je leto žalosti, kar nam je kruta usoda iztrgala iz
naše sredine dragega

SREČKA BOBNIČA

iz Zagrada pri Celju
(31. 12. 1957–21. 3. 2020)

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu in mu priži-
gate svečke.

Vsi njegovi

P

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene

**JOŽICE
OCVIRK
KNEZ**

iz Lož nad Rimskimi Toplicami
(28. 2. 1960 – 14. 3. 2021)

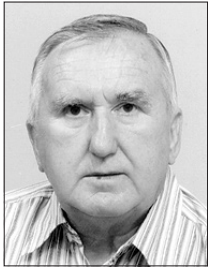
se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in
znancem za pisno in ustno izražene besede sožalja ter
darovane sveče in svete maše.

Hvala gospodu župniku Klemnu za opravljen obred, go-
spe Janji Brlec in gospodu Beleju za glasbeni prispevek
ter govorcu za besede slovesa.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: mož Stanko

L 32

*Pravijo, da čas vse pozdravi,
vendar ne ozdravi odhoda
naših ljubljenih oseb.
Samo živeti moramo naprej.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža,
očeta, dedija in tasta

IVANA LAMPRETA

iz Celja
(10. 12. 1944–18. 3. 2021)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na
njegovi zadnji poti ter darovali cvetje in sveče. Hvala za
vsak ljubeč stisk roke, vse tople in sočutne objeme in hvala
za vsako iskreno besedo v tolažbo. Hvala celotnemu zdrav-
stvenemu osebju interne intenzive Splošne bolnišnice
Celje in oddelku interne intenzive Bolnišnice Topolišica.
Hvala Ani Lečnik za zaigrano melodijo stricu Vanču na
flavto. Posebna zahvala gre družini Repas z Vrh za ne-
sebično pomoč ob naši izgubi – brez vas bi bilo mnogo
težje. Zahvala tudi duhovniku Srečku Hrenu in pogrebni
službi Veking.

Žalujoči: vsi njegovi

271

*Nismo ti mogli bolečino odvzeti,
nismo te mogli še enkrat objeti,
naša te žalost žal ni prebudila,
solza pa nikdar se ne bo posušila.*

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil dragi
mož, oče, dedi in pradedi

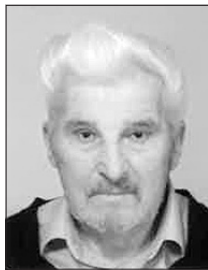
VINKO RAVNJAK

iz Bezovja 27, Šentjur
(22. 1. 1942–12. 3. 2021)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodni-
kom, prijateljem, sosedom in znancem.
Hvala gospodu župniku za cerkveni obred, pogrebni služ-
bi Zagajšek, cvetličarni Mateja in pevcem skupine Eros.

Vsi njegovi

273

*Ni te več na vrtu, ne v hiši,
nič več se tvoj glas ne sliši.
Če lučko na grobu upihnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.*

ZAHVALA

Iskrena hvala vsem, ki ste

JOŽEFA HOJNIKA

(10. 10. 1930–10. 3. 2021)

pospremili na zadnji poti.
Hvala za darovano cvetje in sveče.

Žalujoči: vsi njegovi

P

ODDAM

V ČASU košnje oddam (brez plačila) košnjo
sena, otave, 2 do 3 prikolic krmne, strojna
obdelava, Polule, bližina šole. Telefon 041
650-737.

267

90,6 95,1 95,9 100,3

radio celje

Vedno z menoj!

NAJVIŽA
narodnozabavna TV oddaja

**Vsak četrtek ob 20.00
na programu
VTV - Vaše televizije**

VTV - Vaša televizija, Žarova c. 10, Velenje
t.: 03 898 60 00, vtv.studio@siol.net
www.vtvstudio.com, www.facebook.com/najviza

novi tednik

Vedno z menoj!

OSTALO

PRODAM

PREKOPALNIK Spectra 50 Tecumseh Italija
fort, cepana bukova drva in tendo, dolžina
4 m, širina 250 m, prodam. Telefon 031
733-965.

237

RABLJEN akumulatorski invalidski voziček,
v manjši okvari, prodam. Telefon (03)
5414-342.

P

PETELINE, 6-mesečne, odlične za juho ali pe-
čenje, prodajamo po akcijski ceni 40 %
ceneje na farmi Roje pri Šempetru. V
prodaji tudi rjava in bela jajca za pirhe.
Telefon (03) 700-1446.

P

KOMPLETNI motor za Apn in veliko drugih
delov prodam. Telefon 041 217-636.256

BIKKA simentalca, starega 4 mesece in seno
prodam. Telefon 070 667-374.

263

DAEWOO Ianos, letnik 1998, prevoženih
160.000 km, dobro ohranjen, in kiper
prikolico prodam. Cene po dogovoru.
Telefon 051 362-145.

266

Smrti

Celje

Umrli so: Eduard CIZEJ
iz Škofje vasi, 90 let, Gregor
JANEŽIČ iz Zagrada, 39 let,
Herman KOVACIČ iz Gorice
pri Šmartnem, 78 let, Drago-
mir KOLENC iz Košnice pri
Celju, 72 let, Olga REDNJAK
iz Lokovine, 64 let, Terezi-
ja PRUŠNIK iz Solčave, 94
let, Veronika BREZOVNIK
z Rečice ob Savinji, 94 let,
Maksimiljan ZAKOVŠEK iz
Celja, 86 let, Peter ZUPAN
iz Celja, 77 let, Breda ŠA-

LEJ iz Celja, 73 let, Darinka
GRAČNAR iz Celja, 61 let,
Marija KOPRIVA iz Celja, 94
let, Tomislav JELIČ iz Slak,
85 let, Jožefa OCVIRK KNEZ
iz Lož, 61 let, Ivana PIKL iz
Šmiklavža pri Mozirju, 89
let, Terezija MLAKAR iz Ce-
lja, 77 let, Hermina LOBE iz
Celja, 93 let, Jožefa ZALE-
ZNIK iz Celja, 94 let, Her-
man HRASTNIK iz Celja,
78 let.

Laško

Umrli sta: Anton HOR-
JAK iz Strenskega, 66 let,
Friderik GOLAVŠEK iz Spo-
dnje Rečice, 98 let.

Šentjur

Umrli je: Jožefa KADEN-
ŠEK iz Dolge Gore, 82 let.

Zalec

Umrli so: Zofija POD-
KRAJŠEK iz Latkove vasi,
92 let, Bojan STANTAR iz
Šempetra v Savinjski dolini,
70 let, Ana STRNAD s Pol-
zele, 91 let, Darja VRŠNAK
iz Podvina pri Polzeli, 57 let.

Velenje

Umrli so: Alojzij BAČOV-
NIK iz Šoštanja, 89 let, Franc
FLISER iz Velenja, 88 let,
Marta PLIBERŠEK iz Šošta-
nja, 85 let, Helena KLAJŽ iz
Podkraja pri Velenju, 95 let.

Zdravstvene ustanove

SPLOŠNA BOLNIŠNICA
CELJE

Za vse prebivalce Celja in okolice, ki imajo izbranega osebnega zdravnika v ZD Celje, je vstopna točka za testiranje ZD Celje po predhodnem naročilu pri osebnem izbranem zdravniku.

V Splošni bolnišnici Celje lahko dobite želene informacije o novem koronavirusu in o obravnavi v primeru suma na okužbo. Telefonska številka, ki deluje vse dni med 10. in 14. uro, je 03 423 30 79.

ZDRAVSTVENI DOM CELJE

Vstop v ZD Celje je do preklica mogoč le skozi vhod z zadnjega parkirišča (pri dvigalu) samo za naročene paciente. Za naročene bolnike, ki bodo namenjeni k pulmologu, v šolski ali v otroški dispanzer, so še naprej odprti dosednji vhodi.

Zdravstveni dom Celje: 6.30–20.00

Zobozdravstvo: 7.00–19.00

Laboratorij: 7.00–19.00

MDPŠ: 7.00–14.00

Kontakti: Pokličite ambulanto osebnega zdravnika v ZD Celje, ZP Štore, ZP Vojnik ali ZP Dobrna. V primeru težkega dihanja ali drugega življenjsko ogrožujočega stanja pokličite 112.

HITRI TESTI

Prostovoljno in brezplačno testiranje na okužbo z novim koronavirusom je občanom na voljo v Celju, in sicer v hali A dvorane Golovec. Urnik testiranja je objavljen na spletni strani ZD Celje (www.zd-celje.si).

CEPLJENJE

Brezplačno cepljenje proti koronavirusu je občanom na voljo v Celju, in sicer v hali A dvorane Golovec. Na cepljenje se je treba naročiti pri izbranem osebnem zdravniku. Občani bodo o točnem terminu cepljenja pravočasno obveščeni s klicem ali s SMS-sporočilom.

CELJSKE LEKARNE

Celjske lekarne obratujejo po običajnem delovnem času (več informacij na njihovih spletnih straneh). Do preklica bo odprta krajši čas **Lekarna Gregor**

čičeva: ponedeljek–četrtek: 7.00–15.00, petek: 7.00–14.00.

Delovni čas trgovin

CITYCENTER CELJE

Nakupovalno središče je odprto od 9.00 do 20.30 od ponedeljka do petka in v soboto od 8.00 do 20.30, z izjemo prodajaln megamarket Interpar, DM in drogerije Müller, ki so odprte od ponedeljka do sobote od 8.00 do 20.30.

Restavracija Interspar je odprta od ponedeljka do sobote med 10.00 in 17.00 za osebni prevzem hrane, prav tako ponujajo »take away« ostali gostinski lokali: **Svet smoothijev in palačink**, **Pizza Špica**, **McDonald's**, **Teta Frida**, **Čokoladni atelje Dobnik** in **Pekarna Pek Matjaž**.

Celjske lekarne: ponedeljek–petek od 9.00 do 20.00; sobota od 8.00 do 20.00. **Abanka** (blagovna znamka Nove KBM): ponedeljek–petek od 9.00 do 18.00; sobota od 8.30 do 12.00.

Vse aktualne informacije o poslovanju so na Facebook, Instagram in spletni strani www.city-center.si (pod Info).

PLANET TUŠ CELJE

Planet Tuš Celje je odprt od ponedeljka do sobote med 8.00 in 20.00, nedelja in prazniki zaprto.

V okviru spletnega supermarketa hitrinakup.com je nakup živil mogoč vsak dan v tednu, tudi ob nedeljah, s prevzemom živil v prtljažnik vozila ali dostavo na dom. Prevzemno točko imajo: **Restavracija Tuš**, **Kavarna in slaščičarna De la Creme**, odslej tudi s sladoledom, ter **Hof Caffé**. Kmečka tržnica lokalnih ponudnikov je vsak petek.

Informacije glede poslovanja so navedene na spletni strani ter na Facebooku.

TRGOVINE JAGER

Odprta je od pon–pet od 7.00–20.00, sob 7.00–19.00, nedelja in prazniki zaprto, nekaj manjših poslovalnic ob sobotah 7.00–17.00, nedelja in prazniki zaprto.

MERCATOR

Hipermarket Celje obratuje od pon–sob od 8.00–20.45,

OSREDNJA
Knjižnica Celje

foto:
Rajko Vodišek

SPLETNI DOGODKI
OBVESTILA

Ponedeljek,
29. marec,
ob 17.30

Univerza za tretje življenjsko obdobje
Slovenska velika noč
Predaval bo etnolog dr. Janez Bogataj

Torek,
30. marec,
ob 18. uri

NOVO!
Cikel spletnih predavanj o vrtnarjenju
Vrtnarska opravila spomladi
Informacije na 03/416 17 61

NE
SPREGLEJTE

Razstava Industrijsko Celje
Avtorica je dr. Alenka Hren Medved
Na ogled do konca maja na Savinjskem nabrežju

NE
SPREGLEJTE

Vsa predavanja potekajo preko FB profila
Osrednje knjižnice Celje ali Univerze
za tretje življenjsko obdobje (info: 03/426 17 61)

nedelja in prazniki zaprto, dostava na dom je možna tudi ob nedeljah v okviru spletne trgovine Mercatorja.

TRGOVINE LIDL

Trgovine Lidl obratujejo od pon–sob od 8.00–20.00, oziroma od 8.00–20.30, odvisno od poslovalnice, nedelja in prazniki zaprto. Več informacij najdete na njihovi spletni strani www.lidl.si.

TRGOVINE HOFER

Trgovine Hofer obratujejo od pon–sob od 8.00–20.00 oziroma od 8.00–20.30, odvisno od poslovalnice, nedelja in prazniki zaprto. Več informacij najdete na njihovi spletni strani www.hofer.si.

Kulturne ustanove in razstave

ZAVOD CELEIA CELJE

Odprti so Stari grad Celje in Likovni salon Celje ter TIC Celje, medtem ko Galerija sodobne umetnosti zaradi pre-nove ostaja zaprta.

Stari grad Celje je odprt od 9.00 do 18.00. Zadnji vstop je pol ure pred zaprtjem.

TIC Celje je odprt od ponedeljka do petka od 10.00 do 17.00, sobota: od 10.00 do 13.00, nedelja zaprto.

Likovni salon Celje: občasna razstava: Nelokalnosti Anžeta Severja; do 2. 4.

Odpiralni čas: od torika do petka od 11.00 do 18.00, sobota: od 10.00 do 13.00 in nedelja: od 14.00 do 18.00 Zaprto: ponedeljek in prazniki.

VELIKONOČNO DOGAJANJE V MESTNEM JEDRU CELJA

Med 27. marcem in 3. aprilom bo mestno središče krasila **velikonočna dekoracija**. Tradicionalno skulpturo velikonočnega jajčka je tudi letos izdelala Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje in bo stala v Gubčevi ulici. Sedem zajčjih družin bo krasilo mestne ulice in poskrbelo za praznično vzdušje. Drevesa v mestnem jedru bodo okrašena s ptičjimi hišicami, ki so jih poslikali otroci iz celjskih osnovnih šol in vrtcev.

Na **velikonočni tržnici**, ki bo postavljena v Stanetovi in Lilekovi ulici, se bo predsta-

vilo 30 razstavljalcev iz celotne Slovenije z raznolikimi izdelki, poudarek bo na velikonočni ponudbi in vsebinah. Velikonočna tržnica bo vse dni odprta med 11. in 17. uro.

Zavod za kulturne prireditve in turizem Celeia Celje za **3. aprila** pripravlja nagradno igro **Iskanje velikonočnega jajčka**. Udeleženci se bodo potegovali za lepe nagrade v obliki mestnih bonov Dobimo se v mestu v vrednosti 30 evrov. Za sodelovanje v nagradni igri je obvezna prijava v Ticu na Glavnem trgu 17, po elektronski pošti ali telefon.

POKRAJINSKI MUZEJ CELJE

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje

Stalne razstave: **Kulturno zgodovinska razstava, Od gotike do historicizma po korakih** (prilagojeno za osebe z okvaro vida), **Alma M. Karlin Poti**

Občasne razstave: **Čast in slava** – Odlikovanja, medalje, znaki in značke iz zbirk Pokrajinskega muzeja Celje (do konca aprila 2021)

Anton Perko, slovenski slikar v službah cesarskega dvora (do 31. 8.)

Razstavišče Knežji dvorec, Trg Celjskih knezov 8, Celje

Stalna razstava: **Celeia – mesto pod mestom, Grofje Celjski, Od šivanke do zvezd** (prazgodovinski del stalne arheološke razstave)

Občasne razstave: **Od groba do groba, Načini pokopa skozi čas**, Prof. dr. Srečko Brodar, pionir slovenskega paleolitika.

Odpiralni čas: torek– sobota od 10.00 do 16.00, nedelja, ponedeljek in prazniki zaprto.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE CELJE

Stalne razstave: **Živeti v Celju**, **Zobozdravstvena zbirka**

Občasne razstave: **Obrazi; do konca leta 2021 Preljuba moja žena, čakam na kolodvoru ...** do 31. 3., **Igrajmo se! Učimo se!** (didaktične igre v pomoč govornemu razvoju otrok) do 31. 3.

Spletna razstava: **Biti ženska v času korone**; do nadaljnega

Odpiralni čas: torek– petek 9.00–17.00, sobota 9.00–13.00, nedelja in prazniki 14.00–18.00, ponedeljek zaprto.

Samo po vnaprejšnjem dogovoru sta odprta tudi **Galerija in fotoatelj Pelikan** ter **Stari pisker**.

Muzej lahko trenutno obišče 15 obiskovalcev posameznikov, skupina do 10 ljudi.

Otroški muzej Hermanov brlog je zaradi priprave nove razstave zaprt do sredine aprila.

GALERIJA NIKA
IGNJATIČA CELJE

Društvo otroci otokom vabi na ogled razstave **Onstran svetlobe**. Razstava slik in fotografij slepih in slabovidnih avtoric in avtorjev ob stoletnici ustanovitve Podpornega društva slepih; do 8. 4.

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Spletni dogodek:
ČETRTEK, 24. 3.

9.00 do 21.00 Dantejev dan 2021

V letu, ki je posvečeno ob 700. obletnici Dantejeve smrti, se Celjska Mohorjeva družba pridružuje posebnim obeležitvi tega dne in se hkrati poklanja delu prevajalca dr. Andreja Capudra.

Na FB-strani Celjske Mohorjeve družbe bo potekalo branje Božanske komedije.

ZGODOVINSKI ARHIV CELJE

Virtualni ogled razstave **Memento mori: Smrt in odnos do nje v arhivskem gradivu** (<https://www.zac.si/2020/10/20/memento-mori/>)

GLEDALIŠČE CELJE

Vabijo k virtualnemu ogledu svojih predstav. **Povezave do njih dodajajo na spletno stran in družbena omrežja**, ogledate si jih lahko na vseh napravah, na katerih imate naloženo aplikacijo Youtube. Na svojem Facebook in Instagram profilu objavljajo različne zanimive rubrike: **Karantenske skrivnosti**, **Abonmajček od doma**, **Antika me mika**, kmalu pa si boste lahko ogledali njihovo novo rubriko **Gledališka abeceda**.

V soboto, 27. marca obeležujejo svetovni dan gledališča. Ob tej priložnosti odpirajo dostop do predstave **Gerhart Hauptmann: Rose Bernd**. Dostop bo možen med 27. 3. od 20.00 in 28. 3. do 24.00.

TEDENSKI SPORED RADIA CELJE

90.6

|

95.1

|

95.9

|

100.3

MHz

Četrtek, 25. marec

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:20 Železna cesta**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Intervencija**; 12:00 Globalne novice; **13:00 Poročila**; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice**; 18.20 Gospodarski utrip

regije (ponovitev); 19:20 Intervencija (ponovitev)

Petek, 26. marec

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:15 Milenium**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Od petka do petka**; 12:00 Globalne novice; **13:00 Poročila**; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Global-

ne novice; **17:30 Osmrtnice**; **18:00 Disco mania**

Sobota, 27. marec

6:20 Milenium (ponovitev); 7:10 Koledar svetnikov; 7:40 Časoplov; 8:00 Začetek programa; 9:00 Globalne novice; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 11:00 Globalne novice; 12:00 Globalne novice; 13:00 Globalne novice; 14:00 Globalne novice; 15:00 Globalne novice; 16:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice**; **20:00 Nora sobota**

Nedelja, 28. marec

6:20 Železna cesta (ponovitev); 7:10 Koledar svetnikov; **7:20 Luč v nas**; 7:40 Časoplov; 8:00 Začetek programa; 9:00 Globalne novice; 10:00 Globalne novice; **10:05**

Osmrtnice; 11:00 Globalne novice; 11:20 Floradio (ponovitev); 12:00 Globalne novice; 13:00 Globalne novice; **13:10 Čestitke in pozdravi**; 14:00 Globalne novice; 15:00 Globalne novice; 16:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice**; 18:20 Od petka do petka (ponovitev); **19:15 Sončni žarek** (vsako drugo nedeljo v mesecu)

Ponedeljek, 29. marec

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:15 Šport danes**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Floradio**; 12:00 Globalne novice; **13:00 Poročila**; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes;

15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice**; 18:20 Športnih 30 (ponovitev) **19:00 Katrca**

Torek, 30. marec

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:20 Za zdravje**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Poudarjeno**; 12:00 Globalne novice; **12:20 Zverinice iz regije**; **13:00 Poročila**; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice**; 18:20 Poudar

jeno (ponovitev) 19.20 Za zdravje (ponovitev)

Sreda, 31. marec

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:20 Atlas narave**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Gospodarski utrip regije**; 12:00 Globalne novice; **12:20 Mali O**; **13:00 Poročila**; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice**; 18:20 Atlas narave (ponovitev) 19.20 Zverinice iz regije (ponovitev)

OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE
Na ploščadi pred knjižnico: razstava Industrijsko Celje , avtorica dr. Alenka Hren Medved. Razstava je posvečena celjskim industrijskim podjetjem in njihovim zaposlenim v letih 1945–1991; do 31. 5.
SAVINOV LIKOVNI SALON ŽALEC
Občasna razstava: likovna dela Vladimirja Makuca Slike in kipi , do 30. 4. Odpiralni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek 10.00–13.00 in sreda 13.00–16.00. Vstop prost.
MUZEJ LAŠKO
Stalne razstave: Laško – potovanje skozi čas, V pradednem Panonskem morju in Pivovarstvo in zdraviliški turizem . Odpiralni čas: torek–petek 9.00–12.00 in 13.00–16.00. Izven delovnega časa je Muzej Laško odprt po dogovoru.
TIC ŠENTJUR
Stalne razstave: Ipavčeva hiša (skladatelji in zdravniki v 19. in 20. stoletju) Muzej zakladi Rifnika – najdbe iz arheološkega najdišča Rifnik (od kamene dobe do 6. stoletja našega štetja, predstavljenih je preko 600 najdb) Spominska soba New Swing Quarteta s stalno razstavo Pesem Južne železnice (Zgornji trg Šentjur) Muzej Južne železnice se nahaja pri železniški postaji Šentjur, obisk po dogovoru, info. TIC Odpiralni čas: ponedeljek–petek 9.00–16.00 sobota in nedelja po predhodnem dogovoru Informacije: TIC Šentjur ali spletna stran: www.turizem-sentjur.com Stalna panojska razstava na prostem na vrhu Rifnika Rifnik in njegovi zakladi in igrica Lov na zaklad . Informacije: TIC Šentjur ali spletna stran
KNJIŽNICA ŠENTJUR
Na Youtube kanalu Knjižnice Šentjur je na ogled posnetek razstave likovnih del pravnuka Josipa Ipavca Anžeta Ipavica: Pandemonium . Intervju z mladim umetnikom je vodila Tatjana Oset. Na mladinskem oddelku je na ogled razstava rishbic Josipa Ipavca , ki so jih pod mentorstvom Erike Muškatevc izdelali otroci Vrtca Šentjur – enote Blagovna. Na oddelku za odrasle je na ogled knjižna razstava z naslovom Svetovni dan poezije .
MUZEJ VELENJE
Muzej na Velenjskem gradu: občasna razstava: Foto Pajk: Pogled za objektiv fotografskega mojstra Volbenka Pajka ; do konca novembra Grajski atrij: občasna razstava: fotografska razstava Grajske , avtorice Mire Turnšek; do 10. 4. Odpiralni čas: torek–nedelja od 10.00 do 17.00, ponedeljek zaprto Hiša mineralov: stalna razstava: Geološka zbirka mineralov sveta in zbirka mineralov s področja Slovenije .

Z vladnimi ukrepi za preprečitev širjenja koronavirusa so nekatere ustanove in službe v državi prenehale delovati in poslovati. Objavljamo seznam dejavnosti in služb, ki ne obratujejo, in tistih, ki poslujejo, ter njihove obratovalne čase.

USTANOVE, SLUŽBE IN STORITVE, KI NE OBRATUJEJO OZIROMA SO ZAPRTE:
- nastanitve (hoteli),
- gostišča, restavracije, gostilne, kavarne, slaščičarne, okrepčevalnice in bari (izjema so gostinski lokali v Posavski regiji in jugovzhodni Sloveniji ter Primorsko-notranjski regiji, kjer so odprli terase in vrtove),
- zdravilišča in wellness centri (bazeni, savne, masaže ...),
- kinematografi,
- diskoteke in nočni klubi,
- storitve iger na srečo,
- prireditve, shodi, praznovanja (so dovoljeni do deset ljudi)

USTANOVE, SLUŽBE IN STORITVE, KI DELUJEJO:
Vrtci, šole, fakultete in zavodi: - vrtci, šole za osnovnošolce in dijake nižjega poklicnega izobraževanja ter dijake zaključnih letnikov, dijaki prvih treh letnikov se šolajo pa po modelu C), - izpiti in seminarji do 10 udeležencev na fakultetah in nujne laboratorijske vaje za študente, - šole in zavodi za otroke s posebnimi potrebami oziroma šole s prilagojenim programom. - v glasbenih šolah se poleg izvedbe individualnega pouka dovoljuje tudi pouk baleta in sodobnega plesa, - izvajanje verske oziroma duhovne vzgoje.

Trgovine: - vse trgovine, ne glede na vrsto blaga ali površino, - tržnice, - premične stojnice za prodajo kmetijskih izdelkov in proizvodov kmetovalcev.
Storitve: - delovanje servisnih delavnic s površino do 400 m² ter storitve izdelave, vzdrževanja in montaže, - izvajanje storitev nepremičninskega posredovanja, - izvajanje storitev higienske nege (frizerskih salonov, kozmetične dejavnosti, pedikura, manikura, dejavnosti salonov za nego telesa), - izvajanje storitev strokovnega oziroma poslovnega izobraževanja in usposabljanja do 10 oseb (kot na primer inštrukcije, jezikovne šole, strokovne delavnice), - gradbena dela, - dimnikarske storitve, - čistilni servisi in kemične čistilnice, - dostavne službe, - bencinski servisi, - izvajanje storitev salonov za nego živali, - izvajanje usposabljanj kandidatov za voznike motornih vozil, edukacijskih in psihosocialnih delavnic, teoretičnih in praktičnih delov voznških izpitov.* Pogoj za izvajalce storitev je negativni test na covid-19 ali dokazilo o cepljenju oz. preboleli bolezn.
* Tudi kandidati morajo imeti negativni test na covid-19 ali dokazilo o cepljenju oz. preboleli bolezn.

Rekreacija: - Dovoljena je individualna športno-rekreativna dejavnost ter brezkontaktna športna vadba v skupinah do 10 vadečih, pri čemer je treba vzdrževati vsaj dva metra medosebne razdalje. Dovoljena je tako na zunanjih površinah kot v zaprtih prostorih. - Smučišča lahko uporabljajo smučarji z negativnim testom na covid-19 ali dokazilom o cepljenju oz. preboleli bolezn ter otroci do vključno 12. leta starosti v spremstvu staršev.
Kulturne ustanove: - muzeji, knjižnice, galerije (dovoljeno zbiranje do 10 ljudi) Ostalo: - lekarne, - banke in zavarovalniške storitve, - pošte, - javni potniški promet (po običajnem voznem redu), - verski obredi (ob strogih omejitvah), - druge nujne storitve za zagotavljanje varnosti zdravja.
Omejitev gibanja: - omejitev gibanja ljudi med 21. in 6. uro (razen za izjeme).
Omejitev zbiranja: - dovoljeno je zbiranje (druženje) do 10 oseb.

Odpiralni čas: torek–nedelja od 10.00 do 17.00, ponedeljek zaprto	Odpiralni čas: torek–nedelja od 9.00 do 17.00, ponedeljek zaprto
Muzej usnjarstva na Slovenskem v Šoštanju: stalni razstavi: Usnjarstvo v Šoštanju in Usnjarski stroji , zunanje razstavišče. Občasna razstava: 100 let Nogometnega kluba Šoštanj , do 1. 6.	ČETRTEK, 25. 3. 10.00 do 17.00 Velenjski grad
	Dan odprtih vrat ob materinskem dnevu brezplačen ogled razstav za vse ženske in družine

Spletni dogodek: NEDELJA, 28. 3.
10.00 Velikonočno popotovanje po svetu
Spletno druženje za mlade muzealce raziskovanje velikonočnih običajev po svetu <i>Facebook, spletna stran Muzeja Velenje</i>
Spletna akcija Naprej v preteklost
ČETRTEK, 25. 3.
10.00 in 17.00 Spomini na osamosvojitve, pripovedi
FB in Instagram Muzeja Velenje
PETEK, 26. 3.
10.00 slovenija30: Poučne in zabavne naloge za spoznavanje obdobja osamosvajanja Slovenije
FB, Instagram in spletna stran Muzeja Velenje; tudi v soboto ob istem času
NEDELJA, 28. 3.
17.00 Slovenske narodne; Spletni koncert zborov iz Šaleške doline
FB, Instagram, YouTube in spletna stran Muzeja Velenje
FESTIVAL VELENJE
Ploščad pred Domom kulture Velenje Ta cvet je zate , prostorska inštalacija ob prihodu pomladi, do 31. 3. Travnik ob Domu kulture Velenje Ptički se ženijo , prostorska inštalacija za gregorjevo, do 31. 3. ČETRTEK, 25. 3. Ves dan, različne lokacije po mestu in spletne platforme Festivala in Galerije Velenje
Ko se mama na ogled postavi ... razstava likovnega ustvarjanja otrok ob materinskem dnevu SOBOTA, 27. 3.
Ves dan, različne lokacije po mestu in okolici
Ves svet je oder prostorska inštalacija ob svetovnem dnevu gledališča
9.00 do 11.00 Cankarjeva ulica in Titov trg Velenje
Okameneli igralci ulična interpretacija ob svetovnem dnevu gledališča
KINO VELENJE
S spletne strani Kina Velenje in Festivala Velenje lahko dostopate do spletne filmske platforme Art kino mreže Slovenije.
GALERIJA VELENJE
Občasna razstava oblikovalke stekla in profesorice na ALUO v Ljubljani Tanje Pak ; do 8. 5. Odpiralni čas: torek, sreda, petek 10.00–18.00, četrtek 10.00–20.00, sobota 10.00–13.00 Zaprto: nedelja, ponedeljek in prazniki. Spletni dogodki: ČETRTEK, 25. 3.
10.00 Naprej v preteklost – Slovenija skozi oči slikarjev, spletna predstavitev del iz zbirke; spletne platforme Galerije Velenje

SREDA, 31. 3.
17.00 Pobarvano steklo
V ustvarjalni družbi okrasite kozarec z barvami za steklo <i>Posamezne delavnice se lahko udeleži največ 9 obiskovalcev. Obvezne prijave na: info@galerijavelenje.si.</i>
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
Na Youtube kanalu Knjižnica Šmarje pri Jelšah https://bit.ly/KSPJ-youtube-napovedujejo : ČETRTEK, 25. 3.
9.00 Zeliščarski nasveti Špele Pogelšek: Goji jagode – obrezovanje
PETEK, 26. 3.
9.00 Pomladna joga za hrbtenico s fizioterapevtko Vesno Tajnšek
18.00 Pravljica za otroke z Natalijo Čokl Šošarič
SOBOTA 27. 3.
9.00 Glasbena knjižnica: 3: rma
PONEDELJEK, 29. 3.
9.00 Kuharska delavnica s Slavico Javornik
18.00 Ponedeljkovo srečanje z dr. Karlom Gržanom
TOREK, 30. 3.
9.00 Krašenje pisanic v različnih tehnikah, Lucija Zorenč iz Kozjanskega parka
18.00 Čudovito veselje s Sebastijanom Jakša
SREDA, 31. 3.
9.00 Zapojmo z mentorico Zvenečih jelš Jasmino Levičar
18.00 Gremo po vire notranje moči s psihologinjo Andrejo Križan Lipnik
Vsebine po premieri ostajajo dostopne, tako, da vas vabijo k ogledu že objavljenih pri-spevkov.
SPLOŠNA KNJIŽNICA SLOVENSKE KONJICE
Videopravljičnice iz pravljične sobe: FB-skupina Pravljična soba, kjer je tedensko na ogled nova pravljičnica. Prebirajo jih knjižničarji iz Splošne knjižnice Slovenske Konjice.

Delovanje drugih ustanov in služb
TROPSKA HIŠA CELJE
Odpirta je vsak dan od 9. do 17. ure, obiskovalci pa svoj prihod rezervirajo vnaprej preko spletnega obrazca na spletni strani: www.tropskahisa.si Tropska hiša je naravovarstveni projekt v pritličju Celjskega doma, kjer na približno 600 kvadratnih metrih ponuja dom več kot 50 živalskim vrstam. Živali živijo v ogradah in terarijih, družbo pa jim delajo številne rastline.
CELJSKI MLADINSKI CENTER
Spletni dogodki: PETEK, 26. 3.
18.00 MCC vam pove: Podcast z Neo Likar, vizualno umetnico

FB, Youtube Infopentlje in Celjskega mladinskega centra SOBOTA, 27. 3.
15.00 Predstavitev projekta Plezaj kot grof in delavnica plezanja
v sodelovanju s Planinskim društvom Celje – Matica, prijavnice na delavnico na www.mc-celje.si! PONEDELJEK, 29. 3.
18.00 MCCuči: MCC-jeva velikonočna jajca
FB in Youtube Celjskega mladinskega centra TOREK, 30. 3.
18.00 MCC spletna učilnica: Uporaba spletnega orodja Canva
FB Celjskega mladinskega centra SREDA, 31. 3.
18.00 MCC minuta za šport
Spletne video vsebine o aktivnem preživljanju prostega časa. <i>FB in Youtube Celjskega mladinskega centra</i>
DOM SVETEGA JOŽEFA CELJE
Duhovni nagovor v letu sv. Jožefa Nagovor si lahko ogledate na https://spletni-misijon.si/ PONEDELJEK, 29. 3.
17.00 Pogovori o življenju in smrti
Voditeljici: Metka Klevišar in Julka Žagar <i>Prijave in informacije: www.jozef.si, https://www.facebook.com/dom.sv.jozef</i>
MLADINSKI CENTER DRAVINJSKE DOLINE
TOREK, 30. 3.
10.00 Uporaba računalnika in pametnega telefona za starejše
Več informacij in prijave na: nina.kovacic@mcdd.si, obvezne so predhodne prijave
ŠTORKLJINA HIŠA SLOVENSKE KONJICE
Vsak dan med 14. in 16. uro individualna učna pomoč . Prijave na e-naslovu: dpmkonjice@gmail.com .

PLANINSKO DRUŠTVO SLOVENSKE KONJICE
SOBOTA, 27. 3. Pomladno potepanje preko Konjske gore <i>odhod izpred Športne dvorane Slovenske Konjice</i>
DOBRODELNA PRIREDITEV
SOBOTA, 27. 3.
9.00 do 13.00 TIC Mozirje
Dobrodelna kmečka tržnica za Mozirsko kočo <i>Z nakupom domačih dobrot boste prispevali v sklad za obnovo Mozirske koče; v sodelovanju z aktivom kmečkih žena</i>

novi tednik <i>Vedno z menoj!</i>
Servisne informacije je zbrala Tea Podpečan

Podjetje NT&RC, d.o.o. opravlja časopisno-založniško, radijsko in agencijsko-tržno dejavnost Naslov: Prešernova 19, 3000 Celje, telefon (03) 42 25 100 , fax: (03) 54 41 032. Direktor: Drago Slameršak Tisk: Salomon, d. o. o. Novi tednik sodi med proizvode, za katere se plačuje 5 % davek na dodano vrednost.	NOVI TEDNIK Odgovorna urednica: mag. Marjetka Raušl Lesjak E-mail uredništva: tednik@nt-rc.si RADIO CELJE Odgovorna urednica: Tanja Seme E-mail: radio@nt-rc.si , v studiu: info@radiocelje.com UREDNIŠTVO Bojana Avguštinčič, Tatjana Cvirn, Robert Gorjanc, Janja Intihar, Lea Komerički Kotnik, Špela Ožir, Tina Strmčnik, Simona Šolinič, Dean Šuster, Luka Žerjav
---	---

AGENCIJA Opravlja trženje oglasnega prostora v Novem tedniku in Radiu Celje ter nudi ostale agencijske storitve. Telefon: (03) 42 25 100 Fax: (03)54 41 032, (03)54 43 511 Sprejem oglasov po elekt. pošti: agencija@nt-rc.si Vodja marketinga: Bojan Kunc	NAROČNINE Telefon: (03) 4225 171 E-pošta: narocnine@nt-rc.si Mesečna naročnina je 11,37 EUR (4 izvodi) oz. 14,21 EUR (5 izvodov). Za tujino je letna naročnina 307,20 EUR. Številka transakcijskega računa pri Abanki d.d. Ljubljana: SI56 0510 0801 5262 360. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. MALI OGLASI, OSMRTNICE IN ZAHVALE Telefon: (03) 4225 144, e-pošta: oglasit@nt-rc.si
---	---

Velikonočna stojnica in zbiranje vaših darov bosta v skladu s priporočili NIJZ.

Foto: arhiv NT (Andraž Purg - GrupA)

DOBRODELNA AKCIJA

Novega tednika in Radia Celje

Naj bo velika noč za vse

Pomagajte s svojimi darovi

v soboto, 27. marca, med 11. in 17. uro v središču Celja.

V sklopu Velikonočne tržnice Celje 2021 bomo na stojnici Novega tednika in Radia Celje zbirali velikonočne dobrote (šunko, hren, potico, kruh ...).

Skupaj omogočimo pomoči potrebnim v varni hiši, zavetišču za brezdomce in materinskemu domu, da si bodo tudi oni lahko privoščili velikonočni zajtrk!

V ustvarjalni delavnici Barbare Penič

str. 28-29

Foto: Andraž Purg - Grupa

Portret: Branka Viltušnik

str. 32-33

Pri Ivanu Grobelniku Ivu

str. 38-39

Srčna gospa s čutom za ljudi

str. 42

Direktorica Prevzgojnega doma Radeče Jerica Lipec

»Svoboda ni neomejena, ampak je odgovornost«

Ljudje smo pogosto pogumni pri obsojanju mladih, ki zaidejo na stranpoti, a velikokrat pademo na življenjskem izpitu iz družbene odgovornosti takrat, ko bi se morali z njimi pogovoriti, jih pravilno usmeriti. To je naloga vsakogar. Ne samo staršev in socialnih delavcev. Pogosto slišimo, da je epidemija povzročila, da je na površje priplaval marsikaj slabega, kar je bilo skrito v človeku in v družinah. Govori se tudi, da so mladi žrtve epidemije. Toda ni nujno, da gre samo za slabe stvari in za skrite travme. Zdaj je čas, da pri mladih okrepimo njihove močne strani, da jih pravilno vzgojimo v posameznike s pravnimi vrednotami, pravi socialna pedagoginja in direktorica Prevzgojnega doma Radeče Jerica Lipec. Pozna osebne zgodbe in miselnost mladih, ki v domu prestajajo vzgojni ukrep, ki jim ga je sodišče izreklo zaradi različnih kaznivih dejanj. Zato je njen pogled na mlade širok, globok in zgled marsikomu.

SIMONA ŠOLINIČ

Epidemija je vplivala tudi na življenje in utrip v Prevzgojnem domu Radeče, a Lipčeva pravi, da je omogočanje stika z zunanjim svetom le ena stran življenja v domu, druga je »osmišljanje zaprtosti« in omogočanje možnosti, da mladi postanejo odgovorni.

»Ves čas epidemije ohranjamo dnevni ritem, delo, izobraževanje in prosti čas. Vsem dejavnostim moramo dati smisel, imeti moramo strukturiran čas. To pomeni, da je, kljub temu da so bile med epidemijo šole zaprte, pri nas izobraževanje potekalo. Tudi delo je ves čas pomembno, saj ne moremo samo čakati, da bo epidemije konec. In to je ključno: dati smisel zaprtosti, ki nam jo je epidemija še dodatno prinesla.«

Znajo mladi dojeti ta smisel?

Skupaj nam to dobro uspeva. To je zasluga vseh sodelavcev, ki so dnevno v stikih z mladostniki, ki pri tem poudarjajo spoštovanje ukrepov in pomen tega, da je zdaj vendarle nekoliko drugače. In da je bilo zaradi te drugačnosti treba nekatere stvari spremeniti. Možnost vsakodnevne video komuniciranja s svojci je med

epidemijo zmanjševala stiske mladih. Teh stisk je bilo kar nekaj. Zato govorim o tem, da je vse dejavnosti tukaj treba osmisлити in hkrati prisluhniti željam mladih. To je ključno, da bomo lažje preživeli to težko obdobje.

Kaj je za mlade v prevzgojnem domu trenutno najtežje?

Stiske izvirajo predvsem iz socialnih potreb. Mladi, ki se znajdejo v prevzgojnem domu, imajo že tako ali tako primanjkljaj in/ali težave na področju zadovoljevanja socialnih potreb. Zato se v domu pri mladih pojavljajo novi občutki doživljanja te zaprtosti. Epidemija je zato celo priložnost za poglobljeno strokovno obravnavo teh občutkov, ki sicer ne bi prišli do izraza v običajnih okoliščinah. Stiska, ki se pojavi v mladem človeku zaradi zaprtosti, ponudi možnost vpogleda v preteklost, v odnose, ponudi možnost za »resetiranje« v smislu »kje sem, kaj sem«. Mnogi so tu spoznali, kdo je tisti, ki jim resnično stoji ob strani. Tudi odnos s starši je na preizkušnji. Zaradi vseh teh doživljanj se pojavi kakšna stiska več ali kakšno spoznanje več o odnosih.

Pravijo, da epidemija prinaša na dan travme, več je tudi nasilja. Pričakujete, da se bo zvišalo število mladih, ki zaidejo na stranpoti?

Mislim, da je to možno, a vse je odvisno od podporne mreže, ki jo ima mlad človek. Ta mreža je lahko spodbudna in prepoznava potrebe otrok ter mladostnikov in zna preusmeriti negativizem, ki se kopiči v mladih, v pozitivno. Lahko pa gre za mrežo, v kateri mladi svoje občutke usmerijo v destruktivizem. Težko bi rekla, da bo epidemija povzročila zviševanje kaznivih dejanj mladih oziroma da se mladi zaradi epidemije odločajo za destruktivne vedenjske vzorce. A res je, da je epidemija možnost, da se nekatere stvari izkristalizirajo. Če so imeli mladi težave zaradi šolanja na daljavo, še ne pomeni, da to vodi v travmo. Pomembno je, kako njihova podpora mreža deluje. V prvi vrsti je to družina, torej kako se starši odzovejo na to, ko mladoletnik ne zmore doseči učnega cilja. Primanjkljaj, ki ga je prinesla epidemija, je, da pri šolanju na daljavo niso bile ves čas zraven šolske strokovne službe, ki bi bolj zaznale te stiske mladih.

Ko rečete »zraven«, mislite to, da so tudi te službe delovale na daljavo?

Da. Ni bilo osebnega stika, ki je zelo pomemben. Mislim sicer, da ni nič zamujeno. Otroci so spet v šoli, kar je dobra priložnost za analizo tega, kar so čutili, ko so bili doma, in za preverjanje njihovih močnih točk, tega, pri čem so se otroci okrepili, kaj so pridobili. Morda so okrepili večšine, za katere prej sploh niso vedeli, da so v njih dobri. Hkrati je to čas za preverjanje šibkih točk. V tem času vidim priložnost za razvoj.

Optimistični ste.

Ne moremo vedno razmišljati, kaj je epidemija prinesla slabega. Ne gre samo za »jamranje«, ampak ta čas mora biti čas okrepitve močnih točk mladostnikov in potrjevanja tistega, kar znajo in zmorejo. Morda so v epidemiji pridobili samostojnost ali občutek za odgovornost. Starši

so imeli priložnost, da so to sporočali mladim že med časom epidemije, zdaj je treba temu nameniti več časa še pri vzgoji in izobraževanju. Vsi strokovni delavci morajo temu slediti, ne gre le za sledenje učnim ciljem, ampak tudi za usmerjanje mladih.

Bodo strokovni delavci in družine to znali izkoristiti v dobro otrok?

Vsa orodja obstajajo. Mi pa moramo to uvideti in nuditi pomoč tudi družinam pri soočanju s stiskami. Ne želim, da bi strokovnjaki močne točke mladih krepili z negativizmom, usmerjeni morajo biti v njihov razvoj, v prihodnost. Strokovnjaki, ki se ukvarjajo z otroki, imajo mehanizme, da lahko prepoznajo vso dinamiko, ki nastaja v tem obdobju v življenju mladih.

Ko govorite o strokovnjakih, podporni mreži, koga natančno mislite? Jasno je, da družino in strokovne službe. Koga še?

V prvi vrsti je to ožja družina. Nato so tu vsi strokovnjaki, ki v procesu vzgoje in izobraževanja vstopajo v svet mladostnika. V šolskem okolju so to učitelji, svetovalni delavci in ravnatelji. Širše so to vsi tisti, ki so v psihološkem smislu pomembni za otrokovo vzgojo. Torej tudi trener in sosed, ki bo otroka okrcala, ko bo storil v sosesčini nekaj neprimerne. Nenazadnje duhovnik, s katerim je otrok morda v stiku ... Podporna mreža je vsak odrasel človek, ki ima možnost vpliva na razvoj vrednot pri otroku. Pri tem sicer ne moremo enoumno reči »strokovnjaki«, ampak v smislu vzgoje »pomembni drugi«.

Se kot družba zavedamo, da smo »soodgovorni«?

Naša družba zelo poudarja individualizem. Pri tem se zmanjšuje pomen skupnostne vzgoje, kar je napačno. Vzgoja otroka je vzgojna naloga celotne družbe in za otrokov razvoj je pomembno, da pri tem dobi vrednostni sistem, ki velja v naši družbi. Torej da mu vsakdo, ki ga otrok sreča, sporoča, kaj je prav in kaj je narobe. Danes je družba usmerjena tako, da se nekdo ne želi vtikati v to, če sosedov otrok dela nekaj narobe. Smo v dobi, ko se pretirano poudarja individualizem in zmanjšuje družbena odgovornost. Potem pridemo do posplošene oznake, da strokovne službe niso opravile svojega dela ali da družine

V Prevzgojnem domu Radeče je na prestajanju vzgojnega ukrepa trenutno 14 mladostnikov. Lani sta bila v domu samo dva sprejema mladostnikov. Kot ocenjuje direktorica doma Jerica Lipec, je to posledica epidemije, saj so tudi sodišča okrnjeno delovala. Povprečje zadnjih petnajstih let kaže, da je v domu v povprečju 25 mladostnikov, pri tem je več fantov kot deklet. Bivanje v domu traja v povprečju dve leti.

»Ni nujno, da je naš uspeh vrednoten s tem, da nekdo samostojno zaživi in da ima službo. Vredno je že, da mlad človek pridobi vrednote, vredno je, če je boljši, če pridobi delovne navade, vredno je tudi zato, ker sam sebe spozna in vidi, kakšne so njegove zmožnosti in sposobnosti. Vredni so že manjši doseženi cilji.«

niso opravile vzgojne naloge. Morda v nekaterih primerih to drži. Ampak otroka moramo vzgajati za odgovornost. Ves čas. Vsi.

Ljudje raje pogledajo stran, kot da bi koga na kaj opozorili ...

Nič ni narobe z menoj, če rečem sosedovemu otroku, da ni prav, če s kamnom poškoduje vozilo. Odzovem se kot odgovoren odrasel človek. Gre za vzgojni trenutek. Zdi se morda, kot da se vpletam v vzgojo otroka, ampak to je odgovornost družbe pri tem, kako vzgojiti odgovornost pri mladih.

V prevzgojnem domu vidite obraze mladih, ki so stopili na stranpoti. Vas pri tem kdaj boli, ko veste, da bi bile morda njihove zgodbe drugačne, lepše, če bi vsi pravočasno ravnali tako, kot ste omenili? Če bi vsem bilo mar.

Zgodbe mladih v domu bi res lahko imele drugačne scenarije, toda ne želim preigravati možnosti, kaj bi bilo, če bi kdo ravnal drugače. Izhodišče v prevzgojnem domu je, da je mladoletnik storil kaznivo dejanje, zaradi katerega mu je bil izrečen ukrep oddaje v prevzgojni dom. On je torej odgovoren za to, kar je storil. V Sloveniji je oseba kazensko odgovorna od 14. leta dalje. Pri 14 letih mora mladoletnik vedeti, kaj je prav in kaj je narobe.

Pa ve?

Ve. Če je običajno intelektualno sposoben, ve.

Kako se potem mladoletnik sooči s to odgovornostjo, kako jo sprejme?

To je proces, ki traja od prvega do zadnjega dne bivanja v prevzgojnem domu. Mi lahko beležimo etapne napredke mladih, a dokončna ocena v domu ne more biti postavljena. Šele življenje na prostosti po prestatnem ukrepu je ocenjevalec, ki pokaže, do katere mere je mlad človek sprejel in dosegel odgovornost. To ni odgovornost samo za kaznivo dejanje, za katerega je bil nekdo obsojen, ampak odgovornost za vsakodnevna dejanja. To je naš vzgojni cilj: spremljati, usmerjati in učiti odgovornosti. Prej sva omenjali družine: veliko družin mladoletnikov, ki bivajo tukaj, je disfunkcionalnih. A ne moremo posplošeno reči, da so zdaj vse družine mladih na prestajanju vzgojnega ukrepa disfunkcionalne, saj je dinamika v vsaki družini drugačna. Kadar starši ne zmorejo vzgajati, je prav, da drugi ljudje priskočijo na pomoč. Nekateri naši mladoletniki so bili strokovno obravnavani že v pred-

šolskem obdobju. Ko socialni delavec s svojim delom »vstopi« v družino, jo pri tem spoznava, vidi, kaj je narobe, in usmerja ter pomaga. To je tisto, kar lahko stori. Pri tem lahko oceni, ali družina potrebuje pomoč še katerega drugega strokovnjaka. V vsakem primeru je odgovornost staršev, da se odločijo, ali to pomoč sprejmejo ali jo zavrnejo in kako bodo od tu ravnali. Opolnomočenje staršev, da bodo funkcionalno vzgajali, je prva naloga vseh strokovnjakov, ki s svojim delom pomagajo družinam.

Poglejva primer. Že leto poročamo o skupini mladih v Celju, ki kršijo predpise s svojim početjem v določenih mestnih naseljih. Napadli so tudi starejšega občana. Zdi se, da skupini ne policija ne socialni delavci ne morejo stopiti na prste. Kako bi bilo po vašem mnenju smiselno ravnati zdaj, ko je še čas, da se ti mladi, če bodo stopnjevali svoje početje, ne bodo znašli v Prevzgojnem domu Radeče?

Razumem, da policija na določeni točki ne more ničesar več narediti, razumem tudi, da ima center za socialno delo pooblastila samo do določene mere. Ostali ljudje, ki so dnevno v stiku z mladimi, pa se imajo še možnost odzvati. Mladi morajo dobiti jasno informacijo, da je to, kar počnejo, narobe. Pri tem morajo občutiti posledico svojih dejanj. Če njihova matična družina tega ne zmore sporočiti, se morajo odzvati tisti, ki so v tako imenovani drugi liniji. Ena stvar je pomoč staršem, da uvidijo, da njihov otrok dela napake. Drugo je, da se z otrokom tisti, ki ga srečujejo ali obravnavajo v drugih kontekstih, pogovarjajo. Ni pomembno, ali je dokazano, da je ta otrok nekoga brcnil ali ni. Ni pomembne dokaz ...

... kako to mislite, da ni pomemben dokaz?

Mladi znajo pogosto reči: »Nimate dokaza, da sem to storil.« V tej fazi to ni pomembno. Zdaj je pomemben pogovor, za dokazovanje pa je pristojno sodišče, če bo primer do tja prišel. Govorimo o dnevnih situacijah. Otrok mora enkrat, dvakrat ali tudi tridesetkrat dobiti jasno sporočilo, da nekaj, kar počne, ni dobro. Prav bi bilo, da starši pri vzgoji takšna dejanja obsodijo

»Mladi morajo vedeti, da njihova svoboda obstaja, ampak da ni neomejena. Njihova svoboda je omejena s svobodo drugega. Zavedati se morajo, če nekoga prizadenejo, da mora takšno početje imeti posledico in da ima posledica svoje sporočilo. Svoboda je super pojem, ampak ne tako, kot si jo nekateri

predstavljajo. Svoboda je odgovornost.«

»Odrasli moramo pustiti, da so mladi odgovorni za svoja dejanja. S tem jim dajemo potrditev, da zmorejo odločati tudi sami. Kajti če bodo starši vse počeli namesto otrok, slednji ne bodo imeli možnosti za pozitivno potrjevanje, ampak se bodo potrjevali na negativen način.«

in kaznujejo. Kazen je način vzgoje, da nekdo na sebi občuti, da ima napačno dejanje tudi posledico. Tukaj opozarjam ljudi, ki poznajo te mlade, ki vedo, kdo so, naj jim to dan za dnem sporočajo. Gre za vzgojno sporočanje.

Torej je osnova za preprečevanje negativnih vedenjskih vzorcev otrok pogovor?

Absolutno. Poleg tega tudi usmerjanje in pomoč staršem, da bodo znali in zmogli postaviti meje, ker jih očitno niso. Spomnim se primera, ko so policisti obravnavali mladoletnico, ki na avtobusu ni želela nositi zaščitne maske. Iz tega je nastala prava scena. Mediji so prenehali poročati o tem, ko jim je njen oče dejal, da ne bo podajal nobenih izjav, ker bodo to rešili v družini. Če je mladoletnica v družini dobila sporočilo, da je ravnala narobe, je družina storila prav. Dekle je čutilo posledico. Posledica napačnega ravnanja da človeku jasen občutek, da smo prikrajšani za nekaj, ker smo nekaj naredili narobe. In to je tudi izkušnja mladih v prevzgojnem domu. Več kot 90 odstotkov mladih, ki so v domu, je bilo pred tem v vzgojnem zavodu, kjer niso dosegli zastavljenih ciljev, kjer so kršili pravila in tudi bežali iz zavoda. Tisti, ki pridejo sem, se nato prvi dan soočijo s tem, da so nenadoma – zaprti.

Je to zanje šok?

Da. Vrata so zaklenjena. Na oknih so rešetke. Ne morejo, kamorkoli in kadarkoli želijo. Določeni so prostori, kjer se lahko gibajo dopoldne, popoldne, in to je to. To je prostor, ki je omejen. Nekateri mladostniki priznajo, da so v stiski. Zakaj? Zato, ker neka njihova trenutna potreba ni zadovoljena. Človek je bitje, ki mora znati odložiti zadovoljevanje svojih potreb. Ne more biti vse »zdaj«. Treba je tudi počakati. Tisti, ki so v družinah imeli takšne izkušnje, ta stil življenja – da kadarkoli so si kaj zaželeli, so to dobili ali so si vzeli – širijo v družbo, kar pa je lahko ogrožajoče za ostale člane družbe. Mladi nam povedo, da ko so bili v vzgojnem zavodu, so kar odšli – »ker jim je zmanjkalo marihuane« – ponjo v Ljubljano. To je kršitev zavodskih pravil. Tukaj tega ne morejo narediti, ker so omejeni s prostorom. In ta omejitev daje možnost izkušnje, da jo mladi ponotranjijo in prenesejo na vsebine, vrednote in odnos do drugih.

Ko prestatenje vzgojni ukrep in se vrnejo na prostost v svoje okolje, se kdaj oglasijo, omenijo, da so dojeli smisel bivanja v prevzgojnem domu?

Uradnih evidenc o tem, kaj se dogaja z njimi po izpustu na prostost, ni. Uradni podatki so samo tisti, ko se z njimi srečamo ponovno, če se zaradi ponovnih kaznivih dejanj vrnejo v zaporski sistem. Se pa kdaj samoiniciativno nekateri vendarle oglasijo. Nekateri povedo, kaj počnejo, s čim se ukvarjajo. Radi rečejo, da so si uredili življenje in da »živijo kot pošteni državljani.« Dober občutek je, ko nam nekdo zaupa, da se je tu naučil marsičesa, saj je pomembno, da zmorejo te premike skupaj z nami. Če zmoremo pomagati mladim, da so boljši in da ponotranjijo družbene vrednote ter da znajo živeti z drugimi v sožitju, nam to ogromno pomeni.

Vam je kakšen takšen primer posebej v spominu?

Spomnim se fanta, ki je prišel v zavod iz pripora in ob nastopu kazni ni imel nikogar od domačih, s katerim bi lahko navezali stik, da bi mu pomagal graditi življenje po odpustu. Nato se je izkazalo, da je to vlogo prevzelo – in to zelo

odgovorno – njegovo dekle, ki mu je stalo ob strani. V vsej tej zgodbi smo nato našli določene sorodnike, ki so fanta z dekletom po odpustu mladoletnika iz prevzgojnega doma sprejeli v stanovanje. Fant je že v času prestajanja ukrepa v domu opravil vozniški izpit, omogočili smo mu stik z delodajalci in iskanje službe. To je tudi dobil in po odpustu sta oba živela pri sorodnikih, oba sta bila tudi zaposlena.

Je to ena tistih zgodb, ki kaže, da je ves trud vreden?

Da. Vredno je tudi za manjše cilje. Ni nujno, da je naš uspeh vrednoten s tem, da nekdo samostojno zaživi in da ima službo. Vredno je že, če mlad človek pridobi vrednote, vredno je, če je boljši, če pridobi delovne navade, vredno je tudi zato, ker sam sebe spozna in vidi, kakšne so njegove zmožnosti in sposobnosti. Delo in izobraževanje sta res pomembna dela izvrševanja ukrepa, saj gre za pridobivanje delovnih navad. Nekateri ob začetku prestajanja ukrepa ne vedo, kaj pomeni zjutraj vstati in oditi v službo ali šolo. Zato jih vključimo v izobraževanje, spodbujamo učenje veščin in pridobivanje različnih certifikatov. Do zdaj smo nekatere usposobili za pomočnike kuharja, varilce. Dobiti večšine in osvojiti dnevni ritem je ključno. Učimo jih, kako pomembna je struktura dneva, ker ta določa človeka. Daje identiteto.

Z izkušnjami do boljše osebnosti?

Ko mladi dobijo izkušnje, dobijo nekaj zase. Spomnim se mladoletnice, ki ob prihodu v prevzgojni dom ni znala ničesar. Starši so ji v vsem ugodili. Če je bila žejna, ji je vodo prinesel oče, čeprav bi si kozarec vode lahko sama vzela. To je simbolno dejanje staršev, s katerim so dekletu pokazali, da se ji ni bilo treba niti potruditi za zadovoljevanje svojih potreb. Ko smo jo odpustili iz doma, je bila ponosna na svoje dosežke, ker se je tu naučila marsičesa, delala je tudi v kuhinji. Dejala je, da nikoli ni razmišljala o tem, da bo kdaj morala tudi kaj sama narediti. Prevzgojni dom je bil zanjo priložnost, da je spoznala svoje talente. Čas, ko so mladi pri nas, je tudi priložnost, da spoznajo sebe, vidijo, kaj zmorejo, mi pa jim pri tem pomagamo. Pri delu ali v prostem času.

Je ta odgovornost mladih del vašega sporočila vsem?

Da. Tudi otrok je tisti, ki je odgovoren. In odrasli moramo pustiti, da so mladi odgovorni zase in za svoja dejanja. S tem jim dajemo potrditev, da zmorejo odločati tudi sami zase. Kajti če bodo starši vse počeli namesto otrok, slednji ne bodo imeli možnosti za pozitivno potrjevanje, ampak se bodo potrjevali na negativen način. Sporočilo odraslim je, naj dajo otrokom priložnost, sporočilo otrokom pa, da naj bodo čuječi in pripravljeni sprejemati sporočila družbe. Kajti družba ni »proti mladim«, v osnovi družba ne želi otroku škodovati, ampak ga vzgojiti v družbeno odgovorno bitje. V človeka, ki ima osnovno zavedanje, da je samostojen, ampak v tej samostojnosti mora ohraniti odgovornost. Mladi morajo vedeti, da njihova svoboda obstaja, ampak da ni neomejena. Njihova svoboda je omejena s svobodo drugega. Zavedati se morajo, če nekoga prizadenejo, da mora takšno početje imeti posledico in da posledica mora imeti svoje sporočilo. Svoboda je super pojem, ampak ne tako, kot si jo nekateri predstavljajo. Svoboda je odgovornost. Starše je treba spodbuditi, naj otrokom dajo možnost in priložnost.

Foto: SHERPA

»Danes gre družba preveč v smer, da se posameznik ne vtika v to, če sosedov otrok dela kaj narobe. Smo v dobi, ko se pretirano poudarja individualizem in zmanjšuje družbena odgovornost. Potem pridemo do posplošene oznake, da strokovne službe niso opravile svojega dela ali da družine niso opravile vzgojne naloge. Morda v nekaterih primerih to drži. Ampak otroka moramo vzgajati za odgovornost. Ves čas. Vsi.«

»Zelo me osreči, ko nekaj sama naredim s svojimi rokami.«

Barbara Penič blago za svoje izdelke najraje izbere tako, da ga prime v roke.

Barbara Penič v družbi šivanke in laških legend

Tudi gospodinja je lahko boginja

»Predpasnik je bil včasih obvezna oprema vsake gospodinje. Še danes v mislih vidim »omo«, kako si je vanj brisala roke ali mi je vanj obrisala jabolko, ki ga je pobrala na travniku. Nemalokrat mi je s kotičkom predpasnika obrisala kakšno solzico ali dve.« Tako pravi Barbara Penič iz Laškega, ki s pomočjo svojega šivalnega stroja ustvarja izdelke blagovne znamke Katrushka home fashions. Med njene najbolj prepoznavne izdelke sodijo predpasniki s cvetličnim vzorcem, ki spominjajo na obdobje 50. let prejšnjega stoletja. Takšen predpasnik je lahko po prepričanju sogovornice, ki obožuje kraj, kjer živi, in ki je tudi lokalna turistična vodnica, več kot le zaščita oblačil med kuhanjem. Med drugim je lahko magično ogrinjalo, ki da ženski super moč, da se z večjim veseljem loti hišnih opravil.

TINA STRMČNIK

Barbara Penič je ustvarjalna že od malih nog. Odkar pomni, je risala ali kaj oblikovala. Kot najstnica je rada preurejala svojo sobo, odkar je na svojem, se rada posveča urejanju doma. »Moj dom je zame moje kraljestvo. Da se v njem dobro počutim, že vrsto let rada izdelujem kakšne stvari zase,« je dejala.

V Laškem je imela pred leti steklarsko delavnico, kjer se je ukvarjala z vitraj in s taljenjem stekla. Ko se je to poglavje njenega življenja končalo, ji je poleg redne službe manjkala dejavnost, s katero bi zaposlila svoje roke. Mikalo jo je, da bi začela izdelovati izdelke iz blaga, vendar se ji je šivanje zdelo znanstvena fantastika. Za izdelavo prtov ali prevleke za blazine je do takrat vedno prosila šiviljo. Nato se je opogumila in sedla za star šivalni stroj. »Sama pri sebi sem si rekla, če znam staliti steklo, se bom naučila tudi šivati.« Ogledala si je nekaj posnetkov na kanalu Youtube in začela ustvarjati manjše dekorativne punčke, prava kemija pa se je zgodila, ko je začela šivati predpasnike.

Spodbuda ali krinka

Predpasnik je bil včasih po besedah Barbare Penič uniforma. Gospodinje so ga oblekle že jutraj in z njim zaščitile svoja oblačila, ki jih nekoč ni bilo v izobilju. Danes je večina žensk zaposlenih, skrb za dom pride na vrsto po službi. »Vsak dan nismo razpoložene za čiščenje. A predpasnik je lahko tudi magično ogrinjalo, ki nam da moč, da se lažje lotimo opravil. Lahko nam da tudi krinko. Kadar je hiša razmetana, ženska pa v svojem predpasniku bere knjigo ali gleda nadaljevanje, lahko ob nenapovedanem obisku reče, da je pravkar pospravljala,« hudomušno pove ustvarjalka iz Laškega.

Ob tem zarotniško doda, da sodobni gospodinji danes še zdaleč ni treba znati vsega, le vedeti mora, kje lahko vse potrebno dobi. »Hrano lahko gostiteljica naroči tudi v restoraciji. A ko jo lepo zloži na krožnike in postreže v slogu, je učinek domačnosti in toplote dosežen.« Določene stranke predpasnik naročijo, da si ga nadenejo, ko doma gostijo družbo prijateljev. Tako gostiteljice na zabavi izstopajo in v

sebi prebudijo boginjo. Ena stranka je predpasnik zavezala na lutko in ga ima v svoji kuhinji za okras. Sicer pa Barbara izdeluje še predpasnike, ki so primerni za delo na vrtu, in tudi takšne, ki jih rade uporabljajo različne ustvarjalke ali vzgojiteljice. V njeni delavnici med drugim nastajajo še prti, pogrinjki, prijemalke in podloge za vročo posodo, okrasni venčki za vrata, nakupovalne torbe. Ker bo kmalu velika noč, se iz blaga rojevajo tudi pisane koške in košarice za pirhe.

Rože in volančki

Čeprav ima v svojem domu rada umirjene barve, se pri ustvarjanju predpasnikov in dodatkov za dom izraža predvsem z blagom, potiskanim z rožami. Slednje so postale njen zaščitni znak. Tudi ko kupuje material, oko kar samo išče rožice, medtem ko drugi liki in vzorci ne pritegnejo njene pozornosti. »Vsi predpasniki izpod mojih rok so v slogu 50. let. Tudi bolj preprosti

Vedno se trudi, da izdelkom doda čim več osebne note.

kroji zažarijo zaradi izbranega blaga, ki ga rada popestrim z volančki.«

Medtem ko je bilo včasih po mestnih jedrih kar precej trgovin z blagom, se njegova ponudba v zadnjem času seli na splet. Barbara Penič tkanine kupuje v tujini pri velikih prodajalcih, ki jo redno obveščajo o novostih. Tekstil rada prime v roke. Kupovanje na daljavo, ko se o materialu ne more prepričati na lastne oči, ji ni preveč pri srcu. Zaradi ukrepov za preprečevanje koronavirusa so lani nekatere trgovine omogočale le dostavo na dom, ne pa ogleda v prodajalni. Sogovornica si želi, da bi se razmere izboljšale, da bo lahko tkanine kmalu spet začutila med prsti.

Večino proda v tujino

Izdelke pod blagovno znamko Katrushka, kar je izpeljanka iz imen njenih hčera, Katarine in Maruške, prodaja v skoraj vse evropske države, a tudi v Avstralijo in na Novo Zelandijo.

Največ povpraševanja beleži v Združenih državah Amerike. Pojasnila je, da je Američanom zelo pomembno, da imajo edinstvene, ročno narejene in

trajnostne izdelke. Iz njihovih povratnih odzivov razbere, da cenijo osebno noto. »Nasploh več izdelkov prodam v tujino kot doma. Ampak tudi pri nas ljudje počasi vedno bolj občudujejo ročno narejene in kakovostno izdelane stvari ter se zavedajo, da je tudi cena temu primerna.« Za prepoznavnost svoje dejavnosti skrbi predvsem s pomočjo omrežja Facebook. Trgovinico si je ustvarila tudi na portalu Etsy, kjer so prisotni najrazličnejši ustvarjalci.

To, da je sama svoja šefica, je po eni strani prednost, a po drugi strani od nje zahteva precejšnjo disciplino. Kadar pride zatišje, ne počiva, ampak izdeluje izdelke na zalogo. Slednje lahko naslednji dan po naročilu preda dostavni službi. Stvari, ki niso na zalogi, izdelava v dveh do treh dneh. »Ker imam delavnico doma, marsikdo misli, da imam na voljo ogromno časa. Jaz pa vem, koliko dela me čaka, in včasih komu težko dopovem, da sem v službi. Ob desetih imam pol urice odmora, sicer delam,« je pojasnila.

Rada ima Laško

Že vrsto let je lokalna turistična vodnica. Zelo rada ima namreč Laško in glas o svojem mestu širi, kjerkoli le lahko. Tudi ko sprejema obiske, jim rada ponudi dobrote, ki jih pripravljajo lokalni ponudniki, od peciva iz tamkajšnjih

»Najprej sem ustvarjala punčke iz blaga, Tilde. A me to ni povsem izpolnjevalo. Ko sem se lotila šivanja predpasnikov, sem vedela, da je to prava stvar. Če ti je namenjena neka pot, se pokažejo prave tirnice.«

slaščičarn do lokalno pridelanega čaja.

Ker ima rada zgodovino, se še posebej rada pogloblja v lokalne zgodbe, za marsikatero zanimivost izve tudi v pogovoru s starejšimi Laščani. Najljubša ji je legenda o »farovski« deklici. Pripoved, ki jo poznajo vsi domačini in je opisana tudi v knjigi Danes grofje Celjski in nikdar več, ima med drugim rada, ker vse življenje živi na pobočju Huma. Zgodba govori o duhovniku, ki se je zoperstavil celibatu in se je z ženo ter s prelepo hčerko zatekel na to vzpetino nad Laškim. Ker ni več služboval kot duhovnik, mu je začelo primanjkovati denarja. Da bi našel rešitev, je svojo hčer v zameno za 40 skrinj zlata ponudil bogatemu lovcu, ki je lovil tam okoli. Ko je prišel dan poroke, se je duhovniku hčer zasmilila, saj

»Rada imam zgodovino, še posebej se rada poglobljam v lokalne zgodbe, marsikatero zanimivost izvem iz pogovora s starejšimi Laščani. Najljubša mi je legenda o »farovski« deklici.«

je neutrudno jokala, zato se je odločil, da bo lovca prevaral. Ko je bilo vseh 40 skrinj znotraj »farovža« na Humu, je zaprl in zaklenil vrata. Lovec se je zelo razjezil in vse njegovo spremstvo je začelo tolči po vratih, konji so topotali. Naenkrat je zabobnelo. »Farovž« in vsi, ki so bili v njem, so se pogreznili v prepad. Slednji se vidi, ko se v Laško pripeljemo iz celjske smeri. Legenda pravi, da »farovška« deklica še vedno sedi na zakladu in čaka, da jo odreši fant čistega in poštenega srca.

Sogovornica je pojasnila, da ima Laško še ogromno drugih zanimivih zgodb, med drugim je povezano celo s slovitim dramatikom Wiliamom Shakespearjem. V mestu ob Savinji je namreč nastal prvi prevod Hamleta v slovenščino. In prav s takšnimi zgodbami uspe Barbari Penič najbolj pritegniti pozornost obiskovalcev. Medtem ko naštevanje suhoparnih letnic, kot opaža, še zdaleč nima takšnega učinka.

Skupaj za svoj kraj

Njen odnos do rojstnega kraja se izraža tudi v okrasitvah, ki jih še z dvema prijateljicama, Metodo Benedek in Tatjano Rajh, pripravlja v skupini, imenovani Chic corner. Dve leti so skrbele za praznično vzdušje mesta v času božiča, lani poleti so mestu vdahnile pravljico in cvetlično podobo. Sodelovale so tudi pri snovanju decembrske okrasitve v Celju, letos so poskrbele za nekaj pustnega vzdušja. »Ko dobimo projekt, predstavimo idejo, nato jo izvedemo. Vse naredimo same,

zelo smo usklajene,« je pojasnila Barbara Penič. In povedala, da material za domiselne okrasitve največkrat najdejo na gradbenih oddelkih trgovin za dom. Po malenkosti zavijejo tudi v center ponovne uporabe.

Okrasitev, ki je lani poleti obiskovalce manjšega travnika pri pivnici Savinja popeljala v pravljico Alica v čudežni deželi, je opomnila na dvesto let od rojstva ilustratorja knjige in na 155 let od prve izdaje tega literarnega dela. Pisana cvetlična kulisa je bila na ogled dva meseca. Po odzivih domačinov in obiskovalcev so ustvarjalke zadele žeblico na glavicu.

Barbara svojo ljubezen do mesta izraža tudi tako, da je ena od moderatorjev igre Odkleni Laško in tamkajšnje sobe pobega. To, da je v Laškem, ki ima najstarejšo delujočo pivovarno v državi, soba pobega zasnovana na temo pivovarstva, se ji zdi še posebej smiselno. Kot domačinka, ki ceni lokalno ponudbo, goste rada popelje tudi na pivocvetni potep po mestu, kjer lahko okušajo termalno vodo, pivo, med in slastne grizljaje. Puste ulice, ko je sicer turistično mesto ostalo brez velikega števila obiskovalcev, se ji zdi kar nekoliko nenavadne. Ker ima rada kombinacijo ustvarjalnosti in turizma, upa, da se bo življenje kmalu spet vrnilo v stare tirnice. Tako bo lahko spet tri dni šivala v svojem miru, nato dva dneva goste vodila po mestu in jih navduševala za tamkajšnje zanimive zgodbe.

Foto: Andraž Purg – Grupa

V prisrčni delavnici, ki si jo je uredila v domači hiši v Laškem. Barbara pravi, da je v njej že kar premalo prostora.

Pred veliko nočjo je veliko povpraševanja po simpatičnih kokoškah, v katere lahko položimo pirhe.

Izdeluje tudi prijemalke za vročo posodo. Vse, kar kupci naročijo, skrbno zapakira v škatlo s svilenim papirjem in s prijaznim posvetilom pošlje s pomočjo ene od dostavnih služb.

Predpasnik z značilnim vintage pridihom

V družbi šivalnega stroja pod njenimi prsti nastajajo najrazličnejši izdelki.

Oblikovanju izdelkov iz blaga se je lotila nedolgo nazaj, prej se je namreč posvečala steklu.

»Farovška« deklica, kot jo je upodobil Barbara Penič. Slednja pravi, da je največji zaklad Laškega termalna voda. Zato je deklco upodobila tako, kot da sedi na skali in da skozi njo teče voda.

»Sem precej trmasta. Ko si nekaj zamislim, napnem vse sile, da mi tako ali drugače uspe. Na obupam, ampak vztrajam.«

Trenar, športni pedagog in selektor Robert Pritrznik o varnosti in nepozabnem smučarskem doživetju

»Turno smučanje je zame občutek svobode in lahкости gibanja«

Četudi se letošnja zima v dolini že poslavlja, je v visokogorju še ogromno snega in so razmere idealne za turno smučarjijo. Da nepozabno doživetje res prinese zgolj lepe spomine, je treba vedeti precej o dobri pripravi, ustrezni opremljenosti, upoštevati je treba tudi snežne razmere. Če ste v dvomih, ali je turno smučanje res za vas, Robert Pritrznik pomirja, da je ta šport blagodejen za telo in duha. Zmernost je vedno nasvet za začetnike.

BARBARA GRADIČ OSET

Letošnja obilna snežna zima in omejitve glede koronavirusa so na sneg pripeljali nove ljubitelje turnega smučanja. Tudi tisti, ki že alpsko smučajo, so razmišljali, kakšne so še možnosti rekreiranja na snegu. Glede na razprodano opremo za turno smučanje je mogoče razbrati, da je tovrstna zabava na snegu letošnja uspešnica.

Turno smučanje je gibanje s smučmi v gorskem svetu, pri čemer imamo smuč pri vzponu in spustu na nogah. Zahteva številna znanja, veščine in sposobnosti ter osnovno motorično gibanje, ki je podobno klasični tehniki hoje in teka na smučeh. Športni pedagog in trener Robert Pritrznik z Dobrne se

je v tovrstno smučarjijo zaljubljen v srednji šoli. Bil je član Šaleškega alpinističnega oddelka, kjer so gojili tudi turno smučarjijo. »Začetnika tekmovalnega turnega smučanja na

ostal zvest,« se je nasmejal Pritrznik. A kot virus je okužil tudi druge.

Vsi člani njegove družine so seveda turni smučarji, najstarejši sin Maj je član slovenske reprezentance in je letos že drugič nastopil na svetovnem prvenstvu.

V začetku marca je bilo namreč v Andori svetovno prvenstvo v turnem smučanju, ki se ga je pod vodstvom selektorja Roberta Pritrznika udeležilo šest tekmovalcev. Poleg Maja Pritrznika so bili v Andori še Luka Mihelič, Luka Kovačič, Aljaž Kolar, Tine

»Tekmovalna oprema je zelo lahka. Smučka in čevlji sta lahka, kar omogoča, da pri vzponu zelo uživaš. Pri spustu ni toliko udobja kot pri alpski smučki. Najboljši turni smučarji znajo seveda tudi s temi smučmi odpeljati tako, da samo gledaš.«

Štajerskem in v Sloveniji sta bila Grega Justin in Marko Lihteneker, ki sta imela največji vpliv na moje začetke. Ko sem se enkrat okužil s tem načinom smučanja, sem mu

Habjan in Klemen Španring. »Vsi člani reprezentance so pokazali svoj najboljši nastop v sezoni in dokazali, da se lahko kosajo z veliko močnejšimi državami. V točkovanju

za pokal narodov smo osvojili skupno 11. mesto med 18 nastopajočimi državami.«

Zakaj bi poskusil tudi sam?

»Moj odgovor je poleg svobode gibanja tudi, da me na turnih smučeh nikoli ne zebe,« je v smehu odgovoril Pritrznik. »Pri turnem smučanju zelo veliko narediš za svoje telo. Blagodejno je za sklepe, saj ni poskokov kot pri teku. V meni se ob tovrstnem smučanju prebudi pravadni občutek preživetja. V davnih časih so s pomočjo smuč hitreje prišli do hrane, civilizacije, olajšale so mobilnost v visokem snegu.«

Začetniki naj poskusijo z enostavno smučarjijo. Pritrznik predlaga pot od Rogle do Lovrenških jezer ali poskus na smučiščih. Nekatera smučišča imajo urejene proge in termin, kdaj je dovoljeno turno smučanje. »Pri komisiji za gorske športe PZS se skušamo s slovenskimi žilničarji dogovoriti, da bi bila turna smučarjija mogoča na večini slovenskih smučišč. Recimo smučišče Tromeja

Naročite Novi tednik in izberite darilo!

novi tednik

vedno z menoj!

Letno naročnino sklenite na
03 422 51 71,
narocnine@nt-rc.si,
www.novitednik.si
ali izpolnite spodnjo
naročilnico.

»Po 1825 nočeh spite enako dobro kot prvi dan!«

Vrhunski vzglavnik NEO

Novost na tržišču. Hibridni vzglavnik NEO Neo Bamboo Memory omogoča novo dimenzijo spanja.

- Individualno prilagodljiv uporabniku po višini in trdoti
- Edinstvena kombinacija materialov – inovativne kocke iz spominske pene in mikrovlakna ClimaSoft za idealno podporo vratu
- 100% bombaž in bambus v zunanji prevleki vzglavnika
- Prevelka pralna na 60 stopinjah C
- 2 leti garancije

NAROČILNICA ZA novi tednik

Ime in priimek:

Naslov:

Pošta:

Telefon:

Datum naročila:

Podpis:

Naročnino bom plačeval/-a (označi):

- ☐ mesečno od 11,37 eur do 14,21 eur
(odvisno od števila izdaj v mesecu)
- ☐ za tri mesece s 4% popusta
- ☐ za šest mesecev s 6% popusta
- ☐ letno z 12% popusta

Izberite darilo

- ☐ vzglavnik NEO
- ☐ namizni mešalnik Rosmarino

Sem upokojenec/

upokojenka

- ☐ da
- ☐ ne

NT&RC, d. o. o.
Prešernova ulica 19
3000 Celje

S podpisom potrjujem naročilo Novega tednika do pisnega preklica, vendar najmanj 12 mesecev. Potrjujem, da zadnjih 6 mesecev nisem bil/-a naročnik/-ica.

Vsestranski mešalnik

Namizni mešalnik Rosmarino Infinity Easy Mix

Univerzalni mešalnik / blender s 500 W
(za pripravo zdravih obrokov (sadnih, zelenjavnih) napitkov, otroških obrokov, omak ali juh)

- 2 hitrosti + dodatna pulzna funkcija
- 4 rezila iz kakovostnega nerjavečega jekla (za drobljenje in sekljanje oreškov, kavnih zrn ...)
- Zmogljivost posode 1.500 ml
- Enostavno čiščenje
- 2 leti garancije

Količina daril je omejena.
Akcija samo do 18. aprila 2021!

DARILA TUDI ZA NAŠE ZVESTE NAROČNIKE!

Ob zaključku akcije bomo izžrebali 10 zvestih naročnikov in podelili 5 vzglavnikov in 5 namiznih mešalnikov.

je primer dobrega sodelovanja. Po koncu uradnega obratovanja je smučišče namenjeno turnim smučarjem. Včasih jih je tudi do petsto na dan, kar je že zelo lep posel. Mogoče bo letošnja zelo drugačna sezona pripravila tudi slovenske žičničarje, da bodo drugače razmišljali in bodo bolj dovtetni za novosti na smučiščih.«

Stran od računalnika

Robert Pitržnik je športni pedagog, šport uči v OŠ Vitanje. V času šolanja od doma je moral ubrati nove poti, da je učence spravil od računalnikov in jim pokazal, da je svet zunaj boljši kot za računalnikom. »Otroci potrebujejo gibanje, igro in socialne stike. Sprehod s starši je premalo. Otroke po-

skušam aktivirati s pomočjo aplikacij. Predvsem jim želim biti dober zgled. Dovolim, da mi sledijo s pomočjo aplikacije in tako vidijo, kaj počnem. Mislim, da jih z lastnim zgledom najbolj pritegnem. A ene zagrabi, druge ne.«

Zaenkrat še v turno smučarijo ni pritegnil svojih učencev, saj je osnovna oprema draga in mladi se ponavadi

v tekmovalni del vključijo kasneje. Komisija za gorske športe letos začne nacionalni projekt Šolar na turne smučati. Glavni cilj projekta je predstavitev turnega smučanja otrokom in mladostnikom. Omenjene predstavitve bodo lahko izvajali samo usposobljeni vaditelji in učitelji turnega smučanja. »Turno smučanje želimo

predstaviti čim več otrokom, posledično želimo povečati število tekmovalcev v tekmovalnem turnem smučanju. V štirih letih želimo opraviti sto predstavitev in sistematično graditi na številnosti turnega smučanja ter pridobiti koga v trenažni proces, da bi leta 2024 na zimskih olimpijskih igrah mladih v Južni Koreji imeli konkurenčno mladinsko reprezentanco.«

Bela smrt v gorah

Pitržnik je tudi gorski reševalec, še vedno je dejaven pri GRS Celje. Konec lanskega leta je sodeloval pri reševanju oseb, ki jih je na Okrešlju zajel plaz. »Veliko je turnih smučarjev, ki mislijo, da jih bo plazovni nahrbtnik rešil, in se odpravijo na turno smuko tudi, ko je velika nevarnost snežnih plazov. Ni nujno, da vas bo plazovni nahrbtnik rešil pred belo smrtjo. Ko greste smučat v visokogorje, je treba spremljati vremenske razmere in dobro poznati teren.«

Ideja za nabiranje kondicije

Da boste pripravljeni za turne smučati, morate imeti nekaj osnovne kondicije. »Rad tečem na hribčke v okolici doma, kot so Vinski vrh,

Zavrh, Štrukljev vrh, Paški Kozjak, Visoko, Ramšakov vrh in Aleksandrov vrh. A še bolje je, če se vsi ti vrhovi povežejo v eno pohodno pot. Po obronkih občine Dobrna imamo speljano pohodno pot Od Miklavža do Miklavža in vanjo so vključeni vsi ti vrhovi, ki sem jih omenil. Če bi želeli prehoditi vse točke poti, bi potrebovali najmanj deset ur hoje, če boste tekli, boste potrebovali približno pet ur.«

Konec tedna so hribi in gore dobili novo pošiljko snega in nevarnost snežnih plazov se je zaradi tega in zaradi vetrovnega vremena povečala. Zato za smučarske podvige ni primerno visokogorje, temveč sredogorje. A treba je poznati osnovna znanja. »Začetnik naj se ne odpravi sam v gore. Snežni plazovi so predvidljivi, vendar je treba za to veliko znanja in izkušenj. Ko se pozimi odpravimo v gore, moramo nujno uporabiti plazovni trojček, ki je sestavljen iz plazovne žolne, plazovne sonde in aluminijaste plazovne lopate. Najbolje se je najprej udeležiti kakšnega tečaja turnega smučanja in varnega gibanja v gorah pozimi, kjer udeleženec pridobi osnovna znanja. A če je sneg do dolin, je najbolje skočiti na bližnji hrib.«

Foto: Andraž Purg – GrupA

Slovenska reprezentanca v turnem smučanju na svetovnem prvenstvu v Andori (Foto: osebni arhiv)

Branka Viltušnik vodi tudi projekt vpeljave Blockchain tehnologije v podjetje: »S tem gremo še nekaj korakov dlje v trajnostnem razvoju, saj bomo s tem poskrbeli, da bodo podatki o sledljivosti neporečni in jih ne bo mogel nihče spreminjati ali popravljati. Uporabniki bodo dostopali do točnih podatkov in vzpostavljena bo pregledna komunikacija, mi pa bomo izdelke lažje sprejemali s trga in jih reciklirali. S sledenjem bomo vedeli točno serijo proizvodnje in sestavo materiala, kar nam bo omogočilo, da novi reciklirani proizvodi ne bodo izgubili kakovosti zaradi pretrganih polimernih verig.«

Formulo uspeha predstavljata iskrenost in spoštovanje

»Plastiko smo nevarno naredili ljudje«

Branka Viltušnik je po duši raziskovalka z izjemnim poslušom za varovanje okolja. Pri svojem delu si vsakodnevno zastavlja izzive in sočasno išče odgovore nanje. V velenjskem podjetju Plastika Skaza vodi oddelke raziskav in inovacij, kjer skrbi za razvoj in karakterizacijo novih naprednih trajnostnih materialov. Vzoredno s sodelavci razvija in vpeljuje tudi nove napredne tehnologije, kot so strojni vid, umetna inteligenca in veriženje podatkovnih blokov. Vzpostavlja in uresničuje zahtevne rešitve v skladu s konceptom Industrije 4.0, v okviru katere v podjetju razvijajo nove inteligentne senzorske sisteme za plastične izdelke. Ne ozira se na stereotipe in pravi: »Ženske v moškem poklicu lahko v delo vnesemo spremembe z drugačnim načinom sprejemanja in reševanja izzivov, s svojo nežnostjo in intuicijo, ki jo razvijamo tudi v družinskem življenju.« Pri delu in sodelovanju s tehniškimi fakultetami se pogosto srečuje z dekleti, ki jim s svojo zgodbo dokaže, da so ženske lahko zelo uspešne tudi na tehničnem področju. Poleg tega dokazuje, da se za uspešno kariero ni treba odreči družini.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Za Branko se zdi, da je vedno nasmejana in prežeta s pozitivno energijo. »Sem preprosta in nekoliko posebna oseba, saj imam rada neobičajne stvari. In prav to me motivira pri tem, kar počnem. Ne glede na to, ali gre za službo ali osebno življenje, je formula uspeha enaka: iskrenost v kombinaciji s spoštovanjem.« pove.

Želja po iskanju odgovorov na številna vprašanja, ki se ji

vsakodnevno porajajo, je Branka popeljala na Fakulteto za strojništvo Univerze v Mariboru, kjer je pridobila pomembna začetna znanja in še okrepila zavedanje o pomenu skrbnega ravnanja z okoljem. Na njeno študijsko in kasneje tudi poslovno pot je pomemb-

no vplivala mentorica prof. dr. Aleksandra Lobnik, s katero je osem let sodelovala tudi po koncu študija, in sicer v v okviru Inštituta za okoljevarstvo in senzorje. »V podjetju mi je bila omogočena strokovna rast. Delala sem pri različnih projektih, se učila in srkala nova znanja. Kot mlada raziskovalka sem v vmesnem času naredila raziskovalno nalogo za doktorat na področju nanomaterialov, natančneje magnetnih nanodelcev za čiščenje onesnaženih odpadnih vod s težkimi kovinami.«

»Ženske ponavadi pogledamo na določen problem iz drugačnega, širšega zornega kota in pri reševanju upoštevamo tudi vidike, ki niso povezani samo s konkretnim izzivom. Ker večkrat usklajujemo družino in službo, menim, da imamo v osnovi prirojen čut do sodelavcev, ki jih vodimo. Kar se nasploh tehničnih izzivov tiče, mislim, da znamo povezovati različne sfere in stopiti izven okvirjev.«

»Ženske v moškem poklicu lahko veliko spremenimo s svojo žensko energijo, nežnostjo in intuicijo.«

Zdi se, da rdečo nit njene kariere predstavljajo razvoj materialov, okoljevarstvo in projektno vodenje. Prav na teh področjih zadnja štiri leta deluje v podjetju Skaza, kjer svoje dosedanje strokovne izkušnje prenaša v prakso. »Prav prenos znanj v prakso je bil glavni vzrok za menjavo delovnega okolja,« prizna in doda, da v novi sredini poleg tehničnega znanja spoznava tudi poslovno plat gospodarstva.

Plastika in trajnostni razvoj

Branka svoje znanje usmerja predvsem v razvoj novih, ekoloških in okolju prijaznih materialov. Tudi podjetje, v katerem deluje, je zelo ekološko usmerjeno, čeprav se v glavnem ukvarja s plastiko in plastičnimi izdelki. Prav plastika velja v zadnjih letih za okoljskega sovražnika številka ena. Če smo v obdobju pred pojavom epidemije koronavirusa veliko govorili o zmanjšanju uporabe plastičnih izdelkov za enkratno uporabo, smo v trenutnih razmerah na to povsem pozabili. A ekipa, ki jo vodi Branka Viltušnik,

»Plastika sama po sebi ni nevarna, nevarno smo jo naredili ljudje. Moja želja in izziv sta, da bi spremenila trenutni miselni vzorec ljudi in dokazala, da je lahko plastika tudi okolju prijazna.«

si tudi v teh časih prizadeva najti materiale, ki bi plastiko naredili okolju prijaznejšo.

»Plastika sama po sebi ni nevarna. Je povsod okoli nas in brez nje ne bi mogli živeti. Najdemo jo tako v pohištveni kot v avtomobilski industriji, a tudi v medicini. Je pa res, da smo jo ljudje s svojo nerazumno potrošnjo naredili okolju nevarno. To ne velja samo za polimerne materiale – plastiko, ampak za vse materiale. Bolj enostavno nam je, da izdelek po enkratni uporabi zavržemo, namesto da bi posegali po izdelkih za večkratno uporabo. S takšnim načinom uporabe je vsak material, ne samo plastika, nevaren,« je jasna sogovornica. Ob tem opozarja, da so se v zadnjih letih v okolju resnično nabrale (pre)velike količine vseh vrst odpadkov, zato moramo kot družba ne samo spremeniti navade, ampak najti tudi ustrezne rešitve za trenutne količine odpadkov, ki so že v obtoku ali na odlagališčih. Pri tem je, kot še pove sogovornica, zelo pomembno področje osveščanja. »Vsi lahko pripomoremo za skupno dobro. V podjetju sledimo poslanstvu, s katerim želimo širiti dobre navade, saj bomo le tako vsi skupaj ohranili naš planet lep in čist. Informacije so dandanes povsod na voljo, treba je le izluščiti prave.«

Osveščanje je eno od poglavitij strategije trajnostnega razvoja, ki je osnovna strategija delovanja podjetja, v katerem deluje Branka Viltušnik. »Trajnostni razvoj pomeni nenehno izboljševanje na tem področju. Ne samo da si postavimo cilj in projekt končamo, ko ta cilj dosežemo, ampak ves čas gledamo, kje še lahko izboljša-

mo svoj okoljski odtis. Pri tem nam pomaga tudi LCA-analiza (life cycle assessment), ki nam daje točen vpogled, kje v verigi se lahko še izboljšamo. Vedno bomo iskali rešitve na vseh področjih verige, kjer povzročamo vplive na okolje, in jih izboljševali. Stremimo torej k večkratnim modelom gospodarstva.

Kot pravi vodja raziskav in inovacij v podjetju Skaza, je približno 40 odstotkov vseh izdelkov, ki jih proizvedejo, narejenih iz reciklata ali iz drugih okolju prijaznih materialov na bio osnovi. »Materiali prihodnosti so predvsem reciklati. Njihove lastnosti so tako izboljšane, da presegajo lastnosti osnovnih materialov. Razvoj gre predvsem v smeri zbiranja, sortiranja in oplemenitenja sekundarnih materialov. Želimo odstraniti odpadke iz okolja. Hkrati želimo dobiti izdelek, ki bo ustregel vsem zahtevam kupca. Prav tako se bo razvoj v prihodnje poleg reciklatov za zahtevne tehnične izdelke usmerjal tudi v reciklate za elektro in avtomobilsko industrijo,« pove in doda, da želijo v podjetju v prihodnje uporabljati izključno trajnostne materiale.

(Po)moč umetne inteligence

Branka se trudi v proizvodnjo vnašati nove in okolju prijazne materiale, poleg tega ji je zelo blizu tudi sodobna tehnologija. »Z razvojem novih, trajnostnih materialov pride vedno tudi razvoj novih tehnologij, ki omogočajo lažji prehod teh materialov v proizvodnjo. Poleg tega z uvajanjem novih tehnologij ne dosežemo zgolj nižjih stroškov poslovanja, torej

»Menim, da je dober vodja tisti, ki zna vse teoretično znanje pretvoriti v prakso na način, da poslušja svojo ekipo, jo dejansko sliši in se zna prilagoditi. Pri mojem delu je ekipa na prvem mestu. Z vsemi sodelavci iskreno in odprto komuniciram, jih poslušam in verjamem tudi slišim. Gradimo spoštljiv odnos. Si zaupamo. Moje vodilo je, da vodim z zgledom. Kar pričakujem od drugih, moram v prvi vrsti odražati sama.«

»Pri izbiri poklicne poti bi svetovala, naj se nihče ne ozira na predsodke, na to, kaj okolica meni, da je prav in se spodobi. Pri tem ne mislim zgolj na ženske in moške poklice, ampak tudi na stopnjo izobrazbe. Formalno izobraževanje je seveda pomembno, vendar je pomembnejše, da najdemo nekaj, kar radi delamo, se nato formalno izobrazimo in nato v okviru svojega znanja in sposobnosti najdemo službo, v kateri bomo srečni in zadovoljni.«

»Ovira za vodilne položaje ni spol kot tak, ampak tisto, kar je povezano z njim. Ženske smo kljub pomoči partnerjev še vedno večinsko vpete v družinsko okolje, zato je za nas težje usklajevati poslovni svet, družino in še čas zase.«

ekonomskega učinka, ampak velikokrat oz. v našem primeru vedno tudi ekološki učinek. Torej gresta zelena in digitalna transformacija pri nas z roko v roki.«

Kot še pojasnjuje sogovornica, lahko umetna inteligenca ob pravilni uporabi izboljša procese v proizvodnji, a hkrati ostaja velik izziv, kako vse te novosti prenesti v obstoječe delovne procese. »Prednost umetne inteligence je predvsem v njeni sposobnosti učenja. Dlje kot se uči, boljša je in ima tudi možnost učenja, ko je že v uporabi. Tako lahko v nekaterih primerih sčasoma postane učinkovitejša. Nevarnost obstaja, če umetna inteligenca uide nadzoru, a sem prepričana, da danes v industrijskih aplikacijah te nevarnosti ni.« Še največ težav Branka vidi pri prilagajanju kadra na nove sisteme oziroma v pomanjkanju potrebnih znanj zaposlenih.

Tudi v inženirstvu štejejo odnosi

Branka Viltušnik se je v začetku leta znašla med desetimi nominirankami za inženirko leta 2020. »Počaščena sem, da so v mojem delu prepoznali potencial in me uvrstili med deset nominirank, ki s svojim zgledom navdihujejo mlada dekleta. V čast mi je, da sem bila v družbi tako uspešnih deklet, vesela sem, da smo se spoznale. Poleg priznanja mi največ pomeni podpora bližnjih – družine, prijateljev in seveda sodelavcev, s katerimi vsak dan ustvarjam nove zgodbe. To je dokaz, da to, kar delamo, delamo dobro in da nam je kljub inženirskemu poklicu pomemben odnos. Odnos do vseh, s katerimi delamo,« je o povedala o nominaciji.

Število uspešnih inženirk, ki upajo stopiti v ospredje in ki se pogumno podajajo tudi na vodstvene položaje,

je tudi v Sloveniji vsako leto več, a so še vedno krepko v manjšini. »V polimerni industriji je delež žensk relativno visok, medtem ko je v drugih industrijah resnično zelo malo žensk strokovnjakinj,« ugotavlja Viltušnikova, ki ob tem izpostavlja, da čeprav je na vodstvenih položajih, sploh v industriji, žensk precej manj, so bolj uspešne in ob tem skrbijo za osveščanje o položaju žensk na tem področju. »Strogo tehnično gledano mislim, da za vodilne položaje ni ovira spol kot tak, ampak tisto, kar je povezano z njim. Ženske smo kljub pomoči partnerjev še vedno večinsko vpete v družinsko okolje in je za nas težje usklajevati poslovni svet, družino in še čas zase.«

Branka je prepričana, da je za uspeh pomembno sodelovanje vseh, ki pri projektu sodelujejo. Tako v poslovnem kot zasebnem življenju. Najraje vodi z zgledom: »Kar pri-

V podjetju pogosto organizirajo piknik za zaposlene in na enem so sodelavci urejali okolico podjetja ter visoke grede.

Branka Viltušnik v teh dneh dejavno sodeluje pri dveh projektih, v okviru katerih velenjsko podjetje gosti ameriške študente MBA-programa Leeds School of Business Univerze iz Kolorada. »Pri prvem projektu, ki se osredotoča na poslovanje, študentje pripravljajo strategijo za vstop podjetja na ameriški trg. Pri drugem projektu s področja okoljevarstva in trajnostnega razvoja se skupina študentov poglobljeno ukvarja z recikliranjem plastike. Skupaj bodo namreč pregledali vso zakonodajo na področju plastike v ZDA ter analizirali deleže in vrsto reciklirane plastike v posameznih državah. V preteklosti smo vzpostavili proces odprtega inoviranja na domačem terenu, zdaj pa tudi s takšnimi inovativnimi projekti sledimo ciljem naše prodaje na tuje trge,« pojasnjuje.

čakujem od drugih, moram v prvi vrsti odražati sama,« pravi in priznava, da so med ženskimi in moškimi načinom vodenja in delovanja na splošno razlike. »Ženske vnesemo svoj pogled in zagovarjam mnenje, da je ravno to naša prednost. Ponavadi pogledamo na določen problem iz drugačnega, širšega zornega kota in pri reševanju upoštevamo tudi vidike, ki niso povezani samo s konkretnim izzivom. Ker večkrat usklajujemo družino in službo, menim, da imamo v osnovi prirojen čut do sodelavcev, ki jih vodimo. Kar se na sploh tehničnih izzivov tiče, mislim, da znamo povezovati različna področja in stopiti izven okvirjev.«

V lovu za izzivi

»Moje delo je zelo razgibano, kar mi nadvse ustreza. Pri snovanju idej in projektov večkrat naletim na izzive, s katerimi se z veseljem soočim in zanje v sodelovanju s sodelavci najdem ustrezno rešitev. Oddelek, ki ga vodim, se ukvarja z ba-

zičnimi raziskavami, z raziskovanjem novih materialov in tehnologij. Ker je na tem področju ključno strokovno znanje, moj vsakdan obsega veliko sodelovanja z zunanjimi sodelavci. Največkrat sodelujem s fakultetami, z razvojnimi podjetji in s študenti. Tako da je moj dan res razgiban, običajno obkrožen z mladimi ljudmi, polnimi sveže pridobljenega znanja in zagona za sodelovanje,« z neverjetnim pozitivnim zanosom pripoveduje o svojem delavniku, ki ga je v zadnjem letu nekoliko spremenila epidemija. A večjih pretresov ni bilo, saj kot pravi, izzive preprosto obožuje. »V prvem valu epidemije pred približno letom smo se hitro prilagodili tako doma kot v službi. V tem obdobju se je ponovno izkazalo, da je ključ do uspeha komunikacija. Sicer pa je bila strategija podjetja že prej usmerjena v zeleno in digitalno. Nekoliko smo spremenili način dela, medtem ko načrti ostajajo enaki. Smo pa še bolj prepričani, da gremo v pravo smer.«

Ker je po duši raziskovalka, se njeno raziskovalno delo nikoli ne konča. Ko odide iz službe domov, le zamenja okolje in sodelavce, ki z njo raziskujejo. Tudi kadar ne dela, je nenehno v pogonu in išče odgovore na številna vprašanja, ki jih vsak dan zastavlja njene hčerkici. Radovednost otrok je brezmejnna in od njih se lahko odrasli veliko naučimo, je prepričana Branka, ki uspešno usklajuje vse svoje vloge. »Družina je na vrhu mojih vrednot in iskreno sem vesela, da me kariera pri tem ne obremenjuje ali omejuje, ampak mi dovoljuje ves čas usklajevati obe vlogi.« Da je lahko na obeh področjih kar se da prisotna z glavo in srcem, so zaslužne dobra samoorganizacija in samodisciplina ter podpora delodajalca, pravi sogovornica, ki si baterije polni predvsem z uspehi in doseženimi cilji. »Predvsem se te baterije počasneje praznijo, ko je človek obdan z dobrimi sodelavci,« še pove Branka, ki je prepričana, da če najdeš tisto, kar te osrečuje, ni težava usklajevati več stvari hkrati.

Foto: osebni arhiv

V družbi otrok ob poučevanju o pomenu recikliranja

Prosti čas najraje preživlja v družbi družine, s katero rada pobegne v hribe ali na morje. »Uživam tudi pred domačo hišo, na majhnem vrtičku, ob urejanju okolice ali zgolj ob pitju kave na travi. Narava je tisto, kar me sprošča,« pravi. Čas, ki je namenjen samo njej, si vzame zjutraj: »Vstanem prva in v miru spijem kavo, se pripravim na dnevne dejavnosti, preberem kakšen članek in se polna energije podam v nov dan.«

Ob svetovnem dnevu downovega sindroma

»Življenje je drugačno, a ni slabše«

Ob nedavnem svetovnem dnevu downovega sindroma (obeležujemo ga 21. marca) so v Gledališču Celje pripravili virtualni pogovor s priznano klinično psihologinjo dr. Valerijo Bužan, ki svoje delo posveča osebam z motnjami v duševnem razvoju in že 35 let dela z otroki s posebnimi potrebami. S svojimi projekti, med njimi je tudi gostilnica Druga violina, si prizadeva za boljšo kakovost življenja ljudi s posebnimi potrebami in dela opazne premike v naši družbi pri sprejemanju drugačnosti. Izhodišče za pogovor je bila izjemno odmevna in uspešna predstava Gledališča Celje Večni otrok, ki obravnava soočanje družine z rojstvom otroka z downovim sindromom in sprejemanje drugačnosti v družbi.

ROBERT GORJANC

Mag. Tino Kosi, upravnico Gledališča Celje, ki je vodila pogovor, je najprej zanimalo, ali se danes ob razvoju medicine in vseh pregledih, ki jih opravi nosečnica, še lahko zgodi, da ženska rodi otroka z downovim sindromom, ne da bi to prej vedela.

»Medicina je zelo napredovala, veliko je preventivnih pregledov v času nosečnosti, a se kljub temu še vedno dogaja, da se rodijo otroci z downovim sindromom. V Sloveniji se na približno 600 do 700 rojstev rodi otrok s tem sindromom. Včasih kateri od teh pregledov to spregleda, zelo veliko je tudi mater, ki vseh teh pregledov ne opravijo, predvsem tiste, ki so v dobrem obdobju za rojevanje, ki so mlajše. Pregledi sicer zaenkrat niso obvezni za vse nosečnice.«

Čeprav je pogostejše, da otroka z downovim sindromom rodijo starejše ženske, se, kot je še povedala Valerija Bužan, v zadnjem času srečujejo z novimi izzivi, saj je kar precej mater, pri katerih se pojavijo takšni primeri, tudi mlajših. »Raziskujemo, koliko na to vpliva okolje, a so zagotovo tudi drugi vzroki. Eden od razlogov za to je tudi majhnost Slovenije. V manjših krajih se še vedno poročajo tudi pari, ki so v nekem daljnem sorodstvu, in tudi zaradi tega lahko pride to takšnih primerov.«

Pomemben način odziva družine

Kaj pomeni za družino, posebej za mamo, imeti takšnega otroka? »Mama je ob rojstvu takšnega otroka zagotovo izjemno prizadeta. Pomembno je, kako se cela družina organizira ob rojstvu takšnega otroka, njena organizacija je odvisna tudi od tega, koliko je deležna pomoči. Veseli nas, da je Slovenija pred dvema letoma uspešno vzpostavila centre za zgodnjo obravnavo, v katere so vključene tudi razvojne ambulante. V njihovem okviru imajo matere in tudi celotne družine možnost, da se takoj seznajajo s tem, kaj pomeni rojstvo takšnega otroka. Sicer pa imajo matere težave na področju reprodukcijske vloge, ženske se velikokrat obremenjujejo s tem, da

niso mogle roditi zdravega otroka. Mati včasih nevede prevzame krivdo za to motnjo, posledica tega je, da se marsikatera ženska pozneje ne odloči, da bi imela še enega otroka.« Kot je še dodala Valerija Bužan, se potem pri materah pojavi tudi težava pri vzgojni vlogi. »Rojstvo takšnega otroka podre vsa pričakovanja, včasih je veliko nege in npora, napredek pa je spremenljiv, včasih je večji, včasih minimalen in treba je vložiti kar veliko časa, da so vidni rezultati.«

Družine pričakujejo, da bodo svoje vrednote in navade prenesle na otroke, pri čemer je v teh primerih izobraževalna vloga družine motena, prav tako poklicno življenje matere, in sicer zaradi pogostih zdravniških pregledov in drugih vzrokov.

Glede odziva očetov je Valerija Bužan dejala, da se v glavnem dobro odzovejo, nekateri sprejemajo odgovornost za svojega otroka, drugi prevzamejo bolj instrumentalno vlogo, si nadenejo status »vzdrževalca kruha« in več delajo, ker takšen otrok več stane, ali poskušajo več zaslužiti in nadomestiti to, česar družina nima ... Posredno se te družine več umikajo, kar ni v redu. »Očetje težje doživljajo sebe v tej vlogi, ker so v zgodnejšem obdobju matere tiste, ki hodijo na različne preglede tako in potrebujejo podporo ter osveščanje o tem, kaj pomeni rojstvo otroka z downovim sindromom.«

Tino Kosi je zanimalo, na koga se lahko družina obrne za pomoč, ko se sooči z rojstvom takšnega otroka. »Prva, ki se soočita s takšno situacijo, sta v bolnišnici zdravnik in osebje. Zelo pomembno je, da sta korektna in da starša seznanita na korekten in primeren način. Leta sem delala s starši v skupinah za samopomoč in to je bil ključen dogodek, ki so si ga matere najbolj zapomnile – kako so jim sporočili »novico«. V nekaterih porodišnicah obstajajo tudi oblike pomoči, ki jih nudijo klinični psihologi. Sicer pa so v Sloveniji, takoj ko se otrok rodi, obvezni zdravniški pregledi novorojenčka, takoj v družino vstopi patro- nažna služba in ji pomaga z

Mag. Tina Kosi, upravnica Gledališča Celje, in dr. Valerija Bužan, klinična psihologinja, v Zoom pogovoru ob svetovnem dnevu downovega sindroma

nasveti,« je povedala Valerija Bužan.

Obdobja soočanja

Strokovnjakinja je predstavila posamezna obdobja, s katerimi se spopada družina, ki doživi rojstvo otroka z downovim sindromom oziroma s katero drugo posebno.

Najprej se pojavi obdobje šoka, ki se kot pojavn oblika kaže v zmedenosti, iracionalnosti in zanikanju ter traja različno dolgo, odvisno od tega, koliko ima družina pomoči. Sledi obdobje odziva, ki se kaže kot žalost, zaskrbljenost, agresivnost, iskanje različnih krivcev za nastalo situacijo in tudi obrambnih mehanizmov, da družine ta novica ne bi zlomila. Kasnejše je obdobje prilagajanja, v kateri starši postanejo bolj realistični, poskušajo ugotoviti, kakšne oblike pomoči obstajajo, kdo jim lahko pomaga ... Na koncu je še obdobje orientacije, v katerem starši že iščejo pomoč in načrtujejo prihodnost. »Vse te stopnje so zelo pomembne, v njihovem okviru pomagajo strokovni delavci, zato je družino vedno treba napotiti po pomoč. Mreža pomoči obstaja in nujno je, da se družina čim prej odzove,« je še poudarila Valerija Bužan.

Tina Kosi je navedla, da v predstavi Gledališča Celje Večni otrok zdravnik po porodu materi svetuje, naj se otroku odreče, ker z njim ni vse v redu, da bo ohranila

svojo primarno družino. Ima namreč tudi starejšo hčer, ki je zdrava. Kot predvideva voditeljica pogovora, se pri nas ne dogaja, da bi zdravniško osebje staršem svetovalo, naj se odrečejo otroku.

»Kaj se zgodi, če starši otroka ne želijo obdržati?« je vprašala Tina Kosi. »Če starši ne zmorejo, je pomembno, da jih pri tem podpremo, da jih ne obsojamo. Ker sem veliko delala na tem področju, lahko povem, da se veliko družin kasneje nekako organizira in otroka sprejme. Pri nas obstaja več možnosti. Družinski zakonik omogoča, da lahko gre takšen otrok v rejniško družino ali v posvojitev, je tudi nekaj domov, kjer takšen otrok lahko živi. Takšen otrok v resnici spremeni življenje. Če bi to zanimali, potem ne bi bili pošteno do vseh družin, ki se jim je to zgodilo. Življenje je drugačno, a ni rečeno, da je slabše,« je pojasnila strokovnjakinja.

Za vključujočo šolo

V Evropi se ti otroci že šolajo v običajnih šolah, a imajo individualno prilagojene programe. »Pri nas imamo žal še vedno ločen sistem izobraževanja otrok s posebnimi potrebami. V to skupino so vključeni tudi otroci z downovim sindromom. Menim, da je treba ta šolski sistem reorganizirati, da je treba slediti vključujoči šoli, kot jo ima že vsa razvita Evropa,« je šolski sistem za otroke s posebnimi potrebami opisala Valerij Bužan.

Upravnica Gledališča Celje je, navezujoč se na predstavo Večni otrok, še povedala, da se monodrama dogaja na predvečer, ko bi otrok moral iti v posebno šolo, zato mamo zelo skrbi, kako se bo znašel v okolju med samimi tujci, med tistimi, ki jih ne pozna. »Zakaj je tej materi v igri težko? Ker so v življenju mejniki, kot so vrtec, šola, delo, tisti, ki človeka dokončno stregnijo, če neke stvari ne gredo, kot so zamišljene. Starši, če imajo do takrat dobro podporo, potem to dobro sprejmejo, medtem ko tisti, ki tega nimajo, te situacije zelo težko sprejemajo. Veliko bi naredili, če bi imeli enovito šolo in bi potem starši sami ugotovili, da gre za neka odstopanja, ki otroku ne koristijo. Pomembno je, da ves čas sledimo otrokovemu razvoju in mu nudimo tisto, kar potrebuje in za kar je sposoben,« je razmišljala gostja pogovora.

Poudarila je še, da so otroci z downovim sindromom zelo različni, nekateri imajo zelo dobro razvite sposobnosti in jih lahko razvijejo za samostojno življenje, drugi imajo manjše sposobnosti in potrebujejo samo varstvo in nego.

»Staršem ne bi bilo tako hudo, če bi vedeli, da bo otroke družba dobro sprejela, da jih ne bo izločevala. Zato je zelo pomembno, da imamo programe, s katerimi te otroke vključujemo v družbo, da obstajajo tudi podjetja, ki jih kasneje spre-

jemajo v službo. Najslabše je eksperimentiranje z otrokom, da ga damo v šolo in potem vidimo, da ne gre. Otrok doživi dodatne čustvene stiske, ker ga sošolci ne sprejmejo. Pri vključujoči v šoli se to ne bi pojavljalo. Zato je tudi pomembno, da imamo dan downovega sindroma, ob katerem se seznanjamo s težavami, ki jih imajo otroci in odrasli,« je pojasnjevala Valerija Bužan.

»Starše nedvomno skrbi, ko otrok začne odrasčati, ko prihaja v puberteto, ko spolno dozori. Kako se starši spopadajo s tem, da se tudi ljudje z downovim sindromom zaljubijo, si želijo bližine, dotika, spolnosti ...? Si lahko ustvarijo družino samostojno?« je še zanimalo Tino Kosi.

»V tujini je zelo dobro razvita mreža. V Angliji, na Nizozemskem, Irskem odrasli z downovim sindromom živijo normalno. Ne gre za motnjo, ki bi se nadaljevala, zato ima veliko parov z downovim sindromom zdravega otroka. Nizozemci imajo zelo dober sistem podpore za takšno družino, nekdo ji vsakodnevno pomaga, skrbi za njene finance, pri čemer družina živi čisto samostojno in zna zelo dobro poskrbeti za tega otroka. Tudi prihodnost bi morala biti načrtovana tako, da bi družina ali posameznik imeli na voljo stanovanja ali hiško, kjer bi lahko samostojno živeli kot vsi ostali, seveda s podporo,« je še odgovorila strokovnjakinja.

Izjemen uspeh monodrame Večni otrok

Monodrama *Večni otrok* izjemno uspešne izraelske in tudi mednarodno uveljavljene pisateljice, dramatičarke, libretistke in prevajalke Nave Semel (1954–2017) je nastala leta 1986. Gre za monolog ženske, ki ne da bi to vedela, rodi otroka z downovim sindromom. Njen zakon je srečen, njena štiriletna prvorojenka je zdrava, z rojstvom sina z downovim sindromom pa se njihovo družinsko življenje postavi na glavo. Maya pripoveduje svojo zgodbo na predvečer dneva, ko mora njen sin Yotam prvič v šolo. To je trenutek, ko ga bo morala spustiti iz varnega zavetja družine v svet samostojnosti in tudi okrutnosti, ki se kaže v odnosu zdravih do ljudi s težavami v razvoju.

Zunanji svet je krut in neizprosni. Nekateri prijatelji za vedno zapustijo družino, drugi se oddaljijo, tretji se sprenevedajo, sosede se odvrčajo, prečkajo ulico, kadar ga zagledajo, redkokdo je pripravljen sprejeti in se soočiti s tem, da je otrok sicer prizadet in navzven drugačen, a navznoter mil in topel ter povsem enak kot vsi zdravi ljudje. Tudi poimenovati se ga sramujejo, največkrat ga naslavljajo s »tisti otrok«. Celo oče in Mayin soprog David se egoistično zapira vase in čas večinoma posveča teku, s čimer premaguje svoje nelagodje. Ena redkih, ki je imela s svojim pravnukom iskren in razumevajoč odnos, je bila nedavno pokojna Mayina babica Erika.

Zdaj ko je napočil veliki dan odhoda v šolo, zdaj bi mati želela rešiti svojega šestletnega sina pred vsemi prihodnjimi zasramovanji, posmehovanji in krivicami, ki ga čakajo na poti v odraslost. A to je le njena želja, resničnost je drugačna. Igra je doživela premiero leta 1987 v mestnem gledališču v Haifi, kjer je bila na sporedu kar enajst let in je doživela več kot tisoč ponovitev. Leta 1988 je bila nagrajena kot najboljša igra leta, leto pozneje tudi kot najboljša uprizoritev leta. Vrsto let je bila v repertoarjih različnih gledališč v tujini, a tudi na številnih radijskih postajah. V Avstriji je bila celo proglašena za najboljšo radijsko igro leta. Uprizarjali so jo v Avstriji, Belgiji, Franciji, Romuniji, Italiji, ZDA, na Poljskem, Irskem, Češkem, Norveškem, Nizozemskem, v Izraelu so jo leta 2006 igrali celo v arabščini.

Predstava Gledališča Celje je bila prva uprizoritev drame *Večni otrok* v Sloveniji in sploh prvi slovenski prevod katerega literarnega dela Nave Semel. Predstava je doživela velik uspeh, Manca Ogorevc, ki v monodrami igra mater otroka z downovim sindromom, je s to predstavo imela več nastopov po vsej Sloveniji in tudi v tujini in je za vlogo prejela kar nekaj nagrad. Med drugim za najboljšo žensko vlogo na mednarodnem gledališkem festivalu v Sankt Peterburgu, nedavno ob kulturnem prazniku tudi priznanje celjske zvezde, ki ga podeljuje Mestna občina Celje.

Manca Ogorevc v predstavi Gledališča Celje *Večni otrok*

Downov sindrom

Downov sindrom nastane zaradi dodatnega kromosoma v telesni celici. Posebnost je, da 21. kromosom ni dvojni, ampak trojni prisoten. Zato je medicinski strokovni izraz za takšno stanje tudi trisomija 21. To posebno stanje kromosomov upočasnjuje tako telesni kot duševni razvoj. Osebe z downovim sindromom kažejo vrsto posebnosti, ki jih je posamezno mogoče včasih opaziti tudi pri drugih ljudeh, vendar so vse skupaj značilne za sindrom. Duševne zmožnosti otrok z downovim sindromom so sicer ovirane, vendar so bile v preteklosti pogosto podcenjene.

Downov sindrom nastane naključno in nihče ni kriv za njegov nastanek. Vzroki, ki ga povzročijo, niso znani. Leta 1866 je dr. John Langdon Down prvi opisal takšno stanje prizadetosti. Zato se ta sprememba kromosomov imenuje po njem. Na približno 800 do 1.000 porodov se rodi otrok z downovim sindromom.

Čprav imajo otroci z downovim sindromom tipične skupne značilnosti, so med njimi velike razlike. Opazimo jih tako pri njihovem značaju kot tudi pri telesnih in duševnih sposobnostih, seveda ima vsak otrok tudi čisto individualne lastnosti, ki jih podeduje od staršev. Vsekakor je za otroke z downovim sindromom značilen specifičen način vedenja in potrebujejo ustrezno spremljajočo podporo.

21. marec – svetovni dan downovega sindroma

Generalna skupščina OZN je razglasila 21. marec za svetovni dan downovega sindroma (DS), saj ta datum simbolno izraža genetsko posebnost tega sindroma – dodaten kromosom na 21. paru kromosomov v vsaki človeški celici. Razpoznavni znak tega dne so pisane kratke nogavice, ki opozarjajo, da so ljudje raznoliki: mnogo njihovih potreb je univerzalnih, a nekateri imajo – zaradi različnih razlogov – tudi posebne potrebe. Mednje sodijo posamezniki z downovim sindromom, saj dodaten kromosom v njihovih telesnih celicah vpliva na njihov duševni in telesni razvoj.

Down Syndrom International je za letošnji svetovni dan downovega sindroma izbral geslo »Connect« (Bodimo povezani). Ob tem ugotavlja, da je bilo treba leta 2020 zaradi epidemije prilagajati načine, kako se povezovati. »To je predstavljalo velik izziv in mnogo ljudi z Downovim sindromom je pri tem nazadovalo, poiskali smo tudi nove načine povezovanja in komuniciranja. Ko se povežemo z drugimi, delimo ideje, izkušnje in znanje, opogumljamo drug drugega pri zagovarjanju enakih pravic za ljudi z DS. S povezovanjem lahko dosežemo pomembne družbene deležnike, da izpeljejo spremembe,« so zapisali v društvu Downov sindrom Slovenija.

Na svetovni dan downovega sindroma je bila na sedežu OZN v New Yorku virtualna konferenca, na kateri so predavatelji in osebe z Downovim sindromom predstavili možnosti za povezovanje s temeljno mislijo »zagotoviti moramo, da se bodo vse osebe z DS lahko povezale z drugimi in sodelovale kot enakopravni udeleženci z vsemi drugimi«. Podoben dogodek so pripravili tudi na sedežu OZN v Ženevi, so še zapisali v društvu Downov sindrom Slovenija.

Novi tednik ob 30-letnici osamosvojitve Slovenije

S člankom v Novem tedniku začenjamo cikel prispevkov, s katerimi bomo v letošnjem jubilejnem letu obeležili 30-letnico osamosvojitve Slovenije na Celjskem. Vsak mesec bomo pripravili prispevek na temo in cikel sklenili s prispevkoma v juniju in juliju, ki ju bomo posvetili dogajanju po razglasitvi samostojne slovenske države in desetdnevni vojni za Slovenijo, s katero je mlada država ubranila in uveljavila svojo suverenost. Ciklus bomo pripravili z izborom člankov iz našega časopisa, ki smo jih objavili v zadnjih mesecih osamosvajanja, ter s pogovorom s katerim od vidnejših sopotnikov tistega obdobja, ki bo obujal spomine na prelomne čase.

RG

Pogovorni Celjski večeri napovedovali način razpada Jugoslavije

»To je bil čas tesnobe, negotovosti, strahu ...«

Jeseni 1990 je postajalo vedno bolj jasno, da so nekdanji skupni državi Jugoslaviji šteti dnevi, da takšna, kot je, ne more več obstajati. Osamosvojitvene težnje Slovenije so bile na vrhuncu, tej poti je sledila tudi Hrvaška, v Srbiji so se krepili nacionalizem in težnje po unitarni državi, po t. i. Veliki Srbiji. Del zvezne oblasti, ki je imela vedno manj moči, je poskušal državo še nekako ohranjati pri življenju, vedno glasnejša je bila jugoslovanska armada, ki je opozarjala, da ne bo dovolila razpada Jugoslavije.

ROBERT GORJANC

V takšnih političnih okoliščinah je **Jože Volfand**, nekoč glavni urednik Novega tednika in potem desetletje odgovorni urednik časopisa Delo, dokler se ni odločil za samostojno

poslovno pot s podjetjem Fit media, začel Celjske večere s pomembnimi politiki in gospodarstveniki iz Slovenije in SFRJ. Pogovori, ki jih je pripravljaval v Hotelu Evropa v Celju in v Zdravilišču Dobrna, so pritegnili izjemno medijsko pozornost, saj so udeleženci pogovorov, nekateri med njimi niso več živi, s svojimi izjavami in razmišljanji nakazovali, kakšna bi utegnila biti usoda razpada Jugoslavije.

Po tridesetih letih smo Jožeta Volfanda zaprosili, da je obujal spomine na te odmevne pogovorne večere.

Kaj je bil namen teh pogovornih večerov?

Takrat so bili prelomni časi za Jugoslavijo in seveda posebej za Slovenijo. Različni politični in gospodarski interesi so vznemirjali ljudi. Takrat sem se vrnil iz Dela, kjer sem deset let urednikoval. Med politiki, gospodarstveniki in novinarji sem imel precej stikov. Mislim, da je takrat tudi Ciril Zlobec začel podobno obliko kavarniškega druženja, večerne pogovore o aktualnih temah. Rekel sem si, zakaj tudi Celje ne bi imelo takšnega sproščenega druženja in pogovornega večera v kavarni Hotela Evropa. Pobral sem nekatere svoje znance v kabinetih Janeza Drnovška in Milana Kučana, ali bi bili pripravljeni pomagati pri organizaciji takšnih pogovorov, ki so jih ljudje pričakovali in potrebovali. Takrat je bilo veliko negotovosti, tesnobe, strahu, ni bilo jasno, kakšen koncept prihodnosti bo zmagal. Dotlej v Celje tudi niso prihajali najpomembnejši odločevalci novih odnosov v nekdanji Jugoslaviji in moja želja je bila, da bi s takšnimi sproščenimi pogovori z najbolj znanimi politiki, gospodarstveniki, generali ... tudi Celje postavili na politični zemljevid. Sreča je bila, da je takrat v kabinetu dr. Janeza Drnovška delal moj znanec Janez Sirše, ki sem ga vprašal, ali bi Janez Drnovšek kot slovenski član predsedstva SFRJ prišel na ta pogovor. Odvrnil mi je, da bo vprašal. Tako je 5. oktobra 1990 Janez Drnovšek prišel na prvi pogovorni

Jože Volfand

večer. Tema je bila Jugoslavija na razpotju.

V tistem obdobju, v času razpadanja nekdanje države, je bilo med političnimi voditelji veliko napetosti. Ali je kdo pogojeval svojo udeležbo z neudeležbo koga drugega?

Nikoli nisem imel težav pri vzpostavljanju stikov. Za Janezom Drnovškom je bil gost takratni obrambni minister Janez Janša, potem sta prišla Milan Kučan in Franjo Tuđman. Res je, da sem določen nabor vprašanj, osnovno usmeritev pogovora, vedno poslal vsakemu gostu. Na pogovor sem se vedno tudi zelo dobro pripravil in sem poskušal v vsebino zajeti najbolj aktualna, vroča vprašanja: kako se bomo v Jugoslaviji razšli, ali se bo Slovenija demilitarizirala ali bo imela svojo vojsko, ali bo prišlo do konfederacije med Slovenijo in Hrvaško ... Med udeleženci pogovora nikoli ni bilo pogojevanj. Zgodilo se je kvečjemu to, da admiral Stane Brovet ni mogel priti na pogovor in se je opravičil. Nikoli pa ni bilo mogoče na Celjske večere privabiti srbskega predsednika Slobodana Miloševića. Čeprav smo ga trikrat povabili, nikoli ni hotel priti. Tudi Marjan Šiftar (šef kabineta Milana Kučana, op. p.) mi je pomagal pri tem, ampak ga ni bilo mogoče prepričati. Vsi ostali, ki smo jih povabili, so zelo radi prišli.

Po plebiscitu je bilo jasno, da Slovenija odhaja iz nekdanje skupne države. Ali je bilo iz teh pogovorov mogoče razbrati, da se obetata vojaško posredovanje ob osamosvojitvi Slovenije in kasnejša vojna v nekdanji državi? Kakšna je bila vaša slutnja po tistem pogovoru z generali, ki ste ga imeli na Dobrni?

Bilo je nekaj prav presenetljivih ocen o tem, kaj se bo zgodilo v posameznih republikah nekdanje Jugoslavije. V tem smislu je bil zelo zanimivo pogovor z Alijem Izetbegovićem, predsednikom BiH. Na Dobrni je takrat povedal, da je trdno prepričan, da v Jugoslaviji ne

Moderator Jože Volfand je ob začetku pogovora o sporu glede teritorialne obrambe generalu Tomincu pokazal izrezek iz Dela, v katerem republiški sekretariat za ljudsko obrambo sporoča nestrinjanje z izpraznitvijo prostorov bivšega republiškega štaba za TO. Moderator je še ugotovil, da je skoraj vsak dan v Delu sporočilo ene od sprtih strani. »Ampak, jutri našega ne bo.« je obljubil general Tominc. Pa ja ne bodo poslali kaj bolj konkretnega...

Doktor Drnovšek o aktualnih temah

Petkovi seji

Na seji ni bilo predvideno obravnavanje zadev v zvezi s TO Slovenije, protest Slovenije pa med sejo še ni prišel do nas. To sem sam opravil daljši pogovor z Jožetom o tem. Oba sva soglašala, da si ne želimo stopnjevat zapleta. Po mojem pa je ukrep vojske v noči s četrta na petek neposredno povezan z odločitvijo predsedstva, da peto armadno območje prevzame poveljevanje s TO Slovenije. Za mene je bil tako glavni konflikt že na seji, torej, ko sem bil edini proti tej odločitvi.

Razpletu

Miren sem, ker sem že navajen takšnih zapletov (spremembe slovenske ustave pred letom dni, kosovska kriza februarja). Izidom vidim v pospešeni politični aktivnosti, ki jih mora inicirati republika Slovenija. Tako bomo na predsedstvu v kratkem obravnavali koncept konfederativne pogodbe. Zdaj, ko v Sloveniji popolnoma ne priznavamo posameznih zakonov, lahko prihaja do zapletov. Zato je pomembno, da čimprej celovito razrešimo odnose z ostalo Jugoslavijo.

Opciji izrednih razmer

Ta možnost v zveznem predsedstvu še ni bila tako močno prisotna. Niti v zvezi s Hrvaško, saj je proti temu tudi vojska. Izrednih razmer bi zaenkrat prišle v primeru ob večjih spopadih med pripadniki različnih narodov. Očitno pa si nekatere izrednih razmer želijo, toda po mojem je za vzpostavljane določenih izhodnih pozicij pred volitvami v drugih republikah. Tako se obenem s stalnimi konflikti izvaja pritisk na Slovenijo, naj se čimprej pripravi na izstop iz Jugoslavije, da bi bila čim manj moteč faktor in bi večina v Jugoslaviji lažje uveljavila svoje interese.

O odnosih z Miloševićem

V predsedstvu zdaj ni predstavnika Hrvaške, ker je bil Suvar odpoklican, novega pa skupščina še ni potrdila. Ves čas se izvaja tudi pritisk na člana s Kosova, Sapundžijo. Obenem je srbski blok v predsedstvu zelo agresiven in marsikdaj še tako pametni argumenti ne obveljajo. Z Miloševićem normalno komuniciram, z njim se da dokaj pametno pogovarjati o vsem, razen o Kosovu. Zanj so vsi Albanci separatisti, Kosovo pa izključno srbsko območje.

O vztrajanju v predsedstvu

Razlog mojega vztrajanja v predsedstvu je v tem, da smo v kritični fazi in blizu razpeta jugoslovanske krize. V predsedstvu dobim tudi veliko informacij, ki jih sicer Slovenija ne bi imela. Kakorkoli pa se bodo stvari razpletle, se bo slejkoprej z ostalo Jugoslavijo treba pogovarjati. V vsakem primeru bomo ostali sosed, zanimal nas bo jugoslovanski trg, morda skupna valuta, razdelitev deviznih rezerv, razdelitev dolgov v tujini...

O Markovičevem programu

Pri programu sem imel ključno vlogo, moja je tudi ideja o konvertibilnosti dinarja. Ta ekonomski program je

bil tudi v tujini ocenjen kot izreden uspeh, saj smo recimo zunanji dolg zmanjšali na 16 milijard dolarjev. Žal je v zdajšnjih političnih razmerah vlad izredno težko nadaljevati z uspešnim izvajanjem tega programa, saj ga lahko zminirajo ker posamezne republike. Zato mora v Jugoslaviji čimprej priti do nekega razpeta, pa naj bo kakršenkoli že.

O obeh devalvaciji

Nepristajanje na devalvacijo ni Markovičeva trma, ampak pogoj za izvedbo ekonomskega programa. Sicer pa po mojem v teh razmerah Marković lahko zdrži le še nekaj mesecev, če ne bo novega dogovora v Jugoslaviji, pa ne več.

O odcepitvi Slovenije

Med mojim predsednikovanjem je Jugoslavija v Evropi dobila dobre možnosti za vključevanje, zdaj pa te niso več tako ugodne. Slovenija zato ne more čakati na ostale republike. Če se Slovenija odcepi in zlasti, če to ne bo storjeno v dogovoru z ostalo Jugoslavijo, ne bo kar avtomatsko vključena v Evropo. Če torej takega sporazuma ne bo, bo začetno obdobje zlasti na ekonomskem področju za Slovenijo zelo težko. Zato je v primeru odcepitev po mojem slab sporazum z Jugoslavijo še vedno boljši od nikakršnega.

O bodočnosti Jugoslavije

Nekateri mislijo, da je z jugoslovanskim razpletom bolje počakati vsaj do volitev v BiH, ker se bo po njih razmerje sil spremenilo. Bojim pa se, da se bo le nadaljevalo z zahtevami, da se določene republike povečajo na račun drugih.

O konfederaciji

Konfederativni dogovor bo možno skleniti le, če ostanejo vse republike v obstoječih republiških mejah. Najverjetnejša pot do konfederacije je po mojem osamosvojitve Slovenije. V vmesnem obdobju mora nato Slovenija utrditi svoj sistem, če v letu ali dveh ali morda treh ostala Jugoslavija pride do stopnje, ko ji bo mogoče ponuditi konfederativno pogodbo, potem prav, če ne pa ne. V vsakem primeru pa moramo ob osamosvojitvi tudi do Hrvaške in Srbije in ostalih delov Jugoslavije zavzeti politično nevtralnost, tako ekonomsko kot politično.

BP

Pogovor za okroglo mizo je bil zelo odkrit, odprt in vroč.

bo nobenega oboroženega konflikta, da se bodo zadeve uredile. Ta njegova ocena je bila silno presenetljiva, njegov optimizem je slonel na neverjetnih ocenah. Bil je zelo prijeten sogovornik in lepo sprejet. Tudi generala Konrad Kolšek in Ivo Tominc sta zelo pomirjevala, češ da se bo jugoslovanska armada držala tistega, kar ji določa ustava, da ne bo nobenega državnega udara, da bo armada v službi ljudstva..., kar pa je vendarle pomenilo, da bo branila Jugoslavijo. Kako so se potem razpletale stvari, vemo. Moram reči, da sta bila takrat oba izjemno iskrena, odprta in sta odgovorila na vsa vprašanja, ki so bila vroča, aktualna.

Kateri od pogovornih večerov je bil za vas najtežji, s katerimi gosti?

Najbolj zahteven in najbolj težko pričakovan je bil pogovorni večer 7. decembra 1990, ko sta bila gosta Milan Kučan in Franjo Tuđman. Mislim, da je takrat pogovor celo predvajala televizija in zanj sem se moral še posebej dobro pripraviti. Vsi so pričakovali, zlasti Hrvaška, da bo Slovenija podpisala pismo o nameri o vzpostavitvi konfederacije med Slovenijo in Hrvaško, pri čemer se je pod mizo tudi že vedelo, da se Hrvaški pogovarjajo o sodelovanju z Miloševićem. Mediji so zelo nestrpnost pričakovali ta dogodek, ker so bili prepričani, da bo do podpisa tega pisma o nameri prišlo. A se to vendarle ni zgodilo. Milan Kučan je takrat zelo modro odgovoril, da pisma o nameri ne bo, a da se pogovarjajo o sodelovanju in skupnih obveznostih, če bo prišlo do oboroženih konfliktov. Ta večer je bil izjemno obiskan in je tudi zelo odmeval, ker sta vodilna igralca takratnih pogovorov z Miloševićem zelo jasno izrazila svoje stališča glede tega, kako si predstavljata prihodnjo pot, in glede tega, kako se bodo razšle republike v nekdanji Jugoslaviji.

Foto: Draž Purg – GrupA

Svoboda je nalezljiva

Noben vrag ni tako črn kot zgloda v črni noči – Predsednika Izetbegović in Kučan na 7. Celjskem večeru na Dobrni

Petek, 15. marca zvečer. Prijetna, s pomladanskim cvetjem razkošno okrašena jedilnica hotela zdravilišča na Dobrni. Obetal se je zanimiv, sproščen 7. Celjski večer z gostom dr. Alijem Izetbegovićem, predsednikom Bosne in Hercegovine. To so pričakovali številni obiskovalci, med katerimi ni manjkalo novinarjev večine jugoslovanskih medijev, to je pričakovali tudi povabljeni predsednik, ki je na Dobrno prišel s hčerko Sabino. Družbo mu je delal slovenski predsednik Milan Kučan z ženo Štefko.

Večer se je tako tudi pričel. Alija Izetbegović je razgledan mož, ki mu je suhoparen politični besednjak tuj, novinar Jože Volfand pa ga je spretno vodil v vprašanja, ki so segala od razkrivanja osebnosti Alije Izetbegovića do razmer v Bosni in Hercegovini ter odnosov v Jugoslaviji v celoti. Tekoči pogovor je prekinila vest: »Odstopil je Borisav Jović.« Posprenil jo je aplavz, ki ga je takoj nato zamenjala zaskrbljenost, kaj bi lahko vest pomenila, kaj se za njo vse skriva.

Izjavi obeh prisotnih predsednikov po krajši prekinitvi sta sicer vplivali pomirjačo, vendar je odstop predsednika predsedstva Jugoslavije spreverel tok večera. V njegovo sooblikovanje se je vključil tudi predsednik Kučan, podobnost v razmišljanju in besedah predsednikov dveh različnih republik pa je potrjevala njuno vodilno misel – da se je mogoče o vsem pogovoriti in dogovoriti na demokratičen način, brez uporabe sile. Zato je večer ostal prijeten, kljub številnim vmesnim novicam iz Beograda. Milan Kučan je sicer rekel, da sta s predsednikom Izetbegovićem zadolžena za optimizem, toda rekel je tudi, da je bilo takšnih večerov že veliko, a je k sreči jutro vedno bolj pametno od večera in da noben vrag ni tak črn kot zgloda v črni noči.

Jovićev odstop ni bil nepričakovan

Odstopna izjava predsednika predsedstva Jugoslavije je nova zaostritev in pritisk, ki kaže na nepravilnost za rešitev krize s političnim dogovarjanjem in na demokratski način, sta se strinjala predsednika Kučan in Izetbegović. Ob ne pričakovnem odstopu sta oba poudarila stališča svojih republik o sporazumnem razpletu brez uporabe sile. Nobene potrebe ni, da bi se v reševanje krize vključila Jugoslovanska ljudska armada. »Zunanje meje Jugoslavije niso ogrožene, mednarodni

problemov v miru: »Pametno človek se uči na tujih izkušnjah, nor na lastnih,« je zabelil prepričanje, da se generali ne bodo lotili posla, ki ga ne morejo opraviti. Navsezadnje vedo, da Jugoslavija potrebuje pomoč od zunaj. Politična oblast ima možnosti zanjo, vojna oblast je ne bi imela.

Odlična organizacija! Takšno je mnenje približno petindvajsetih novinarjev na 7. Celjskem večeru, ki imajo, odkar so večeri v Zdravilišču Dobrna, povsem drugačne in mnogo boljše pogoje za delo kot so jih imeli v Hotelu Evropa. V dobro organiziranem press centru so imeli novinarji na voljo vse kar je potrebno. Zadostno število telefonskih linij, telefakse, pisalne stroje in k temu še vsestransko ustrežljive gostiteljice. Koliko so takšni pogoji potrebni, pa se je še posebej izkazalo na tem zadnjem večeru, ko je bilo treba javnosti kar najhitreje posredovati izjavi Milana Kučana in Alije Izetbegovića v zvezi z odstopom Borisava Jovića.

Seveda pa se dobra organizacija ne nanaša le na pogoje, ki jih imajo predstavniki medijev, temveč tudi na vse ostalo, kar je povezano s počutjem gostov večerov.

nih spopadov ni. Edino, kar je ogroženo, so ostanki starega totalitarnega sistema,« je dejal Alija Izetbegović. »Za razmere, za zakonitost in javni red in mir so odgovorne oblasti jugoslovanskih suverenih republik,« je poudaril Kučan in ponovil slovensko stališče o nujnem umiku armade iz političnega življenja. Alija Izetbegović pa je poudaril, da lahko zapleten jugoslovanski voz razvežejo le spretni roke politikov, saj to zahteva veliko več taktičnosti, kot jo ima katerikoli general. Izkušnje v svetu tudi učijo, da vojska nikjer ni razrešila

Uničujoč požar bi najlažje zanetili v BiH

Kaj se dogaja v Bosni in Hercegovini? Ali lahko pride do mednarodnih konfliktov, ali ji grozi razpad? To so vprašanja, ki niso usodna le za ljudi, ki žive v tej republici, ampak za vse v Jugoslaviji. Zaradi narodnostne mešanice je tam najlažje zanetiti požar. Požar, ki bi vzplamtel v BiH, pa bi imel tragične posledice. Kolikšna je nevarnost zanj, je zato še kako aktualno vprašanje tega

Milan Kučan: »Ko poslušam predsednika Izetbegovića, ko sem poslušal Tuđmana in Gligorova, vidim, da razmišljamo podobno. Če so štiri republike enakega mnenja in se jim ne zdi greh, da bi se republike postavile v izhodiščne položaje in sklenile nov dogovor, je to razlog za optimizem.«

»Odstopil je Borisav Jović.« Novica predsednikov Kučana in Izetbegovića ni presenetila. Takoj po objavi sta si izgovorila 15 minut, da se seznanim s podrobnostmi in pripravita izjavi za javnost.

trenutka in odgovoru nanj je bila namenjena tudi javnost 7. Celjskega večera. Alija Izetbegović verjame v razum.

O možnosti mednarodnih konfliktov v BiH:

Razmerja med strankami so enaka razmerjem med prebivalstvom. Muslimanska Stranka demokratične akcije ima 40 odstotkov, Srbska demokratska stranka 30 odstotkov, Hrvaška demokratska skupnost 20 odstotkov, ostali 10 odstotkov. Odnosi med strankami oziroma med narodi so odvisni od tega, če bomo probleme reševali sami ali pod vplivom

Dr. Alija Izetbegović je zaradi aktivnosti na muslimanskem področju preživel v zaporih 8 let in 8 mesecev. Bil je avtor znane Islamske deklaracije, v kateri je opisal razmere v muslimanskem svetu. Zaradi nje je bilo 12 muslimanskih intelektualcev obsojenih skupno na 90 let zapore, češ, da so z njo rušili sistem. Alija Izetbegović je iz zapore poslal preko 500 straz zapiskov, ki jih bo objavil v knjigi, ko bo imel za to čas. Ke pravi, se s politiko ukvarja na nek način celo življenje – če n on z njo pa ona z njim. Sedanjega dela pa ne mara. Nima ru kabinetov, čuvarjev, mercedesov. Stanuje še naprej v svojem starem stanovanju in se vozi s svojim avtomobilom. Ne zaradi skromnosti, ampak zaradi odpora do vseh obolevij moči, ki s v preteklosti spremljala oblast. O odnosu do islama je povedal, da je vsaka religija stvar svobode. On pa je vso svojo ljubezen podaril njej, svobodi.

v kritičnem trenutku, ko bo moč začutili vročino peka, stili nazaj. Razpad BiH bi pomenil popoln kaos. Mogoče je le s krvavo vojno. Vse vojne, ki so tod divjale, so prinesle drugi. Pri sedanjem razmerju sil razpad ni mogoč po mirni poti. Na tem strahu, na žalost, bo ostalo kot je.

O scenariju za tretje krizno žarišče:

O podobnosti z razmišljanjem drugih:

Kljub podobnosti z razmišljanjem v Sloveniji, Hrvaški in Makedoniji ne smemo ustvariti konfederalnega bloka proti federalnemu. To je v BiH občutljivo vprašanje, ki ga drugi, ki niste v naši koži, težko razumete. Srb so konstitutiven element v BiH in mimo tega ne moremo.

spoštovali bomo novi dogovor, ampak...

Generala Konrad Kolšek in Ivo Tominc gosta 8. Celjskega večera na Dobrni

Pred leti, še posebej pa v času Josipa Broza Tita, bi si težko zamislili takšno obračanje javnosti visokega vojaškega vrha, ki je takrat pred vedoželjnije prišlo s skrbno sešitimi odgovori na vnaprej pripravljena vprašanja. V glavnem je bila to obljuba uspehov junaških zmag partizanov v vojni in opevanje velike bojne uspešnosti naše armade in našega ljudstva v sistemu splošne ljudske obrambe na našem delu – delajmo kot, da bo sto let mir ali jutri vojna. Danes gre za povsem konkretna, racionalna vprašanja obstoja telesa, ki ga armada brani kot svojo »najsvetejšo nalogo«. Gre pa tudi za usodna vprašanja obstoja branitelja, obstoja in prihodnosti JLA.

JLA danes in jutri je bila tema 8. celjskega večera, na katerem sta bila gosta generalpolkovnik Konrad Kolšek, komandant 5. vojaškega območja in njegov pomočnik, generalpodpolkovnik Ivo Tominc. Zaradi

nujnih obveznosti v Beogradu se pogovora ni mogel udeležiti napovedani pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo, admiral Stane Brovet. Pogovor je vodil Jože Volfand.

Kakšna je vloga armade v teh apokaliptičnih časih jugoslovanske skupnosti, ko se iz dneva v dan bojimo, da bi nacionalna nestrpnost in zgalopirani sredobežni interesi v nestrinjanju s sedanjo ureditvijo odnosov v Jugoslaviji, ki za mnoge obstaja še čisto malo de jure, de facto pa skorajda nič več pripeljali do najhujšega, do državljanske vojne? Ali »edini garant enotnosti SFRJ« ravna prav, ko se na ulice podaja s tanki, ali se razen občasnega »svetovanja« predsedstvu države kot svojemu vrhovnemu poveljniku, res ne meša v politične pogovore o novi ureditvi odnosov med sedanjimi jugoslovanskimi republikami?

Kolšek: Mislim, da je zadeva popolnoma jasna. SFRJ obstaja kot država kakor je določeno z ustavo. V armadi spoštujemo uradno oblast, ki je bila izvoljena na demokratskih volitvah v vseh republikah. Sedaj prihaja do pogovorov med političnimi vodstvi, predsedniki posameznih republik. Naš zvezni sekretariat je v nedavnem dokumentu jasno sporočil, da se JLA ne bo mešala v politične pogovore. Zadeve bodo v Jugoslaviji urejene tako, kot se bodo

krat dogovarjala za sestanek, pa potem ni prišlo do njega. Sicer se slišiva občasno po telefonu, imamo pa kontakte tudi z drugimi predstavniki Slovenije, na primer s sekretariatom za ljudsko obrambo. Mislim, da to zaenkrat zadostuje, čeprav bi te stike lahko okrepili. Kolikor je meni znano, sta se na sestanku v Beogradu, zvezni sekretar Kadijević in Peterle, ob navzočnosti dr. Janeza Drnovška, pogovarjala o nabornikih, služnji vojaškega roka, teritorialni obrambi in financiranju.

Zakaj je vojska izpraznila poslopje teritorialne obrambe?

Kolšek: Veste kako so zadeve tekale v TO Slovenije. Bila sta dva štaba, stari in novi, ki se je preselil v prostore sekretariata za ljudsko obrambo. Stavba, v kateri je bil prejšnji republiški štab do 5. oktobra lani, je last Ljubljanske banke. Po odločbi zveznega sekretariata smo ta del izpraznili, ker je potekel dogovor z Ljubljansko banko, ki je izročila zahtevo, da teh prostorov ne koristimo več, ker jih potrebuje za svoje potrebe. Ta inventar je last teritorialne obrambe in del tega inventarja je v varstvu JLA. Slovensko oblastjo in sekretariatom za ljudsko obrambo Slovenije se pogovarjamo, kako bi rešili sporne zadeve v zvezi s TO. Gre za vprašanja vodenja, poveljevanja. Ko bomo poiskali rešitve, dobi TO inventar nazaj. Sedaj se sproža propaganda, češ da JLA krade, roba. Tega nikoli ni delala. To naj služi na čast tistim, ki to pišejo, mi ne mislimo več odgovarjati na to, ker je to pod našo ravnjo.

Tominc: Republiški štab odločno protestira zaradi neciviliziranih dejanj. Ta republiški sekretariat pa je štabu TO, v katerem je bilo 90 odstotkov Slovencev, izključil vo-

novi tednik
Vedno z menoj!
radio celje

Obiskali smo častnega meščana Celja Ivana Grobelnika Iva

»Opoldne se nam še niti sanjalo ni, kaj se bo dogajalo ponoči«

Mlajšim generacijam se druga svetovna vojna in dogodki, povezani z njo, zdijo nekaj nepredstavljivega, nekaj zelo oddaljenega. A v pogovoru z Ivanom Grobelnikom Ivom lahko hitro spoznamo, da to ni le bolj ali manj oddaljena preteklost, temveč da je to bil čas, ki so mu bili priča ali so ga celo pomembno soustvarjali naši dedki in babice. Grobelnik je namreč še edini živeči osvoboditelj zapornikov iz Starega piskra. Kljub častitljivi starosti – lani oktobra je dopolnil sto let – se počuti izvrstno in tako tudi izgleda. Kot se rad pošali, ob rojstvu ni bil zavrt v plence, temveč v srečo.

ŠPELA OŽIR

»Počutim se zelo dobro, sem povsem zdrav. Na srečo me je koronavirus zgolj oplazil. Niti nisem namreč vedel, da ga imam, dokler se nismo stanovalci, ki živimo v isti zgradbi, testirali. Naknadno sem se spomnil, da so me kakšen večer ali dva boleli sklepi v stopalih, dvakrat me je streslo po vsem telesu,« pravi vedno lepo urejen častni meščan Celja, ki nas je gostoljubno povabil v svoje varovano stanovanje v Štorah, kjer živi od leta 2015. Njegovemu gostu zagotovo najprej padejo v oči številna priznanja, diplome in fotografije, ki krasijo stene in police v njegovem domu. Ob njih brez dlake na jeziku rad obuja dogodke iz preteklosti.

Šola mu ni dišala

Rodil se je leta 1920 v gostilničarski družini v Arji vasi. »Oče je bil za tisti čas zelo napreden. Želel je, da bi šel v gimnazijo, tedanjo meščansko šolo. A mi to ni dišalo. Zanimalo me je vse drug bolj kot šola,« se spominja Grobelnik, ki se je izučil za krojača, kar mu je kasneje v življenju prineslo

toliko lepega, da bi o tem lahko napisal knjigo. A na začetku v svetu krojaštva zanj ni bilo vse tako rožnato. »Za krojača sem se učil v Celju, kjer je bil pomočnik, ki je z mano ravnal zelo grdo. Neka dne sem se namesto na delo v knežje mesto odpeljal kar k teti v Zagreb, kjer sem se pri enem tamkajšnjih mojstrov izučil za krojača.« Vrnil se je v Savinjsko dolino, kjer je bil leta 1940 vpoklican v jugoslovansko kraljevo vojsko, ki jo je služil v Gorenji vasi nad Škofjo Loko. Ob okupaciji Jugoslavije leta 1941 mu je uspelo pobegniti domov, a v Savinjski dolini, ker ni bilo pravega dela zanj, ni ostal dolgo. Napotil se je v Gradec, kjer je dobil zaposlitev pri enem tamkajšnjih krojačev. Po spletu nesrečnih okoliščin, do katerih je naneslo, ker je od sodelavca kupil blago, ki ga je ta pridobil s krajo, je Grobelnik za leto pristal v zaporu. »Danes pravim, da sem imel srečo. Bil sem namreč na varnem, da mi ni bilo treba v vojsko. Za nameček mi v zaporu ni bilo nič hudega. Med prestajanjem zaporne kazni sem

Ivan Grobelnik Ivo je leta 2019 prejel naziv častni meščan Celja za junaško dejanje, ki ga je leta 1944 izvedel s tovariši. Ta podvig navdihuje še danes. Iz zloglasnega nemškega zapore, celjskega Starega piskra, so osvobodili 129 zapornikov, po nekaterih podatkih naj bi jih še več. Foto: arhiv NT (Andraž Purg – GrupA)

opravljal krojaška dela, bival v enoposteljni sobi,« se spominja sogovornik, ki se je po odsluženju zaporni kazni na delo ponovno vrnil k mojstru Medvedu. Kmalu so ga prisilno mobilizirali v nemško vojsko, a mu je z veliko srečo uspelo pobegniti v partizane in leta 1944 se je pridružil borcem Zidanske brigade.

Od zapornika do direktorja

Kot partizan je rad zaigral na harmoniko, s katero se je že kot otrok srečal v domači gostilni. Kmalu je bil premeščen na območje Celja, kjer je deloval kot aktivist na tem terenu – vse od Šmartnega v Rožni dolini do Lokrovca,

Lopate, Ostrožnega in do predmestja Celja. Tam se je začela tkati mreža aktivistov, ki je potem decembra 1944 poskrbela za največjo uporniško akcijo v Celju – osvoboditev zapornikov iz Starega piskra. »Vse je šlo zelo, zelo na hitro. Opoldne se nam še niti sanjalo ni, kaj se bo dogajalo ponoči. Ko smo govorili s paznikom Gradom, da v dveh sobah čaka približno 80 ljudi na prevoz v Maribor, kjer jih bodo ustrelili, smo se odločili za akcijo še isti večer,« opisuje dogajanje 14. decembra 1944. Ura je bila približno pol devetih zvečer, ko so se iz Slatine peš odpravili proti Celju. Vse skupaj je izgledalo, kot da gestapovec in dva

»Kadarkoli se mi je zgodila krivica – tudi če sem si bil sam kriv – se je potem izteklo tako, da sem na koncu prišel na boljše.«

policista peljejo v zapor ujele partizane. Brez težav so se prebili mimo stražarja in se pred vhodom v zapor srečali z Gradom, ki jih je že nestročno pričakoval. »Najprej je nastala zmeda, ker zaporniki niso vedeli, kaj se v resnici dogaja. Nekateri niso hoteli iz sob, ker so se bali, da jih bodo Nemci postrelili. Ko so nekateri prepoznali tovariše, se je akcija začela. Hodniki so bili v trenutku polni. Osvobojeni zaporniki so se gnetli proti izhodu in velika vrata so bila premajhna za vse, ki

so hoteli čim prej in čim dlje od Starega piskra. Malo smo ga polomili, ker smo rekli, da je vojne konec in so nekateri od veselja odšli domov kar po cestah. Od 129 izpuščenih jih je na svobodi ostalo 92,« se še danes, kot bi bilo včeraj, spominja Grobelnik. Podvig, o katerem je že naslednji dan poročal Radio London, zgodovinarji označujejo kot dejanje, kakršnih v času druge svetovne vojne ni bilo na pretek, a ne le pri nas, temveč tudi v širšem evropskem prostoru.

»Če ne bi imel sreče, se midva zdaj ne bi pogovarjala. Toliko je bilo takšnih in drugačnih dogodkov v mojem življenju.«

Še pred nekaj leti vozil avto

Po uspešno izvedeni akciji so ga leta 1945 sprejeli v Komunistično partijo Slovenije. Ker je izhajal iz gostilničarske družine, je na povabilo takratnega celjskega župana Andreja Svetka postal direktor gostinskega podjetja. Medtem ko je reševal podjetje iz izgube, je padel v nemilost pri novem županu Stanetu Kokalju in bil celo obsojen. Ostal je brez službe, izključili so ga iz partije in ga za tri mesece zaprli, obsojen je bil na osem mese-

cev zaporne kazni. »Kadarkoli se mi je zgodila krivica – tudi če sem si bil sam kriv – se je potem izteklo tako, da sem na koncu prišel na boljše,« danes pravi Ivo in dodaja, da mora za to človek tudi sam kaj storiti. Zatem je nekaj časa vodil počitniški dom v Lovranu v bližini Opatije in bil kasneje direktor Perutnine Ptuj, kjer so pod njegovim vodstvom vpeljali kar nekaj novosti. Do upokojitve je še približno tri desetletja delal kot trgovski potnik za Kolinsko in Kandit, na kar ga vežejo zelo lepi spomini. »V gospodarstvu sem delal vse do upokojitve,

ko sem imel 60 let. Dvajset let sem bil tudi predsednik Rdečega križa,« pravi naj Celjan, ki je še danes izredno rad seznanjen z vsem dogajanjem. Bere časopise, gleda televizijo, na kateri še posebno rad spremlja športne vsebine. Pri devetdesetih letih je v Celju na lokalnih volitvah kandidiral za mestnega svetnika. Pri 97 letih je še vozil. »Enega lepega dne sem se odločil, da tega ne potrebujem, in sem poklical vnuka, naj pride iskat avto. Taksi me zgolj za nekaj evrov odpelje, kamor želim. Z avtom sem namreč imel same skrbi.«

»Na srečo me je koronavirus zgolj oplazil. Niti nisem namreč vedel, da ga imam, dokler se nismo stanovalci, ki živimo v isti zgradbi, testirali.«

»Oče je bil za tisti čas zelo napreden. Želel je, da bi šel v gimnazijo, tedanjo meščansko šolo. A mi to ni dišalo. Zanimalo me je vse drugo bolj kot šola.«

»Danes pravim, da sem imel srečo, ker sem bil v zaporu na varnem, da mi ni bilo treba v vojsko. Za nameček mi v njem ni bilo nič hudega.«

**7. SEZONA
PROJEKTA**

OTROCI POJEJO SLOVENSKE PESMI IN SE VESELJO

»NAJBOLJŠI PEVCI SO DOMA TAM, KJER OTROCI
POJEJO SLOVENSKE PESMI IN SE VESELJO«

**KMALU NA RADIU PTUJ IN NA RADIU CELJE
TER NA FACEBOOK IN YOUTUBE PROFILIH
RADIO PTUJ IN RADIO CELJE**

Slovenske narodne, ljudske in zabavne pesmi je prepevalo

VEČ KOT 2.000 OTROK

V šestih letih je nastopilo več kot

400 OSNOVNIH ŠOL

iz Podravja in osrednje Slovenije

Prireditve si je ogledalo več kot

30.000 OBISKOVALCEV

V projektu je sodelovalo več kot

50 OBČIN SLOVENIJE

Kategorije otrok

od 1. do 5. in od 6. do 9. razreda OŠ

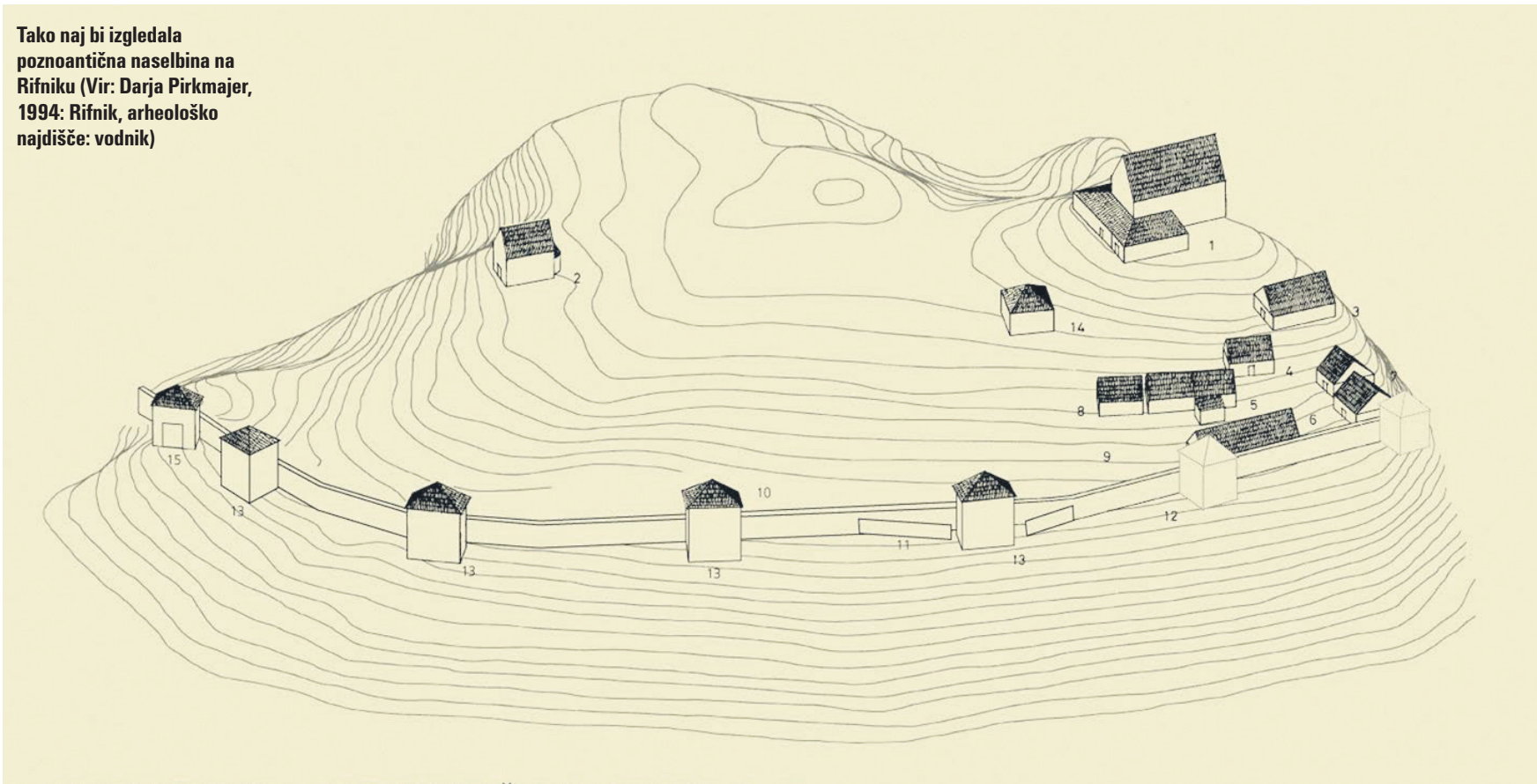
Zaključek prireditve s

SUPER FINALOM

30 najboljših pevcev in pevk

Več na: www.otrocipojejo.si

Tako naj bi izgledala
poznoantična naselbina na
Rifniku (Vir: Darja Pirkmajer,
1994: Rifnik, arheološko
najdišče: vodnik)

Zakaj je bila prebivalka pokopana na tako posebnem mestu?

Skrivnostna ženska z Rifnika

Kdo je bila skrivnostna ženska, ki ji je bil znotraj rifniške naselbine v času pozne antike, pred več kot 1.400 leti, namenjen edinstven pokop v preddverju zgodnjekrščanske cerkve? Zapečaten sarkofag so na Rifniku odkrili leta 1976. Da je šlo za damo, ki je imela znotraj tedanje skupnosti pomemben položaj, nakazuje prav mesto pokopa, saj so vse ostale pokojne pokopavali na nekoliko oddaljeni nekropoli.

TINA STRMČNIK

Z raziskovanjem skrivnostne ženske z Rifnika se ukvarja dr. **Maja Bausovac**, višja kustosinja v Pokrajinskem muzeju Celje (PMC). O tem posebnem pokopu je govorila v sklopu medmuzejskega projekta z naslovom *Ženske zgodbe*, ki spodbuja k razmišljanju o položaju žensk skozi čas. Sodelavka celjskega muzeja je pojasnila, da je bila kamnita skrinja že ob gradnji preddverja oz. narteksa cerkve postavljena s točno določenim namenom, da bodo tam nekoga pokopali. Sestavljena je bila iz klesanih peščenjakovih plošč. Glede na notranje mere je bila predvidena za pokop ene osebe, a so v njej našli dve okostji.

Arheologi so na podlagi položaja kosti ugotovili, da je bila skrinja namenjena ženski, stari od 40 do 60 let. Ta je imela v laseh prepleteno dragoceno srebrno iglo oz. lasnico, ki je zelo dobro ohranjena. Na zgornji strani ima tri okrogle glave, med njimi narebreno površino in koničast zaključek. Po besedah Maje Bausovac je igla zanimiva predvsem zato, ker doslej v literaturi niso našli nič primerljivega, tako da gre očitno za zelo redko najdbo. Mlajši moški je bil v sarkofag položen naknadno, pri njegovem okostju so našli bronasto pasno spono iz prve polovice 6. stoletja.

Strogo ločevanje živih in mrtvih

Vprašanje, zakaj so prav tej ženski znotraj rifniške naselbine namenili tako edinstven pokop, je zanimivo predvsem zato, ker je že od prazgodovine dalje veljalo strogo pravilo ločevanja živih in mrtvih oz.

Je bila pomembna v skupnosti?

Mesto pokopa znotraj posvečenega prostora nekoliko spominja na nedavno odkrit grob odrasle ženske na Gosposvetski cesti v Ljubljani. Ta ženska, ki je umrla nekoliko prej, v zadnji tretjini tretjega stoletja našega štetja, je bila prav tako pokopana v sarkofagu, v rokah je imela dragoceno stekleno skodelo. Nad njenim grobom je bila postavljena kapela, kakršne so ponavadi gradili nad grobovi mučencev. Poseben status te ženske potrjujejo tudi kasnejši grobovi, ki so bili brez izjeme razporejeni okoli nje po običaju pokopa ad sanctus, se pravi v bližini groba svetnikov.

Zato Maja Bausovac ne izključuje možnosti, da gre tudi v primeru pokopov na posebnih mestih v poznoantičnih cerkvah za pokope mučencev. Možno je tudi, da gre vsaj pri moških za posvečence oz. visoke cerkvene dostojanstvenike, ki jih še danes pokopavajo znotraj cerkva. Še ena možnost je, da gre kljub skromnosti pokopov za vernike, ki so bili pomembni predstavniki tedanje skupnosti in pomembni donatorji. »Možnosti je več. Upam, da nam bodo dodatne raziskave kosti dale več informacij o tem, kako je ta ženska živela, od kod je prišla, kaj je bila po rodu, in nam razkrile, zakaj ji je bil namenjen pokop na tako

pomembnem mestu v naselbini,« je pojasnila sodelavka PMC.

Najdišče še ni povsem raziskano

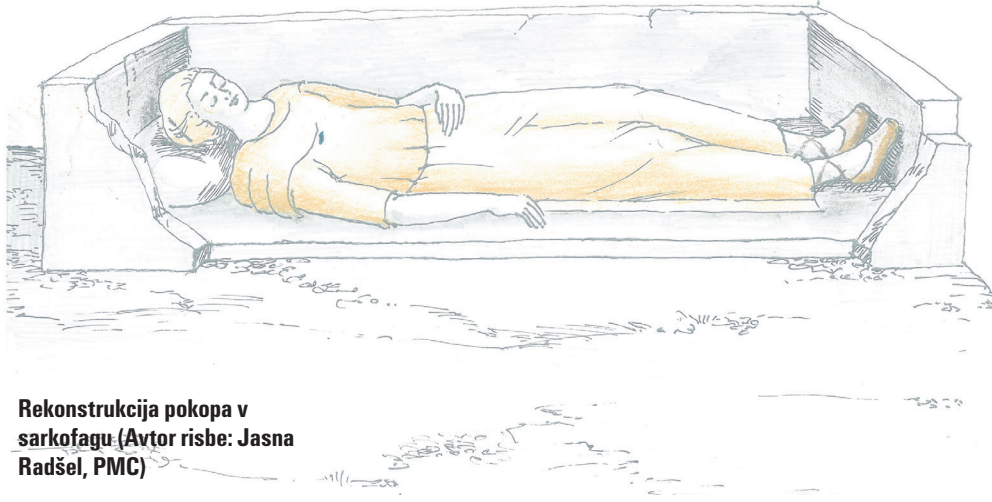
Poudarila je še, da je bil Rifnik, kjer je danes urejen arheološki park, naseljen skozi skoraj vsa arheološka obdobja, od prazgodovine do pozne antike. Ostanke vseh poselitev so že od nekdaj burili domišljijo domačinov, slednji so na primer cisterno za zbiranje vode imenovali ajdovska zidanica. Prepričani so bili, da so jo zgradili velikani, ki naj bi glede na verovanje živeli pred človeškim rodom. To je na uho prišlo domačinu Walterju Schmidu, deželnemu arheologu za Štajersko, ki je prvi začel sistematično izkopavati na Rifniku. »Da smo prišli do spoznanja, kako pomembno je to najdišče in kakšen je bil njegov razvoj skozi čas, so bila potrebna desetletja sistematičnih arheoloških raziskav. Slednje so spodbudili predvsem domačini, ki so vedno znova nosili v PMC številne najdbe s pobočja in z vrha Rifnika.« Raziskovanja se je nato lotil Lojze Bolta, kasneje je na Rifniku izkopavanja vodila Darja Pirkmajer. Zadnja izkopavanja so bila leta 2010. Maja Bausovac je pojasnila, da najdišče še ni v celoti raziskano. Veliko zbranega gradiva še čaka na objavo.

Iz Celeie morda pobegnili na Rifnik

Eden od razlogov, zakaj so se ljudje v različnih zgodovinskih obdobjih naseljevali na Rifniku, je, da jim je ta hrib s strmimi stenami in z dobrim pregledom nudil dobro zaščito. »Po dolini ni mogel nihče, ne da bi ga opazili. V primeru nevarnosti je vojaška posadka opozorila ostale – ljudi v mestih in tudi druge utrdbe, s katerimi so imeli organizirano skupna obrambo,« je razložila avtorica predavanja.

Pogled na sarkofag v preddverju zgodnjekrščanske cerkve na Rifniku po odkritju (Arhiv PMC)

Rekonstrukcija pokopa v sarkofagu (Avtor risbe: Jasna Radšelj, PMC)

Srebrna igla lasnica, najdena ob glavi pokojnice v sarkofagu (Foto: Nina Sovdat, PMC)

Dr. Maja Bausovac, višja kustosinja v PMC (Foto: Arhiv NT, SHERPA)

V obdobju pozne antike, ko je bila na Rifniku pokopana skrivnostna ženska, je bil ta hrib ponovno močnejše poseljen. V obdobju velikega preseljevanja, ko so se številna barbarska ljudstva selila proti Italiji, so se prebivalci nekoč cvetočih rimskih mest, tudi Celeie, pred nevarnostjo namreč zatekli na mesta ob jadranski obali ali na težko dostopna hribovita območja, med drugim tudi na Rifnik. V prvi polovici 6. stoletja sta bili tam pozidani cisterna in manjša cerkev, obzidje je bilo obnovljeno in obdano z obrambnimi stolpi. Prebivalci so baziliko razširili z dodatnimi prostori in vežo. Po besedah Maje Bausovac je obnovo takšnih višinskih naselbin v pozni antiki finančno in organizacijsko verjetno podprla država. »Gre za obdobje bizantinskega cesarja Justinijana, ki je izvedel številne reforme države in je želel zavladati nad vsemi deželami, ki so bile nekoč del rimskega cesarstva. Ker se je zapletal v različne vojne, je dal postaviti številne utrdbe na različnih koncih države. Tudi naselbina na Rifniku je bila verjetno obnovljena s tem namenom.«

Bolniki potrebujejo vseživljenjsko dieto

Celiakija: tiha in »poddiagnostificirana« bolezen

Celiakija je sistemska bolezen, ki od bolnikov zahteva, da iz svoje prehrane izključijo vse izdelke, ki vsebujejo gluten. V svetu je po ocenah strokovnjakov odstotek prebivalstva s celiakijo, ki traja vse življenje. V Sloveniji je približno pet tisoč bolnikov.

SIMONA ŠOLINIČ

Dosledna brezglutenska dieta, ki ne vsebuje pšenice, ječmena, ovsa in rži ter živil s temi žiti, ob upoštevanju siceršnjih pravil zdravega prehranjevanja omogoča normalno in kakovostno življenje. Za bolnike je predvsem pomembno, da je bolezen odkrita dovolj zgodaj in da navade ter življenje čim prej prilagodijo bolezni. Poleg bolnikov s celiakijo je še nekaj odstotkov ljudi, ki jim zaradi občutljivosti na gluten bolj ustreza brezglutenska hrana.

Celiakija je avtoimuna bolezen. Najpogostejše prizadene tanko črevo. Z besedo gluten poimenujemo pomembne proteine zrnja pšenice. Podobne proteine najdemo v zrnju ječmena, rži, pire in ovsa. Gluten lahko povzroči okvaro sluznice tankega črevesa, zaradi česar se pride do zmanj-

šanega delovanja črevesa in motenj pri absorpciji hrane. Bolniki imajo zaradi tega prebavne motnje, velikokrat pride tudi do pomanjkanja osnovnih sestavin hrane ter do pomanjkanja mineralov in vitaminov. Pogosto so prizadeti tudi drugi organski sistemi, saj je celiakija bolezen, ki prizadene celoten organizem in se kaže s številnimi resnimi zapleti.

Ker medicina še ne pozna metode, s katero bi lahko pozdravili celiakijo, je osnova zdravljenja popolna izločitev glutena iz bolnikove prehrane oziroma vseživljenjska brezglutenska dieta. To morajo bolniki dosledno upoštevati, da ne pride do zapletov. Stopnja prizadetosti pri bolnikih je zelo raznolika. Mnogi pravijo, da je to »poddiagnostificirana« bolezen, saj še vedno predolgo traja, da

bolnik dobi pravo diagnozo. Pri diagnosticiranju je pomemben odvzem vzorca črevesne sluznice (biopsija), na podlagi katerega lahko dokažejo tipične spremembe sluznice tankega črevesa. Resice tankega črevesa izginejo, sluznica postane ploska – atrofična. Z brezglutensko hrano si bolna slu-

znica tankega črevesa postopoma opomore. Stanje bolnika se postopoma izboljša, začne pridobivati težo, krvna slika se uredi in končno se prizadeta sluznica ne razlikuje več od zdrave.

Foto: splet

Poleg genetskega predpogoja, ki je prisoten pri 30 odstotkih populacije, imajo pomembno vlogo pri nastanku bolezni tudi okoljski vplivi, zato je nujno treba upoštevati dve pomembni dejstvi. Prvo je, da če v družini doslej niso ugotovili celiakije, še ne pomeni, da bolezen ni prisotna. Drugo pa, če je bila bolezen ugotovljena pri katerem od družinskih članov, še ne pomeni, da so vsi drugi člani družine ogroženi.

Obstaja Slovensko društvo za celiakijo, ki je za bolnike izreden vir informacij o prehrani, receptih, pripravlja tudi številne delavnice o tej bolezni in pomoči bolnikom.

Medtem ko pred leti ni bilo tako, je danes izbira živil za bolnike tudi v trgovinah večja. Med drugim obstajajo brezglutenski makaroni.

Brezglutenski kruh je okusen in je na jedilniku bolnikov s celiakijo celo življenje.

Simptomi

Simptomi celiakije so zelo različni. Pojavijo se v treh do šestih mesecih od začetka uživanja jedi, ki vsebujejo gluten. Inkubacijski čas lahko traja mesece, včasih tudi več let.

Simptomi, ki so prisotni pri manjšem deležu obolelih

diareja
napenjanje
bolečine v trebuhu
hujšanje

Pogosti simptomi

zastoj pri rasti in pridobivanju telesne teže
pomanjkanje teka
zaprtje
upočasnitev psihičnega razvoja
slabokrvnost, ki se ne izboljša niti z jemanjem železa
pomanjkanje vitamina D
upad kostne mase
razdražljivost
glavobol in utrujenost
poškodbe zobne sklenine
pogoste afte ustne sluznice
izpadanje las

Najbolj značilna dermatološka sprememba pri bolnikih s celiakijo je tako imenovana duhringova bolezen, ko se na licih, na zunanji strani komolca in kolena ter na zadnjici pojavijo srbeči žuljasti izpuščaji.

Vir: drustvo-celiakija.si

Vrh ledene gore?

V zvezi s celiakijo strokovnjaki pogosto omenjajo »teorijo ledene gore«, bistvo katere je, da je število tistih, ki obiščejo zdravnika, samo vrh ledene gore. »Z vidika poznejših zapletov so pomembnejše in veliko bolj ogrožene osebe s tako imenovano tiho celiakijo, ki so sicer klinično brez simptomov in težav, vendar je zaradi prisotnih protiteles tkivo sluznice enako prizadeto kot pri bolnikih, ki že kažejo znake obolenja,« omenjajo v Slovenskem društvu za celiakijo. »Ker odstopanja, ki jih ugotovijo pri testiranju na protitelesa, niso povezana s stopnjo okvare tankega črevesja in ker testiranje ne predstavlja obremenitve za posameznika, menimo, da so hitri testi danes najbolj primerna metoda za presejanje celiakije,« še dodajajo.

Katera živila so dovoljena?

Koruza, riž, ajda, proso, krompir, zelenjava, sadje, mleko, jajca, meso, ribe. Kot nadomestilo za pšenično moko obstajajo posebne brezglutenske moke, na voljo so tudi brezglutenski kruh, testenine, brezglutenski keksi ...

Katera živila so prepovedana?

Prehranski izdelki iz pšenice, rži, ječmena, ovsa in pire. Prepovedana so tudi vsa živila iz omenjenih žitaric: moka, zdrob, kruh, drobtine, keksi, testenine, zakuhe, pecivo, omake in podobne jedi. Pozornost je treba posvečati tudi sestavi drugih prehranskih izdelkov, ker lahko vsebujejo veziva pšeničnega izvora

Dobrodelni projekt Novega tednika in Radia Celje v sodelovanju z JZ Socio Celje in Rdečim križem Šentjur

Tudi one živijo poleg nas

radio celje
Vedno z Merom!
novi tednik

Projekt podpirajo tudi

Tudi one živijo poleg nas

Marec je eden najlepših mesecev. Vsebuje enega najlepših dni – materinski dan. Zato začnemo enega najlepših projektov Radia Celje in Novega tednika, JZ Socio in štirih sodelujočih gostincev: Tudi one živijo poleg nas. Mesec dni bomo z obroki, ki jih bodo gostinci pripravljali, razveseljevali štiri starejše ženske, ki smo jih izbrali s pomočjo Javnega zavoda Socio in Rdečega križa Šentjur. Gre za ženske, ki so v družbi pustile neizbrisen pečat ali jim je takšna pomoč v teh težkih časih več kot dobrodošla. Tokrat vam predstavljamo prvo zgodbo, ki seže v srce. Projekt se je dotaknil vseh, ki v njem sodelujemo. Tudi zato, ker je neizmerno lep občutek, ko nekomu pomagaš, mu polepšaš dni, vliješ pogum in daš upanje, da je življenje ne glede na vse lepo.

Čas, da ji povrnemo vse dobro, kar je storila za druge

Srčna gospa z velikim čutom za ljudi

Ob obisku Željke Vovk nas je na mizi pričakalo več kot 20 priznanj za prostovoljno pomoč drugim, celo bronasti grb Mestne občine Celje in plaketi za naj prostovoljko Slovenije in naj prostovoljko Celja. Vse življenje jo vodi čut za sočloveka, delala je v zdravstvu in še danes, čeprav ji je zdravje v zadnjem letu opešalo, pomaga drugim. Tokrat smo jo v zahvalo presenetili mi, skupaj z Gostilno Oštrinka in JZ Socio iz Celja. Ves mesec ji bomo med tednom dostavljali brezplačne obroke. Zakaj? Ker si zasluži. Ker ji tako vsaj malo povrnemo vso dobroto, ki jo je ona skozi življenje razdajala drugim.

SIMONA ŠOLINIČ

Lastnik Oštrinke Miran Ojsteršek (desno): »Z veseljem se odzivamo na takšne klice dobrote. V družbi smo dolžni pomagati starejšim in poskrbeti zanje. Prav je, da si v teh časih pridemo na ta način naproti. Težja kot je situacija v družbi, bolj moramo držati skupaj in si polepšati dneve. Gospe Vovk želimo predvsem dobro okrevanje po prestani bolezni, pri čemer naj kljub težki situaciji pozitivno in z upanjem zre v prihodnost.«

»Hvala vam. Iz srca sem hvaležna, ker ste me izbrali za ta projekt. To spoštujem še toliko bolj, ker česa takšnega nisem pričakovala ..., da se nekdo najde in mi na ta način polepša življenje,« pravi Vovkova, ko ji po obrazu tečejo solze. »To so solze radosti,« doda.

»Vse to me opogumlja«

Skromna, dobra in prijazna, a z veliko življenjskimi izkušnjami pravi, da nikoli ni oklevala, ko je bilo treba komu pomagati: »Enostavno je bilo v meni nekaj, kar me je gnalo naprej.« Še danes je dejavna v društvu upokojencev, v medobčinskem društvu delovnih invalidov, vodi tudi skupino za samopomoč starejših. Prizna, da je epidemija naredila svoje, saj se člani ne morejo srečevati v živo, zato so dnevno v telefonskih stikih, kjer bodrijo drug drugega in si pomagajo, kolikor si lahko. »Potrebe starejših so danes zelo velike. Zdaj vidim to skozi lastne oči. Ko preide mo v starostno obdobje in

Obroke, ki jih bo pripravljala Gostilna Oštrinka iz Celja, bo gospe Željki Vovk vsak dan dostavljala naša sodelavka Lara Žlof. Pravi, da enostavno čuti v sebi, da mora tako narediti, saj se je projekt izredno dotaknil in želi bili del njega. Njun prvi stik kaže, da se bo v mesecu spletlo novo prijateljstvo. To je velika dodana vrednost projekta.

ko gredo naši otroci svojo pot, smo enostavno sami. Takrat pride na plan potreba po druženju, zato je socializacija starejših nujna, da se ne zapremo med štiri stene,« doda in omeni, da ji vsak klic članov društev pomeni ogromno. »Vsa ta pomoč, ki jo nudim, mi pomeni veliko. Vsak takšen klic mi povrne dvojno vse, kar dajem, in me opogumlja,« doda.

Trinajst dni v komi

Pobuda JZ Socio, da bi z enomesečnimi brezplačnimi obroki razveselili Vovkovo in ji olajšali življenje, je bila več kot očitno prava. Ne samo zato, ker ji bomo vsaj malo povrnili vse dobro, kar skozi leta in tudi danes daje drugim, ampak tudi zato, ker je za njo zelo huda izkušnja zaradi koronavirusne bolezni, zaradi

katere je bila v komi kar 13 dni.

»Bilo je zelo hudo. Izjemno sem hvaležna zdravnikom, da so mi rešili življenje. Ko so me prebudili iz kome, sem se komaj prepoznala. Berem včasih izvide, saj samo tako, ko to berem, vem, kaj se je dogajalo. Vse ostalo je zame spominska črna luknja,« doda. A bolezen je pustila posledice. »Še danes prihaja patronažna sestra, da mi pomaga. Po bolezni sem ostala skoraj brez las, še vedno so prisotne bolečine v mišicah in sklepkih, občasno se pojavi tremor, a tudi nespečnost je še vedno prisotna,« dodaja.

Ali gleda po tej izkušnji drugače na življenje, jo vprašamo. »Da. Še bolj cenim življenje, saj se zavedam, da sem dvakrat skoraj umrla, a sem se nekako izvlekla. Pravim si, da ne smem razmišljati, kaj je bilo, ampak da moram zreti samo pogumno naprej. Bi pa rada vsem nejevernim Tomažem, ki ne verjamejo v covid-19, dejala – in ne razumite me narobe, nikomur ne želim slabo – da, če bi doživeli vsaj delček mojega trpljenja zaradi te bolezni, bi videli kako huda bolezen je to.«

Foto: Andraž Purg – GrupA

Ko je človek resnično lahko ponosen na dosežke v svojem življenju.

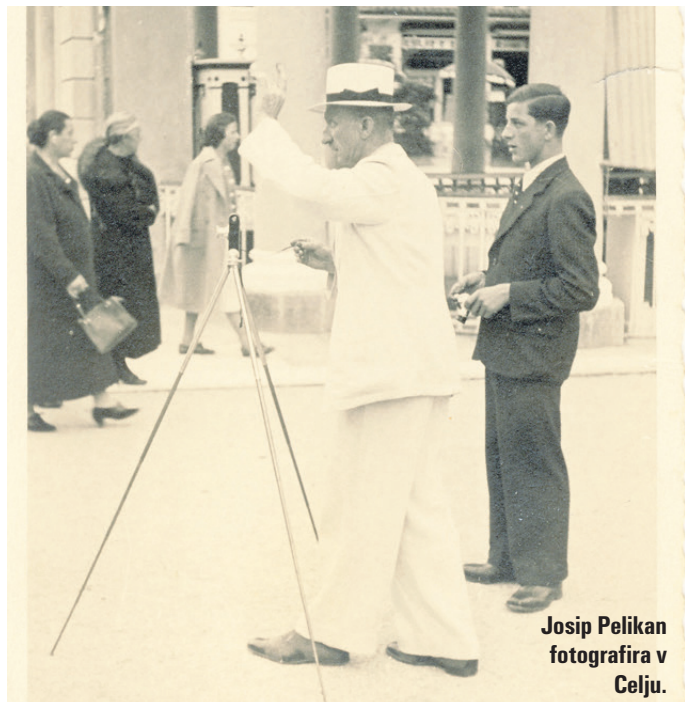
Željka Vovk. Zagotovo ena najzaslužnejših Celjank.

ZGODBE IZ DOMOZNANSKE KAMRE

Rubriko pripravlja Osrednja knjižnica Celje.

Primorski Slovenci na Celjskem po letu 1918 (9)

Josip Pelikan
fotografira v
Celju.

Družina Pelikan

Po očetovi smrti se je Josip s soprogo Marijano in hčerko Nado preselil v Idrijo in prevzel očetovo fotografsko obrt. Zgradil je novo hišo z ateljejem. Julija 1914 je bil mobiliziran v avstro-ogrsko vojsko, a je tudi v vojski opravljal fotografsko obrt. Josip se po končani vojni ni mogel sprijazniti z italijansko zasedbo ozemlja, zato se je družina Pelikan leta 1919 preselila v Celje. Že takoj po prihodu v Celje je najel stekleni fotografski atelje umrlega celjskega fotografa Martina Lenza in to novico tudi objavil v Novi dobi. Naslednje leto je atelje odkupil. Leta 1922 se je družina povečala še za enega člana, rodila se je hči Božena. Josip je svojo fotografsko obrt

razširil: leta 1923 je odprl fotografski paviljon v Rogaški Slatini na dvorišču hotela Pošta, manjšo fotografsko podružnico v zdravilišču Dobrna, njegovi pomočniki so bili prisotni tudi v zdravilišču v Rimskih Toplicah. Postal je pomemben kronist mesta Celje in širšega celjskega območja. Beležil je utrip mesta, posameznikov, industrijski in arhitekturni razvoj. Ker je bil velik ljubitelj gora, je fotografiral pokrajinske znamenitosti. V svojo fotografsko obrt je vključil ženo in tudi obe hčerki. Leta 1941 so Nemci Josipa aretirali in zaprli ter kmalu izpustili. Vojno je z družino preživel v Celju, bil je kronist in dokumentalist težkih časov.

Po pripovedovanju
hčerke Božene Pelikan

Josip Pelikan z ženo Mirjano in hčerko Nado, 1915, Idrija

Družina Poljanšek

Družina Poljanšek

Ivan in Terezija Poljanšek sta s sinovoma Jožetom in Francem ter hčerko Ivanko živela v Idriji. Oče Ivan je bil zaposlen v rudniku, sin Franc je bil izučen mizar.

Zaradi vedno večje gospodarske krize in nestrinjanja s politično ureditvijo sta oče Ivan in sin Franc leta 1936 zbežala v Ljubljano, kjer sta uredila vso dokumentacijo za prihod mame Terezije in hčerke Ivanke. Starejši sin

Jože je bil vpoklican v italijansko vojsko in je ostal v Italiji. Ostali člani družine Poljanšek so tri leta živeli za Bežigradom v Ljubljani. Leta 1939 so očetu Ivanu ponudili boljšo službo v bližini Celja, v rudniku Pečovnik. Prese-

lili so se v Celje; na začetku so stanovali na Skalni kleti, nato na Čretu. Sin Franc in hči Ivanka sta bila zaposlena v Cinkarni Celje. Marca 1942 je hči Ivanka postala mamica deklici Jerici. Grozote druge svetovne vojne so se družine Poljanšek dotaknile junija 1942. Zaradi sodelovanja s partizani so Nemci junija 1942 v mariborskem zaporu ustrelili sina Franca. Ostale člane družine so pripeljali v zbirno taborišče, ki je bilo v današnji I. osnovni šoli v Celju. Očeta Ivana in mamo Terezijo ter hčerko Ivanko so odpeljali v koncentracijsko taborišče Auschwitz, petmesečno deklico Jerico pa v otroško taborišče Kohren Sahlis v Mainburg v Nemčiji.

Po pripovedovanju
vnukinje Jerice Šuster

Se nadaljuje ...

Darja Jan
Muzej novejšegozgodovine Celje

ALBUM S CELJSKEGA

Mama Zofija na sprehodu s hčerko Danico

Moja draga mamica me pelje v sončnem pomladnem dnevu na sprehod v vozičku, ki ga je izdelal očetov stric Ivan. Vedno mi je bila srčna in zgledna opora na življenjski poti. Privzgojila mi je delovne navade, skromnost, poštenost in spoštljiv odnos do sočloveka, za kar sem ji neizmerno hvaležna. Dragaa mama, povsod si v mislih z menoj.

Besedilo: Danica Poropat

Škofja vas, 1952

Fotografijo po posredovanju Ivice Kos prispevala Fanika Plahuta. Rubriko pripravlja: Domoznanski oddelek Osrednje knjižnice Celje. Info: srecko.macek@knjiznica-celje.si. Medijski pokrovitelj: Novi tednik. Vir: www.kamra.si, Album Slovenije – osebni spomini 20. st.

Svetlana Makarovič, Matej Šurc in Kotik:
Luciferka

Neprizanesljivo

Otroštvo mnogih otrok so zaznamovala dela Svetlane Makarovič, pisateljice, pesnice, igralk in pevke. Tudi pri nas doma so bile stalnica njene knjige in v tistih časih še kasete, brez katerih ni minil dan. Še danes znam zapeti nekaj njenih zabavnih o živalih ... Zato je bilo zanimivo v roke vzeti tudi njeno avtobiografijo Luciferka, ki je med knjigami, ki so pri nas izšle leta 2019, verjetno dvignila največ prahu. A večinoma se zapisi niso ukvarjali z vsebino, ampak z vsemi zapleti ob izidu dela. Sama sem se lotila zgolj zgodbe, ki jo je avtorica napisala z novinarjem Matejem Šurcem, del vsebine pa je »prispeval« tudi njen »govoreči« maček Kotik.

V uvodu je najprej sonet, ki ga je avtorici posvetil Boris A. Novak. V nadaljevanju lahko beremo zgodbo njene-ga življenja od otroških let do danes. Na trenutke ni nič kaj prijetna, vse, kar je doživljala, jo je oblikovalo v osebnost, ki

so ji očitali vse mogoče, na kar namiguje že provokativen naslov. Njeni spomini na otroštvo v Šiški niso lepi, spremljali so ga medvojno pomanjkanje različnih dobrin in mamine ljubezni. Zaveznica male Svetke je bila le babica, oče je bil večino-

ma odsoten in nazadnje se je ločil od svoje pobožnjakarske žene, ki je Svetlani priskutila vse v zvezi z religioznostjo.

Svetlana je že od malega nekoliko posebna in je bila zato deležna nerazumevanja in zasmehovanja. Iskanja, kaj naj počne s svojim življenjem,

Svetlana Makarovič, Matej Šurc in Kotik

so jo po naključju pripeljala na AGRFT in uspešno je končala študij. Zanimive so njene povezave z različnimi znanimi Slovenci, na primer s pesnikom in dramatikom Gregorjem Strnišom. Omenja tudi Mira Podjeda, pokojnega celjskega gledališkega igralca.

Ker ni hotela v partijo, tudi njena igralska kariera ni zacvetela, kot bi si zaslužila. Tako se je bolj usmerila v šansonjersko kariero in se pri tem norčevala iz aktualne oblasti. Kasneje se je odločila, da bo svobodna ustvarjalka, pri čemer se je morala pogosto boriti za uveljavljanje avtorskih pravic.

V avtobiografiji razkrije tudi nekatere svoje zveze z moškimi, ki so bile običajno nekoliko nenavadne in so se končale iz različnih razlogov. Zanimive so tudi njene selitvene odisejane, ena od teh se je dogajala v naši regiji, saj je sredi osem-

desetih let prejšnjega stoletja nekaj mesecev preživela v jurkloštrskem samostanskem stolpu. Po konfliktih z domačini se je odselila in še prej iz stolpa odstranila vse, kar je vanj vložila s prenovo. Tako se spominja tistega časa: »Jurklošter mi postane mora najhujše vrste, zapor in mučilnica. Ponoči skozi priprto okno opre-zam za sencami, ki se plazijo okrog stolpa.«

Marsikomu od svojih sodobnikov tudi v knjigi ni priznala in so popisani na nič kaj prijazen način. Njen je tudi izraz »slovencelj«, ki po njenem pomeni, da gre za tiste Slovence, ki želijo ostati prostaški, neizobraženi, za nameček še kičato domoljubni. »Tipična lastnost slovenceljna je, da se hvali s tem, da ni nikoli prebral nobene knjige,« pravi Svetlana, ki je leta 2000 veliko prahu dvignila tudi ob zavrtnitvi Pre-

šernove nagrade za življenjsko delo, saj jo je zmotil sonagra-jenec, duhovnik Marko Ivan Rupnik, ki je bil nagrajen, ker je poslikal kapelo v Vatikanu, kar po njenem ni bilo v skladu s statutom nagrade, ki je zahtevala delo v Sloveniji. Na ta način je dobila še nekaj novih sovražnikov.

A tudi če je mnogi ne marajo in je zaradi svoje drugačnosti in nepopustljivosti marsikomu trn v peti, je njen literarni opus tako bogat, da ga ni mogoče spregledati. Posebne umetnine pač ustvarjajo posebni ljudje, to je znano že od nekdaj.

TC

»Včasih moram biti tudi su-
rova, ker sem pač take vrste
mačka, ki je sama sebi ljubša
od vseh drugih bitij. Sebi naj-
ljubša. Samostna.«

Slavljenska Pepca, njena sestra Slavka in hči Zorica

Sto let Jožefe Jablanšek iz Lipja

Na jožefovo je bil za Vinsko Goro, zaselek Lipje in sorodnike Jožefe Jablanšek velik dan. Njihova krajanka, sovaščanka, sestra, mama, babica, prababica, praprababica, teta in sestrična Jazbeška Pepca je praznovala stoti rojstni dan.

Bila je prvorojenka na Tuševi kmetiji na Lopatniku. V štirinajstih letih je dobila še brata in pet sester. Kot najstarejša je morala paziti svoje sestre in brata. Tudi na kmetiji je morala že kot otrok opravljati različna kmečka opravila. Spominja se tudi časov iz druge svetovne vojne, ko so kmetijo redno obiskovali tako partizani kot Nemci. Na srečo se niso nikoli srečali.

Sorodniki Tuševih so bili zelo dobri pevci in glasbeniki. To je bil tudi povod, da se je Pepca že kot mladinka pridružila mešanemu pevskemu zboru Župnije Šentjanž. Pevske vaje so bile tudi vzrok, da je pri osemnajstih letih spoznala fanta, kasneje moža Franca Jablanška iz Lipja. Pri dvajsetih letih je rodila hčer Zorico. Kar enajst let sta živeli na Tuševi domačiji. Pepca je bila ves čas cerkvena pevka. Leta 1951 se je poročila in se preselila na Jazbeško domačijo v Lipje. Poleg tega, da je delala na domači manjši kmetiji, je pri kmečkih opravilih pomagala tudi sosedom. Ker je bila odlična kuharica, je kuhala na mnogih porokah daleč naokoli. Ko je njen oče ostal sam, ga je vzela k sebi in skrbela zanj. Oskrbovala je še štiri druge ožje sorodnike.

Po moževi smrti leta 1977 se je pridružila Ženskemu pevskemu zboru DU Velenje, kjer je prepevala do svojega 85. leta. Pevke se še danes rade spominjajo njenega prečudovitega glasu.

Leta 1961 je z navdušenjem sprejela v svojo hišo zeta Franca. Rada je pestovala vnuka Vilija in vnukinjo Vlasto. Po zetovi smrti se je preselila v hčerino novo hišo, kjer še danes preživlja lepe dneve. Vesela je, ko jo obiščejo pravnuki Dejan, Urška, Aljaž in Nejc ter prapravnuk Jakob.

Redno jo obiskuje še edina živeča sestra Slavka. Z njo in s hčerko Zorico rade obuja spomine na stare čase, velikokrat tudi zapojejo. Slavljenski Pepci petje pomeni zelo veliko. Včasih je spremljala preko TV-zaslonov vse pevske prireditve, zdaj podobne raje poslušajo preko radia.

Rada se spominja tudi obiskov pevk DU Velenje. Z njimi še vedno rada zapoje kakšno pesem.

Slavljenski so ob visoki obletnici prišli čestitat podžupanja MO Velenje Aleksandra Vasiljevič, predsednik KS Jože Ograjenšek, domači župnik Tone Kraševac, predstavniki Društva upokojencev Vinska Gora, Društva invalidov Velenje, predstavniki župnijske karitas, sorodniki in sosedje. Nekaj pesmi so ji zaigrali glasbeni prijatelji, odlični in znani glasbeniki.

Slavljenski je poslal čestitko tudi predsednik države Borut Pahor.

Slovesnost je bilo treba prilagoditi ukrepom Vlade Republike Slovenije.

Gospa Jožefa, še na mnoga leta.

FRANC ŠPEGL

Nepogrešljive izkušnje iz prakse

Situacija, povezana s koronavirusom, je vsem življenje obrnila na glavo, od lanskega marca se moramo nenehno prilagajati in upoštevati preventivne ukrepe. Ta situacija je korenito posegla tudi v šolski sistem, v izvajanje praktičnega pouka (PP) in praktičnega usposabljanja pri delodajalcih (PUD).

V Šolskem centru Velenje, in sicer v Šoli za strojništvo, geotehniko in okolje, se v tem času vsi močno trudimo, da dijakom in dijakinjam zagotavljamo praktični pouk in praktično usposabljanje pri delodajalcih. Zavedamo se, da so to izkušnje, ki dijakom in dijakinjam zagotovijo znanje ter prakso, potrebno za nadaljnjo kakovostno karierno pot na trgu dela. Zadovoljni smo, ker nam z dobrim skupnim sodelovanjem to uspeva. Večini dijakov in dijakinj Šole za strojništvo, geotehniko in okolje ŠCV smo tako z veliko mero prilagajanja trenutni situaciji zagotovili mesto v okoliških podjetjih.

O delu v podjetju Gorenje Orodjarna, d. o. o., je svoje ugotovitve strnil dijak 2. S-razreda Anžej Dokl. »Kako vsi preventivni ukrepi vplivajo na delo in zagotovitev praktičnega pouka in praktičnega usposabljanja v podjetju Gorenje Orodjarna, sem vprašal g. Boštjana Dokla Meniha, direktorja podjetja, go. Rosvito Novak, vodjo kadrovske službe v podjetju, g. Miha Jezernika, delavca in nekdanjega dijaka naše šole, ter dijake, ki so PUD in PP opravljali v podjetju tudi v času popolnega zaprtja zaradi koronavirusa. Gorenje Orodjarna ne glede na trenutne razmere daje možnost opravljanja PUD in PP. Potek dela se kljub epidemiji ni zelo spremenil. Tudi delavci Orodjarne so izjavili, da se kriza pri količini dela ne pozna, a je res, da morajo pri delu upoštevati vse predpise NIJZ (nošenje mask, ustrezna razdalja in razkuževanje orodij po obdelavi).

Medtem ko Gorenje Gospodinjski aparat zaradi odločitve lastnikov ne sprejema dijakov

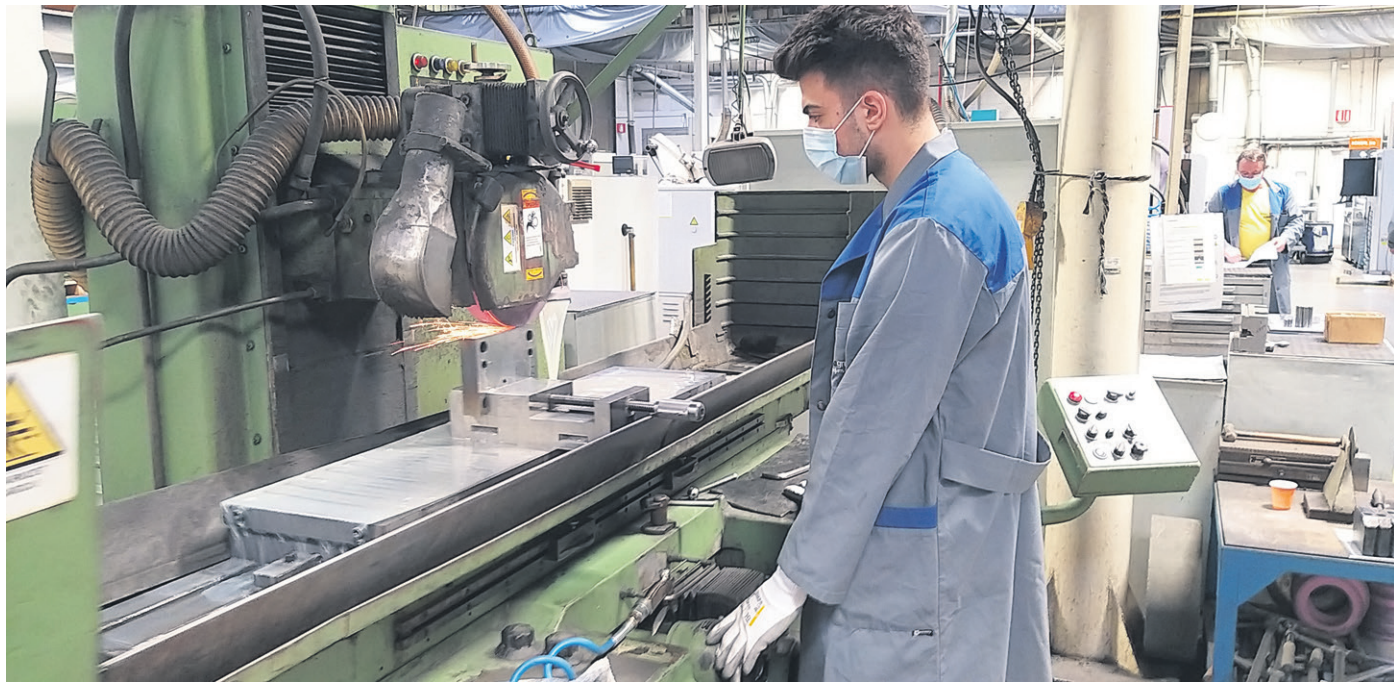
na opravljanje PUD, se je podjetje Gorenje Orodjarna odločilo drugače. Kadrovska služba in direktor sta se tako odločila že na začetku epidemije, ker se zavedata, kako pomembno je usposabljanje v delovnem okolju.

Delo v proizvodnji oz. v izdelavi novih orodij je zaradi preventivnih ukrepov morda postalo malo težje, vendar so delavci ponosni, da je Orodjarna hitro in učinkovito postavila navodila. Ko je prišlo do zapiranja proizvodnje, so začeli delati v manjših skupinah. V operativnem razvoju so delavce razdelili v dve skupini, tako da se izmenjujeta v pisarni. Ko dela ena skupina dopoldne, dela druga popoldne.

Po navedenih podatkih sem uvidel, da je »korona« res vplivala na vse, zdi pa se mi pomembno in pogumno, da so se v Orodjarni potrudili, da dijakom omogočajo pobeg od zaslonov in praktično usposabljanje v delovnem okolju, česar je zdaj res premalo.«

O opravljanju PUD v času prvega epidemiološkega vala v podjetju Gorenje Orodjarna je tudi dijak 3. S-razreda Matija Stropnik zapisal svoje izkušnje: »V 2. letniku srednjega strokovnega izobraževanja je bil PUD predviden aprila, vendar se je zaradi že tolikokrat omenjenih razmer prestavil na junij. 4-tedensko prakso sem opravljal v podjetju Gorenje Orodjarna, ki me tudi stipendira. Tam sem se učil vsega, kar mora strojnik znati. Imel sem res dobrega mentorja, ki mi je dal vedeti, da je orodjarstvo zelo spoštovan in iskan poklic, če si mu predan. V tednih, ko sem delal v Orodjarni, sem ugotovil, da moraš biti za delo orodjarja ne le priden, ampak tudi natančen in da moraš imeti za delo smisel in občutek.«

NINA GOŠNIK
SIMEONOVIC,
šolska svetovalna delavka
Šola za strojništvo,
geotehniko in okolje
Solski center Velenje

Nagrada za glasilo in antologijo

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD) je v okviru državnega srečanja Roševi dnevi 2021 pripravil tudi natečaj za najboljše šolske literarne publikacije. Strokovna komisija – dr. David Bedrač, Miha Mohor in Barbara Rigler – je med 14 srednješolskimi in 12 osnovnošolskimi literarnimi glasili posebno nagrado podelila kar dvema z Gimnazije Celje – Center (GCC).

Nagrajena sta Podstrešje, literarno glasilo dijakov GCC, ki izide konec vsakega šolskega leta (urednik lanske izdaje je bil Aljaž Primožič, lavreat Župančičeve frulice in male Veronike), in antologija mlade celjske poezije In zemlja je vibrirala kakor živo telo, ki so jo v šoli izdali lani kot prerez petletne ustvarjalnosti izjemnih mladih poetov celjskega pesniškega krožka, ki ga na GCC vodi mentor Kristian Koželj.

Ilustracije za obe publikaciji je prispevala Maša Črešnik, dijakinja likovne gimnazije na GCC, oblikovala pa ju je Ana Pečnik, prof. Med srednjimi šolami je komisija nagradila

tudi Gimnazijo Kranj, II. gimnazijo Maribor, Gimnazijo Ormož in Dijaški dom Ivana Cankarja Ljubljana ter KUD Pozitiv. Letošnja razstava vseh prispelih šolskih literarnih glasil in publikacij bo nekaj posebnega, saj bo izvedena le v virtualnem prostoru in bo objavljena na spletni strani JSKD ter na FB-strani revije Mentor.

GCC se tudi sicer lahko pohvali z izjemnim kulturnim utripom, ki ni zamrl niti v času dela na daljavo. Ob številnih prireditvah, ki so se preselile na svetovni splet, so na šoli pripravili številne obšolske dejavnosti s področja kulture, novembra so izvedli vsakoletni natečaj za naj kratko zgodbo, poča-

si se končuje tudi redakcija letošnjega Podstrešja, ki bo v celoti posvečeno 30-letnici samostojne Slovenije in bo del posebne časovne kapsule, ki jo bodo na GCC v čast rojstnemu dnevu naše države ob koncu junija vgradili v stolletne zidove šole.

GD

Kako pomagati mladim migrantom?

Na Mednarodni fakulteti za družbene in poslovne študije (MFDPS) v Celju konec marca končujejo Erasmus+ projekt Civilna družba in socialno vključevanje mladletnikov brez spremstva ob prehodu v odraslost – vloga učečih se skupnosti (projekt CiSoTRA). Projekt, katerega koordinatori so na MFDPS, traja od 31. decembra 2017 do 31. marca 2021 v sodelovanju partnerskimi organizacijami iz Slovenije, Italije, Nemčije, Grčije in Turčije.

18. marca je bil zadnji di- jekta, virtualna mednaro- je bilo prisotnih več kot 200 seminacijski dogodek pro- dna konferenca, na kateri udeležencev iz Slovenije in

tujine. Konferenca je bila namenjena strokovnjakom, ki delajo na področju migracij: oblikovalcem politik, akademikom, raziskovalcem, strokovnjakom in prostovoljcem, ki delajo z mladimi migranti, mladim migrantom

brez spremstva ter splošni javnosti ... Udeležence konference je v uvodu nagovoril dekan MFDPS doc. dr. Srečko Natek. Sledil je nagovor Marie-Louise Coleiro Preca, nekdanje predsednice Malte, ki je v čustvenem govoru poudarila, da so migracije del preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, zato je pomembno, da vsi spremenimo pogled nanje, da na njih ne gledamo kot na težavo, ampak kot na doprinos družbi. Pozvala je politične vrhove, ki so dolžni poskrbeti, da vsi otroci tega sveta živijo v varnem in vključujočem okolju.

Zbrane je nagovoril tudi dr. Gökaya Özerim, profesor v projektu Jean Monnet iz Yaşar univerze v Turčiji, ki je poudaril, kako pomembne so kompetence strokovnjakov za delo z mladimi migranti ter da svetovne raziskave kažejo, da imajo strokovnjaki na splošno malo kompetenc za delo s to ciljno skupino. V okviru treh enournih panelov so nato strokovnjaki iz partnerskih držav v projektu razpravljali o potrebah mladih migrantov, o pomenu sodelovanja različnih akterjev pri spodbujanju prehoda mladletnih migrantov v odraslost ter o pomenu kompetenc, ki jih morajo strokovnjaki imeti pri delu z migranti.

Temeljni poudarki zaključne konference so, da je pomembno, da različni akterji sodelujejo na področju podpore mladim migrantom, saj

je le tako lahko sistem podpore učinkovit, da je treba podpirati socialno vključenost mladih migrantov, vključevanje v izobraževanje in na trg dela, da je pomembno nenehno usposabljanje strokovnjakov in da naj bodo usposabljanja bodo podprta z učenjem skozi prakso ter da so potrebni jasna migracijska politika in da je treba v celoti upoštevati vse mednarodne in evropske obveznosti glede zaščite mladletnikov brez spremstva.

Udeleženci konference so še izpostavili izzive, ki jih na obravnavanem področju prinaša pandemija covid-19. Mladi migranti se srečujejo z večjimi birokratskimi ovirami, otežena so potovanja, oteženo je njihovo socialno vključevanje. Pred velik izziv so postavljena tudi usposabljanja strokovnjakov za delo z migranti.

V okviru konference je bilo predstavljenih 12 dobrih praks držav partneric, predstavljeni so bili tudi temeljni dosežki projekta: model sodelovanja med organizacijami ter spodbujanja boljše socialne vključenosti mladletnih migrantov na prehodu v odraslost (<https://cisotra.eu/cisotra-model/>) ter e-platforma CISOTRA, preko katere lahko udeleženci prosto dostopajo do usposabljanj za strokovnjake (<https://elearning.cisotra.eu/>).

MGZ

PRIMERNA TUDI ZA EKOLOŠKO VARSTVO SADOVNJAKOV

Za prvi sadjarjev korak...

www.cinkarna.si

> Cuprablau Z

Koščičasto sadje je priporočljivo poskropiti v zadnji dekadi februarja, najkasneje v začetku meseca marca, pred prvimi obilnimi padavinami. Glive iz rodu *Taphrina* povzročajo bolezen **breskovo kodravost** *Taphrina deformans*, ki brste okuži takoj, ko se le ti pričnejo odpirati, pogosto se srečamo tudi z **rožičavostjo češpelj** *Taphrina pruni*.

Breskova kodravost *Taphrina deformans*

Prvo škropljenje breskev in ostalih koščičarjev opravimo s pripravkoma **Cuprablau Z 35 WP** v odmerku 3 kg/ha, (30g/10l vode) ali **Cuprablau Z 35 WG** v odmerku 1,6 - 2,1 kg/ha, (20g/10 l vode), **ko se pričnejo odpirati konice luskolistov**. Istočasno pripravka **Cuprablau Z 35 WP** ali **Cuprablau Z ultra** zatirata tudi glivo, ki povzroča **listno luknjičavost koščičarjev** *Stigmella carpophila*.

Škrlep je najpomembnejša bolezen jablan in hrušk. Gliva (*Venturia inaequalis*) povzroči bolezen prezimi v **odpadnem listju**. Za preprečevanje primarnih

BBCH 54 - 59

Optimalni čas za škropljenje pečkastega sadja (jablana, hruška)

okužb uporabite pripravka **Cuprablau Z 35 WP** v odmerku 3 kg/ha, (30g/10 l) vode ali **Cuprablau Z 35 WG** v odmerku 1,6 - 2,1 kg/ha, (20g/10 l vode). Priporoča se škropljenje v fenološki fazi mišjega ušesa (BBCH 54-59).

Jablanov škrlep *Venturia inaequalis*

Pripravka **Cuprablau Z 35 WP** in **Cuprablau Z 35 WG** delujeta tudi: Proti jablanovemu raku *Nectria galligena*, proti navadni sadni gnilobi/skladiščni moniliji *Monilia fructigena*, proti gnilobi koreninskega vratu jablan in hrušk *Phytophthora cactorum* proti bakterijskemu hruševemu ožigu *Erwinia amylovora*. Predviden čas prvega škropljenja jabolk in hrušk s pripravkoma Cuprablau Z bo v drugi polovici meseca marca.

> FRUTAPON

Pripravek **FRUTAPON** se uporablja kot kontaktni akaricid za tretiranje koščičastega in pečkastega sadnega drevja ter vinske trte. *Sredstvo deluje tako, da škropilna brozga prekrije jajčeca pršic z oljno prevleko pod katero se zadušijo.*

Sredstvo **FRUTAPON** se uporablja za zmanjševanje populacij **zimskih jajčec pršic** *Tetranychus* spp..

a. **koščičastem sadnem drevju**: Dovoljeni odmerek je 30 l/ha, (**0,3 l Frutapona/10 l vode**). Sredstvo se uporablja od razvojne faze nabrekanja cvetnih brstov, ko so brsti zaprti in vidne svetlo

Odražle samice rdeče sadne pršice

Zimska jajčeca rdeče sadne pršice

rjave luske do faze, ko je socvetje obdano s svetlo zelenimi luskami (BBCH 51-54). b. **pečkatem sadnem drevju**: Dovoljeni odmerek je 30 l/ha, (**0,3 l Frutapona/10 l vode**). Sredstvo se uporablja od razvojne faze brstenja, ko je končano nabrekanje cvetnih brstov, do faze mišjega ušesa (BBCH 52-54).

c. **trti za pridelavo vinskega grozja**: Priporoča se tretiranje v 2 % koncentraciji, (**0,3 l Frutapona/10 l vode**). Sredstvo se uporablja od razvojne faze, ko se pričnejo odpirati brsti in so konice zelenih poganjkov komaj vidne, do faze, ko se prvi list razpre in oddvoji od poganjka (BBCH 07 -11).

Akarinoza vinske trte *Calepitrimerus vitis*

Ste slišali kako dobro šalo? Pošljite nam jo na Novi tednik, Prešernova 19, 3000 Celje in če se bo tudi nam zdela smešna, jo bomo objavili.

Prašč

Zakonca jesta škampe. Ko se mož poškrapi po hlačah, pogleda in reče: »Videti sem kot prašč.« Žena: »In še umazal si se.«

Se ne spleča

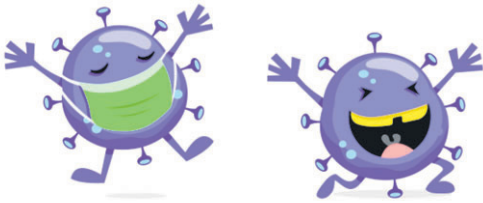
Dva upokojenca sedita na klopci in mimo pride lepa mladenka. Prvi reče: »Joj, kaj bi dal, da bi imel spet 20 let!« Drugi: »Si nor! Za pol ure užitka bi moral spet delati 40 let do upokojitve!«

Ime mi je Ne, ampak me pogosto kličejo Fujto.

Statistika je pokazala, da je 58 odstotkov ljudi v času epidemije seglo po kozarčku. Ostali smo pili kar iz steklenice.

Soseda je prej tako vpila na moža, da sem še jaz pomil posodo in posesal stanovanje.

Koronske šale

Kaj pa, če damo cepivo v pivo in odpremo gostilne? V dveh dneh bo cepljena cela Slovenija!

Moramo verjeti v cepivo tovarne Pfizer. Naredila je viagro. Se pravi, če ji je uspelo dvigniti mrtve, bo pozdravila tudi žive.

Situacija je resna! V vasi z 200 prebivalci so jih 300 testirali. Danes so dobili rezultate, vseh 500 je okuženih!

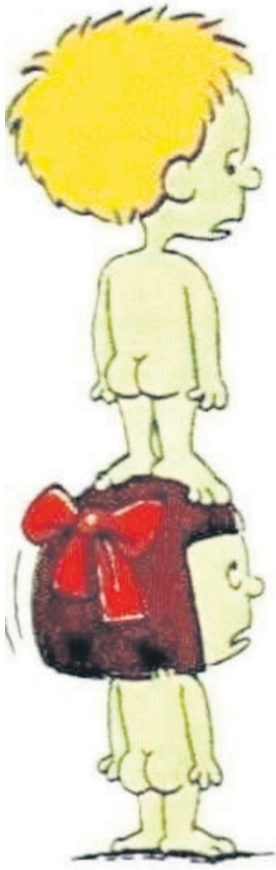
Ugodno prodam jakno in dostavno torbo Wolt. Primerno za izhode po 21. uri.

Jaz se ne bojim korone, imam takšen kredit, da bi me iz banke prišli oživljat.

Leta 1961 je človek poletel v vesolje. Leta 2020 si doma delamo maske iz blaga ... Kje smo zafrknili?

Zjutraj na prazen želodec vzameš nekaj sladkega, da se virusi zberejo. Potem spiješ črno kavo, da se jim stemni pred očmi. Potem eno žganje, da jih ubiješ.

Kdaj ima moški dolgoročne načrte? Ko kupi dve »gajbi« piva namesto ene ...

OK, slekla sva se, jaz sem splezal nate ...
Koliko časa morava zdaj čakati na vrhunec?

Nimam pojma! Ampak zdaj razumem mamo, da jo tolikokrat boli glava!

Oven

Naredili boste sijajen vtis pri ljudeh in to vas bo navdalo s srečo, kaj vse zmorete. Zaradi vseh sprememb, ki se vam dogajajo, vam bo zaigralo srce. Še posebej takrat, ko boste pomislili na vse, kar vas čaka v prihodnjem obdobju. Vaš vladar se nahaja v znamenju dvojčka, zato bo adut vaša komunikacija, izkoristite te vplive predvsem na delovnem področju. Slednje velja tudi v partnerstvu.

Bik

Zgrabite priložnost, ki se vam obeta z obema rokama, saj se vam ponuja odlična možnost za dodaten zaslužek. Venera, ki se nahaja v znamenju ovna, vam bo pomagala, da se boste odlično počutili in posledično naredili kar nekaj usodnih korakov, ki vam obetajo napredovanje. Na ljubezenskem področju boste brskali po preteklosti in iskali nekaj čisto novega.

Dvojčka

Nekdo se bo hotel vmešati v vaše življenje, vendar bo po temeljitem premisleku ustavil prodorno energijo. Ponovno boste gospodar nad dogodki, zato se vam na poslovnem področju obeta velika sprememba. Mars se nahaja v vašem znamenju, zato vam bo komunikacija v veliko oporo in pomoč. Z večjo lahkoto boste združevali nasprotja in se ob tem odlično počutili.

Rak

Poslušajte svoje srce in popeljalo vas bo tja, kjer lahko doživite popolno srečo. Za spremembo se tokrat prepustite toku dogodkov. V ospredje morate dati svoje lastne interese. Konec tedna bo vpliv vaše vladarice izredno močan, polna Luna v znamenju device vas lahko naredi ranljive. S pozitivnimi pristopi se lahko postavite po robu energiji, ki se bo prebijala do vas.

Lev

Te dni boste zelo prepričljivo branili svoje interese. Izkoristite svojo prodorno moč prav na vseh področjih. Obeta se vam kar nekaj izpostavljenih problemov, zato resnično delujte preventivno in skrbno preučite dane situacije. Vaš vladar v ognjenem znamenju bo odlična pozicija, ki vam bo dala nov zagon, zato boste vse svoje načrte izpeljali do srečnega konca.

Devica

Pogumno boste izrazili svoje mnenje in s tem preobrili tok dogodkov, zato vas bodo v okolici vsi samo nemo opazovali. Neko odločitev boste potisnili na stranski tir, počakali boste na ugodnejši trenutek. Vpliv polne Lune konec tedna bo močnejše vplival prav na vsa področja vašega življenja. Previdno pri delovanju in pri odločitvah. Malce bolj popazite na svoje počutje.

Tehdnica

Strastno se boste lotili vsega, kar je pred vami in s tem marsikoga presenetili. Izkažite se tudi na čustvenem področju, saj zaradi nenehnega hitenja povzročate škodo svojemu zdravju. Umirite svoje telo in svojega duha. Vaša vladarica v znamenju ovna vam bo dajala večjo moč in odločnost. Močni boste tudi na poslovnem področju, zato se vam obeta napredovanje.

Škorpion

Čas je, da začnete konkretno ukrepati, sicer boste začutili težave z zdravjem. Včasih ostajate sami s svojimi mislimi v svojem svetu, kjer ni časa ne prostora za sanjarjenje. V tem obdobju si boste privoščili več optimizma, ki vas bo v določenih trenutkih celo osrečil. Nikoli ne recite nikoli, še posebej, ko gre za ljubezen. Obetajo se vam spremembe, ki ste jih tako dolgo čakali.

Strelec

Vaš čut za pravičnost bo v tem obdobju močno povečan, zato ne boste mogli dopustiti, da se nekomu dogaja krivica. Skušali boste skleniti kompromis, kar pa bo v danih trenutkih težko uresničiti. Vaš vladar je na svoji poti pospešil ritem, zato bo čas mineval hitreje. Sestavili boste seznam, po katerem se boste ravnali. Postali boste srečnejši zaradi dogodkov, ki sledijo.

Kozorog

V tem obdobju boste iskali mnenja drugih ljudi. Komunikacija bo izjemnega pomena, zato se prepustite toku dogodkov in druženju z ljudmi. Čaka vas prav posebno presenečenje, kar vam prinaša vpliv Venere v ovnu. Predvsem se boste lahko zahvalili svoji dobri komunikaciji, da boste dosegali cilje, ki ste si jih zastavili. Vpliv preteklosti bo še vedno igral pomembno vlogo.

Vodnar

Skušajte se izogibati ljudi, ki vam niso najbolj pri srcu, le tako boste ohranili svojo energijo. Naredili boste načrte, kako naprej na poslovnem področju. Marsikaj morate spreminjati, kajti izgubljate energijo. Vaš vladar v znamenju bika vam lahko pomaga, da boste s pridnostjo dosegali cilje, ki ste si jih zastavili. Moč koncentracije bo nekoliko motena ob vplivu polne Lune.

Ribi

Za večjo stopnjo koncentracije se boste morali kar pošteno potruditi. Misli vam bodo uhajale na vse strani, še posebej na osebo, ki se je nedavno pojavila v vašem življenju. Ne zaupate popolnoma procesu življenja in zaradi tega se vsake toliko časa pojavljajo konflikti, na katere potem ne morete vplivati. Prepustite se toku življenja, ponesel vas bo na nove poti, med nove ljudi.

HOROSKOP JE PRIPRAVILA ASTROLOGINJA GORDANA.

Astrologinja **GORDANA** je dosegljiva na **041 404 935** in na Facebookovi strani **Astrologinja Gordana**.

Astrologinja **DOLORES** je dosegljiva na **041 519 265, 090 64 30** in na Facebookovi strani **Dolores Astro**.

3K	DELAVEC V PESKOKOPU	OBOKANO STEBRIŠČE	RDEČI PLANET	STROKOVNAK ZA ETIKO	KAR NESE ŽIVAL NA HRBTU	VARNOSTNO OGVES - ČEVALNA SLUŽBA V ZDA	NEKDANJA ITALJANSKA LIRA	SLOVENSKI SLIKAR (JURE)	JUŽNI SADEŽ
PAMETNA ŽENSKA								1	
GRŠKI UČENJAK IN PESNIK					23				
ŽENSKA, KI KAJ SKRIVA							18		
VRSTA ZAVAROVANJA						ZASLON	UMBERTO NOBILE VOLK DLAKO MENJA, ... PA NIKOLI		7
LATINSKI PREDLOG DELO PODLOŽNIKOV V FEVDALIZMU			MAGNIFICO: IN KO ENKRAT ... UMRL	DOHODEK IZ KAPITALA GLAVNO MESTO ZAE					
					POKRAJINA V ZALEDJU TRŽASKEGA ZALIVA OGČ				

KRİŽANKÉ & UGANKÉ	KDOR JE VPISAN	PREBIVALCI ARTIČ	IRSKI IGRALEC NEESON	GLAVNO MESTO NORVEŠKE	BURT LANCASTER BRITANSKI MUZEJ	
ZID Z NASIPOM, KI VARUJE LUKO PRED VALOVI						
ČUDAKINJA, NEUMNICA (EKSPR.)						
PRVOTNI PREBIVALEC ITALIJE				11	KAMNITA PUŠČAVA NEPRICA- KOVANO SRECANJE	
SLOVENSKA PEVKA VODOPIVEC					22	
ANDREJ ČERNE		24	POSNEMA GLAS LAHKEGA UDARCA	ALJA TKAČEVA ČE (STAR.)		
RODNOST			4			
... SORTE PTIČI SKUP LETUJO	8					SLAVILN PESEM
SLOVENSKI NOVINAR (BORIS)						3,14..

	A. ŠIFRER: OSTANI Z ...	TELEFJA, KURJA			6			VANDOTOV JUNAK	BILA JE V ČUDEŽNI DEŽELI
	15	NEMA ŽENSKA (EKSPR.)					16		
20		ANŽE ZEVNIK	AMERIŠKI REŽISER (ROD) NEVESTINO PREMOŽENJE	---					
				21	MANJŠA ČRTA	JUNAK VER- GILOVEGA EPA	KATHY IRELAND PEVEČ ROBIČ		
KDOR JE IZKLJUČEN IZ KAKE SKUPNOSTI (EKSPR.)							5		
SPI KOT ...	SIDDHARTA: SAMO ...	NOSILEC, PO KATEREM KAJ DRSI TOMAŽ AHACIČ					19		
	3			BARVA KOŽE, POLT				NOVINAR LIPICER	ORGANIZACI- JA ZDRUŽE- NEGA DELA
			CERKVENI PREISKOVAL- NI SODNIK	JAPONSKO MESTO ZNAMKA TERENSKEGA VOZILA	12				
		OTOK ČAROVNICE KIRKE TESNOST	13			STROGO NAROČEN, ZAPOVEDAN	EMIL ZATOPEK MISLITI SE PRAVLJIVČ	17	

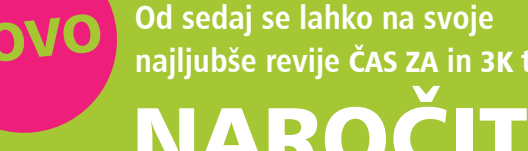
				PROLOG				9
				RIMSKA 50				
			10				AMERIŠKI IGRALEC BALDWIN	HIŠA (IT.)
STOJI KOT ...				NEM. AVTO- MOTO ZVEŽA VEČJI KOZAREC Z ROČAJEM				
OLIVE THOMAS			S. WEISS: ... SEM SI ŠTAJERCA	2				
			KARLOVEC					
GRŠKI FILOZOF IZ ATEN								
TIRNICA					14			

				3	2		7	
							3	9
	6	5						
		8		6		9		
			2	7		1		
	5	6				4		
		9	7		4			8
2	3		6					
			1					5

7		8	6					
6			5				7	
			7			5		1
						7	5	4
1	4	2						
				6	8			
	1		2	4	6			
	3	4						
				1			8	2

4	7	2	5	9	1	3	8	6
9	3	1	8	4	6	7	2	5
8	6	5	3	2	7	4	9	1
7	1	9	6	8	2	5	3	4
5	2	6	7	3	4	8	1	9
3	8	4	9	1	5	6	7	2
2	4	7	1	6	8	9	5	3
1	9	8	4	5	3	2	6	7
6	5	3	2	7	9	1	4	8

1	8	4	2	9	3	7	5	6
3	6	7	5	4	1	9	8	2
5	9	2	8	7	6	1	3	4
8	2	3	1	6	5	4	9	7
4	1	5	7	8	9	6	2	3
6	7	9	3	2	4	8	1	5
2	4	8	9	5	7	3	6	1
7	5	1	6	3	8	2	4	9
9	3	6	4	1	2	5	7	8

NOVO

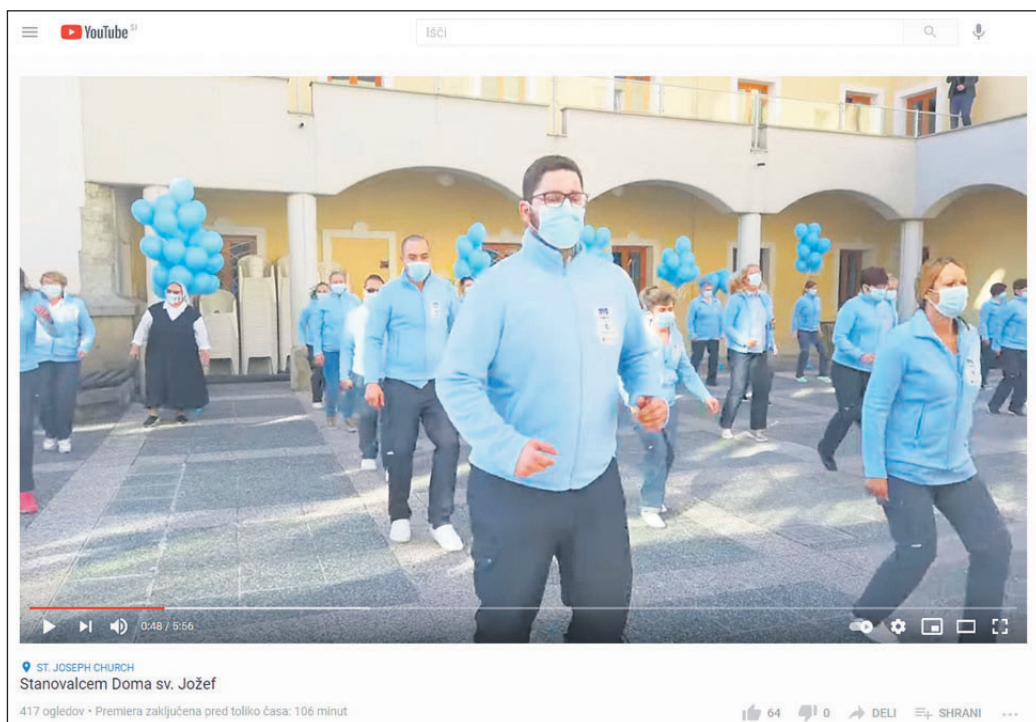
Od sedaj se lahko na svoje
najljubše revije ČAS ZA in 3K tudi

NAROČITE

in prejmete DARILLO -
knjigo v vrednosti 16,90 eur

3K **Čas za**

več na: www.trik.si

Lepi presenečenja v Domu sv. Jožefa

Zaposleni v Domu sv. Jožefa v Celju so v minulih dneh za stanovalce pripravili veliko presenečenje, saj so jim v zahvalo za njihovo potrpežljivost, podporo in razumevanje v času covida-19 zaplesali ples Jeruzalema.

»Za nas ples ni bil le izziv, marveč tudi priložnost, da stanovalcem pokažemo, kako zelo jih cenimo in jih imamo radi. Vadili smo mesec dni – vsak doma pred svojim televizorjem, enkrat tedensko po rednem testiranju smo vadili tudi skupaj, in sicer skriti na parkirišču, da stanovalcem ne bi pokvarili presenečenja,« so v domu zapisali ob objavi videoposnetka, ki si ga je na Youtubeu ogledalo že več kot 50 tisoč gledalcev. Lepo presenečenje so stanovalci Doma sv. Jožefa pripravili za udeležence Eura U21, saj so na rjuhah oblikovali pozdravne napise dobrodošlice v španščini, italijanščini, češčini in slovenščini.

RG, foto: zajem zaslona in Dom Sv. Jožefa

Da bodo potomke dobro rodile

V Spodnji Savinjski dolini se nadaljujejo rezi trt. Za Polzelani so za to pomladno opravilo poskrbeli še Žalčani in Braslovčani.

Rez Nikolaje, potomke najstarejše trte na svetu z mariborskega Lenta, ki raste pred obrambnim stolpom v Žalcu že 16. leto, je bila letos nekoliko drugačna. Društvo savinjskih vinogradnikov zaradi ukrepov, povezanih s prepovedjo večjega druženja na javnih mestih, ni moglo pripraviti javne prireditve, ki je ponavadi pospremila rez. Opravili so jo člani vodstva društva, ki so se pred tem po dolgem času sestali na seji in pregledali delo v preteklem letu.

Braslovški župan Tomaž Žohar je rez trte, ki raste ob Žovneškem gradu, opravil v nedeljo v družbi prostovoljcev Kulturno-zgodovinskega društva Žovnek s predsednikom Francijem Kraljem na čelu in skrbnikom potomke najstarejše trte Milanom Šoštaričem.

ŠO, foto: TT

Med letošnjo rezjo trte Nikolaje – skrbnik Jože Sopotnik, vinska kraljica Suzana Čakš in predsednik Društva savinjskih vinogradnikov Silvo Marič.

Oče in sin, navdušena za nogomet

Ob uradnem odkritju cvetlične žoge na Krekovem trgu sta se pred lepoticco skupaj postavila še oče in sin **Srečko Erjavec**, znan celjski tiskar in mestni svetnik, ter **Kristijan Erjavec**, predstavnik za odnose z javnostmi v Zavodu Celeia Celje in pred tem novinar v športnem uredništvu STA. Oba sta tudi velika nogometna navdušenca in navijača domačega kluba, aktualnega državnega prvaka. V prihodnjih dneh bosta zagotovo prišla na svoj račun.

RG, foto: SHERPA

Premor pred zadnjo potezo

Tomaž Milač je eden od štirih celjskih slikarjev, ki so poživilo utrip pred nogometnim prvenstvom z upodobitvijo držav udeleženk. Tomaž se je posvetil Španiji, na svoji sliki, ki prikazuje dvoboj matadorja in nogometaša, pa je skušal kar najbolje izraziti španski temperament. Pred zaključno potezo s čopičem si je vzel še nekaj sekund počitka. Kako je bil uspešen, se je lahko prepričal že včeraj, ko so se na uvodu prvenstva Španci pomerili s Slovenijo.

RG, foto: SHERPA

